Nº 28. (Segona época) 15 DE GENER 1946 ANY III

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

Butlleti interior de la Seccio catalana de la Société Française des Amis de la Catalogne

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 ❖ Tél. 229.83 -:- C.C.P. Toulouse 377.32 ❖ TOLOSA DEL LLENGUADOC

B.D.I.C

EDITORIAL

Cal no perdre el seny

Cal no perdre el seny i en parlar aixi no ens referim al «seny» tradicional preconitzat per la Lliga Regionalista en els seus temps euforics com a panacea del «regionalisme» ben entés. Ens referim a la serenitat, a la dignitat, al sentiment de pàtria, al «seny» judici, al seny guiador i llum dels nostres actes, al seny que fa honor als catalans, compatible amb la valentia, amb el coratge, adhuc amb l'audacia.

Potser l'allargassament del nostre exili i de l'estat d'opressió en què viuen els nostres germans de la pàtria, han creat un estat nervios propici a l'exabrupte, al pessimisme i al malhumor que explica determinades actituds negatives de diversos nuclis politics catalans devant l'actuació del president de Catalunya. Pero una cosa és la critica lleial, sincera, correcta, admesa en bona democràcia, i una altra cosa l'atac sistemàtic, premeditat en forma d'ofensiva deliberada per tal d'imposar una solució partidista.

Devant l'espectacle lamentable que ofereixen aquests nuclis politics barallant-se entre ells i concordant només en la tasca negativa d'atacar la més alta representació de la pàtria, FOC NOU demana seny, patriotisme, sentit de responsabilitat i fre en les impaciències politiques d'uns i altres. Pero també demana, respectuosament, al president de Catalunya, que fentse càrrec de les delicades circumstàncies que travessem, tracti de constituir un govern nacional que reflexi autenticament les aspiracions dels catalans de l'exili i de la pàtria, un govern d'unitat que reposi sobre una àmplia base politica i que es posi a actuar de seguida no solament per dirigir desde l'exili l'obra demolidora que cal exercir allà baix sino a preparar l'estructuració politica, social, cultural i economica de la nova Catalunya que tots desitgem.

Ja sabem que la tasca és dificil i que és molt més fàcil donar consells sobre el paper que dur a la pràctica les formules d'unitat preconitzades, sobretot entre nuclis que s'odien a mort i que es llencen exclusives reciproques a cada moment. Pero entenem que la més alta representació de la pàtria no pot ni deu admetre imposicions de cap mena, vinguin de qui vinguin, i què per tal de comptar amb un govern que representi aquesta aspiració d'unitat que és al cor de tots, ha d'ampliar el Consell constituit a Paris amb representacions de totes les forces de la democrácia catalana.

Totes les forces, noves i velles, que representin en el moment present les inquietuds de l'opinió catalana de l'exili i de la pàtria; totes les forces que en la resistència a l'estranger o a Catalunya han lluitat i lluiten per un ideal comù. Car la pàtria sofreix, l'exili és molt llarg i l'hora exigeix un treball actiu, eficaç, una acció unànime per abatre la tirania feixista i posar les bases de la gran Catalunya, de la nova Catalunya de demà.

Unitat Catalana i Renovació nacional. Els nostres germans de la resistència han adoptat també aquesta magnifica divisa de FOC NOU perquè ella sintetitza les ànsies veritables de l'opinió catalana. Prou politiqueta, prou intrigues, prou personalismos i prou sectarismes de clan o de partit. I prou ambicions impacients i prou «patumisme» eixorc.

FOC NOU ha aixecat una bandera que representa l'esperit patriòtic de la Catalunya nova i el poble la seguirà amb la fe i l'entusiasme dels grans abrandaments nacionals.

Res ni ningù no podrà aturar l'embranzida espiritual d'un poble que vol ésser gran, digne, immortal.

F. N.

AQUELL 1945...

BALANÇ INCOMPLET

Poques vegades, en el curs de la meva vida periodistica, havia agafat la ploma per escriure un balanç de fi d'any, dels que solen ésser tradicionals en el mon de la premsa, amb la sensació inicial d'haver de redactar un article llarg, voluminós i dens. Generalment, quan la vigilia de Cap d'Any pressentint l'arribada imminent de l'home dels nassos, agafava l'estilogràfica per escriure un article de fi d'any, havia d'esforçar la meva memoria per recordar els fets més transcendentals de l'anyada, sempre temia de quedar curt i, sovint, havia d'inflar els esdeveniments i decorar-los periodisticament d'anecdotaris escaients per donar més vida i més color a l'article-balanç...

Que el lector convingui amb mi que l'article colofó de 1945 ha d'ésser forçosament un resum de plats forts en el qual figuraran dades històriques de relleu poderós. L'home dels nassos que arriba a casa nostra per Sant Silvestre portará una màscara de generalet afeminat amb tarotes vermellasses, amb nassos apebrotats exhibint cartells que diran « capitulació d'Alemanya », «rendició del Japo», «bomba atòmica», mort de Roosevelt, triomf dels laboristes anglesos, «acords de Potsdam», «expulsió de Tànger», formació del Govern Republicà à Mèxic, del Govern català a Paris, Pacte Galeuzca de Londres, començament del procés de Nuremberg...

Si, si. Molts plats forts, amb espècies explosives i tot. Però, vulguis no vulguis, el balanç de 1945 és un balanç incomplet, un balanç coix, que no ens satisfà perquè escamoteja a la democrácia universal el fet més important que l'opinió i la història universal esperaven. Penjat Mussolini, abatut el feixisme italià, mort fisicament o moralment Hitler, vençuda Alemanya, rendit el Japo, acabada la guerra amb la victòria dels aliats, ENCARA NO S'HA PRODUIT el fet logic, natural, necessari i fatal que el mon esperava: la caiguda de Franco i del falangisme amb la reposició a Espanya del régim republicà que els nazis i els italians — tots dos vençuts — enderrocaren. Es més. Malgrat ésser del domini public que Franco fou un aliat de l'eix Roma-Berlin del qual rebé el poder i gràcies al qual s'hi ha mantingut després d'haver-se declarat obertament contra les democràcies, després d'haver lluitat militarment contra un dels aliats, d'haver acollit a Espanya la plana major de la Gestapo i de la Werehmacht, d'haver-se entés amb el nazisme ocupant de França per segrestar i endur-se'n a Espanya el president de Catalunya i diversos ministres republicans als quals feu afusellar, després d'haver perseguit i internat en camps de concentració i presons els patriotes francesos que anaven a Alger, després de tot aixo, que no és tot, pero que ja és molt i massa les democràcies encara fan subtileses i no han romput les relacions diplomàtiques amb el dictador falangista espanyol. Franco no solament no és jutjat a Nuremberg com a criminal de guerra, QUE ES ON HAURIA D'ESTAR sino que encara rep missions comercials franceses, angleses i americanes que el tracten d'EXCELENCIA.

No; el balanç no ens satisfà, no ens pot satisfacer, ni pot satisfer a cap veritable demòcrata del món. La victòria de la justicia no és completa i el triomf de la democrácia s'ha quedat a mig camí. Els aliats no han fet més que «podar» teatralment el feixisme mundial amb un gran espetec de branques que s'enfonsen. Pero les arrels subsisteixen. La saba falangista o salazarista feta d'hormones i vitamines feixistes va fent el seu fet nodrida i reforçada pel bo i millor del nazisme alemany refugiat a la peninsula.

I mentre els satèl.lits de l'eix, hereus predilectes i llegataris del feixisme al mon, puguin continuar actuant IMPUNEMENT sense altres mesures coercitives que les declaracions platoniques dels «Grands», la justicia historica seguirà burlada, la llibertat tescarnida i la democràcia universal estarà en perill.

Chamberlain i Daladier se n'adonaren massa tard. Que no passi el mateix ara a Bevin, Truman i De Gaulle. La guerra no estarà acabada ni la justicia no haurà triomfat, fins que veiem el «caudillo» arrosegat per l'orella i entre gendarmes portat a Nuremberg, al costat dels seus complices, per respondre dels seus crims contra la pau del mon!

Domènec de BELLMUNT.

Avis importantissim

LA NOSTRA SUBSCRIPCIO

Preguem als nostres amics que encara no hagin contribuit a la subscripció especial par assegurar la vida regular de FOC NOU que s'apressin a fer-ho.

I a tots els nostres subscriptors que, en començar l'any i acabada amb el darrer numero la subscripció que tenien pagada, ens enviin per mandat al nostre Compte Xecs n.° 377-32 Toulouse la quantitat de 60 francs a què ascendeix la subscripció per a 10 numeros.

I moltes gràcies i que no tinguem temps de reclamar altres pagaments a l'exili!

FOC NOU *desitja i espera*

que l'any 1946 sigui el de la nostra victoria.

B.D.I.C

LLETRA DE BARCELONA

Estimats amics:

Els monàrquics celebren conciliabuls per a portar al fill de l'ex-rei Alfons a Espana. El cabdill dels manàrquics es En Ventosa i Calvell el qual, imitant els aeronautes, per a poder elevar-se a les altures ha deixat caure el llast del catalanisme. Compta ja amb l'adhesiô dels elements més destacats de la Lliga. Creiem que fan un gran bé declarant-se monàrquics, perquè ara sabem qui sôn i el que volen, i per a governar no podran cobrir-se el rostre amb la màscara de la República.

En Ventosa i Calvell té ja tanta influència que quan es produeix una vacant en algún ajuntament de la «provincia», o bé es destituit algún alcalde, ell facilita al governador la llista de les persones que han de substituir les que han estat destituides No cal dir que tots els nous alcaldes sôn adictes a la Lliga.

Es possible que En Ventosa cregui que tot això ell ho ha fet per Catalunya. En uns moments que la nostra llengua es tractada com un argot inenyspreable, i que es perseguit tot el que té una mica de sabor català, al senyor Ventosa se li ocorre col·laborar ambs els sempiterns enemics de la nostra terra. Cal que el poble català ho tingui en compte.

L'actitud d'Er. Cambô és encara un enigma. Es possible que ell que ha fet sempre de «divo», no s'avingui a col·locar-se en segon terme, perquè la direcció la té En Ventosa, i aquest es l'assessor del pretendent a la corona d'Espanya. En Cambô és un gall que ha perdut ja els esperons. Farà aviat 70 ans i en aquesta edat no es poden donar gaires aguts.

Hem preguntat a un conspicu monarquic quin és el pla que es proposen realitzar. Nosaltres, ens ha dit, actuem d'acord amb un sector important de l'exercit. Es faran eleccions municipals, provincials i legislatives, amb vot restringit, naturalment, i sense candidatura d'oposiciô, i un cop constituit el Parlament, En Ventosa, amb l'ajut d'un estol de generals monarquics, portaarn a Espanya D. Joan. Actuaran organitzacions politiques de dreta i seran excloses totes les d'esquerra i les que siguin considerades com un perill per a la seguretat d'Espanya.

—Vol dir?

—No creu que es possible tot això?

—A Espanya, fins seria possible una dictadura de «serenos». En un manicomi d'una ciutat espanyola hi havia un porter que deia cada nit quan tancava la porta: Més en tanco a fora que a dintre.

Ja coneixeu doncs, els propôsits dels monrquics. Podeu, però, restar tranquils perquè no aconseguiràn restaurar la monarquia; i si ho aconseguissin serien derrotats en les primeres eleccions legislatives. No us podeu imaginar com està la gent. Unicament poden viure els qui tenen algún càrrec oficial. Si us diguessim tot el què passa en aquest dissortat pais, creurieu que exagerem la nota per a fer antipatics els nostres adversaris. Si abandonessin el epulcre els bandolers més célebres que ha tingut Espanya, i es posessin a exercir de nou llur arriscada professiô no podriem competir amb els bandolers falangistes que operen en totes les ciutats espanyoles, especialment en la nostra. Hi ha moments que arribeu a creure que els lladres moderns tenen quatre mans, perquè no podeu compendre que robin tant.

I les dretes i la gent d'ordre toleren aquesta rebatoris perquè cal no posar obstacles a l'actuació del general Franco que ha savat Espanya i ha sabut evitar que anessim a la guerra.

En l'ordre econômic regna una gran desorientació, perquè els qui pretenen dirigir el comerç i les industries d'Espanya sôn completament llecs en aquesta matèria. «El Economista» de Madrid fa remarcar que Espanya ha rebut abundants proposicions per a realitzar operacions de compensació però no han pogut portar-se a terme, «ante la dificultad de que los elementos oficiales espanoles (no s'atreveix a dir el Govern) se niegan a aceptar este principio, prefiriendo la realizacion a base de divisas». La mateixa revista du que estaven preparades dues operacions amb Holanda a base de lliurar les nostres taronges i rebre patates de llavor i llavor de remolatxa. No tindrem patates ni remolatxa per a fabricar sucre pero els governants tindran divises per a fer grans negocis.

Cada dia augmenta l'inflació. Els bitllets que estaven en circulaciô l'any 1935 importaven 4.836 millons de pessetes i actualment ens acostem als 20.000 millons. Es un éxit que pot apuntar-se el Govern feixista. No cal fer comentaris.

Ara no es possible combatre el eneral Franco, perquè han arribat a fer creure a la gent de bona jeia que, combatre a aquest general que va vèncer amb l'ajut de l'exército alemany es el mateix que combatre el catolicisme. Quan algú combat En Franco, els diaris repeteixen sempre la mateixa cançô: «Dejad tranquila a la Espana católica».

Si aquest régim no cau, veurem com algú s'atrevirà a proposar que en Franco sigui col·locat damunt els altars. Una revista religiosa dona compte de la realitzaciô d'un gran miracle. Segons aquest periôdic l'ambaixador del Reich alemany, Von Moltke, visità En Franco i li exigi en nom de Hitler que Espanya entrés en la guerra a favor d'Alemanya abans de quaranta vuit hores. El «caudillo» va romandre llarga estona fent oració silenciosa, intensa, i abans de les 24 hores Von Moltke moria sobtadament a consequencia d'un atac d'apendicitis. Espanya, doncs, es va salvar degut a l'oració del general Franço.

Es increible que es puguin dir aquestes coses. Si Von Molthe era simplement un intermediari per què Hitler no va seguir mantenint la seva amenaça? Poter va tenir por de morir també d'un atac d'apendicitis.

No cal dir que hi ha milers de catolics que sôn enemics d'aquest règim i que no creuen en la santetat de Franco. Els qui propaguen aquestes llegendes sôn els qui actualment fan el que volen. Totes les campanyes que es fan a l'estranger damunt de la premsa católica a favor d'En Franco es fan sota l'influencia dels genials autors d'aquesta història meravellosa. Sôn els mateixos que durant la República van fer circular les profecies de la Mare Rafols, que nan estat condemnades pel Papa perquè sôn falses. Amb aquelles falses profecies van aparta molta gent de la República.

En Franco es el nostre salvador. Tots els pobles d'Europa s'han esfondrat, però Espanya s'ha salvat perquè hi ha un home que prega per ella. I pensar que aquest sant ha signat milres de sentències de mort la majoria injustes. I ha sacrificat la vida de set generals perquè es mantenien fidels al poder legalment constituit. Es un cas de cinisme que no té precedents en cap pais del môon. El fan passar per sant els qui han esfondrat tantes llars i han portat a la ruina a tantes families i han fet vessar tantes llàgrimes. Si aquesta és la santetat, l'infern ès ple de bona gent.

Els militars segueixen acaparant tots els càrrecs ben remunerats. L'Ajuntament, fent un acte de servilisme ha nomenat a quatre militars caps de negociat. Com que el reglament de funcionaris diu que totes les places s'han de proveir per oposiciô, no han tingut més remei que convocar unes oposicions, però ùnicament hi han pres part els quatre militars, perquè no eren acceptades les instàncies que presentaven els qui volien pendre part en les oposicions. Això ho dieu a un alcalde estranger i no ho voldrà creure. Tampoc creurien altres coses que passen aquí.

L'Ajuntament ha repartit 5.000 quilos de panses entre els nois dels asils, que anaven destinats a Paris i l'Ajuntament d'aquella ciutat no ha volgut acceptar el donatiu.

Les auoritats fan uns grans esforços per a donar la sensació de normalitat. Aquest any les modistes han celebrat la festa de Santa Llucia. Ha estat un espectacle vergonhôs. Com s'hauria indignat el nostre estimat amic Domenech de Bellmunt, que era l'animador d'aquesta simpàtica festa, si hagués vist els estudiants falangistes i altres estudiants d'importació com es llençaven damunt de (les modistetes amb una furia alvatge i els prenien els capells i àdhuc l'abric si no fugien depressa. Si a la selva hi haguessin modistetes, els salvatges les tractarien molt millor que els nostres senyorets. Varem demanar l'auxili de la policia i aquesta ens va dir que no podia ferres. Qué en farem d'aquesta joventut que les organitzacions falangistes li han llevat la vibraciô espiritual i la noblesa que abans tenia. I el més trist es que els notres estudiants van a remolc dels qui han arribat a Barcelona amb el propôsit de conquistarla.

Mentre existeixi aquesta gent no us sàpiga greu de viure lluny de la pàtria. Es preefrible morir d'enyoràment en un pais civilitzat, que haver de conviure amb una gent inadaptada, que creu ùnicament en la força i voldria veure esfondrada als seus peus la nostra pàtria catalana.

JORDI CLARIS.

Les Lletres i les Arts

El Llibre Català a Amèrica

El restabliment de la correspondència normal amb els paisos americans, retardat fins fa poc, havien impedit de tenir una idea exacta de quina havia estat l'activitat literària i editorial dels catalans que es troben enllà dels mars. Ara l'arribada de revistes i de prospectes així com les cartes dels amics, permeten de fer-se una idea del que ha estat aquesta activitat, la qual intentarem de resumir segons les dades que ess forneix el primer número de la revista «Vida Catalana», que es publica a Méxic.

A Amèrica funcionen sis editorials catalanes. Quatre a Mèxic que sôn: la «Biblioteca Catalana», editada per B. Costa i Amic; el «Club del Llibre Català» format per un grup d'escriptors que presideix el gran poeta Josep Carner; la «Col·lecció Catalônia» dirigida per l'autor dramàtic Avelí Artis, i la «Col·lecció Lletres» patrocinada pels editors de la revista del mateix títol. Una editorial funciona a Buenos Aires, la de les «Edicions de la Revista «Catalusya» i una altra a Xile, sota el títol «Edicions de l'Agrupació Patriôtica Catalana» de Satniago.

Les obres que s'havien publicat fins a la data de la revista que hem esmentat (abril 1945) sôn les següents: per la «Biblioteca Catalana», una reediciô del famôs poema de Joseph M. de Sagarra, «El Comte Arnau»; «Catalunya símbol de llibertat» de Pere Foix; «L'Estel sobre el Mur», d'Agustí Bartra; «Diari d'un Refugiat», de Roc d'Almenara; «El futur de Catalunya» i «Oda a Sant Jordi» de Jordi Arquer; «Els pollets de color» de Jordi Vallès; «Geografia espiritual de Catalunya», d'Artur Bladé i Desumvila, i «Els primers romàntics dels països de llesgua catalana» de Josep Maria Miquel i Vergés.

El «Club del Llibre Català» ha editado només «Mùsiques d'Oboé» poemes de Jaume Terrades en edició molt luxosa. Prepara llibres del Dr. SeSra Hunter, Josep Carner, J. Roure-Torent Pere Matalonga Pere Caldera, etc.

La Col·leciô Catalonia» ha publicat «La novel·la del besavi», d'August Pi i Sunyer llibre que ha causat gran impresiô i del qual hom parla amb tot elogi «Adrià Gual i la seva obra», d'Avelí Artis, i un «Mossèn Cinto» de Joan Moles, que precisa amb dades biogràfiques que només podia fornir ee gras advocat difunt l'abast de la tragédia íntima dels darresr anys de la vida de Verdaguer. Aquesta col·lecciô prepara «556 Brigada Mixta» d'Avelí Artis-Gener, «Miguel Servet» de Jaume Aguader i Mirô «Sibiude», de Jaume Serra-Hunter noves edicions de «Solitud» de Victor Català i «El Pont de la Mar Blava», de Lluis Nicolau d'Olwer, «L'Obscur deixeble» de Xavier Benguerel «L'erm populôs», de L. Ferran de Pol i altres obres de diversos autors.

La «Col·leciô Lletres» ha reeditat els famosos «50 Ninots» de Xavier Nogués i anuncia diversos llibres inèdits de Pere Calders, Josep Carner, Joan Roura-Parella Agustí Bartra Anna Muriá, Jordi Vallés, Vicenç Riera i Pin i Crespo, aixi com un volum d'acudits il·lustrats per Bartoli Calders Porta i Tisner.

A Buenos Aires, les edicions de la Revista «Catalunya», actualment ininterrompudes han publicat sis volums: «Sense retorn» de Xavier Benguerel, «Tres a la retaguarda», de César A. Jordana, «El perfecte Dandi» de Pere Coromines «Els darrers dies de la Catalunya Republicana», d'Antoni Rovira i Virgili, «Nabí», de Josep Carner i «Ombres entre tenebres» de Manuel Valldeperes.

A Santiago de Xile, l'Agrupació Patriôtica Catalana ha publicat un assai gmolt important de Josep Ferrater i Mora, titolat «Les formes de la vida catalana», i «Ruta d'América» de Domènez Guansé.

Ultra les edicions fetes per aquestes empreses s'han publicat, editats per llurs propis autors: «Oda a Catalunya des dels trôpicos» i «Xabola», novel·la d'Agustí Bartra; tres llibres de Josep Maria Poblet: «Records vells i històries noves», «De Barcelona a l'Havana... passant per Darnius» i «Retorn»; «Noms de llocs catalass d'origen germànic», de Joan Coromines i «Poemes de Joventut» de Joan B. Doménec. Una de les publicacions mes importants és la «Miscel·lània Fabra», gruixut volum de treballs de lingüística romànica i catalana dedicats al mestre pels seus deixebles amb motiu dels seus 75 any, i publicat a Buenos Aires.

Per altra banda, es publiques diverses revistes literàries i els Jocs Florals, que des de 1941 es celebren a Amèrica sota el títol «Jocs Florals de la Llenga Catalana» publiquen el volum reglamentari. El primer any, foren convocats a Buenos Aires el 1942 varen tenir lloc a la ciutat de Mèxic; l'any següent a Santiago de Xile i el 1944 a l'Havana; enguany s'has celebrat amb un extraordinari éxit i usa sumptosidad mai vista, a Bogotà. Componian el jurat d'aquest darrer certàmen els senyors Josep Maria Càpdevila que era el president, Pau Vila Joan de Garganta, Dr. Joan Solé i Pere Comas i Calvat junt amb els il·lustres literats colombians Antonio Gómez Restrepo i Eduardo Guzmàn Esponda. La Flor Natural fou guanyada pel poeta Josep Carner-Ribzalta, resident a Nova York i la reisa de la festa fou la Sra. Espanya, muller de l'ex-Conseller de la Generalitat.

Els catalans d'Amèrica proposen que l'any 1946 si la Gaia Festa no pot celebrar-se se encara lliurement a Catalunya tingui lloc a Tolosa del Llenguadoc o a Montpeller. Als catalans que sôn a França correspon de recollir la iniciativa i de demostrar que no els manca esperit d'organització ni pariotisme per emular tot el que han fet els nostres germans exiliats a Amèrica en pro de la llenga catalana.

P. B.

"ODES" de Pere Guilanyà

A Paris acaba de publicar-se en edició de luxe un recull d'Odes de l'exquisit poeta català Pere Guilanya, amb il·lustracions de Martí Bas.

Constitueixen el recull sis odes magnifiques dedicades a Palma, A Catalunya a Barcelona a la Mediterrània, a la Tramuntana i, finalment, a la vida del poeta.

Martí Bas ha il·lustrat cada oda amb una al·legoria artistica preciosa digna del seu talent de gran pintor i dibuixant.

Amb aquest llibr de pòesies Guilanyà s'incorpora definitivament i per la porta gran a la selecció dels nostres grans poetes. Lirisme i vida interior, mùica i turment, ritme i esperit heus ací els elements del poeta d'Odes.

Demanem que quan sigui possible, une edició popular d'aquest recull el faci a mans del gran public. Que tothom pugui degustar no solament el «Palma arborava» i l'Oda a Barcelona sino aquella Oda del poeta, tan plena d'emoció, veritable autobiografi en versos exquisits..

«Ara en l'exili els somnis fallum [blanca
i un apaigavament llisca suau
En venen les remors de l'altra tanca
que em dona enyor i en ella cerco pau.
. . . . . .
El pare deu esser vell arran d'espona
La mare és tota roses creu al pit
Puigreig i Olesa i adhuc Barcelona
baumes d'ahir presents al meu seguit.»

Noves Literàries

A Prades vora el Canigo, el nostre amic Joan Alavedra treballa activament en la biografia del Mestre Pau Casals una obra que catalans i no catalans esperen amb impaciència.

—El Mestre Casals ha acabat la magnifica composició que ha escrit per al Poema de Nadal, d'Alavedra, quelcom de genial on el Mestre ha posat tot el seu talent i la seva sublim inspiració musical.

—A Paris Ferran Canyameres activa l'edició del llibre d'autors múltiples titulat «Ofrena a Paris» amb il·lustracions també de diversos artistes catalans.

—Rafel Tasis i Marca té diversos llibres preparats (novel·la, assaig historic) i Josep Torrentes l'enyorat amic de «Foc Nou» un llibre de poemes.

—A Montauban, Baptista Xuriguera, ha publicat «El ami de Catalunya» llibre d'estudi i de meditaciô en el qual l'autor assenyala la via recta per al redreçament de la pàtria. Xuriguera parla de tots els problemes plantejats per al futur immediat i molt particularment del problema social que tracta amb més amplitud i amor. Un alt sentiment patriotic inspira l'interesant fascicle del nostre amic i col·laborador.

"Histories de coneguts"

per R. TASIS

(EDICIONES RAGASOL)

A Paris acaba de publicar-se, editat pel nostre amic Eduard Ragasol, ur. interessant llibre de R. Tasis, titulat «Histories de coneguts».

Del llibre del nostre estimat col·laborador i de las activitats la nova editorial en parlarem detingudament.

La Vida Artistica

A Perpinyà, el nostre amic Pico ha fet una exposició que ha merescut càlids elogis no solement dels medis catalans sino àdhuc per part de la intelectualitat francesa del Migdia.

—Camps-Vicentse, gran pintor de les natures mortes traballa des de fa mesos a Collieure i Banyuls. A destacar la seva aportació al Salon dels Artistes Meridionals Independients de l'Escola de Belles Arts de Tolosa. El seu paisatge la seva «natura morta» i els seus records del Camp de Concentració foren admirats pels bons coneixedors.

l'exposició de Solidaritat Catalana ha estat subratllat, ha acabat quetre teles interessantissimes sobre el tema «Tolosa a la nit».

—El prestigios pintor valencià Daniel Sabater, conegut en els medis artistics de Paris per «pintor de las bruixes» passà uns dies visitant Tolo-

* * *

Del 4 al 14 de Gener tindrà lloc a la sala «La Décoration» de Perpinyà (16 rue Maréchal Foch), una exposició d'aquarel·les del nostre estimat amic i col·laborador J. Puig Pujades.

A la inauguració que tingué lloc el dia 4 hi asistiren nombroses personalitats catalanes i franceses de la capital dels Pirineus Orientals.

La subscripcio de FOC NOU

El nostre subscriptor i amic Jaume Garros ens tramet la present lletra: «A l'equip de «Foc Nou» En contestació a la vostra lletra-circular de data del mes de Novémbre tinc a bé corresupondre'us estimats amics i notificar-vos que rebreu un gir de la quantitat sol·licitada, la qual cosa representa per a mi un esforç economic que faig pensant en la llibertat de Catalunya per la unitat de totts els catalans antifranquistes. Per Catalunya i per la Republica, us saluda Jaume Garros; Toulouse.

◆

De la senyora De Vives, Lardenne, per conducte de Joan Font: Un trame tem dos cents francs per a la vostra subscripciô especial amb el desir d'assegurar, amb els altres catalans, la suscripciô de «Foc Nou», setmanari d'unitat i de renovació nacional, al servei de Catalunya.

◆

Dels Establiments J. Buxô ur. altre mandat de 2.500 francs amb un «Visca FOC NOU» plé de simpatia i encoratjament.

◆

I Heus aci la continuació de la llista de donatius:

Suma anterior: R. Radó 500; Jaume Lluis Roca 100; J. Buxô 2.500; Mariàn Cabos 100; Joaquim Vergés 200; Amat, Sarrancolin 100; Batet 50; Manuel Estrada 100; P. Nin 100; Francesc Inglés 50; S. Girbent 200; J. Florensa 50; Juli Barbera 100; Menéndez 100; Jaume Torella 100; J. Camarasa 100; J. Virgili 100; J. Corcoll 100; Ferran Cuito 100; A. A. (Lyo) 100; Santacana i l amic 200; A. Cedo 100; F. Irla 100; E. R. C (Neuvic) 100; Henri Cuaus 100; B. Torner 100; Casal Catalunya de Narbona 240; Total: 26.13».—(Seguirà).

B.D.I.C

Casal Catala

IMATGE I ESCOLA

per Angel FERRAN

Quan varem arribar a França un escriptor conegut meu i d'altres el nom del qual no vull citar per no avergonyir lo ni avergonyir me'n perquè és català pensant se ésser sincer sense arribar més que a cínic, digué: «Això és un naufragi i si el moumilloramic volgués arrapar se a la meva barca de salvació d'un cop de pal als dits l'engegaria a fons».

A l'actitud d'aquest escriptor que ja escrivia en l'época del «Titànic» ha succeit la d'una multitud de tota mena de gent que del «salvi's qui pugui» ha passat a «l'aranya estira cabells». En l'endemig hi ha hagut una altra guerra i una altra desfeta, uns altres camps de concentració, unes altres persecucions i dominant ho tot, una necessitat vital d'esquivar una resistència passiva i activa una alliberació i una euforia explosiva. D'aquest vertigen n'hem sortit coberts de parracs i encara ens hi passegem.

La lliçó ha estat dura, però els ensenyaments que n'hem tret son abundants. Malhauradament, però tots ells sôn de signe negatiu: tots sôon el contrari de les virtuts que normalmeut n'haurien hagut d'esperar. En realitat no en podiem esperar altra cosa, perque l'opressiò dels feixistes no pot donar altres fruits. El que no és gens normal tanmateix és que ens regalem amb aquests fruits i els trobem la flor de la collita. I amb aquests parracs amb les cistelles plenes a vessar d'aquesta podridura, en ham retrobat, hem ceebrat la victòria dels altres i ens hem posat a fer politica pàtria i casals catalàs. I no podia fallar. Sense rentar nos cara i mans, contràriament al que ens havien ensenyat a casa nostra per treure'ns la son dels ulls i esvair els pesombres de la nit, ens hem presentat els uns als altres amb l'ànima plena encara d'enemics, amb una inèrcia de lluita, de por, de malfiança i d'odi. hem volgut llançar tot això a la cara de Franco, pero Franco és tan lluny que és gairebé un miratge. I mutuament, com en un vell film cômic hem empastifat la cara als uns als altre. Grotesc. Algù dirà: Tràgic? No No. hi arriba car som mass pocs i el motor real de tot aquest entusiasme de descrèdit no és altre que el vil interés: el vil interés material, el vil interés de partit, el franc la vida fàcil.

Qui ambs aquests elements sense grandesa podria escriure una tragèdia? Ningù. Una novel.leta picaresca i encara. El grotesc, però, no exclou pas el punyent que posa l'espectador en una exhibiciô de pallassos de carrer. «Els pobres, vés amb què s'han de guanyar la vida» —diu i passa de llarg, perquè s'avergonyeix d'ésser «també» home.

I. bé. Cal que reaccionem davant l'espectacle que nosaltres mateixos estem donant. Que ens adonem que també som homes i que «també» som catalans i deixem d'ésser espectadors i actors complaguts en la notra trista representaciô. Cal que no tinguem por de mirar nos francament en el mirall de la realitat i francament ens preguntem què ens proposem i francament que responguem.

Es que volem en l'exili presentar una imatge de cóm volem la nova Catalunya? O és que pensem que l'exili ens hauria d'ésser una escola. Si la Catalunya que volem fer és com la imatge que n'estem pintant a l'exili, no tenim dret a malparlar del Franco que la trepitja, per. que nosaltres..:

I si volem que l'exili ens sigui una escola quina escola ens és?

Hem parlat molt, massa d'unió però potser ens hem oblidat de parlar d'honestetat. Parlem molt de pàtria i no pensem més que en el partit. O hem désser sincers que en el present cas vol dir cínics o bé hem d'esmenar totalment la nostra conducta. Prou «salvi's qui pugui», prou aranya estira cabells.

Reprenem-nos. No sempre els catalans haviem estat aixi. Cal que tornem a ésser el que érem: un poble d'homes sans, decents, que sabien donar a cada cosa el seu veritable nom i la seva veritable importància. Agrupem-nos, sense necessitat d'unir nos, perquè per arribar a un o a molts acords no hi ha necessitat d'estar unit a la mateixa mesa amb ningù. Pensem que abans que tot som homes; després catalans. I molt després homes de partit, que vol dir que som partidaris d'unes solucions determinades per a uns problemes politics determinats. No volguem aplicar solucions partidistes a problemes que no tenen res a veure amb els partits ni amb la politica a menys que voluntàriament ho, fer una politica totalitària. Però si és aixi no tergiversessim pas ni ens donéssim vergonya de dir que som totalitaris i confessem sense embuts que ens comportem com a feixistes.

I no ens agrupem aleshores en Casals Catalans perque Catalunya no ha estat mai totalitària ni feixista, sino terra de llibertat i d'homes lliures.

I si volem obrir Casals Catalans, fem-los ben catalans que en l'exili com a catalans només ens agrupin; fem-ne una imatge de la Catalunya que somniem, aportem-hi tot allò que d'una manera natural ens uneix i deixem a la porta allò que d'una manera artificial ens separa. Apremem-hi a conèixer els homes que hi ha sota del que a fora son adversaris. Fem-ne una escola de civilitat; cultivem-hi la amistad que tots per tots en podem sentir perquè tothom té un caire o altre que és amable.

La politica als centres de partit; però el Casal Català per a tots. I per això no més cal una cosa: que sigui net i clar com una casa de la costa que tothom en senti l'orgull i el respecte que tothom en faci la imatge de la seva Catalunya ideal i l'escola per tornar polit i assenyat a la Catalunya recobrada.

I si no es aixi, tan se val que me'n doni de baixa, perquè no crec que interessi la cuota ni la presència d'un illus...

NOVES politiques

Se'ns assegura que el president Martinez Barrio ha conferit al Sr Giral e'encàrrec d'ampliar el gabinet amb representacions i personalitats faran del Govern de la Republica un govern de solida representació democràtica i anti feixista. Sembla que aquesta ampliació tindrà lloc a Paris en el curs d'aquest mes de gener.

LES MANIOBRES MONARQUIQUES

LAUSANA.— Las novas tentatives prop del pretendent borbonic Don Joan dutes a terme pel director del «Debate»4 Angel Herrera per convencer el fill d'Afons XIII d'ac. ceptar la corona amb En Franco han fracasat. El pretendent es manté fem en no voler posar els peus a Espanya si el poble no el reclama per mitjà d'un plebiscit sincer convocat per un govern en el cual no hi hagi ni Franco ni Falange.

MES XULO QUE MAI

Acorralat per les democràcies i en vigilies d'haver de prendre l'avio, si hi és a temps, el «caudillo» acaba de pronunciar un discurs a Vilanueva de la Serena en el cual ha dit que «facin el que facin les potencies mundials ell pensa que. darse».

Pero no ha dit amb quants milions..

ACORD NEGRIN GIRAL

PARIS. — El cap del Govern de la Repùblica ha delegat oficialment el senyor Negrin per tal que celebrò diverses conferències amb personalitats diplomàtiques allades amb vistes a preparar un ambient favorable abans de la reunió tripartita sobre Espanya.

AMPLIACIO DEL GOVERN REPUBLICA

PARIS.—Es confirma que el senyor Giral ampliarà molt aviat la base del seu govern i que entraran a formar part d'aquest una representaciô comunista i elements de la fracció socialista de la tendència Negrin.

LA RUPTURA ES MOLT PROXIMA

PARIS. — En els medis diplomàtics franco-espanyols es dona com a segura la ruptura de relacions dels aliats amb Franco.

Sembla tanmateix que a la conferència tripartita prevaldrà el criteri d'aconsellar la formaciô d'un govern de transiciô que faci de pont entre el franquisme i la Repùblica en tal d'evitar convulsions internes susceptibles de provocar una altra guerra civil.

ELS GOVERNS CATALA I BASE SOSTENEN EL GOVERN DE LA REPUBLICA

PARIS. — El president Irla, algunos consellers del seu govern diverses personaliats catalanes mantenen un estret contacte amb els dirigents bascos i amb els elements gallecs ahherits al pacte «Galeuzka» Unos i altres sostenen lleialment el Govern de la Repùblica, en el ben entés, naturalment que aquest respectarà les llibertats del tres pobles peninsulars.

PANTALLA BARCELONINA

El virrei Barba es dedica a atreure's les «classes necessitades» visitant les barriades obreres i repartin donatius als pobres. El falangisme crea la misèria per poder socorrer la amb almoines humiliants. Per fer de mecenes es presenta voltat de «naranjeros» i es fan escorts previs entre els socorreguts...

* * *

Els estudiants barcelonins han iniciat una ofensiva contra el règim que sembla anar més enllà de les tradicionals bullangues nadalenques. Tramvies enlaire, barricades, patrulles pels carrers, això comensa d'animar se. El règim fa pudor de socarrim i la policia del «movimiento» ya no sap on acudir.

* * *

Franco, protector de la Cambra de la Propietat, ha autoritzat els propietaris a augmentar els lloguers d'un 20 per cent. Però la meitat se la reparteixen el govern i l'Ajuntament. L'escàndol dels lloguers i dels traspassos no té precedents ni en els anals frondosos del lerrouxisme. Per un modest piset de treballador et demanen quatre mil pessetes de traspàs. Per això les coves dels afores son abundants i allò de «ni un hogar sin pan y sin luz» és un escarni. Aquesta setmana s'han demanat 600 pessetes de traspàs d'una cova!

Franco ha fet recular el pais al temps de les cavernes i no solament pel que respecta a la vivenda!

* * *

El petit comerciant i l'industrial modest no poden resistir el marasme econômic. La crisi és asfixiant i el falangisme devora el pais de viu en viu. Quina gana té! Sôon moets els comerciants i industrials que fugen a la nit sense deixar rastre i els «cracs» es repeteixen a un ritme esfereidor.

* * *

Ara ja és del domini pùblic que l'ex governador Correa es reparti amb els seus «amigassos» els fons de beneficència de l'Hospital Clinic. I el Barba l'ha fet processar per lladre! També és un fet que cobrava 10.000 pessetes diaries dels forners i altres gremis a canvi de fer els ulls grossos..

Quina genteta. Qualsevol dia sabrem d'on surten les «misses» que reparteix el Barba.

* * *

I ara que parlem de Misses. El bisbe Modrego que vesti l'uniforme de coronel falangista i féu vida matrimonial amb una dama aragonesa en un hotel de Saragossa tot feut de capellà castrense, passa a la policia de Falange la relació de caaments de la diòcesi. Aixi la policia pot fer «enquestes discretes» i augmentar el fitxer de gent sospitosa.

* * *

Els tipògrafs de «La Vanguardia» preparen un homenatge d'adhesiô i «simpatia» al corresponsal de London, August Assia. Si torna és clar. Car sembla que en una festa celebrada per commemorar la victòria del «glorioso movimiento», va expulsar del taller després d'abutejar os brutalment dos obrers que s'oblidaren daixecar el bras.

* * *

El procés de descomposició del règim s'accentua. La gent ja discuteix obertament amb els falangistes, els fan pam i pipa y ells asseguren que es defensaran fins a disparar el darrer cartutx. I els traïdors ja fabriquen expedients fantàstics amb mérits i feroïcitats de la resistència.

* * *

Associació d'idees. En Sebastià Sànchez Juan ex catalanista i ex patriota i actual censor a sou de Falange redobla el seu zel falangista. No hem oblidat que quan entraren els «nacionales» arribà a bufejant a l'Institut d'Estudis Catalans picant se el pit i afirmant emocionat que «allò» era el que havia sentit sempre.

* * *

I per acabar, unes notes de «Proveïments». Fa unes setmanes precisament coincidint amb les festes nadalenques, que no donen gairebé res de racionament: quart de kilo d'oli o de sucre i de vegades tres unces, però no passa de dos articles per setmana. De manera que el «greix» abunda. Els infants escrofulosos anémics i tuberculosos sôn a milers. Els articles de primera necessitat s'han apujat de dues i tres pessetes de quatre setmanes ensà, i el pa d'estraperlo el paguem a 14 pessetes el quilo.

I com que els sense feina no fan més que augmentar, es presons segueixen plenes i al Camp de la Bota les salves matinals no cessen resulta que el pais és una Arcàdia meravellosa...

* * *

Hem rebut «Foc Nou». Ja era hora. No defalliu i endavant, que des d'aci us ajudarem tan com podrem amb tot i que la vida és dura.

Aci ha aparegut «Resistència» (E. R. C.), defensor dels mateixos principes renovadors de «Foc Nou». Ve a la palestra clandestina a reforsar el combat comù contra la opressiô l'anti-Catalunya.

EL NOI.

Que els
TRES GRANS
no ens
resultin
petits...

NOTICIARI

UN CONSULTORI JURIDIC

El nostre company i amic Domènec de Bellmunt ha obert a Tolosa (9 bis, rue Las Crosses) un Consultori Juridic.

Advocat especialitzat en qüestions civils i administratives franco-espagnoles el nostre company farà condicions especials als compatriotes exilats els quals podran consultar lo personalment (de 5 a 7 del vespre) o per correspondència a l'adresa indicada.

CENTRE D'INFORMACIO I AJUT ALS T. E.

El Comité del Centre d'Informaciô i Ajut als T. E. (1, rue Fontaine au Roi; Paris 11), eus prega de fer pùblic que els treballadors extranjers que hagin pertangut als acantonaments de P. O. Aude, Lozère, Aveyron i Hérault tenen ara la posibilitat de percebre els «Congés payés» no cobrats durant llur permanència en els Grups.

Els interessats poden adreser se al Comité de Paris on els donaran les instruccions necessàries.

UNA FESTA PAR ALS INFANTS

Als «Jacobines» se celebrà diumenge passat dia 30 una vetllada per als infants refugiats amb el concurs de totes les organitzacions d'ajut social espanyoles, Quakers Socors Juis, Creu Roja de la Republica Espanyola i Comité France Espagne.

Els neus i nenes foren obsequiats amb berenar i joguines.

ACCIO CATALANA REPUBLICANA

El diumenge dia 6 de Gener la Delegaciô departamental del partit A. C. R. de l'Alt Garona va celebrar una important reuniô per tal d'establir el programa d'un proxim Congrés del partit en una ciutat del migdia de França. Sembla que les personalitats del Directori residents a Paris han vist amb simpatia aquesta iniciativa de la Delegaciô de l'Alt Garona.

AVIS ALS METGES CATALANS RESIDENTS A FRANCA

El Dr. J. M. Bellido ha rebut, procedent d'un donatiu dels exiliats de Mèxic, una quantitat de comprimits de Sulfatiazol de mig gram, que representa uns dos kgs. de la dita droga. Els metges exiliats que en necessitin per a llurs malalts, poden adreçar llura demandes al Dr. Bellido 8 rue de la Trinité, Toulouse (H. G.).

INAUGURACIO DEL RESTAURANT «EUZKADI»

El dia 5 de Gener a migdia tingué lloc a Toulouse la inauguraciô oficial del restaurant basc «Euzkadi» dirigit pel nostre compatriota Salvador Sala. El restaurant «Euzkadi», situat a l'hotel Gambetta del carrer del mateix nom és una petita meravella d'arquitectura de gust i de gràcia.

Al dinar d'obertura foran invitades les autoritats franceses i diverses personalitats republicanes espanyoles entre les quals figuraven el coronel Hernàndez del Castillo i esposa, el director d'Espagne Républicaine senyor Ricardo Gasset, el doctor Boya administrador de l'esmentat diari i els senyors Fernàndez Escobés i Falcô de la redacciô. Hi havià també la senyora Trentin de Torrubia, el Doctor Torrubia, la senyoreta Suzanne Brau, secretaria se la Societé Française des Amis de la Catalogne i moltes altres personalitats que sentim no recordar.

El dinar fou magnific, féu honor a la cuina del nou restaurant hagué brindis entusiastes per la prosperitat de l'establiment per Euzkadi, per Catalunya i per l'Espanya republicana.

NATALICI

Els nostres amics i compatriotes de Perpinyà, Garrido-Deulofeu, han tingut la joia de veure il.luminada la llar amb una filleta superba a qual ha estat posat el nom d'Adela.

Felicitem els pares i desitgem a ells i a leur filleta molts anys de vida i de prosperitat per al bé de Catalunya

CONFERENCIA DE JOAN LAYRET

Al Casal Català de Bézlers el dia tres de gener va a donar una conferencia sobre «El futur de Catalunya» el senyor Joan Layret Secretari General d'Estat Català a França.

B.D.I.C

Meditacio devant Muret

per A. SERRA-BALDO

Aquesta tarda de Carnaval, sota un cel tumultuós on la batalla resta indecisa entre l'obstinació dels núvols i l'esplendor d'un sol hivernal, he pogut fer el meu romiatge al *Camp d'Aragó*, on reposen les cendres del rei Pere I de Catalunya, caigut el 13 de setembre de 1213, davant la vila de Muret.

HISTORIA I EPOPEIA.—Cinc anys a penes escolats, la poesia glorificava el desastre. «La Cançó de la Crozada», vast poema provençal de prop de dos mil versos, ens ha conservat les dramàtiques peripècies de la lluita que del 1208 al 1216 oposà els francesos baixats del nord i els senyors llenguadocians. Començada per Guilhem de Tudela, que en féu una mena de dietari poètic més aviat favorable als francesos, és continuada, a partir dels fets de Muret, per un poeta anònim, partidari decidit dels barons meridionals, dotat d'un real talent èpic i dramàtic, que sap pintar-nos amb passió i energia els episodis últims d'aquesta lluita sagnant.

Amb la Cançó com a Bædecker sota el braç, un ren de restriccions m'emmena a resseguir sobre el terreny les alternatives d'una gesta que els catalans pagàrem greument amb la pèrdua d'un rei i l'estroncament d'una política secular.

UNA TERRA I UNA VEU.—El tren avança lentament a través la plana tolosenca. Els primars verds apunten amb timidesa per la gleva i aixemoren a penes un paisatge encara despullat. Les guies dels arbres drecen negroses llur plany dins l'atmósfera revolta de la tarda. Les llums i les ombres que la batalla celeste escampa per la plana, velen i acusen alternativament un panorama constantment renovellat que arriba i se'n va, després de saludar-me, per la finestrella del vagó on viatjo. Passen un claper d'albes arrenglerades vora un camí, una masia festonada de gallines picosaires, els garagots dels ceps d'una vinyeda, la rasa catifa d'un camp d'userda... La plana mostra la diversitat d'una natura generosa, davant de la qual no puc estar-me d'evocar la veu llunyana d'un poeta català que, exilat a Provença el 1867, escriví en provençal una terrible imprecació contra aquesta terra:

Que jamai l'auró oudouroso
vengue tis ér embaumà;
e—deserto ta campagno
deserto comme la Grau—,
que jamai lou vent refresque
li cremour de tis erm's
ni jamai vingue la plueio
abeurà ti gres brulant.

Però n i lapluja ni el vent ni les aures embaumades obeïren al poeta. I, avui com ahir, generosa i oblidadissa, la terra continua a lliurar sos fruits, impassible a la veu atronadora de Víctor Balaguer.

DOS RETRATS.—Arribat a Muret, adreço de primer els meus passos vers el Museu històric de la vila. Als murs de la petita cambra, dues mediocres pintures m'encaren amb els protagonistes del drama. Pere I de Catalunya somriu vagament sota un bigoti ondulat i abundant, dreta la testa jove que emergeix d'un collaric majestuós. Simó de Montfort, acuirassat amb rutilant armadura, esparpilla uns ulls de foc, perduts en la brosta exhuberant dels cabells i la barba. Davant d'aquests retrats evoco la figura dels dos capitostos.

Caedill de la Croada predicada el 1208 per Innocent III contra l'heretgia albigesa que pul·lula pel Llenguadoc, Simó de Montfort posseeix la fe dels creients fanàtics; pero ell i els seus homes, petits senyors ambiciosos i aventurers baixats del nord—picards, borgonyesos, lorenesos, hégbansons i fins alemanys de Colònia—combaten també per béns més positius i tangibles. El comte de Tolosa ha vist caure els croats damunt els seus dominis com una plaga inexorable: una crida del Papa els autoritza a apropriar-se les terres i els béns que conquistin lluitant contra els heretges, i més d'un aspira a establir-se definitivament en un país ric i més clement que el seu. La lluita des dels seus inicis és un entrellat d'abusos i injustícies revoltants: depredacions, saqueigs, matances. Simó de Monfort, soldat estrenu i diplomàtic astut, lluita aferirssadament al cap dels seus homes per a batir-se un domini al Llenguadoc.

Per les seves qualitats de galania i cavallerositat, Pere I de Catalunya encarna l'ideal d'una societat per a la qual l'Amor i la Cavalleria són les concepcions més altes de la vida. Hostil als croats, tem am tot d'indisposar-se amb l'Església i tracta vanament d'intervenir com a mitjancer. Un moment pensant atreure's Simó victoriós que ha estat investit amb les senyories de Besiers i Carcassona, de les quals Pere és el sobirá de dret, accepta l'homenatge del seu nou vassall, pacta amb elle el matrimoni de llurs fills Jaume i Amícia, i lliura com a garantia el petit Infant, que no compta més que tres anys. Peró la mala fe dels legats que entorpeixen sistemáticament tota reconciliació diplomàtica, el decideix a entrar francament en la lluita al costat dels barons despossetts. Amb ells el lliguen l'interès, la sang i la justícia. Senyor de vastos dominis al migdia de França i cunyat alhora del comte de Tolosa i de l'hereu del Comtat, s'erigeix en protector dels senyors inculpats i desobeint la veu de la prudència, es fa paladí d'una causa que creu justa.

Convencionals i arbitràries, les dues pintures recullen amb tot dos trets característics dels cabdills: l'arrauxament simpàtic del rei, l'ambició astuta del cap dels croats. En el Museu solitari que gairebé ningú no visita, esperen l'almoina escadussera d'una mirada cordial. Els dic adéu amb una punta de melangia i acudo a la crida somorla de les aigües de la Louge que corre davant del Museu.

L'ESCENA.—Serpentejant i encaixonat, el rierol s'escola als peus de la vila vella, regant les diminutes hortes que omplen el barranc. A la dreta de les aigües, les terrasses escrostonades i rònegues dibuixen encara el traçat de les antigues muralles, avui enrunades. A l'esquerra, un talús abrupte puja vers el Camp d'Aragó que s'extén, pla com una aigua estancada i adormida, fins l'horitzó, on apunta la blavor d'unes muntanyoles discretes. L'aigua omple la clotada amb un murmuri lleu. Sonores d'ocells, unes albes, avui sense fulles però amb el brancam cobert pel verd mantell d'una eura generosa, la segueixen fidels a través dels seus meandres. Cançada a la fi, la Louge ve a llençar les seves verdes aigües dins l'ample curs del Garona.

Un pontarró m'emmena a la riba esquerra on, per un corriol, m'enfilo a la plana. D'ací hom domina l'aiguabarreig dels dos rius, feudit per la proa de la vila que s'hi avança gairebé a pic. Ací es dreçava la ciutadella, la torre mestressa de la qual, alta de més de 50 metres, s'obirava per tota la plana. El Garona majestuós, i encaixonat també, dins una vall més ampla, banya els peus de les terrasses de l'est de la vila: un camí de ronda marca encara el circuit de la muralla. No gaire lluny, foraden la llisa superfície de les aigües els vestigis de l'antic pont que relligava la vila, per la porta de Saes, amb la riba dreta del riu i el camí de Fanjeaux. La vila era closa al sud per un altre pany de muralles relligant els que seguien el curs dels dos rius. *(Seguirà.)*

REFLEXIONS SOBRE L'EXILI

par F. PALAU-CASELLES

Aviat farà vuit anys. Vuit anys d'inquietuds i d'esperança en el retorn. Ara! Poteser ara Quan faran el desembarc; quan caurà Roma. Quan es rendirà Itàlia! Quan capitularà Alemanya! Quan s'hauran tornat a reunir els Grands!... Quan els laboristes hauràn guanyat les eleccions...

I el desembarc es féu diverses vegades i en diversos indrets. I Roma va caure. I es va rendir Italia i s'alliberà Franca i capitulà Alemanya i es reuniren els Grans i els laboristes guanyaren les eleccions... I aqueix «ara» no ha arribat.

A cada bugada hem de perdre un llençol, com diu un adagi català. No, amics meus. El moment ha d'arribar després de tots aquests giravolt d'un llarg i penos camí en el que hem rebut moltes esgarrinxades pero durant el cual no hem perdut l'escalfor del nostre sentiment ni la flama del nostre ideal.

El que ocorre és que ben sovint hem anat a cercar molt lluny les causes de tot aixo quan les tenim molt a prop, tan prop que formaven part de nosaltres mateixos. Entre tots hem teixit una desconfiança suicida. I no hem dabut realitzar la unió. I no se'as ha escoltats ons se'ns havià d'escoltar.

Ara mateix tenim govern i hi ha sectors que no hi figuren. Per qué? Que si els socialistes de la tendéncia Prieto o de la tendéncia Negrin. Que si els de la C. N. T. o es comunistes. Que si els politics desacreditats o els que volen una cartera després d'haver viscut a l'exili a l'esquena dels altres. Que si els catolics o els no catolics, els llibertaris o els burguesos. On anirem a parar amb aquest batibull? Mentrestant Franco es frega les mans.

Cal que poguem presentar-nos devant del mon, units. Aquesta és la base principal. N'hi ha molts que diuen: «que es trenquin les relacions amb Franco i el nostre problema es resoldrà tot sol.» Potser si pero el millor fora que ens trobés ja mig encarrilats. Si tots els sectors de l'exili estem units hi ha constituit un prestigiós govern espanyol amb un govern català i un govern basc, els republicans que hi ha a Espanya ens donaran llur confiança i s'organitzaran tit el que sigui possible. I els governs dels paisos que han guanyat la guerra veuran que existeix una força i una organització republicanes a les quals es pot confiar una direcció. Aleshores abandonaran el règim franquista. Heu's aci el cami logic a seguir. Amb tot aquest retard hi ha el perill que ens imposin una solució monarquica que de grat o per força ens guanyi la davantera. La possibilitat d'un plebiscit fet en condicions suspectes complicarà les coses i per altra banda no cal ni comptar seriosament en que Franco intenti de fer eleccions. I si les fes no en tindrien més que el nom. Sap el que li espera. Està ben convençut que la immensa majoria dels espanyols volem la Republica que ell ens va robar, que els catalans volem parlar i escriure lliurement la nostra llengua i exercir els nostres drets autonomics i que Euzkadi vol també la seva llibertat. Pero per tal d'anar tirant jugarà totes les comédies de la democracia organica i deixarà de banda els que foren els seus alias per enllustrar les sabates dels triolfadors de la guerra.

x x x

Ai el llop disfressat d'ovella! Com més dolent és el llop amb més aparença de delça ovella es presenta. I és que no volem tenir memoria. El que vol pescara en aigua térbola i se serveix de la seva intel-ligencia per atrapar els de bona fé, no perd mai el temps ni li fan por els mitjans d'anar al seu fet. Cal posar en quarenteña els que, de cop i volta, ho volen matar tot. Quelcom busquen. Observeu-los, esbrieu d'on venen, on van i sobre tot de qué viuen.

L'home és l'unic animal que entrepussa dues vegades amb la mateixa pedra—com diu l'aforisme. Jurem que no ens fiarem més del primer que arriba i amb afalacs i promeses sus fa pessigolles als nostres sentiments. I quan ens tenen, planten botiga, a dir mal del vei i a «situar se». Aixó és sempre repugnant pero a l'exili, és criminal.

Ens hi hem de fer tots. Hi hem de posar el coll. Hem d'arribar a poder crear aquell ambient de concordia que és indispensable per a poder trobar un final digne a l'exili i al captiveri dels d'allà baix. Ens hem de poder sentir germans tots plegats, socialistes i comunistes, moderats i d'extrema esquerra, catolics i protestants, obrers i intel-lectuals, catalans i no catalans.

L'HORA de la RESPONSABILITAT

Quan un hom te responsabilitat dels seus actes ha de sapiguer en cada moment al meu entendre adoptar l'actitud més convenient per tal de no dificultar les tasques d'aquells que tenen el deure de realitzar les aspiracions que unanimement tots desitjem.

Es per aquesta responsabilitat d'home antifeixista disciplinat que no penso escriure més a l'exili car no voldria que un mot mal interpretat pogués produir un altre confusionisme odisgust entre els dirigents que menen amb dificultat la tasca de l'alliberament de la nostra Pàtria.

Constituits el Govern Republicà, el Català i el Basc, hom ha de reflexionar molt abans d'expressar-se, no per conformisme, sino per donar l'exemple devant els ulls extranys que ens observen, que tots estem d'acord amb el nostre Govern, i aixi fer possible que el seu total reconixement esdevingui ben aviat una cosa efectiva.

Tots tenim infinitat de problemes plantejats de cara a casa nostra: sotmetrens avui, no vol dir acceptació tàcita dels organismes i dels homes que els composen, sino disciplina cívica amb homes com nosaltres, que hem viscut totes les calamitats de la guerra i un exili perllongat.

Les nostres queixes i protestes sobre els procediments seguits fins avui per molts dirigents, han d'ofegar-se fins el dia venturós que amb tota llibertat poguem retornar a les nostres llars per prendre aleshores les resolucions que es creguin pertinents.

Aixó no vol dir ni covardia ni renúncia als drets de ciutadania per a ralitzar la crítica o sanció que els fets comesos mereixin. No: es el sentit de responsabilitat el que em porta a prendre aquesta decisió davant de les actuals circumstancies.

La situació internacional planteja greus problemes, i les declaracions del ministre anglés senyor Bevin son prou alliçonadoras pels que somniaven amb resolucions llampec després de la victória laborista.

Hem esmerçat moltes hores demanant la constitució dels Governs i la unitat; el primer ja està fet: la segona, parlar-ne és ridicol i caldria que aquest mot fos esclos ja del nostre vocabulari. Parlar-ne fa plorar més que altra cosa.

Avui el mot d'ordre ha d'ésser: «Responsabilitat i Acció». La primera, per evitar que qualsevol de nosaltres prengui iniciatives inoportunes que serveixin més per desunir que no per fer efectius els acords del Govern, i aquest n s'ha d'evitar que en la nostra Premsa i en la propaganda s'expressin conceptes confusos o contraris a l'esperit i orientacion del nostre Govern.

Entossudir-se a seguir explicant el nostre problema es ridicol, puix els que tenen l'obligació de resoldre'l el coneixen més que nosaltres mateixos.

Des d'aquest moment sols tenim un camí: Acció, dirigida pels nostres governants, a qual fi faràn desapareixer tots els organismes que fins avui, per iniciativa propia, han emprés aquest camí.

L'única cosa que trobo a mancar en la composició dels Governs es gent nova que, apart de les figures representatives, caldria haver inclós en dits organismes per donar-los nous impulsos i fer factible que entre el seny i l'experiéncia dels vells s'hi trobés el dinemisme dels joves.

Però axó es un mal vell de la nostra política. La prova ens la dóna el mateix Franco, que es creu insubstituible.

Mariano José de Llarra deia en 1835: «Comparem-nos amb els estrangers per preparar-nos un pervindre millor que el present i per rivalitzar amb les nostres innovacions als nostres veins. Tanquem el passat. Homes nous per coses noves.

»En temps turbulents, homes forts, sobretot aquells que no estiguin cansats de la vida, que el hi resti il·lusió. Homes que tinguin una noble ambició i valentia contra el perill.

»Sols un Govern fort i apoiat per l'opinió pública pot arrostrar la veritat adhuc cercant-la.

»No parleu dels obstacles tradicionals, de l'ambient, dels compromisos adquirits, de les dificultats socials. Quan es vol realitzar l'obra, l'home superior fa la fortuna i, coneixedor de les circumstancies que s'oposentencies que s'oposen a la consecució dels seus plans, ele esquiva, els dirigeix i els domina.»

Aquestes mateixes paraulès les podem repetir avui, car està comprovat que en política, al nostre país, els segles no compten. Joaquim Costa cridava: «No deixeu entrar el fred en els vostres cors; enceneu-los d'amor i sacrifici per reconquerir la mare pàtria».

Cal doncs subsanar defectes, cal renovar-nos, sacrificant apetències personals; del contrari, el nostre futur serà cada dia més nuvolós.

Deixem trevallar el Govern i donem-li tot el nostre suport; assenyalem per mitjà dels nostres organismes respectius les nostres suggerències; no interrompem el seu treball i les seves iniciatives; sacrifiquem-nos un xic més, que no es pugui dir que si no realitza els seus propósits es per culpa de la nostra manca de disciplina i d'obediència; responsabilitzem els nostres actes; sapguem callar, cosa un ixic difícil amb el nostre temperament, i si malgrat optar aquesta actitud s'equivoquen o perden el temps en discussions bizantines, llavors aprlarem els qui fins ara callem i obeim. Si els manqués coratge per emprendre l'alliberació definitiva del nostre poble, aleshores serà hora d'emprar procediments morals com els que adoptà Irlanda per conseguir la llibertat. Es el darrer sacrifici que hem d'impocar-nos per reconquerir la República. Si dins de tres mesos aquest temps ha resultat estéril, aleshores podrem exigir que ens deixin les mans lliures per la reconquesta de les llibertats perdudes, doncs es nitolerable que mentres els mateixos nazis ja tornen a les seves llars, desmobilitzats amb el vist i plau dels «Tres Grans», nosaltres, primers defensors de la Llibertat i la Democratia seguim a l'exili.

Avui callem, demà...

J. RODRIGUEZ PAPASEIT.

A LA MEMORIA DEL PRESIDENT COMPANYS

Una efigie del President Companys texida en un tapis de seda acaba d'ésser editada en honor i homenatge al segon President de Catalunya, a l'ocasió del cinque aniversari de la seva mort.

Constitueix un encert indiscutible tant sota el punt de vista de perpetuació de la memoria del gran martir de Catalunya com per la riquesa i dignitat del document.

Tots aquells de nostres lectors que desitgin posseir aquesta valuosa realitsació artistica poden solictar-ho, envant un giro de 130 frs. à F. Solé i Jordana Rue de la Pompe, à Saint Bauzille de Puton (Hérault.)

PREMSA CATALANA

Hem rebut «Senyera» portant veu del Casal Català de Londres. El cos de redacció està constituit per R. Perera, P. Bolto, J. Pi Sunyer i T. Bartroli.

Hem rebut aiximateix «Per Catalunya» de Niça, «Quaderns» de Perpinyà, «Lluita», de Tolosa i «L'hora» (panorama) del moment politic).

A la ciutat de Mèxic apareixen, en l'actualitat, dinou publicacions editades per catalans, valencians i balears.

N° 29. (Segona época) 10 DE FEBRER 1946 ANY III

B.D.I.C

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

Butlleti interior de la Seccio catalana de la Société Française des Amis de la Catalogne

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 ❖ Tél. 229.83 -:- C.C.P. Toulouse 377.32 ❖ TOLOSA DEL LLENGUADOC

EDITORIAL

Dues afirmacions contundents

El govern català en la seva declaració publica del 13 de gener, que inserim en un altre lloc d'aquest numero, afirma la seva voluntat d'ajudar, reforcar i dirigir l'obra importantissima de la resistència interior de Catalunya.

El proposit és lloable i encoratjador car salta a la vista que calia no solament posar de relleu l'interés patriotic i politic de la rebel.lio interior catalana sino que era urgent de coordinar els esforcos més o menys isolats i les accions de grups partidistes o rivals per tal d'assegurar l'eficàcia de la resistencia contra l'opressió franquista.

Ningu més que el govern català sota l'alta autoritat del President de Catalunya per assenyalar aquesta tasca d'unitat i disciplina que aplanirà els obstacles i escursarà el terrible calvari de la tirania. Si organitzacions i partits deixen llurs diferencies de doctrina o de tactica per a més endavant i sota l'autoritat presidencial s'avenen a treballar per un ideal comu, l'obra de la resistencia interior sincronitzada amb l'ofensiva duta a terme des de l'exterior reduirà en breu temps la dictadura feixista enemiga de tots.

Que el President i el seu govern sapiguin, pero, que els catalans de l'exili i de la patria esperen una tasca efectiva, ràpida, urgent, en pro de la resistència i que uns i altres estan disposats a obeir les consignes patriotiques que els siguin donades per tal de provar que llurs sentiments per l'Ideal no son lirismes literaris sino ansies veritables d'aconseguir ben aviat l'alliberació de la pàtria.

Afortunadament, aquests proposits del govern català concorden encara amb un altra afirmació que els completa i enforteix: la d'ampliar les seves bases politiques amb la incorporació en el si del Consell d'altres representacions que li donin un valor efectiu de veritable unitat nacional. Aquest és —com els nostres lectors recordaran—un altre dels punts defensats per FOC NOU car no podia aspirar-e a obtenir una política d'amplia i lleial unitat catalana amb un govern democràticament incomplet que no mereixia la confiança politica de determinats sectors que n'eren absents. La decisió governamental ens confirma que président i consellers senten com nosaltres tots la gravetat de les circumstancies presents i que l'hora exigeix una politica de véritable unitat nacional (sense concessions ni preferències per grups ni partits, sense exigències ni exclusives de cap mena) encaminada a treballar energicament, eficaçment, urgentment per al restabliment de la Republica a Espanya i de les nostres llibertats nacionals a Catalunya.

Que siguin un fet, doncs, de seguida, els lloables proposits governamentals i que no es perdin noves setmanes i setmanes en projectes vagues, reunions teòriques i lirismes inoperants, car la gent d'allà baix no pot aguantar més aquesta vida d' opressió i de tragèdia i els de l'exili estan cansats de presenciar baralles fratricides i discussions partidistes entre senyors que, pel que es veu, no tenen cap pressa per tornar a la pátria.

LLETRA OBERTA ALS ESTUDIANTS CATALANS

Tercera lletra, curta post-data a la segona 15 de Gener del 1946

Benvolguts amics: el dia de Santa Llucia haveu eixit al carrer, i manifestat alhora la vostra gaire be secular enemistat amb els tranvies, el qual aspecte repellent i miserable deu haver-se agreujat amb els deu anys passats desde l'iniciació del «movimiento salvador» i altres tragedies succeides als no pas del tot inofensius i totalment incòmodes vehicles de servei pùblic que marxen damunt de carrils. Potser la data no ha estat massa ben escullida entre altres coses perque ha estat ocasió de que uns pseudocompanys vostres hagin molestat a unes «llucietes» intentant destruir llurs capells de paper i àdhuc arrebassar-les els abrics com ens conten les cròniques que naturalment poden mentir. Pero jo prenc nota dels vostres esplais com un simptoma que no falla de la debilitat del poder «barbat» i del grau de maduresa del poder falangista, apunt de caure i aviat. No creguessiu pas que vosaltres sols, i amb soles unes vagues podreu resoldre tots els nostres problemes: caldrà alguna cosa més. I recordeu sempre que hi ha uns altres estudiants privats del dret d'estudiar, al desterro o a la presó. Que la vostra vaga la mes próxima sigui contra el S. E. U. i en defensa del drets imprescriptibles d'aquest companys vostres, motiu generós i gens baral que ha de posar al costat vostre Catalunya total Vosaltres necesiteu la companyia dels que han patit i pateixen encare per la vostra Terra i la vostra Universitat: recordarse d'ells es defensar Catalunya i defensar «l'élite» de la seva valenta Joventut.

J. M BELLIDO

La vida politica catalana

EL GOVERN CATALA al TREBALL

President i Consellers ens diuen llur fe en una politica nacional d'unitat catalana.
La declaracio i els plans del govern.

Hem coincidit a París amb la reunió extraordinària celebrada en un hotel dels Grands Boulevards pel Govern de la Generalitat, sota la presidència del President Irla. A la fi d'una de les sessions i mentre esperávem que ens fos lliurada la declaració guvernamental que publiquem en un altre lloc d'aquest número, hem tingut ocasiô de conversar uns moments amb el President i amb els consellers senyors Rovira Virgili, Pi i Sunyer; Mestre Fabra, Josep Carner i Joan Comorera.

EL PRESIDENT

—Unes declaracions per «Foc Nou»?

—Tot el que podria dir-vos — ens respon amb la seva

Pompeu FABRA

bonhomia paternal— està contingut en la nota oficial que ens serà lliurada dintre breus instants i que reflexa exactament el meu pensament i el de tots els meus consellers. El Govern de Catalunya afirma no solament la seva existència. sino la seva raô legal, jurídica i democràtica d'existir i assenyala els camins a seguir en l'obra a realitzar a Catalunya per la resistència, i a l'estranger prop dels altres pobles peninsulars i del Govern de la Repùblica.

Soc optimista i podeu afirmar que ara més que mai tinc fe en el nostre poble i en l'esdevenidor de la Pàtria.

A. ROVIRA VIRGILI

Antoni Rovira Virgili ens acorda la seva abraçada cordial i afectuosa i ens diu:

—El Govern català treballa, com heu pogut constatar i, el que és més interessan encara; està disposat a intensificar la seva tasca per aplanir els obstacles que s'oposen al restabliment de les llibertats catalanes. La labor és feixuga i difícil i els moments delicats; pero el patriotisme fonamental dels catalans ens ajudarà en la nostra obra de resurrecciô i redreçament nacionals.

CARLES PI I SUNYER

Ens plau de retrobar-lo a París reunit amb els altres consellers del Govern català. La seva presència allí ho diu tot (i els lectors i jo ja ens entenem).

—He vingut de Londres — ens diu amb la seva gentilesa habitual— per assistir a aquestes sessions del Govern de la Generalitat. Tot el que pogués dir-vos sobre el Govern, la política catalana i el moment present, ho diu la declaraciô oficial que tradueix i interpreta el pensament de President i consellers, sense excepcions.

—Torneu de seguida a Londres?

—No pas encara. Ens hem de tornar a reunir. Las sesions duraran encara uns dies i a més pense restar unes setmanes par establir contacte amb els nostres amics.

JOSEP CARNER

L'il.lustre poeta i conseller del Govern de Catalunya ha vingut de Brusel.les on està instal.lat i on compta amb selectes amistats i generals simpaties en els medis politics i diplomàtics belgues. Es l'home de mon «charmant4 l'intelec-tual conversador i simpàtic la companyia del qual interessa i il-lustra sempre.

Convencuts que els consellers s'han imposat una discreció absoluta a proposit de les questions politiques, demanem a Carner las seves impressions d'home trasplantat a la vella Europa després de viure una colla d'anys a Amèrica.

I després de dedicar càlids i fervorosos elogis a Mèxic, terra germana i hospitalària i unos mots d'amable enyorament als catalans que han romàs allà. Carner ens diu:

—Brusel.les és una ciutat magnifica i Bèlgica un pais simpátic que ens comprén i ens estima. Hi tinc nombrosos amics que coneixen el nostre problema i que estan de cor amb nosaltres. Per aixô hi vise. I com que Brusel-les està a poques hores de tren de Paris, puc traslladar-me a França amb més rapidesa que els que sou a Tolosa.

MESTRE POMPEU FABRA DESPRES DEL CONSELL ES POSA A ESCRIURE «CONVERSES FILOLOGIQUES».

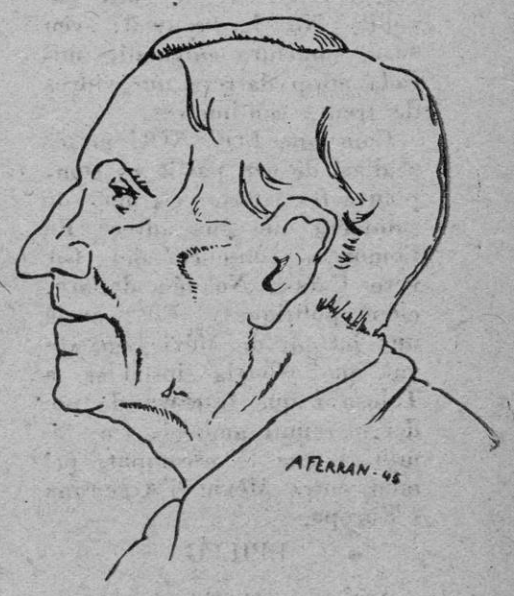

Després de la reuniô cercavem Mestre Fabra i no el trobàvem. I l'amic Vigo, secretari particular del President ens el va descobrir. Gairebéa cau d'orella ens digué: «el trobareu a la cambra del President escrivint uncs Converses Filologiques».

I era cert. Per reposar de les diverses hores de sessiô, aquest jove septuagenari estava treballant per la llengua catalana..

—¿Ja ho veieu— ens digué acollint—nos amb el seu somriure de noi ingenu i aguantant la pipa amb la mà esquerra—Aquest és el meu aperitiu abans d'anar a sopar.

—Una mena de Pernod «gramatical»...

SANT FRANCO

Deixeu que els nens vinguin a mi...

CARTA DE BARCELONA

Estimats amics:

La gent està tan atuida, que adopta una actitud passiva. El poble, com es natural, no està al costat del Govern, ni simpatitza amb els homes representatius del régim imperant, però no fa res per a desempallegar-se dels que li fan impossible la vida.

La gent no actùa perquè les masses son acèfales i no mouen sino hi ha algù que les faci moure. Aquí no és possible posar-se en contacte amb el poble, perquè bastaria que algù ho intentés perquè fos empresonat.

Els enemics del règim es concreten asseure's a la porta de llurs cases, esperant que passi el cadàver de l'enemic del poble. Però aquest enemic pot seguir fent molt de mal, si hom no li dona una empenta i el fa caure.

Els actes de resistència que es realitzen sôn poc espectaculars i poc trascendents. Certament que es un goig per als ulls la exhibiciô d'una bandera, però l'esforç que fan els qui aconsegueixen fer-les veleiar en un lloc public, no té una trascendència immediata.

Hem de reconèixer, però, que és molt difícil organitzar algun acte resonant perquè estem voltats d'enemics que estàn sempre a l'aguait. Cal tenir en compte que l'actual règim ha creat una burocràcia fortíssima. A Madrid no es produeix cap manifestaciô contrària al règim perque el cinquanta per cent de madrilenys cobren de l'Estat. No ha vingut a Espanya cap noi estranger, però han creat un organisme integrat per una diversitat de funcionaris, encarregats de distribuir els infants imaginaris que vagin arribant.

Ha plogut molt i, no obstant' segueix la restricciô de llum. Per què persisteix la restricciô? Perquè hi ha un estol d'inspectors que fan els diners que volen. Menacen un industrial per una suposada infracció de les disposicions dictades sobre el consum d'electricitat, i tot es soluciona satisfactoriament mitjançant el lliurament de dues o tres mil pessetes. Aquests burôcrates sôn es qui sostenen el règim. El sostenen també els botiguers i certs industrials. Si a un forner li dieu que aviat caurà el règim, cridarà un policia i us farà detenir. Calculeu el negoci que representa per als forners vendre clandestinament a 1'75 les barretes que es venen a trenta centims. La majoria dels forners han fet grans fortunes.

El mateix passa amb els venedors d'altres articles de primera necessitat. Cada setmana un quart de litre d'oli, però clandestinament i a preus elevats us donen el que voleu.

Els estraperlistes guanyen tants diners, que no es d'estranyar que per Nadal es venguessin paneres de 150 a 15.000 pessetes. Mai no s'havia vist une cosa semblant.

Milers de families obreres no van poder fer cap extraordinari el dia de Nadal, perquè segueixen cobrant jornals de fam. En canvi els estraperlistes han aconseguit convertir la terra, que per a molta gent es una vall de llàgrimas, en un paradis.

Passen totes aquestes coses perque no tenim Premsa. Alguns periodistes, obeint les consignes del Govern, s'atreveixen a fer propaganda a favors dels processats de Nuremberg. Diuen que abans els vencedors saludaven els vençuts i que ara aquests sôn processats. Qualsevol creuria que ells han donat un tracte humà als qui foren vençuts amb l'ajut de l'exèrcit alemany.

No ens ha d'extranyar aquesta actitud, car malgrat les informacions terrorífiques que s'hn publicat sobre els camps de concentració, segueixen essent germanôfils.

La gent està tan mal orientada i ha llegit tantes informacions tendencioses, que tenim el presentiment que quan triomfi la República caldrà fer un gran esforç per aconseguir restablir la pau al nostre pais. La nostra gent de bé no vol donar el braç a tôrcer i tornarà novament a boicotejar la República.

Els homes representatius del règim feixista que ha estat el flagell d'Espanya, han aconseguit fer creure a la gent de bona jeia que actualment no hi ha plantejada una lluita entre els defensors de la llibertat i els partidaris de l'absolutisme, sinô simplement entre els creients i els no creients. Tots els qui estan al costat del general Franco tenen un passaport per anar al cel, i els qui estan al costat de la República tenen ja un peu a l'infern.

Si dieu a un conservador cavernícola que sou enemic del règim, us dirà de seguida que sou un enemic del catolicisme. Han arribat a fer creure als esperits temorecs que defensar el general Franco es el mateix que defensar l'Esglesia.

Naturament que hi ha milers de catôlics i un estol de capellans cultes que no opinen així, però aquests no poden manifestar-se. No podem negar, però, que la majoria de la gent religiosa no ha fet cap esforç per evitar la intromissiô del feixisme en el règim intern de l'Esglesia. Aquesta intromissiô hauria pogut evitar-se, però els partidaris de la força l'han agraida i estimulada.

Aquests elements faran tot el que podran per a posar obstacles a la República; i quan aquesta es defensi la titllaran d'intransigent i d'intolerant. Es la cançó de sempre.

No tenen esmena. En compte de col·laborar amb els republicans o de combatre'ls lleialment dins de la llei, esgrimiran l'arma de la insidia per a fer-los caure. No saben aprofitr-se de les lliçons que ens dona la vida i la història. Tenim quasi la seguretat que tornran a repetir-se els fets deplorables que vàrem presenciar en temps de la República. Ara es mostren inexorables amb els qui intenten exterioritzar llur disconformitat amb el règim imperant, i demà, quan ells siguin vençuts, us diran que ells tenen el dret indiscutible de manifestar-se contra la República.

El Dr. Pla i Deniel ha adoptat una actitud incomprensible. No es compren tanta miopía. Lligar la sort de l'Esglesia amb un règim que està destinat a desaparèixer, ùnicament ho pot fer un prelat espanyol La gent que no s'explica perquè en aquest pais son destruits els temples, hauria d'estudiar l'actuaciô dels homes dirigents del catolicisme. Els bisbes dels altres paisos mai no intervenen en les coses temporals i aqui ja sabem el que passa Podem creure que el Dr. Pla i Deniel obra de bona fe? Ja veurem les derivacions que tindran les sves pastorals de caràcter polític. En compte de col·locar-se al marge de les incidències polítiques, uneix la seva sort a la del «caudillo», sabent que totes les coses humanes son passatgeres i que els tirans tard o d'hora cauen del pedestal damunt del qual s'han encimbellat. No es compren tanta inconsciencia.

La gent cada dia està més al costat de França. Hom no pot negar que hi ha molts descontents per l'actuaciô poc clara d'Anglaterra, pero tothom reconeix que la llibertat ens vindrà pel camîô de França.

Els feixistes fan una campanya intensíssima contra els enemics de l'Espanya franquista, però en aquest aspecte no han aconseguit desorientar la gent. Tothom sap que els enemics del general Franco no dsitgen fer cap mal a Espanya, sinô que es proposen enderrocar un règim que és la negaciô de la justicia i de la llibertat.

Ningù no fa cas dels documents oficials ni de les declaracions que fan els ministres, perquè existeix un abisme entre ells i el poble. Aquest calla perquè no pot parlar; però el dia que pugui manifestar-se, hom veurà clarament que els partidaris del general Franco constitueixen una petita minoria.

JORDI CLARIS.

—Exacte. Escriure unes converses filologiques que En Vila s'ha d'emportar. Ja estic acabant. De seguida estaré per a vôs..

Varem deixar-lo treballar amb un respecte i una admiració que ens emocionaven. Quin home admirable! Al cap d'una estona el Mestre complí la seva paraula i ens consagrà uns moments, però no gosàrem importunar-lo amb la demanda de declaracions polítiques. Vôliem abraçar-lo i conversar-hi una estona. Les seves declaracions més boniques, més eloqüents, més brillants, eren aquelles paraules tan senzilles:

—Escriure unes converses filologiques que contribueixin a l'exili a la tasca de divulgar la Gramàtica catalana és, per mi, el millor dels aperitius...

JOAN COMORERA

Creuàrem Joan Comorera en un passadis de l'hotel i el saludàrem cordialment després de molts anys de no haver-lo vist. No está gaire envellit. No ha canviat: veu suau, somriure enigmàtic, mirada miop darrera uns vidres de trenta centimetres.

Com que FOC NOU no és el diari de cap partit, es complau a fer constar els mots de salutaciô que ens adreçà En Comorera, conseller del Govern Català. No féu declaracions politiques. Ens parlà uns instant de Méxic, ens digut que s'havia instal·lat a Tolosa i que tractava de poder-se reunir amb els seus familiars que té escampats pel mon entre Mèxic, l'Argentina i Europa.

EPILEG

Acabada aquesta tarda de febre politica, d'activitat periodisica i d'encaixades cordials, caminant pels Boulevards camí de l'Opera, veiem l'anunci illuminôs d'un cinema que anuncia un film d'actualitat: «Per què hem combatut». I pensem en la transcendènccia patriotica de la declaraciô del govern català quan proclama solemnement el seu dret sagrat a existir en nom de la pátria eterna i en el seu proposit de realitzar aviat el gran ideal de la unitat catalana. Per aixo hem combatut també nosaltres, i per aixo seguirem combatent si cal fins al triomf dels nostres ideals de justicia i de llibertat.

D. de B.

Declaracio del Govern Català

El Govern de Catalunya, reunit a Paris el dia 13 de gener del 1946, sota la presidència del senyor Josep Irla, i amb assistència dels consellers senyors Josep Carner, Joan Comorera, Pompeu Fabra, Antoni Rovira i Virgili i Carles Pi i Sunyer, ha aprovat, per unanimitat, ea següent declaraciô:

«Constituits en Govern, representants d'una voluntat nacional persistent, proseguidors d'una legalitat, ens adrecem a tots els catalans. Als que sofreixen i lluiten dins de Catalunya i en l'exili; en unitat amb ells, servirem llur esperit. I també, per rebre un escreix d'inspiració, tindrem en compte l'estimul dels qui heu caigut gloriosament en batalla a Catalunya i més tard a Europa i Africa en la continuaciô d'una mateixa lluita. I també tindrem ben present el dret pcrenne d'aquells catalans encara no vivents que no haurán pogut atènyer la desfeta, lligar de mans l'opressiô ni enmalaitir l'enyorança, i que en l'esdevenidor en facien retret no sol de tota acceptada ninva dels nostres destins, sino de qualsevol vacil·laciô davant un deure nou, una nova responsabilitat.

Cal proclamar-ho aixi davant les actuals conspiracions que dins l'Espanya d'Espanya treballen per un franquisme sense Franco i fan novament afront a la voluntat dels pobles hispànics; cal reclamar-ho aixi en un instant en què, de diferents indrets, sonen algunes veus desorientades, concessions i aquiescències del descoratjament. Com si bastés el retorn encara que sigui amb banderes arriades. Com si verament calgués que un o altre artifici politic, sense cap titol honorable ni cap garantia, arbitrés la pugna entre el dret autèntic i una forma o altra d'usurpaciô.

Catalunya, però, no sap adaptar-se a aquestes defallences. Li seria impossible de negar-se a si mateixa i no trobaria manera d'oblidar.

Els catalans hem patit doblement sota l'opressiô de Franco. Hem perdut alhors la nostra lliberat d'homes i la nostra llibertat de poble. Els agressors intentaren destruir el patrimoni moral i material de Catalunya; la nostra riquesa, filla del treball; la nostra cultura, filla de la llengua. Amb procediments depredatoris provaren de llevar-nos una part de l'utillatge de la indústria i obrers qualificats i gent generalment destriada, cops que sabé resistir la vitalitat catalana. Vosgueren esborrar de la vida publica i de l'activitat literària la parla vernacla, amb l'intenciô que s'estingis lentement en el clos de les llars apagades. I a nosira parla viu i refà com sempre l'esperit amatent.

Catalunya ha resistit i resisteix; La il·lustren la sang escampada a les execucions, els sofriments dels camps de concentraciô i de les ergàstules. Resisti el 19 de juliol del 1936, en batre l'exèrcit espanyol insurgent; i en recobrar tot seguit per a la República la major part del territori d'Aragô i en enviar a Madrid la flor de les seves forces i en proveir els altres fronts amb la seva producciô de guerra; i resisti en la més gran batalla, la de l'Ebre, lliurada en territori català i sostinguda per forces que eren catalanes en llurs dues terceres parts; i resisti el terror; i resisti l'acciô de les forces tenebroses fins a la victòria.

Tan rica és l'executòria nostra.

Demanem a Catalunya que la recordi i que demostri i multipliqui la seva fe amb tota mena d'esforç i de combat, visible o invisible.

Des d'ara declarem que un Govern de Catalunya, d'ampla unió nacional, només ell, ell tot sol, serà el qualificat per a promoure en el seu dia la manifestaciô de la voluntat popular de Catalunya, sigui el que sigui el procediment democràtic en què li vagui d'expressarse. El nostre poble haurà d'ésser consultat i haurà de decidir sobre el futur de Catalunya, tant per dret natural que no prescriu, a despit de les persecucions' com perquè té assolida i reconeguda la qualitat de la pròpia decisiô, i perquè, finalment, la hi concedirien tots els principis democràtics proclamats des de la carta de l'Atlàntic fins a la conferència de Postdam, fonts de dret universal. Catalunya i el seu Govern desautoritzaran i combatran tota soluciô imposada que no s'inclini davant aquest dret o bandegi la forma republicana.

L'obligaciô peremptòria que escaurà en sa tornada al Govern de Catalunya, serà la de proposar a la voluntat del poble no pas una opciô entre «república o monarquia», sino una alternativa a la vida closa i indefensa de Catalunya, situaciô que implica, per conseqüència, la indefensiô de tota la democràcia espanyola. Aquesta nova possibilitat és la d'un ordre peninsular multinacional. Tenia l'experiència de la facilitat amb què en els darrers cent cinquanta anys qualsevol esperança d'una aurora liberal i democràtica és tot seguit sufocada i venjada amb cruels repressions. I aquest serà el destí de tota democràcia ibèrica inorgànca.

La germanor de Catalunya amb València i les illes Balears, la seva inicada entesa amb Euxkadi i Galicia, la seguretat que Catalunya no ha persegut mai, en tota la seva història, mires hegemôniques i ha estat sempre baluard assidu de la llibertat, li permeten l'adreçar-se amb eficàcia a una nova profunda generositat del poble de Castella, als matisos ibèrics, als esperits que vulguin desmortitzar les possibilitats històrques, als patriotes constructius, als proletariats amb els quals vol restar en contacte.

Contra la débil uniformitat finalment lliurada a la tirania, caldrà proposar la forta unió per voluntat cooperant. Catalunya recull, per la seva part, la bandera del dret permanent. I vol hissarla ben amplia, però ben segura; i per aixô fa apellaciô a tota la rica varietat hispànica. D'aquesta seva iniciativa, d'aquesta responsabilitat —guiadora, si calgués—, fa avui pregô. Mai no havia estat l'Espanya tan ofesa, tant menyspreuada, tan esquifida com so'a l'extrem unitarisme de Franco. Catalunya convida les Espanyes, tornades a ser nacions i rural, a viure la mateixa hora que el mòn i assegurades contra el retorn del vilipendi.»

B.D.I.C

Un acte de gran transcendència política

LA CONFERENCIA DE CARLES PI I SUNYER

A PERPINYA

L'il·lustre conferenciant afirmà la unitat espiritual d'E.R.C. feu una crida als catalans d'altres partits i exaltà el sentit federalista i nacional de la nova Cata unya

El dia 27 de Gener i davant d'una enorme expectació tingué lloc al cinema París de Perpinyà sota la presidència de la plana major d'E. R. C. i de l'alcalde d'aquella ciutat catalana, una important i magnífica conferència de Carlos Pi i Sunyer, en el curs de la qual l'il·lustre home públic afirmà la unitat espiritual de l'Esquerra i exaltà la missió democràtica que aquest partit ha d'acomplir en la Catalunya futura. El conferenciant fou presentat pel diputat Francesc Jené.

Pi i Sunyer exposa el pensament polític d'E. R. C. i la posició d'aquest en els moments presents, posició generosa de braços oberts a tot els catalans patriotes que vulguin ingressar-hi, d'amplia i vigorosa consciència nacional, però també de reflexió, de responsabilitat i d'allunyament pels possibles errors del passat.

Digué que l'Esquerra està lleialment al costat de la República espanyola, però que la personalitat catalana i els sentiments democràtics del nostre poble faran necessària una consulta popular per tal que els catalans expressin lliurement l'ur voluntat sobirana. I afegí que per tal de posar en marxa les institucions democràtiques del nostre país cal prèviament ajudar al restabliment de la legalitat republicana.

Defensà l'autoritat representativa del Govern català organ i síntesi de la unitat catalana i expressà el seu desig que molt aviat pugui quedar realitzada l'ampliació projectada pel President i acceptada per tots els Consellers.

Féu una emocionant i eloqüent crida a les dretes democràtiques perquè sumin llurs esforços a la tasca sagrada d'alliberar Catalunya així com també a les forces obreres i sindicals perquè, incorporades o no en el govern, prestin llur concurs per aconseguir el redreçament economic i el progrés social de la nostra pàtria.

Es dirigí en termes particularment sentits als catalans que son dintre de Catalunya per enaltir llur sacrifici i heroisme, però demanant-los unitat en l'obra de la resistència i disciplina patriotca devant l'actuació rectora del Govern nacional l'autoritat del qual cal enfortir amb el support de tots.

Acabà dient que E. R. C. espera i desitja que es pugui anar ben aviat a la consulta democràtica del nostre poble i que el partit obrés les seves portes acollidores a tots els que vulguin que Catalunya posseeixi un gran instrument de govern popular, però que per dur a terme l'obra de redreçament nacional que ens espera, E. R C està disposada a defensar les bases d'una entesa patrotica entre partits nacionals. «Catalunya—digué—ha de vibrar d'acord amb e's nous corrents mundials i ja que foren les forces regressives les que la sotmeteren a servitud. Espera del triomf dels principis democràtics l'alliberament i el retorn a la dignitat nacional. (Gran ovació a peu dret que durà llarga estona).

Després de l'acte se celebrà un vi d'honor en el curs de qual parlaren e's senyors Garcia Castillet, Joeph San, Martí Barrera, Puig Pujadesc Alvarez de Lara; Marced; Jené; Vigo; Sauret; Pi i Sunyer i el Secretari General Josep Terradelles.

L. Nicolau d'OLWER ens parla dels Catalans de Mexic

L'hem saludat uns moments, a l'hora del café, al seu despatx del barri llatí que ell tan estima. Li hem demanat unes declaracions polítiques relatives a la situació actual en tant que Ministre del Govern Republicà Espanyol i ens ha contestat explicantnos anecdotes de la seva recent estada a Mèxic. Hem comprés el que això vol dir. En Nicolau creu que no és el moment de fer declaracions, sino de callar i de treballar activament.

Però està molt content de la seva recent estada a Mèxic a l'ocasió de la reunió de Corts.

Mèxic — ens diu — és un gran país ensoleiat, suau; ric; exhuberant i simpàtic on l'indígena t'estima i el català que t'aculi se't menja a festes. Els mexicans han fet per nosaltres tot el que pot fer-se per uns germans i els nostres compatriotes s'han espavilat brillantment. Societats catalanes, Orfeó Català, llibres, revistes, diaris; edicions diverses; la vida espiritual catalana ha pogut manifestar-se amb tot escla, i en general els catalans de tots els estaments i professions han treballat amb profit i han pogut menar una vida folgada.

—Ens asseguren—ens permetem de dir—que alguns dels expedicionaris s'hi volen quedar. No us temptaria...?

—Jo soc un català de la vella Europa. A més l'hora és greu i delicada i el nostre deure ens reclama al peu del canó.

—Teniu confiança en l'actual reunió de l'O.N.U.?

—Tinc fé en la justicia de la nostra causa, en la raó i en el dret que ens assisteixen i estic segur que les democràcies de tot el món acabaran per reconeixer que només hi ha una solució del problema polític d'Espanya: el restabliment de la República que fou enderrocada pel feixisme.

LA DEPURACIO DELS RENGLES

Es gairebé comú entre els homes de cercar una posició còmoda que s'adigui a la seva condició ciutadana, en elegir una organització política on alliscar-se. Trobem aquesta actitud justa, car l'instint de conservació és cosa innata en l'ésser humà. Un home d'idées avançades, quan per un atzar de la vida aconsegueix una còmoda posició benestant, se sol passar a un partit conservador. En canvi, el cas contrari no és tan fàcil que es produeixi.

En bona lògica, en passar la frontera camí de l'incert exili, i com a cavallers de l'ideal, hauria estat just i humà que tots haguessim estat equiparats a una mateixa categoria d'homes desafortunats, i això ens hauria agermanat i predisposat a afrontar la solució que tant esperem en el dia que no voldríem llunyà, del nostre retorn a la Pàtria.

Els camps de concentració i les solucions a estira-cabells han malograt els nostres sentiments. Si els nostres antics governants i haguesin atès a les nostre peremptòries necessitats que ens consta que podien fer-ho— a mesura que cadascú hauria anant retrobant llur posició o una d'anàloga, ens hauríem estalviat sofriments i ben segur que avui la pica-baralla, massa exteriorizada, s'hauria evitat en gran part.

Per damunt de tots els sofriments i vexacions —car hem estat presoners de presoners—, és que no han tingut un refinament i escrúpol i no han calculat el mal que produïen als altres, avui es troben situats en una esfera predominant, i això els fa creure que són els futurs endegadors des destins de la nostra terra. E's ideals nobles i francs de l'home polític futur, orientador de les noves corrents humanes, estan renyits amb la supèrbia i la suficiència de's privilegis obtnguts de les darreres sotragades rebudes a garebé tota la terra.

Coneixem tots casos concrets entre la massa d'exiliats, d'homes que avui que França es debat per normalitzar el país cerquen una posició accomodaticia que els dissimuli entre la multitud; i com que es tracta de gent que han especulat amb la nostra misèria i que han viscut amb l'esquena dreta gracies als nostres suors, no hem d'ajudar-los a camuflar-se.

Recordem-nos-en i demanem-los comptes quan els nostres poders públics prenguin possessió i exerceixin funcions governamentals, encara més si els individus en qüestió han aconseguit ocupar llocs importants gracies a llur audàcia. Millonaris de darrera hora, enriquits amb les alemanys o amb el «marché noir» a l'exili i amb l'estraperlo a casa nostra, millonaris que han deixat morir de fam compatriotes malalts i necessitats, no hem de permetre que s'infiltrin en els nostres rengles.

JOAN SANGRES.

ACORDS DEL GOVERN de la GENERALITAT

En les darreres sessions celebrades pel Govern de Catalunya, sota la presidencia del senyor Josep Irla, i amb l'assistencia dels consellers senyors Josep Carner, Joan Comorera, Pompeu Fabra, Carles Pi i Sunyer i Antoni Rovira i Virgili, després d'aprovar-se per unanimitat la declaració política de 13 de gener del 1946, ja feta pùblica, s'han pres els següents acords:

Nomenar una Ponencia que estudii i formuli un projecte de confecció del cens dels catalans residents fora de Catalunya.

Nomenar una Ponencia que estudii i formui projectes de representacions, estructura i programa del Govern.

Procedir a l'organització dels serveis de recepció i distribució dels articles que li siguin tramesos en concepte de solidaritat.

Fer les gestions que calguin encaminades a salvar la vida dels patriotes empresonats o condemnats pel regim franquista, havent ja començat a fer les que urgentment exigeix el cas del català Ramón Via.

Adreçar una vegada més la seva encoratjadora salutació a tots els que resisteixen dintre mateix de la nostra Patria i, ferm en la convicció que la resistència catalana no ha d'organitzar-se parcialment i ha d'estar articulada a l'autoritat del Govern de Catalunya, reitera el seu decidit propòsit d'arribar a l'estructuració eficaç de l'organ interior de resistència.

En fer seves les declaracions del President amb motiu de la constitució de l'actual Govern fetes el 14 de setembre del 1945, els consellers declaren llur plena aquiescencia al propòsit del President d'ampliar el Govern a fi de reforzar el seu caràcter d'unió nacional.

NOTICIARI

EL CAP D'ANY AL CASAL CATALA DE TOLOSA

Al salò nou del Café de la Paix es reunien bon nombre de compatriotes disposats a rebre el nou any amb tota l'alegria que és possible en aqueste temps. Hom ballà als acords de l'orquestrina Templado i al moment exacte de l'arribada del 1946 etavam asseguts degustant un lunch exquisit, pero que en res infringia les normes de frugalitat de l'any que finia: ningú no menjà els dotze grans de raim clàssics, que ben pocs els deurien menjar a Tolosa, pero tots donaren mostres de les mes fermes esperances. La cordialitat i la seriositat de la festa foren remarcables.

Felicitem la Junta del Casal per l'organització de la festa que entra de ple en els fins de la societat, que ha d'esser no la casa de tots e's catalans que viuren a Tolosa, que no hi cabrien, sino la d'aquells que essent compatriotes nostres, desitgen fruir unes estones d'esplai i frequentar el tracte de les gents que son com ells, que motius de preocupació i d'actuació política no ens en manquen pas en aquest moments. L'esperit dels homes es com la corda d'un arc que si està sempre tensa, acaba per rompre's. I en particular el de la joventut, especialment els joves i noies entrats a França infants encara, què s'han fet granats durant l'exili, no poden tenir la sensació què la catalanitat és una cosa trista i depriment, malgrat que als ulls dels majors d'edat pugui semblar-ho, ben justificadament, en els moments que vivim.

NECROLOGIQUES

A Catalunya ha mort recentment la senyora Aymar, mare del nostre estimat amic i col·laborador J. Ferrer; Aymar.

A Sant Joan de les Abadesses ha mort la mare del nostre benvolgut company A. Milián-Gual, resident a La Vazenne (Seine).

Adrecem el nostre condol més sentit a's dos apenat amics.

AVIS ALS PARENTS DELS DEPORTATS MORTS A ALEMANYA

El Govern francés ha disposat que sigui pagada una prima de 8.000 francs als parents més proxim del deportats morts a Alemanya.

Les persones amb dret a percebre aquesta quantitat son les següents:

La vidua, en primer lloc. Els fills e's quals hauran de fer la demanda conjuntament per tal que els sigui repartida la quantitat esmentada per parts iguals. Si esposa i fill no residexen a França, els drets correspondran als pares si aquest tenen el marit més de 60 anys (o estar malalt) i la dona 55.

Per poder constituir e's expedients corresponents, els interessat han d'adreçar-se als llocs següents:

Haute-Garonne: Mr. Urzay Amadeo, 7, rue des Arts; Toulouse.

Ariège: Mr. Cabells Antoine, Chantier de March; Auzat.

Herault: Mr. Sala Joaquim, Café Continental; Allées Paul Riquet; Bèziers.

Var: Mr. Martin Salvador, 25, rue J. Jaurès; Bar Gautier; Toulon.

Charente: Mr. Sanjosé A. 66, Montauzier; Angouleme.

Gironde: Mr. Cazorla Tomàs, 20, rue du Chai des Farines; Bordeaux.

Dordogne: Mr. Salas Valero, 22, rue Eguillerie; Periguex.

Aude: Mr. Salvo Francisco, 13, rue Auber; Narbonne.

Basses Alpes: Mr. Carranza Luis; Chez Mme. Pérez; Saint-André les Alpes.

Saône et Loire: Mr. Trillas Pablo, Chez Mr. Guilén; Le Rousset.

Vaucluse: Mr. Belmonte Juan, 46, rue Carnot; Avignon.

Eure et Loire: Mr. Cascarra Juan 46, rue Panard; Courville sur Eure.

Loiret: Gonzàlez José; Hôtel; 71, rue Bourgogne; Orleàns.

Tarn: Mr. Medel Albert, Rond de Guesse; Albi.

Ille et Vialine y Bretagne, Braulio Ernesto, 142, rue St. Malo; Rennes.

Gard: Mònica Manuel, 15, rue de la Porte d'Ales; Nimes.

Bouche du Rhône: Egea Victor, 19, rue Barbès; Arlés.

Pyr Orientales: Sala J. Hôtel de France, Pl. Mercadier, 11; Tarbes.

Basses-Pyrenéas: Caltofel Rodolfo, 3, rue Leon Daran; Pau.

Lot et Garonne: Enrique Esteban, Centre Lakanal, Agen.

Seine: Capdevila Melcior, 28, rue du Fourô Paris VI.

Corrèze: Ayuso Angel, 29, Avenue Marcehal Foch; Brive la Gaillarde.

Lot: Francisco Coll, 35, rue Emile Zola; Figeac.

Haute Savoie: Fages Luis; Chez Mr. Llort, 19, rue Royale, Annecy.

Rhône: Pallejà Roque; Chez Mr. Berger, Lieu de Graves; Grimeux.

A LES MARES

«Secours Quokers» et la Unió Internacional de socors a's nens, amb la col·laboració del Comité de Coordinació d'ajut als nens espanyols inauguren un berenar diari per aquests darrers que es donarà a Restaurant Cours Dillon.

Visita medical obligatoria per a la inscripció a l'adreça seguent: 4 rue Mondran, el dilluns 4 febrer i dijous 7 febrer a dos quarts de una i dimecres 6 febrer i divendres 8 febrer a les 5 de la tarda.

AMPLIACIO D'UNA NOTICIA

El nostre company i amic Domenec de Belimunt ens prega de fer públic que a petició de nombrosos lectors de FOC NOU domiciliats fora de Tolosa que no poden assistir de 5 a 7 de la tarda al seu Consultori Juridic (9 bis, rue Les Croesses, Toulouse, accepta visites a altres hores previ acord per correspondència amb els interessats.

CONFERENCIA DEL SR. LEIVA

Al teatre Trianon, de Tolosa, va donar el dia 20 de gener una conferència pùblica el ministre senyor Leiva, representant de la CNT al Govern de la República.

Devant un públic que omplia el teatre de gom a gom i que l'escoltà amb gran atenció i simpatia (a desgrat d'uns petits incidents que es produiren al començament per alguns elements que no saben apreciar l'hospitalitat francesa i demostrar que estimen la llibertat respectant la dels altres), el representant de la CNT parlà de la resistència a Espanya en termes ferms i vibrants.

Digué que ell venia d'allà baix i que cal que els exiliats sàpiguen de la sofrença i els perills a que estan sotmesos els nostres germans que viuin sota la tirania franquista. I que tots e's antifeixistes tenim un deure sagrat a complir: abatre Franco, l'enemic comù, i restablir la República.

A MONTAUBAN

Diumenge, dia 3 de febrer a la tarda, el Dr. J. M. Bellido va donar una conferència al Casal Català de Montauban sobre el tema «Crida de catalans d'Amèrica».

CONVOCATORIA

Tots e's exiliats que hagin residit en alguns pobles de la Comarca d'Igualada son invitats a la conferència que es celebrarà a Montauban, sala d'actes del Casal Català (Café Richelieu), Allées Mortarieu-Promenade, el diumenge, 24 de febrer, a les 9 del matí. Sessió preparatòria el dissabte abans a les 8 del vespre, rue de la Fabrique número 6, segon pis.

Ultra el desig sentimental de posar en contacte els que fa prop de deu anys lluitàrem junts, allà baix en moments de prova i d'il·lusió, la conferència té per objecte la confrontació d'anhels, idees i projectes de companys de disciplina política i sindical diversa per tal de crear la possibilitat d'encarrilar tots els esforços, neguits i experiències, vers una acció conjunta que asseguri l'éxit i tendeixi constructiva en la vida local i comarcal desde la nostra arribada a la Pàtria.

Tota la correspondència ha d'esser adreçada a M. Barthelémy Terrer, a Septfonds (T. et G.)

CONCERT

L'Orfeó Català Deodat de Sèverac de Toulouse, va donar una selecta audició de cançons catalanes el diumenge, dia 3 de febrer.

B.D.I.C

Nos "amis" les travaillistes

por Domènec de BELLMUNT

Oui. Nos «amis» les travaillistes anglais, entre guillemets. Entre guillemets produit de la surprise d'abord, de la déception après, du dégoût maintenant. Car nos amis les travaillistes anglais ont fait plus que nous décevoir: ils se sont rendus suspects à nos yeux et aux yeux des démocrates du monde entier par leur politique internationale ouvertement favorable à Franco, représentant, héritier et complice du nazisme en Europe. Je sais qu'il y aura des amis qui m'objecteront peut-être que le ton de mon article n'est pas «diplomatique», qu'il faut ménager les Grands, qu'il ne faut pas froisser certaines Chancelleries et surtout qu'il faut mentir à nos lecteurs en leur disant que Mr. Bewin et son gouvernement vont faire finalement quelque chose contre Franco...

Je leur réponds dès maintenant que nous en avons assez de cette attitude de fausseté et d'hypocrisie vis-à-vis des Grands et qu'il faut, au contraire, leur apprendre notre mécontentement et notre déception pour qu'ils sachent que le climat des républicains en exil, pareil à celui de l'intérieur de l'Espagne, n'est pas de sympathie, ni d'enthousiasme pour la politique d'hésitations, de temporisations et souvent de soutient qu'ils mènent avec notre ennemi, avec leur ennemi Franco.

Je suis sûr d'être l'interprète de tous los républicains en exil en affirmant que l'attitude des travaillistes anglais vis-à-vis de Franco nous apparaît lâche, suspecte, manquant de toute dignité. Après une guerre commencée en Espagne entre le fascisme et la démocratie, une guerre qui a duré neuf ans et qui a fait 40 millions de victimes, une guerre pendant laquelle on a fait combattre les hommes sous les drapeaux de la Liberté en croisade mondiale contre l'hitlerisme, nous ne comprenons pas, personne ne pourra jamais comprendre, que les socialistes anglais, vainqueurs absolus des élections britanniques (après une campagne électorale contre les conservateurs les accusant de «drop amis de Franco») s'opposent aujourd'hui non seulement à rompre avec ce dernier, mais aussi au rétablissement de la République espagnole.

Comme nous n'avons jamais compris que les Soviets, contre lesquels Franco a été belligerant, n'aient pas exigé qu'on le traîle comme vaincu et qu'il soit conduit par l'oreille à Nuremberg pour y être jugé pour ses crimes contre la paix et le droit de gents.

Comme nous ne comprenons pas non plus que les américains, première puissance mondiale, inspirateurs de la fameuse Charte de l'Atlantique, grands defenseurs de la Démocratie et de la Liberté, n'aient pas eu le geste digne de rompre avec le dernier laquais de l'hitlerisme deux heures après la reddition allemande.

Seule la France—la France nouvelle de la Libération—a compris son devoir. Seule la France sent la honte de cette attitude sans précedent et sans justification honnête. C'est elle qui voit aussi le danger énorme de maintenir derrière les Pyrénées le refuge des traîtres, des meneurs hitlériens, des chefs de la Gestapo et de la Wehrmacht, des savants nazis à la recherche d'une nouvelle et terrible force atomique, des divisions phalangistes armées jusqu'aux dents pour l'attaquer, des fascistes qui la haïssent et qui l'insultent tous les jours publiquement. C'est elle qui voit les dangers de cette politique anglaise favorable à la monarchie, de ce dégoûtant marchandage britannique en faveur de la restauration des Bourbons en Espagne. C'est la France qui lutte maintenant pour le Droit des hommes qui assiste les républicains espagnols lorqu'ils demandent le rétablissement de la légalité chez eux. Car l'Angleterre oublie les principes démocratiques pour ne penser qu'aux profits matériels qu'elle pourrait tirer d'une monarchie espagnole qui lui serait soumise et docile, contrairement à une République qui, normalement, serait l'alliée de la France.

Oui, oui. Nos «amis» travaillistes nous ont déçu. Et comment! Dans quelles horribles proportions! Nous nous demandons où doit être leur socialisme, quelle est leur idée sur la démocratie, comment ils expliquent leur conception de la solidarité internationale. Et pourquoi. Pourquoi, Seigneur, ils ont permis, ils permettent tous les jours par leur attitude suspecte devant le problème espagnol, que l'on en arrive à douter de leur amour pour la classe ouvrière et de leur culte de la Justice et la Liberté.

Els Jocs Florals Catalans del 1946 à Montpeller

Ens comuniquen de Mèxic que als darrers Jocs Florals catalans celebrats en Bogotà el mes de maig de l'any passat, hom acordà que els pròxims Jocs, si no era possible tenir-los a Barcelona, se celebressin a Tolosa o a Montpeller, a la data clàsica del primer diumenge de Maig. Segurament per quant a Tolosa s'hi havien celebrat ja l'any 1924, durant la dictadura de Primo de Rivera; l'any que som es celebraran a Montpeller. S'ha constituit ja una Comissiô que cuidar' de tot el referent a l'organitzaciô externa de la festa, presidida pel professor Amade, titular de Llengües hispàniques a la Facultat de Lletres, i està en tràmit de formaciô el Consistori, que presidirà Mestre Pompeu Fabra, del qual deu formar part, en representaciô dels catalans residents a la regiô tolosana, l'Alfons Serra Baldô.

Els Jocs, convocats a la ciutat natal del rei En Jaume, seran una magnifica ocasiô d'aplegar-se tots els amadors de la nostra llengua, i una manifestaciô de catalanisme substancial. Es segur que entre els concurrents s'hi comptarà el nostre amic Josep Carner, poeta excels i animador dels Jocs Florals americans, actual conseller de la Generalitat.

Les Lletres i les Arts

Eduard Ragasol, éditor catala, parla a Foc Nou de les seves activitats editorials

El nostre estimat amic Eduard Ragasol, diputat dinàmic de la minoria catalana, ha aconseguit posar en marxa a Paris una empresa editorial catalana i espanyola, les activitats de la qual s'han iniciat amb el primer volum de la col.lecciô «Poesia i Prosa Catalana», constituit pel llibre de Rafael Tasis «Històries de Coneguts», del qual parlem en un altre lloc d'aquest número.

A la seva tornada de Mèxic i abans del seu nou viatge a America, projectat per a un d'aquests dies, hem volgut demanar a Eduard Ragasol alguns detalls d'interés sobre les seves activitats i plans editorials.

—La meva primera preocupaciô—ens diu el nostre amic— ha estat la de fer possible l'ediciô de llibres catalans de qualitat a l'exili, no solament per posar-los a l'abast dels lectors catalans, sino per ajudar i estimular els nostres autors. Això, que em proporciona una gran satisfacciô moral, em permet de con-

Eduard RAGASOL

tribuir a la gran obra d'expansiô espiritual que cal realitzar a l'estranger.

I en Ragasol afegeix:

—He començat per l'ediciô del llibre d'En Tasis «Històries de Coneguts», per una qüestiô tècnica de paper, car el primer llibre de la Col.lecciô «Poesia i Prosa Catalana» havia d'ésser el recull pôstum de poemes d'Alexandre Plana. Objectem al nostre interlocutor que potser s'abusaun xic de les edicions de luxe en detriment dels llibres a preus abordables destinats a la gran massa del poble exiliat.

—Teniu raô —ens diu—; però les dificultats de paper i els preus elevadissims dels treballs d'impresiô ho exigeixen sovint. Tanmateix jo he aconseguit assegurar al costat de l'ediciô de luxe d'aquest formidable llibre d'En Plana, 750 francs l'exemplar, una altra ediciô en paper corrent, que es podrà donar a 200 francs el volum.

—D'altres projectes?

—Preparem una ediciô catalana de la Gramàtica de Pompeu Fabra i un llibre de contes de l'Apa. Tenim encara a punt de sortir «Estampes de la Catalunya pintoresca», de Josep Torrents, amb il.lustracions de Quelus. Per a més endevant: un llibre sensacional (En Ragasol ens subratlla el qualificatiu) del canonge Cardô, titulat «Estudi psicològic del poble espanyol», escrit a l'exili i dedicat a la memòria de l'il.lustre patrici Cardenal Vidal i Barraquer.

Per acabar, Eduard Ragasol ens diu que ha encarregat a Rafael Tasis la direcciô de l'editorial durant la seva absència a Mèxic i que ha establert un acord de representaciô reciproca amb la «Col.lecciô Catalônia» que dirigeix a Mèxic l'Aveli Artis. Així els catalans del vell continent podràn adquirir els llibres publicats a Mèxic i els catalans de Mèxic podran adquirir els llibres editats a Paris. Entre aquests, el nostre interlocutor assenyala com estant a punt d'aparèixer la Miscel.lània Verdaguer», llibre magnific preparat per la Comissiô organitzadoa del Centenari de Mossen Cinto, l'antologia del qual ha estat triada per Melcior Font (poesia) i Tasis (prosa). Aquestes antologies aniran acompanyades per treballs literaris d'il.lustres escriptors i poetes de casa nostra.

S.

"Histories de coneguts" de Rafael Tasis

Rafael Tasis ha recollit en un volum titulat «Històries de coneguts (Edicions Ragasol, 10, rue Washington, Paris), un aplec d'interessants narracions inspirades en personatges de la història de Catalunya.

El novel.lista ha colaborat amb l'historiador en la tasca simpàtica d'ambientar els episodis descrits, d'imaginar-ne literàriament els personatges principals i de donar a l'accô un interés narratiu que mai no decau.

El conjunt forma un llibre d'agradable lectura que ajuda a conèixer, tot delectant-nos, alguns aspectes de la nostra història vagament coneguts.

Els lectors catalans de l'exili i molt aviat els de casa nostra, podran assaborir aquest interessant volum de Rafael Tasis, del qual ha estat feta una ediciô de luxe a 500 francs i una altra de popular a 130 francs.

P.

Un poema en francès de Joan Riera

El nostre compatriota Joan Riera, resident a Dax (Landes), ha publicat a la Premsa francesa de la Gironde un poema titulat «Nostalgia».

Mitres i Capells

De primer, la nostra més cordial enhorabona al nou Cardenal Juli Saliège, arquebisbe de Tolosa i Primat de Narbona. Uns dels pocs homes unànimement lloat a tot França, i exemple ofert al môn sencer per la seva coratjosa actitut en tal es el nostre prelat: la seva defront l'invasor i a seva humanitat, signaciô pel l'honor rebut de part de la Seu romana, ens treu un bon troç el regust de badesignaciô dels tres cardenals peninsulars feta al mateix temps. Esperem d'ell, que ens ha donat tantes proves del seu apreci, que sabrà dir als prelats espanyols quan injustos son en llurs paraules conéra els rojos, bascs o catalans, i també de les altres contrades hispanes, en les darreres pastorals i en les gestions que fan per impedir que en terres d'Espanya la justicia sigui un fet, allegant uns imaginars perills que ells, amb la llur actitud semblen voler que siguin realitat.

Prenem nota també de l'article de Lluis Cruvillier, publicat en «La Victoire» del 11 del mes que som, elogi del benemèrit Cardenal Vidal i Barraquer, mort a l'exili, com ho de tants dels nostres, bon prelat cristià, bon magnat català, que mai no volgué trair el seu país natal per a servir els interessos de Franco, que ell mai no confongué ambs el de la seva Església. Poiser algun petitissim detall caldria rectificar a l'escrit de M. Cruvillier, molt ben orientat i gens injust en les seves afirmacions: si la formaciô catòlica que Vidal inicià no servi la República i ocasionà el flagell i la Ceda, es degué a l'incomprensiô dels electors que votaren els cedistes i exigiren dells coses contraries a la estricta moral cristiana, i a la duresa de cor dels altres prelats que creiem necessitaven, ells i la Religiô, un recolzament coactiu per part dels elements armats que, en últim terme, tant de mal els feu. Ea cardenal Gomà, que l'articulista ens descriu morint de pena pel poc cas que feia Franco d'ell quan li demanava de deturar la repressiô en finir la guerra civil, es una prova de la clarividencia de Vidal i Barraquer i de la ceguera de Gomà. Nitem també els articles publicats en sengles periòdics de l'emigraciô, en els quals es tracta la questiô religiosa a Espanya amb serenitat i llevat un sense ni tant sols allusions a cap renovaciô de gestes violentes, que tant de mal ens feren i que aprofitenencare per a llur propaganda els nostres enemics. Felicitem-nos que la nostra gent es mantingui en el terreny de la convivenca i de la llibertat, que no exclou la separaciô i adhuc el càstig de qui s'ho mereixi.

JOAN SEGLAR

Juliette Dissel creadora del Teatre d'Oc, vol esser catalana adoptiva

Hem parlat moltes vegades dels nostres deures de gratitud envers aquests llenguadocians que tant han fet per nosaltres en les hores tristes i amargues de l'exil. I una de les persones que més simpatia han demostrat pels catalans i per la causa catalana és aquesta artista intel.ligent i simpàtica, fundadora a Tolosa del Teatro d'Oc, que es diu Juliette Dissel.

Aquesta artista occitana representa en les terres de Llenguadoc i en el moviment de renaixement occità l'esforç realitzat a casa nostra en els moments difícils de gestaciô laboriosa del teatre català. Potser més encara, ja que al migdia de França l'evoluciô és més lenta i el procés més difícil, car el poble no sent la causa occitana amb el fervor patriòtic de casa nostra. El seu amor a Catalunya i la seva admiraciô per les nostres coses susciten en ella magnifics plans de compe-

Juliette DISSEL

netraciô espiritual, per al dia en què sigui possible reviure les llibertats nacionals del nostre país.

—L'anima del véritable teatre—ens diu il.luminada Juliette Dissel és en el cor del poble. Res no emociona ni interessa, ni atreu tant les multituds com el teatre autènticament popular i és amb aquest teatre que podem aconseguir estrenyer els llacos espirituals que han unit sempre Catalunya i el país d'Oc.

I Juliette Dissel, continua:

—He treballat en tots els teatres del Migdia de França i m'he delectat veient la gent del poble embadalida o emocionada en sentir que hom li parla en la seva llengua materna. Però no puc estar-me d'evocar la meva curta actuaciô al Teatre Català Novetats de Barcelona per adonar-me de la intensitat patriòtica del poble Català, de la maduresa nacional del seu gust i del seu sentiment. Amb vosaltres —afegeix (entusiasmada— podrem fer grans coses i confio en què un dia poiser no molt llunyà, les companyies catalanes vindran a fer teatre català al migdia francès i el teatre d'Oc serà aplaudit a Catalunya.

Després, la nostra gentil i espiritual amiga ens parla de Pompeu Fabra, que ella estima tant com nosaltres; de Joan Alavedra, del Mestre Pau Casals, de Nicolau d'Olwer i dels nostres diaris, llibres i revistes que ella llegeix com si fossin llenguadocians.

I aquesta genial artista, que els tolosencs han aplaudit al Capitole i els occitans dels països d'Oc a tots els teatres del migdia, ens confessa la seva il.lusiô de poder actuar un dia d'acord amb la Intituciô Catalana del Teatre a les grans escenes de la nostra terra per tal de dur a terme el gran ideal catalano-occità.

Els catalans estarem satisfets, honorats i orgullosos d'aportar al nostre teatre no solament una artista de sou relleu, sino la possibilitat d'aquesta obra espiritual d'entesa amb Occitània.

A. S.

N° 30. (Segona época) 1er DE MARÇ 1946 ANY III

B.D.I.C

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

Butlleti interior de la Seccio catalana de la Société Française des Amis de la Catalogne

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 ❖ Tél. 229.83 -:- C.C.P. Toulouse 377.32 ❖ TOLOSA DEL LLENGUADOC

EL DIA 25 DE FEBRER

se celebrà à Tolosa una gran manifestacio popular per protestar de l'execucio de

Cristino Garcia

i els 30 resistents afusellats per Franco.

Caldria, pero, demanar a les organitzacions antifeixistes una mica de claredat, de coherència i de logica en llurs conclusions car no es pot demanar al Govern francès que rompi les seves relacions amb Franco perquè aquest és un assassi i al mateix temps demanar-li que intervingi prop del mateix assassi perquè aquest sigui clement !

EDITORIAL

El contingut social de la nova Catalunya

La publicació a les nostres columnes d'una informació relativa a la conferencia que donà a Tolosa un dels ministres de la C.N.T. ens ha valgut elogis i critiques per part d'alguns dels nostres lectors obrers pertanyents a branques, provisionalment oposades, de la gran sindical catalana.

Aprofitem l'avinentesa per aclarir que el nostre «Noticiari» es una pantalla informativa neutra i que el desig fonamental de FOC NOU es veure ben aviat acabada l'escisió que per questions de tàctica separa i oposa les mases de la sustdita organització sindical. No entrem, doncs, en el plet intern que tenen plantejat els obrers de la C.N.T., pero volem provar als nostres lectors que les preocupacions essencials de les masses obreres catalanes son també les nostres.

Quan afirmem que FOC NOU, organ de la unitat catalana a l'exili i a l'interior, està des del primer dia al Servei de Catalunya, volem dir que no som l'organ de cap partit i que per damunt de les ideologies doctrinals de cadascun de nosaltres posem l'interés superior de la Pàtria. I és justament aquest interés sagrat el que fa que creiem que no hi pot haver una Catalunya forta, prospera i espiritualment unida, sense dotar-la d un contingut social real, positiu, autèntic.

S'ha abusat molt del mot «social»; s'han explotat les masses obreres des de temps immemorial amb promeses que no han estat mai realitzades i s'ha utilitzat excessivament el «problema social» per a finalitats electorals i politiques. I cal que tot aixo no ocorri mai més. Tots els partits han portat sempre en llurs bagatges les millors solucions per als problemes plantejats als treballadors, pero la realitat és que els obrers segueixen essent les eternes victimes del capitalisme, de la reacció, de la fam, de la misèria, de l'atur forços i de les forces repressives de l'Estat.

Es per aixo, estimats amics sindicalistes, que nosaltres no concebim la Catalunya nova de demà sense la incorporació a la vida nacional (des dels organismes politics o des dels Consells economics i organismes de control del treball i la producció) dels representants de la classe obrera. I no podem concebre que aquesta Catalunya nova al servei de la qual estem no s'assenti damunt d'una legislació social substantiva i justa que asseguri al treballador català una vida folgada i confortable, una vellesa decorosa i tranquil.la i una protecció permanent en relació amb la seva funció importantissima en la vida del pais.

No ens fan por ni les doctrines marxistes ni els programes socials més avançats del sindicalisme. Creiem que el contingut social de la Catalunya nova haurà d'ésser més eficaç i positiu i adhuc més adequat a les realitats economiques i industrials del nostre pais, que el que preconitzen els socialistes doctrinaris i els comunistes de la Tercera Internacional.

Ah, pero entenem que el moviment nacional de renovació patriotica que porti a terme aquesta grandiosa tasca revolucionària, ha de saber fer comprendre a les masses obreres catalanes que si Catalunya respecta i defensa els drets i les necessitats d'aquelles, també es mereix que els treballadors l'estimin i la respectin mantenint-se en una actitud de disciplina conscient, de dignitat i de lleial patriotisme.

Informacio politica

L'AMPLIACIO DEL GOVERN DE LA REPUBLICA

Paris. — El senyor Giral, cap del govern republicà en exil, ha iniciat les seves consultes amb diverses republicans per tal d'eixamplar les bases del seu govern i assegurar-se el suport de tots els sectors antifeixistes sense excepció.

Els comunistes han manifestat que d'ara endavant sostindrien el Govern Giral.

ELS FUNERALS DEL SENYOR DE LA TORRE

Paris. — Als funerals del conseller del Govers basc senyor Eliodoro de la Torre, ultra el president i consellers del govern d'Euskadi hi assistiren destacades representacions del Govern de la Republica del Govern català.

DELEGATS DE LA RESISTENCIA A PARIS.

Paris. — Han arribat a Paris diversos delegats de l'interior d'Espanya pel tal d'establir contacte amb el Govern de la Republica.

EL PRESIDENT DE LA REPUBLICA A FRANCA.

Paris. — El senyor Martinez Barrio ha estat autorizat pel Ministeri d'Afers Estrangers de França a entrar en aquest pais. Té anunciada la seva arribada a Paris per a molt aviat.

EMOCIO A FRANCA PELS CRIMS DE FRANCO.

Paris. — La resposta del «caudillo» a la intervenció del Govern francés prop del Govern franquista per tal de sol.licitar una mesuaa de clemènca a favor de Cristino Garcia i els altres nous combatents de la resistència jutjats en sumarissim a Madrid, ha estat el ferlos afusellar. Al mateix temps en feia afusellar 23 a Barcelona.

L'Assemblea Constituent francesa ha contestat a aquesta actitud del dictador espanyol demanat la ruptura urgent del Govern francés amb el feixisme espanyol.

RUPTURA DE FRANCA IMMINENT?

Paris.—L'onada sagnant de repressió franquista contra els republicanos espanyols ha produit general indignació a Paris. S'assegura que la ruptura de França—encara que ho hagi de fer tota sola—és imminent.

DON JUAN, DON JUAN ç QUINS PAPERS.

Lisboa. — Fracassada la maniobra del «caudillo» por haver-se negat el pretendent a servir-li de parallamps Franco ha demanat al seu còmplice Salazar que inviti Don Juan a tornar-se'n a Suissa.

Després de l'interviù del noi Churchill amb el caudillo els anglesos ja no veuen possible el pastis monàrquie que havien preparat.

VERS LA SUBSTITUCIO DE FRANCO?

Paris.—La nota dels EE. UU. als governs francès i anglès deixa entendre que cal enfocar la substitució del règimen franquista per a mœt aviat.

Els EE. UU. proposen una administració provisional que donaria pas a la Repùblica.

CONSELL D'URGENCIA A PARIS

Paris, 1 mars.—El Govern republicà s'ha reunit sota la presidència del Sr. Giral i ha pres acords relatius a la seva ampliació i àdhuc a la seva possible dimisió per formar un ampli Govern nacional.

França juga fort.
Ajudem-la
amb la nostra unitat
inquebrantable!

Fronteres tancades.
Menaces feixistes.
Temperatura alta.
Catalans, l'hora s'atansa
Recordeu-ho bé :
Unitat
i disciplina

NOTA D'ADMINISTRACIO
importantissima

Preguem als nostres lectors que s'apressin a enviar-nos l'import de XXX la subscripció per deu numeros començada amb el numero 28, tramelent un mandat de 60 francs al nostre compte-xecs n° 377-32 Toulouse. Per als que no puguin desplaçar-se a una oficina de Correus posarem en circulació uns rebuts que passarà a cobrar el «facteur» a domicili.

També recordem als nostres amics i subscriptors que encara no hagin contribuit a la nostra subscripció especial per assegurar la reaparició regular de FOC NOU que les llistes segueixen obertes...

Catalunya els ho agrairà!

Només cal estirar la cadena ..

FP 1968

CARTA DE BARCELONA

Estimats amics:

El règim feixista que ha fet tan de mal a Catalunya i a tot Espanya, té ja l'aspecte de la fruita madura que tot i seguint arrapada a la branca, una petita ventada la farà caure a terra. Aquest any, amb motiu de l'aniversari de la «liberación de Barcelona» no s'han atrevit a fer cap moixiganga. Per a commemorar «tan magno acontecimiento» s'han limitat a engegar un castell de focs artificals al bell mig de la paça de Catalunya.

Els feixistes espanyols es troben en un carrerò sense sortida. Saben que ningú no els vol, però els és difícil llençar al foc la boinna vermella, que ha esdevingut el símbol de la tirania i la camisa negra que ha servit pêr ocultar sota d'ella tants de negocis inmorals i tants de crims execrables.

La gent està ja cansada de tanta farsa i de tanta tirania, però porta resignadament el jou de l'esclavitud, perquè sap que basta un petit intent de rebeldia perquè la policia faci una repressió sagnant.

FAM I MALESTAR

Sembla però, que la gent intenta reaccionar davant els atropells l'ambició dels feixistes. Hem estat uns dies sense carn i sense peix, i en els mercats hi han hagut protestes sorolloses. La carn, però no ha mancat als nous rics que poden adquirir-la a preus fabulosos.

Els rics mengen bé, però els obrers i les families modestes viuen de miracle. Els fills dels pobres están depaupera's. Els qui vuguin conèixer els efectes que produeix aquesta misèria que visitin l'Hospital de Sant Pau on no saben ja on collocar els tuberculosos que demanen acolliment.

Els estrangers superficials que visiten Barcelona, resten sorpresos davant els aparadors ben proveits dels establiments de queviures i exclamen que a Espanya no hi manca res. Aquests estrangers haurien de visitar les cases dels obrers i les de la classe mitja i sabrien com viu la gent.

Per què viu malament la gest? Perquè els falangistes s'enriqueixen intervenint en la distribució dels queviures. Tan fàcil que seria declarar lliure la venda dels articles de primera necessitat. No hi hauria acaparadors i els articles no es vendrien a preus exorbitants.

El sucre es ven a 30 pessetes el quilo i les patates a sis pessetes. Si hi han tantes patates i tant sucre per a vendre'l d'estraperlo, vol dir que podrien ésser venuts aquests dos articles a preus de taxa i si no es venen es perquè els senyors —diguem-ne senyors— als quals ha estat donada la missió de proveir la ciutat tenen una ambició sense límits.

L'ESTRAPERLO, NEGOCI OFICIAL

Fa pocs dies vàrem veure a l'estació del Nord una corrua de vagons curulls de sacs de mongetes. On han anat a caure? Ningú no les veurà en cap establiment, però pagant-les a 18 pessetes el quilo en trobareu tantes com voldreu. Ha mateix passa amb els altres articles de primera necessitat.

Quan anuncien els diaris que la junta de proveiments ha pres l'acord de rebaixar el preu d'un article ja podeu assegurar que la baixa és un pretext perquè desaparegui l'article rebaixat del mercat, i els estraperlistes el puguin vendre a preus elevats. Això és el que ha passat amb la carn.

Els falangistes han fet fortunes fabuloses amb l'oli, l'arròs i la farina. Els forners també s'an enriquit explotant la misèrie dels pobres. El qui té diners pot saciar-se de pa comprant-lo d'estraperlo.

LA LLEI DE L'EMBUT

A Barcelona existeix una allau d'inspectors i hom diu que la majoria han estat substituits per uns altres flamants inspectors que han arribat —no cal dir-ho— de Madrid, perquè en compte de limitar-es a cobrar el 40 per cent de les multes que mposaven als infractors de la llei (de la llei de l'embut, naturalment) es posaven d'acord amb els comerciants muliats admetien una quantitat a canvi de la multa.

Aquest és el sistema que adopten els inspectors encarregats de fer complir les disposicions dictades amb motiu de la restricció de l'energia elèctrica. Menacen un industrial amb el tancament del taller o de la fàbrica per una infracció moltes vegades imaginària, i quan el tenen ben espantat li exigeixen mil o dues mil pessetes i la denuncia és anul·lada.

Ningú no serà capaç d'escriure la història del regim franquista, perquè fa tan mala alor que és impossible suportar-lo. Per escriure aquesta història caldrà que surtin de llur sepulcre, el Pernales i «los siete ninos de Ecija».

Aquestes dies els fumadors no han pogut fumar per manca de paper. I sabeu per què no hi ha paper? Perquè l'Estat l'acapara i el ven a la Tabacalera i aquesta als estancs; i com que és més productiu vendre i d'estraperlo el qui no es resigna a pagar cinc pessetes per un llibret que val trenta centims, no pot fumar. El's fabricants no poden vendre el paper que fabriquen directement als estancs, sinó que l'han de vendre a l'Estat. Existeix alguna nació a Europa on l'Estat faci estraperlo?

VAGUES...

Els obrers ja comencen de posar de manifest llur indignació. En algunes fàbriques de Terrassa, Sabadell i Manresa, i ara de Barcelona no es treballa perqué ess obrers han declarat la vaga de braços caiguts. Quan els pregunten per què es neguen a treballar, responen que els qui no mengen no tenen força per a lliurar-se al treball.

Es possible que el Governador, cometi crueltats amb els obrers perquè és un home sanguinari.

Cada nit se cometen atracaments que revelen una gran audàcia. Hi ha un pànic tan gran que gairebé ningú no surt de nit. La companyiaa Lôpez-Heredia que actúa al teatre Barcelona, estrena les obres a la tarda perquè a la nit els teatres són gairebé buits.

ATRACAMENTS

Qui són els qui cometen aquests atracaments No ho sabem, però es possible que ho sàpiga la policia.

En un bar del Passeig de Gràcia que té per nom «La Punalada» que és frequentat, malgrat el seu nom no gaire sonor, per «gente bien» l'altra nit van ferhi irrupció cinc o sis atracadors. Un d'el's va estendre un drap a terra, i va invitar els assistents a deixar-hi caure tot el que portaven al damunt. Una senyora va advertir als atracadors que les arracades que portava eren de poc preu, i aquests li varen contestar que ells ja ho esbrinarien. Al cap de dues hores, van compareixer al bar dos guardies i van preguntar el que havia passat. Com és natural els atracadrs ja havien desaparegut.

També uns atracadors van assaltar la casa del xampay Noyet i van matar al caixar i un dependent van ferir-ne d'altres. Dies abans havien pres d'assalt el cabaret Saratoga.

L'atracament més ressonant es el que acaben de cometre dos individus a l'administració de loteria d'En Valdes. Aquests dos individus anaven disfressats de capellà. Han penetrat dins del establiment sense cridar l'atenció i un cop dins, en compte de repartir estampetes, s'han tret dues pistoles com les que porten els vaquers americans en les pel·licule de coW-boys, i s'han emportat dues centes mil pessetes que havia en un calaix. Han sortit de l'establiment amb tota tranquil·litat i quand En Valdes un cop refet de l'espant ha demanat auxili, ja s'haven fet fonedissos.

La policia no sap on s'oculten els atracadors però sap on se reuneixen els obrers que són enemics del règim imperant.

En un bar del carrer d'Amalia, estaven reunits uns obrers de la CNT i de sobte va esclatar una bomba, i l'espetec de l'artefacte va anar precedit d'una sèrie de detonacions produides per les armes de foc de la policia. Es curiós que l'explosió de la bomba no hagi causat desperfectes al bar, ni es vegin impactes a les parets. Això fa suposar que la bomba no estava carregada i que la policia va fer-la servir de pretext per a disparar rapidament contra els obrers que ocupaven el bar. L'atac fou tan brutal que a la porta del bar va caure una dona que es trobava allí, amb el cap trossejat, va morir l'amo del bar i el seu fill i van resultar ferits quatre o cinc obrers. La policia en donar el «parte» per telèfon a la superioritat, es vanava d'haver disparat contra uns obrers que «anaven desarmats».

En un bar de Sans, també va passar un fet semblant, però hi van haver molts mes ferits.

La policia feixista no es resigna a desaparèixer i actua cruelment per a fer fracassra tots els intents que hom faci per a fer caure la dictadura.

La guardia civil i la policia són els gossos de presa del general Franco.

ELS «CABALLEROS» DE FRANCO

Els ex-combatents fan també el que volen. Molts dels tramviaris ho són i s'ha comprovat que alguns cobradors a mse a mes de cobrar l'import del passatge, fan desaparèixer les carteres dels passatgers. Això és tan greu que la gent creurà que exagerem, però és completament cert.

Coneixem una senyora que es trobava en un tramvia, on un dels passatgers va adonar-se que li havien sostret la cartera. Aquesta senyora anava acompanyada d'un infant, en baixar del tramvia li digué que el cobrador era l'autor de la sostracció de la cartera i que si no ho havia dit es perquè tenia por. La senyora es va dirigir a les oficines per tal de formular una denuncia contra el cobrador, exhibint el bitllet perquè sabessin qui era; i l'endemà va saber que l'al·ludit cobrador havia estat escorcollat i que li havien trobat tres carteres. El cap de los oficines va confessar que s'havien comès moltes sostraccions i que no podien actuar contra els ex-combatents.

Aquesta gent són els qui barren el pas als defensors de la llibertat.

AMFIBIS

Es de doldre que encara hi hagi alguns elements que abans es feien passar per defensors de la llibertat, que col·laborin obertament amb els falangistes. No sabem si ho fan per raons de tàctica, però ens sembla que s'equivoquen.

Per damunt de tot hem de collocar la lleialtat. Amb un home lleial consequent, qualsevulla que sigui la seva ideologia, ens hi podem entendre; però es difícil creure en els sentiments democràtics i en els ideals socials i polítics, dels qui fan una reverència a la dictadura contribueixen amb llur esforç a sostenir-la.

Creim sincerament que els qui hauran col·laborat amb la dictadura militar estaran incapacitats, quan triomfi la llibertat, de reintegrar se novament a les organitzacions obreres, e's elements directius de les quals i molts dels seus membres, han estat perseguits implacablements i hn conegut els qui no han pogut passar la frontera, la tristesa i la desolació de les presons feixistes. JORDI CLARIS.

la Subscripcio de FOC NOU

TERCERA LLISTA

Suma anterior: 26.130; Resistencia Barcelona (2 entregues: 6.000). Josep Gabriel: 100; Francesc Riera 100; José Blanco 100; S. Villo 100; Anna Aguilera 150; Maria Pera 100; E. Vilella, James Garros Marian Loaiza: 100; Emilia Loaiza 100; F. Granè: 40; R. Tasis 200; Eduard Ragasol 500; Jospp Bellido 200; Resistencia (Barcelona) tercera entrega 3.500; Cosme Petit 100; Nogueri Comet 100; Jaume Serra 40; Bartomeu Andreu 40; Clément Garcia 100; Rovirosa, 100; Nùnez de Balboa, 90; S. Perramon 100; S. Salvadó 100; Joan Riera 100; Enric Roig, 40; F. Utges, 50; LL Pujols 100; Pere Tarbes, 100; P Verdiell 100; F. Camarasa 100 M. P'anas 100; Coma 100; Dolores Palomas 100; Torres Marciac 100; Total: 39.420 francos. (Seguirà)

PANTALLA BARCELONINA

LAS VAGUES AUGMENTEN

Els moviments de resistència i de protesta social iniciats a Manresa i estesos a Sabadell i Terrassa han arribat a Barcelona. Les flames de la revolta es van estenent a passos de gegant. El clima de revolució es fa sentir a tot arreu. Tots els ressorts terribles de la repressió més ignominiosa no son prou per aturar l'ofensiva popular i ofegar els crits de protesta.

El procés de descompoició del regim s'accentua per moments i no hi valen patrulles de guardia civil ni reforços de falangistes...

LA TRANQUIL·LITAT ES «COMPLETA»

Sobretot a Barcelona on a cada caserna hi ha un «retén» en permanència en disposició de sortir al carrer. Després dels assalts a la Punyalada i al Cabaret de la Diagonal, els fets del carrer re la Cera cantonada a Amàlia venen a donar una impressió total de placidesa i normalitat. Fa una setmana l'atac militar a un bar del Paral·lel i ahir 23 afusellaments al Camp de la Bota. Una Arcàdia.

LA VIDA CADA DIA MAS FACIL

Han posat taxa a la carn, al peix a les arengades, al tocino i adhuc a les verdures. Voleu unos detalls eloquents? Carn 45 pesetas el kf., tocino 45; patatas 6 pessetes i el peix no té preu. A tot això els jornals no pugen de 15 ò 16 pessetes el que té la sort de treballar...

NO HI HA PAPER DE FUMAR

Als estancs no trobareu un llibret de paper de fumar ni per remei. Us els heu de procurar d'estraperlo. La causa sembla ésser que ha estat otorgat el monopoli al célebre bandit Marc.

I l'home e cobra la «prima».

ELS FRARES DE MONTSERRAT ATAQUEN MONISTROL

Unes notes comarcals, per variar. Els frares de Montserrat han iniciat una ofensiva política contra l'Ajuntament de Monistrol car no volen estar sotmesos a la tulel·la municipal de la vila esmentada. Al contrari, volen que Monistrol depengui del Monestir.

Per aconseguir-ho estàn disposats a fer canviar l'Ajuntament monistrolenc i substituir-lo per un altre que aprovi l'emancipació monàstica de la jurisdicció de Monistrol.

Però el poble no es vol deixar fer. Ja en parlarem més extensament.

I A SANT VICENS DE CASTELLET PREPAREN LES CAMISES NOVES

A Sant Vicens els franquistes més coneguts comencen de fer mèrits per quan es canvii la truita, i tots senten que l'hora s'atansa. Per això faciliten viatges a França de certes dames que hi van a veure llurs exiliats.

Però els assassins d'homes de cor i d'ideal com En Jaume Besora son prou coneguts. I llurs còmplices també. I adhuc es que havent pogut salvar-lo no ho feren.

Ningú a casa nostra no us parlarà de venjances arbitràries, però tothom exigirà que es faci justicia amb els assessins dels republicans i patriotes catalans executats pels falangistes. El nom de Jaume Besora deu torturar la consciencia de no pocs individus de Sant Vicents...

TOTHOM A MISSA!

Els mestres oficals han rebut un ofici de l'Inspecció General del Magisteri recordant-los llur obligació d'acompanyar els nens a missa cada festa de precepte i d'explicar-los l'Evangeli. La cultura cívica i l'ortografia no tenen importància...

Ecos de Catalunya

Uns mots a la Joventut

Es amb una certa emoció que escric aquestes ratlles, ja que no soc ni periodista ni intel·lectual per poder tenir la facilitat d'expressió que ells tindrien; soc només una de tantas joves que ens hem hagut de forjar, a causa del nostre exili, en terres estrangeres i lluny de la nostra Pàtria; però que tanmateix sentim dins de nosaltres un profund amor per Ella.

Per aquest gran amor que sento per Ella i pel desconsol que tinc de veue-la encara sota la petja del tirà, vull demanar a tota la JOVENTUT no soament a la d'un partit o organització, sino a tota la JOVENTUT en massa, d'unir-nos.

Diverses vegades he llegit articles demanant que es faci aquesta germanor, però malauradament no ho tingui la immensa joia de veure aquesta crida una realitat. I tant necessària que seria! Car no hem de pensar solament en els que estem a l'exili sino també en els que estan dins la nostra Pàtria oprimida, vivint sota un règim de degeneració, d'analfabetisme, d'injustícia, desconeixent per complert la vida cultural i social, regits sota els mateixos principis de a dictadura alemanya, on el pare ha de desconfiar dels seus propis fills, ja que de petits, amb llurs tàctiques, els han fet ésser els delators de llur familiars i companys. Hi han excepcions, però no ens hem de fer cap il·lusió quant a la joventud de la nostra Pàtria; llegiu sino, aquests paragrafs d'una lletra rebuda d'allà:

«No t'espantis, no vaig a fer filósofia. Les teves lletres les rebo complagut i d'identifico amb les teves il·lusions, que eren i son encara les meves. No cal que et digui com m'encanten es tevesparaules, plenes a desdir de frescor de joventesa i covads amb la nostàlgia de l'amor de la terra. Es potser cert que l'exili fa sentir més fort aquest amor i que la llunyania hermoseja els encontorns del terrer nadiu i idealitza e's seus moradors. El nostre poble es com tots, un conjunt d'elements contradictoris, amb virtuts i vicis, amb sang d'amors i roineses miserables. Som fets de fang i per això som febles. Fora llàstima, doncs, et formessis masses il·lusions pel teu retorn. En l'ambient que segons la teva lletra vius, hi ha, o al menys hi pot haver, els elements més purs i autòctons del nostre caràcter, i voltada d'ells et pots trobar més a CATALUNYA que petjant la seva terra.

»En l'actualitat res en només aci que residus de les nostres joventuts amarades d'il·lusions netes i d'un dinamisme autèntic. No et creguis massa de trobar l'ambient d'una joventut sana moralment parlant.

»Però no et pensis tampoc que això t'ho diu un vell que no ha sapigut evolucionar al compàs dels temps que vivim. T'ho dic perquè precisament em sento jove, perquè estic esprement encara el tresor d'un cor que m'ha estat donat per ésser dinàmic.

»No he sapigut mai de ballar bé; però creu-te que el meu cor ha ballat sempre que la música hi ha convidat i n'he sentit el ritme com un imperatiu de la mateixa exstència.

»No hi ha que dir,doncs, còm voldria que et divertisis, còm desitjo veveure't jove i alegre i còm cada lletra teva representa un renaixement de la propia joventud passada.»

Es per tots aquests motius i per fer-nos almenys un xic mereixedors de la confiança que tenen envers nosaltres aquells que, malgrat l'opressió en que estàn vivint, no han deixat d'ésser els conservadors i alentadors dels nostres ideals, que he volgut fer palesa la necessitat d'etar tots nosaltres ben agermanats, ja que el dia de demà, de retorn a la nostra Pàtria, haurem de fer un gran treball per poder esborrar per semppe més els danys d'aquests anys de dictadura, i encaminar vers l'ideal aquella joventut que ells han menat vers l'abisme.

Per aconseguir el benestar de la nostra enyorada Pàtria: JOVENTUT, DONEM-NOS LES MANS!

MARIA PERA DIAZ.

On és CATALUNYA?

per Domènec de BELLMUNT

Ja fa temps que l'art, la poesia, la literatura i el teatre espanyols triomfen a Paris. Mai, pero, com ara aquest triomf s'havia manifestat amb tant d'esclat.

Després de «Bodas de Sangre» de García Lorca es representa amb un exit de critica i de public sense precedents «La maison de Bernarda» del mateix autor. Pero al mateix temps dos altres teatres prestigiosos representen també traduccions espanyoles: «Divines paroles» de Valle Inclán, i «La Celestina» de Rojas.

Aixo no és tot: Al Chatelet actua José Torres, a la Sala Pleyel s'anuncien festivals d'art espanyols, les revistes literàries publiquen traduccions de poetes i prosistes castellans i la invasió espanyola es manifesta en tota la vida espiritual parisenca.

Aleshores, no engelosit, sino amb una mica de tristesa a l'ànima en constatar per tot arreu l'absencia de les nostres coses, jo em pregunto: I Catalunya, on és? Car que no em vinguin a explicar que en el teatre català no hi han obres mestres dignes d'ésser presentades al public més exigent i més refinat de Paris i que en la nostra literatura clàsica i moderna i en el nostre art, tan universal com el castellà, no hi han meravelles que puguin irradiar el tresor de la vida espiritual catalana.

El fet és més greu i més simptomàtic del que pugui semblar car no es tracta d'una eclosio espontània d'uns quants hispanistes estimables que tots a la una i per motius de simpatia envers la causa republicana espanyola han coincidit per atzar en la idea de crear un clima espiritual, concordant amb el politic, favorable a la Republica. No, aquestes coses no es fan per atzar ni es produeixen per generacio espontania. Hi ha un motor que les mou, una força generadora que les impulsa. I aquest motor el mateix assegura l'exit de Valle Inclàn o García Lorca que asseguraria el de Guimerà, el de Gassol, el de Pous i Pagés, el d'Adrià Gual, el de Carrion, o el d'Aveli Artis.

Com garantiria la publicacio a les grans revistes parisenques de traduccions catalanes o articles referents a Catalunya. I organitzaria concerts, representacions o conferencies sobre la vida espiritual catalana insistint prop del mon, prop de l'opinio mundial, respecte de l'existència del fet nacional català.

El motor generador de l'expansio espanyola a Paris és, sense dubte, un motor republica, pero un motor centralista tanmateix que s'oblida de les realitats nacionals peninsulars. Es de doldre que el govern de Catalunya no tingui present aquesta necessitat permanent d'informacio i propaganda a favor de la nostra vida espiritual. Que el nostre govern mem una vida tan apagada i grisa, mancada d'energia i d'accio, en uns moments en què caldria prodigar-se constantment, vessar tota l'activitat, posar tot l'entusiasme en la defensa de la causa nacional en tots els medis i en totes les esferes de la vida internacional.

Catalunya també té amics a l'estranger. També té escriptors, poetes, traductors, periodistes que es posarien al seu servei per fer-la conèixer, per enaltir-la, per defensar el seu dret a què sigui respectada la seva personalitat nacional. Pero cal el « motor ». I un motor que carburi. I nosaltres comencem a tenir la impressio que el nostre motor està en panna des de fa molt temps.

Reunir-se cada tres mesos per donar una nota platonica que només publiquen els quatre periodics dels exilats no és donar la mesura de l'esforç que cal en aquests instants. Continuar amb un govern teoric els consellers del qual estan escampats per diversos paisos i departaments i que no poden actuar constantment, permanentment, en contacte amb la resistencia interior i les masses exilades i fent sentir llur presència prop del govern de la República i dels representants del mon internacional, és perdre el temps d'una manera lamentable.

Cal treballar per Catalunya, sense descans, sense por, amb esperit de sacrifici, vetllant constantment i no desaprofitant cap ocasio per enaltir-la, per fer-la conèixer, per defensar-la. Que no sigui posible que els catalans haguen de preguntar-nos amb una punta de tristesa a l'anima « On és Catalunya ? » i que Catalunya sigui a Paris, a Londres, a Washington, a Moscou i sobretot afirmada, sostinguda i defensada, a casa nostra mateix on lluiten els nostres germans heroics de la resistència.

Catalunya on és ? Catalunya és al nostre cor, evidentment peró cal que sigui també al pensament dels altres.

Franco ha fet afusellar 10 lluitadors republicans a Madrid i vint a Barcelona.

Què hi dia Mister Bevin?

Que molt "be-vin" gracies.

Els Jocs Florals de 1946

CONVOCATORIA

Company:

Caiguda Catalunya momentàneament en la dissort, ultratjada la seva parla, impedida l'expansió de la seva mateixa personalitat en el territori nacional, els catalans, però, no han perdut res de la consciència de l'acompliment del deure, que no pot ésser altra que el manteniment de la senyera nostrada tant alt com es mereix la grandeça del ideal que representa. Allí ont hi haigi una manifestació feta amb la nostra llengua vernacla, allí hi ha una Cataunya amb tota sa presència. Es per això que en el decurs de l'exili uns Jocs Florals de la Llengua Catalana han tingut lloc, per iniciativa de benemèrits compatriotes, a Mèxic i a Bogotà, respectivament.

Enguany, d'acord amb els iniciadors de les manifestacions dels anys anteriors, una comissió d'amics de Catalunya, llanguedocians, rossellonesos i provençals, assistida en l'escomesa per cataans del Principat, s'ha constituit a Montpeller per a organitzar els Jocs Florals de la Llengua Catalana de 1946, que hauran de tenir lloc en aqueixa ciutat que tantes coses representa per a nosaltres. La Comissió età constituida com segueix:

President: Pèire Azema, majoral del Felibritge;

Viv-Presidents: Jean Amade, majoral del Felibritge;

M. Guinard, diputat;

J. B. Aquarone, professor;

Secretari general: H. Guiter, professor;

Secrearis adjunts: A. Nogués, J. Casanova, Marcel Barrère, Mlle. Rouzaud;

Delegat de Premsa: Fr. J. Napoleòn;

Vocals: H. Barrera, C. Camproux, P. Causse, F. Dezeuze, R. Donnadieu, P. Laborde, E. Py, M. Rouquette, L. Teissier, J. Yves-Blanc.

Ella compta ja desde ara amb una innombrable quantitat d'adhesions i demots d'encoratjament, havent designat, en principi, una diada de la segona quinzena de maig per a la celebració de la festa.

Estant els treballs encara en plena iniciació, no es possible fer conèixer immediatament la totalitat del reglament i condicions de participació que seràn publicats en el seu dia d'acord amb els Mantenedors. Seguint, però, la tradició, els premis ordinaris seran: L'englantina d'or, La Viola d'ar i d'argent, i La Flor natural, corresponents als mots que formen el lema de la Institució: Pàtria, Fe, Amor.

L'Engantina d'or s'adjudicarà a la millor poesia d'esperit patriotic o sobre fets històrics o tradicionals, usatges o costums de la nostra terra.

La Viola d'or i d'argent a la millor poesia religiosa o moral.

La Flor natural, premi d'honor i cortesia, s'adjudicarà a a poesia millor sobre tema que es deixa al bon grat i franc arbitri dels autors.

Segons el bell costum, el qui obtingui aquest premi haurà de ferne presnt a la Dama de la seva elecció, la qual, proclamada reina de la Festa, lliurarà els altres premis als qui en siguin guanyadors.

Hi haurà també els premis extraordinaris habituals:

La Copa Artística, a la millor composició en prosa de caràcter literari.

El premi Fastenrath.

El premi Concepció Rabell que, en virtut del Reglament de la seva fundació, s'adjudicarà al millor llibre de prosa literària (contes, narracions, quadres històrics, etc., excloses el teatre i la novel.la) escrit en català, inèdit o bé publicat dintre els dos darrers anys.

S'han rebut ja, en aquest moment, les següents ofertes de premis extraordinaris:

Orfeó Català de Mèxic, 100 dòlars a un premi a voluntat dels Mantenedors.

Comunitat Catalana de Mèxic, 100 dòlars, també a un premi a voluntat dels Mantenedors.

Premi President Companys, instituit per la Delegació dels Jocs Florals a Mèxic: 100 dòlars al millor treball en prosa sobre l'esforç de Catalunya en la lluita contra el feixisme espanyol.

Premi Joan Lluhí, instituit pels senyors Josep i Jeroni Bertrand-Cusiné i Joan Casanelles: 1000 pesos mexicans al millor treball monogràfic sobr e el tema: Institucions del Dret Civil Català que millor caracterizen l'organització social a Catalunya.

Comunitat Catalana de Centre América de San José de Costa Rica: 50 dòlars al millor treball dedicat a glosar la labor espiritual d'un cata à d'América.

Catalunya, Grup N. R. de Santiago de Cuba: 50 dòlars al millor treball que respongui al tema: Què ha de fer Catalunya per a obtenir la seva independència?

Centre Català de Santiago de Xile: 100 dòlars a un premi a discreció dels Mantenedors.

Centre Català de Buenos Aires: 300 pesos argentins, també en les mateixes condicions del anterior.

Els treballs per als premis anunciats seràn, naturalment, admesos en català del Principat, de Valencia, de Mallorca i del Rosselló.

Oportunament, la Comissió organitzadora posarà en coneixement dels interesats les concesions d'altres premis que vagin arribant, així com totes les incidències que creguin necessàries fer conèixer als poetes, escriptors i patriotes catalans.

Des d'ara us desitgem inspiració, restant al vostre servei al Secretariat (H. Guiter, professor de català a la Facultat de Lletres, rue du Cardinal de Cabrières, Montpeller) i esperant vodreu participar nombrosos a l'éxit de la Festa, bais el lema car a tots de Pàtria, Fe i Amor.

Vostre i de Catalunya.

La Comissió Organitzadora.

ELIODORO de la TORRE

El senyor Eliodoro de la Torre i Larrinàga mort a Bayona el 28 de Gener de 1946, era una de les personalitats mes remarcables del poble basc. Afiliat des de la seva jovenesa al Partit Nacionalista, havia exercit diferents càrrecs amb tanta competència com esprit patriotic. Fou també un de la mes ferms puntals de «Solidaritat de Treballadors BascosBascos» i en la gran sindical euscadiana, entre altres càrrecs, ostentà el de President de la Confederació, autoritat maxima segons els estatuts d'«Euzko-Languille-Alkartasuna». El 19 Novembre de 1933 fou elegit diputat per Biscaya a les Cortes espanyoles, i a les eleccions de mes de Gener de 1936 fou reelégit. Home de poques paraules i de fets positius no tingué al Parlament de la República intervencions oratories de gran volada. La seva tasca, pero, fou molt important i els qui la coneixen sabem que el poble biscai pot romandre satisfet d'haver-li atorgat la seva representació.

En constituir-se la Junta de Defensa de Biscaya, amb motiu de la debelló militar, el senyor Eliodor de la Torre fou designat per a ocupar la Comissaria de Finances i el millor elogi que hom pot fer de la seva actuació es remarcar que, mesos mes tard, el President del Govern Provisional d'Euzkadi, senyor Aguirre va confiar-li la Conselleria d'Economil ai Finances.

Despres de l'evacuació de Bilbao el senyor de la Torre (estingué à Santander essent dels darrera consellers en marxar a França on va romandre pocs dies. A Barcelona ultra el sen càrrec va exercit interinament el de Cap del Govern Basc. Molt llarga fou la seva estada a la capital de Catalunya i et Departament d'Economia i Finances fou un dels que tingueren una tasca mes intensa a acomplir.

El senyor Eliodoro de la Torre ha mort jove. Tot just comptava 56 anys. Fou, com ja he dit, una primera figura d'Euscadi. Fou també ho haurà estat sempre un gran amic de Catalunya i dels catalans.

En pau reposi.

E. P de N.

NOTICIARI

ASSEMBLEA d'ERC DEL GERS

El proper dia 2 de Març se celebrarà a Auch l'Assemblea departamental de militants d'ERC a la qual hi assistirà una representació del Consell Directiu a França.

Un ampli informe sobre la situació politica, la renovació del Comitè Departamental i altres assuptes importants son a l'Ordre del dia.

CONFERENCIA A PARIS

Organitzada per «Cultura Catalana» (Secció de Ciències) tingué lloc el dia 9 de febrer, al local de l'«Unió des Ingenieurs et Techniciens Français» a Paris, una conferència a càrrec del professor de Metallurgia En Joan Castells, titulada: «L'ensenyament técnic i l'organització industrial, factor preponderants de la renaixença econòmica».

En Joan Castells que era professor de metallografia a l'Escola de Treball a l'Escola Superior d'Aeronàutica, a Barcelona, demostrà estar ben al corrent de l'estat actuol de l'industria a casa nostra y començà per preconitzar la necessitat d'una reforma de l'ensenyament tècnic per contribuir a posar l'avenç industrial al nivell de les industries més midernes en les nacions més avançades.

Comparant el rendiment en certes franceses i nord-americanes, aconseguí fàcilment demostrar com tot i procurant majors beneficis a l'industria podrien augmentar-se fortament els salaris sense perjudicar al preu de cost.

Exposà netament còm la teoria que tot augment de salari apirta fatalment un augment del preu de les mercaderies, es faltada de tot fonament. On cal posar la màxima atenció digué, és a l'organització de les empreses productores a l'utillatge, a la formació dels técnics i a a mà d'obra especalitzada.

En un grefic col.locat al fons de la sala es trobava insertada tota una estructuració de les diferentes branques técniques, depenent d'una Direcció General de l'Ensenyament Técnic.

S'ocupà principalment de l'Industria metallúrgica i de la cinstrucció mecànica en els seus tres aspectes de: Ensenyament, Industria i Perfeccionament.

Preconitzà una escola oberta a tots aquells que tinguin veritables ansies d'a prendre i la creació d'un organisme superior en caràcter d'encoratjament d'orientació industrial i a l'ensenyament tècnic.

Va fer allusió clara i directa a la Conselleria de Cultura per a que siguin aprófitades totes les intel.ligencies naturals del país sense distincié de classes socials com a veritable manantial de riquesa. Les forces creadores, digué, seràn les forces salvadores del país.

Aquells que arribaràn a casa nostra amb els plans sota el braç, de noves màquines a construir, de motors, de telers de tractors, de noves fórmules de productes encara no fabricats a casa nostra, de nous procediments seràn ells els que mé coses i més drets tindràn, i els que més bé podràn assenyalar els camins a seguir enmig de la contemplació d'una Europa desvastada com mai, on tant hi ha de destruit i tant hi ha per a construir.

Fou molt aplaudit i felicitat.

B.D.I.C

Marcel.li Domingo

En escaure's el seté aniversari de la mort a Tolosa del gran republicà i gran democrata que fou Marcel.li Domingo, volem associarnos sentidament a l'homenatge que li tributen els seus amics més dilectes i més fidels.

Com Lluhí, com Moles, com Pere Coromines, com Azaña i tants altres catalans i republicans, Marcel.li Domingo caigué a l'exili—etapa amarga de la nostra lluita—com un soldat de l'Ideal. Al començament del terrible calvari, sagnants encara les ferides de la guerra plens els camps de concentració de la multitud emigrada, viu el dolor produit en tots nosaltres per l'esfondrament de la Republica, Marcel.li Domingo sucumbí a una malaltia traidora que probablement hauria pogut superar en circumstàncies normals.

Les trinxeres de l'exili son tan dures i sovint més perilloses que les dels camps de batalla. Morir Cheny de la Patria per l'Ideal, és morir per aquella i per aquest a la vegada. I Marcel.li Domingo ja havia demostrat en el curs de la seva vida de lluita constant com estimava Catalunya, com estimava Espanya i com estimava la Repùblica.

Gran democrata, gran republicà: heu's aci els dos magnifics titols que acompanyaran per sempre més el nom il.lustre d'aquest idealista que demostrà estimar lleialment Catalunya actuant sempre dins l'orbita de la politica espanyola.

Honest, senzill, cordial, pensador i tribù de gran talent, Marcel.li Domingo caigut a França fa honor a la llevor republicana sembrada per les terres de l'exil. Llevor d'idealistes autentics, llevor de ciutadans honrats, llevor de democrates dignes i lleials que poden servir l'exemple a no poques figures de les «Grans Democràcies» que no senten el rubor de mantenir relacions amb el feixisme més repugnant i que encara tracten l'assassí Franco de Cap d'Estat i d'Excel.lència.

Marcel.li Domingo i Catalunya

per Brauli SOLSONA

Marcel.li Domingo tenia la convicció que el problema de Catolunya podia i havia de resoldre's d'acord amb Espanya i no fora d'aquesta i en aquesta disposició va servir Catalunya amb una més gran eficàcia que no els que tot i defensan solucions més radicals no feien més que marxar pel camí de l'esterilitat i qui sap si també pel camí de la desfeta.

Qui com jo s'ha vist acompanyar a Burgos per una pobleió unànim i furiosa al crit de «Muera el gobernador catalàn!» — que jo acollia amb més satisfacció que podien sospitar els que els llençaven— en el temps en que es discutia al Parlament espanyol l'Estatut de Catalunya pot opinar que no eren pas les Rambles el lloc on es podia defensar Catalunya amb més perill y més dificultat.

Era a Madrid, era a Castella i a la resta d'Espanya on calia defensar unes doctrines que a Catalunya semblaven tot naturals i que no trobaven, però, fora dels seus limits, ni comprensió ni aprovació.

I ço es el que va fer Marcel.li Domingo, amb aquella tenacitat inflexible amb aquella enérgica voluntat que posava en lluitar per les causes «que sentia», les úniques que ell podia defensar. Amb ell, don Manuel Azana, qui posà a favor de Catalunya tot el prestigi de la seva personalitat; Lluis Bello, qui es va guanyar la impopularitat presidint la Comissiô de l'Estatut; Carles Esplà i no gaires més.

Aquells dies En Domingo parlava i escrivia sense parar en defensa de les aspiracions de Catalunya. I a la vegada es llençava amb sorprenent activitat a la feixuga tasca de concertar voluntats, de conquerir amistats, d'apaivagar violències de convènver els recalcitrants, d'evitar la publicació de mant article advers, de procurar que no es pronunciés un discurs que podia ferir susceptibilitats.

Ningù com ell, per la seva autoritat, pel seu prestigi, la seva simpatia i el seu do de gents, podiça fer aquesta tasca tan necessària. Ell la va ferposant hi tota l'ànima, sense regateigs, amb un entusiasme i una fe i un sentiment del deure inigualades, perquè servia a la vegada Catalunya i Espanya.

Per primera vegada es produia el fenômen de veure que el problema de Catalunya es plantejava s'estudiava i es resolia raonablement i cordial, amb el desig d'establir una mùtua i sincera comprensiô.

I Marcel.li Domingo, que coneixia els obstacles salvats, les resistències vencudes les oposicions esvaïdes i que tenia la plena convicció de quant, amb la seva actuació, ell havia contribuit al feliç resultat, somreia pels passadissos del Congrés, satisfet i convençut d'haver pretat un doble servei a Catalunya i a Espanya.

BIOGRAFIA DEL MESTRE

per R. NOGUER i COMET

Una veritable vocació portà Marcel.li Domingo a estudiar la carrera del Magisteri, que tant fonda influència havia de deixar en la seva formació intel.lectual. Féu els estudis a la Normal de Tarragona, ciutat on havia nascut el 26 d'abril de 1884.

També en la seva ciutat natal, inicià la seva vida pùblica, escrivint els seus primers articles en la premsa republicana tarragonina i prenent part en actes pùblics, tot ben a contracor de la seva familia.

Acabà la carrera cap els 20 anys. Aleshores el seu pare, que era oficial de la Guardia Civil, fou destinat a Tortosa i a ella es traslladà amb la seva nombrosa familia: muller i sis fills, el primogènit dels quals era En Marcel.lí.

A Tortosa, després d'una breu estada en una escola pùblica com a professor auxiliar, el Sr. Domingo fou encarregat d'una escola làica que els elements avençats de la Ciutat i de la seva veina Roquetes establiren en aquesta darrera. Durant mes de deu anys, aquella modesta escola fou l'eix de la seva activitat professional, prenent gran renomenada en tota la comarca i veient cada any augmentar el nombre de deixebles. Sols quan les seves tasques de Diputat li en privaren, deixà la direcció d'aquell establiment, que encara durant alguns anys, un germa seu anà sostenint, sota el seu uitage.

Tortosa fou, desde aleshores, el centre de les seves activitats polítiques i ben aviat per les seves campanyes ardents tant en la tribuna com en la premsa (en *El Pueblo*, diari republicà fundat per ell, d'acord amb els elements del Centre Republicà de la Ciutat) i sobre tot, per les seves campanyes en prò dels conreuadors de la terra contra els latifundis encara existents en aquella comarca, es guanyà una popularitat que sempre anà creixent i ben aviat traspassà l'òrbita local i « provincial », per a convertir-lo en un dels leaders de la democràcia catalana i mes tard de l'espanyola, tota

En arrivar a l'edad legal, els republicans tortosins el portaren a l'Ajuntament de la Ciutat, de la cual fou tinent d'alcalde (1909-1913). En aquest periode, també, inicià la seva col.laboració en la premsa barcelonina. « El Poble Català » i « Publicidad » començaren a publicar sota la seva signatura, articles que tot seguit cridaren l'interès public, tant per la magnificència de l'estil: clar, concís, perfecte d'expressió, a la manera pimargallina. Mestratge en el periodisme politic que exercí fins a la seva mort; enorme capdal literari dispers en la premsa espanyola i americana, que espera una mà amorosa que el reculli i seleccioni, per a formar una bona antologia, que farà honor a la literartura peninsular.

De la vella « Publicidad », en fou director durant un curt periode (1913-1914).

Quan tenia poc mes de 30 anys, fou elegit, per primera vegada, amb una votació magnífica, Diputat a Corts pel mateix Districte de Tortosa i en el Parlament de la Monarquía la seva personalitat prengué, tot seguit, relleu en els bancs de l'oposició republicanan. Fins a la caiguda de la Monarquía exercí aquell càrrec de representant del poble, puig a cada renovació, de les Corts fou reelegit amb votacions

sempre mes nodrides. Amb una sola excepció: les eleccions del 19 de desembre de 1920. Per a robar-li l'acta, el Govern del Partit conservador, presidit per Eduard Dato, hagué de declarar Tortosa en estat de setge, vessar-hi tota la policía i tots els agents de la corrupció electoral, ralitzar tota mena d'atropells i coaccions sobre la voluntat popular. Poc els importava tot a's homes d'aquella situació política, que havien instigat, poc dies abans de l'elecció, l'assassinat de l'inoblidable tribù Francsc Layret, també pera que la seva presència i la seva veu magnífica, no poquessin perorbar la farsa parlamentària del régim monàrquic

Seguir amb detall l'activitat política del Sr. Domingo a l'enderrocament de la Monarquía borbònica, fora tasta que s'escapa als limits reduits d'aquesta nota. Malgrat la seva feble constitució física, es llençà a un infatigable apostolat de les idees republicanas per tot Espanya, com des del periode pre-revolucionari del 68, no s'hi havia mai realitzat. La seva cultura i eloqüencia, la seva integritat sens màcula, la seva enorme simpatía personal li guanyaren en totes les terres de la peninsula el fervor de les multituds i l'adhesió de les seleccions i malgrat la seva jovenesa es convertí en el prestigi mes alt del republicanisme hispànic i capdavanter de potents organitzacions polítiques

A Catalunya, junt amb el seu company de lluites Francesc Layret i altres homes prestigiosos del republicanisme com Lluis Companys, Humbert Torres, Gabriel Alomar, A. Pi i Sunyer i altres, constituiren, en 1916, el Partit Republicà Català, que reculli l'herència de la Unió Federal Nacionalista Republicana, desfeta després del desgraciat Pacte electoral que en 1913 concertaren els seus dirigents amb els del Partit Radical.

Portant-veu del Partit Republicà Català fou (1916-1919) l'inoblidable diari « La Lucha », la direcció del qual exercí des del primer numero En Marcel.li Domingo i en el qual aquest escrigué articles mémorables com un titolat « ¡ Soldados ! » que era una ardent proclama adreçada a l'exèrcit del Poble per a que le sumés a l'esforç d'aquest per a enderrocar la monarquía. D'aquell numero se n'hagué de fer un tiratge especial de mes de 200 mil exemplars, que es varen escampar per tota Espanya.

L'any 1917 fou per a la carrera política del Sr. Domingo de record ben ingrat. Primer per la eixorquía de la memorable Assemblea de Parlamentaris en la preparació i celebració de la qual havia pres part ben activa eixorquía deguda principalment a la defecció d'alguns dels seus membres dretans afiliats a la Lliga Regionalista. Després, per la persecució arbitrària i indigna que, malgrat la seva condició de Diputat, fou objecte, a pretext de la vaga general revolucionària del mes d'Agost d'aquell any. Fou detingut, matlractat de paraula i obra en la Caserna de les Dressanes i empresonat, durant alguns mesos, en un vaixell de guerra que el Govern conservador trametè al Port de Barcelona. Aquella persecució sols serví per a augmentar mes la seva enorme popularitat per tot el pais i convertir-lo en ídol de les multituds arreu on les seves activitats els portaven.

Durant la primera Dictadura, la del General Primo de Rivera, sofrí també la persecució mes implacable dels dictadors, sobre tot per la seva suposada participació en el complot anomenat la «sanjuanada». Junt amb les mes altres i diverses personalitats de la politica espanyola (Alcalá Zamora, Ossorio, Largo Caballero, etc.) estigué llargs mesos a la Presó de Madrid

(Seguirà).

Remembrança

per R. NOGUES i BIZET

Amic enyorat. Mestre. Apostol incansable. Perdona'm que vingui a interrompre el teu somni. Les ondes misterioses i invisibles portin fins l'infinit on reposes, la meva veu per a retre't sentt homenatge.

Homenatge! Es en mi de cada día de cada hora. El nostre diàleg, que en hores inoblidables d'intimitat ens confessàvem i rebia el benifet de la teva confiança, la santedat dels teus consells i la rectitud de les teves previsions, no s'ha interromput ni un sol moment.

En la teva rectitud en la teva bondat i en els teus consells, reflexe d'una visió clara id 'una intel.ligencia privilegiada, cal que nosaltres inspirem els nostres actes.

Avui fà anys, que en començar de bell nou una nova creuada (la teva vida en tenía una darrera d'altra, malgrat les pedres que pel camí trobaves), creuada on les estacions haven d'esser els camps de concentració i inspirada en l'afany de portar l'escalf consolador i esperançador als milers de republicans que en mig del sofriment allí romanien, vas caure per sempre. Vas caure en plena marxa. En ple calvari, inspirant-te en el compliment del deure i cercant el bé dels teus germans. Bell exemple!

* * *

La vida de Marcel.lí fou la d'un estoïc. Seguint el camí pedregòs del compliment del deure, mestre a la seva petita escola de Roquetes, forjador de la democràcia tortosina, esdevingué mestre de la gran Democràcia espanyola i escampà la seva veu i la seva actuació per tots els indrets de les terres hispàn ques, inspirat en el deure i il'luminat pel desig de voler per al seu poble una Repùblica compendi de llibertat i de justicia.

Com l'estoic, sofría amb austeritat i constància en el sofriment, les adversitats, les insidies i les indiferències; les rebía impassible amb el seu caracteristic somriure, i res no el desviava del seu camí, seguint sempre endavant per la línia recta.

* * *

El dia del seu enterrament, una dama desconeguda, inclinant-se davant de les seves despulles, digué: « A Espanya estan acabant de matar la Repùblica; aci enterrem el seu esperit. » Exacte. Marcel.lí hohavia donat tot per la Republica. Ell habia contribuit com cap altra a fecundar-la. Perseguit. Insultat.Vexat.

Ell sabía que la vida no interessava pel sol fet de viure-la. Cal dignificar-la i enlairar-la per la pròpia conducta, essent un exemple i llegant una obra.

Vida d'honestetat, de sacrifici. Vida recta pel camí del calvari al servei de l'Ideal. Assolit aquest, el fecundà fent-lo eficaç. I siguin quins es vulguin els matisos i les discrepancies circumstancials, qui pensi regenerar i enriquir les terres d'Espanya haurà de tenir sempre present, com fites de partida, els principes de la transformació de l'ensenyament, Escoles i mestres, i els de la Reforma Agraria i creació del Consell d'Economía Nacional, que el Mestre deixà fixades com bases de la gran Revolució a fer en un poble on els camps en una gran extensió i els esperits en nombre considerable, resten encara erms i improdictius.

« Escola i Rebost » com digué el « lleó » de Graus, Joaquim Costa.

Els catalans no devem oblidar que el primer decret que va signar, fou d'homenatge a la llengua d'en Patria, vexada aleshores com avui, instituint-la mestressa i rectora de l'ensenyamen per a foriar les ànimes dels nostres fills.

En la seva llibreta de notes s'hi van trobar les següents paraules, escrites dos dies abans de morir. « Si en la meva vida hi havia un error, no hi havia també prous sacrificis i encerts perquè se'm perdonès ? »

En el setè aniversari de la teva mort, envoltant tots la teva tomba ont dorms eternament, tranquil.litzem la teva rigorosa consciència, proclamant-te de nou Mestre i Apostol, lider de les causes justes i patriota vident.

Reposa en Pau.

R. NOGUÉS I BISET.

ASSISTEU, Diumenge, 3 Març a les 10 del mati, a la conferència d'homenatge a Marcelli Domingo por DIONIS TERRER. Amfiteatre del Museu d'Historia Natural. (Allées St. Michel).

N° 32. (Segona época) ANY III — 5 D'ABRIL 1946 — Preu : 5 fr.

B.D.I.C

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

Setmanari català autoritzat pel Ministeri de la Informacio del govern de la Repùblica francesa

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 ❖ Tél. 229.83 -:- C.C.P. Toulouse 377.32 ❖ TOLOSA DEL LLENGUADOC

EDITORIAL

Catalans d'Amèrica

Cada dia son més nombrosos els diaris, revistes, fulles i periodics editats pels nostres germans d'Amèrica que ens arriben a Europa. Publicacions riques, luxoses, satinades que solen distribuir-se gratuitament amb finalitats politiques de propaganda i de combat.

Pero cada día és més gran també la decepció que ens produeixen la majoria d'aquestes publicacions tan riques de presentació i tan pobres espiritualment de contingut. En general, es dediquen a dir mal dels politics catalans que son a Europa, els uns perqué son comunistes, els altres perqué son socialistes, els de mes enllà perquè, tot essent de l'Esquerra o d'Acció Catalana, conviuen amb els del P.S.U.C. o els dels P.O.U.M.

I tot plegat fa una gran tristesa. No volem fer el panegiric de cap figura de la politica catalana de les que es troben a França, siguin del partit que siguin, perquè no som l'organ de cap partit ni fem el caldo gros a cap clan ni capelleta. Pero volem dir als nostres germans d'Amèrica editors luxosos i exhuberants de fulles gratuites que mentre ells s'han estat tranquil.lament a Mèxic o a Xile o l'Argentina prenent bon caldo, menjant bons aliments i fumant bons cigars aci hem sofert els camps de concentració, la policia de Vichy, els gendarmes, la Gestapo, els bombardeigs i les restriccions, que encara duren.

Que una gran majoria dels nostres compatriotes han deixat els ossos als camps d'exterminació d'Alemanya o la salut als camps francesos dels temps de Vichy i que tots plegats sofrim encara materialment le enormes dificultats de la vida a l'exili en lluita heroica amb privacions i angoixes.

Es potser aquesta fraternitat del dolor, aquesta solidaritat en la sofrença que ens ha estimulat patrioticament per a unir-nos al servei de Catalunya. Car aci, a França, els catalans nacionals que sentim per damunt de tot l'amor a Catalunya, estem units, a desgrat de petites discordies familiars i d'escaramusses dogmàtiques entre determinades organitzacions. Aci repectem, estimem i obeim el govern de Catalunya i mantenim amb la nostra unitat el prestigi de les institucions catalanes.

Per aixo demanem als nostres germans d'Amèrica que cessin en llur paqueig periodistic contra la unitat dels catalans. Que despenguin llurs dollars en realitzar més bones obres. Que gaudexin de llur confort i benestar sense enviar més emissaris de discordia a les files, pobres, sofertes, pero resignades i optimistes dels catalans de França.

Car aci, estimats germans d'Amèrica, TENIM PRESSA. Pressa per tornar a casa i pressa perquè cessin de seguida els terribles sofriments dels nostres germans oprimits. Si alguns de vosaltres, des de l'altra banda de l'Atlàntica, teniu temps i humor i mitjans per anar tirant de la rifeta, nosaltres us demanem, almenys, que ens deixeu tranquils i que no patiu per voler «redimir-nos».

—Què estàs bo! — diem als que venen de Mèxic, grasos i frescos com unes roses.

—Què t'has fet vell.eus diuen els que tornen d'allà veient-nos envellits de 20 anys.

Hen's aci la diferència, germans d'Amèrica. Tingueu-la present.

Si per atzar no sabeu què fer dels pesos o dels dollars, en comptes d'editar literatura sectària verinosa i satinada, envieu pots de llet, conserves i vitamines per als catalans anèmics ,malalts i depauperats, que romangueren a França i que han sabut fer el cor fort i mantenir com calia llur dignitat de patriotes nacionals.

El President Giral a Tolosa

El cap del Govern de la Republica és rebut entusiasticament. Discurs al Capitol. Declaracions a la premsa. Banquet intim. Recepcio d'organitzacions politiques. El president Giral parla als lectors de « FOC NOU » i assegura que la restauracio de la Republica a Espanya pressuposa, sense discussio possible, el restabliment dels règims autonoms de Catalunya i Basconia.

El president Giral arribà dissabte passat, dia 30 de Març a Tolosa del Llenguadoc, procedent de Paris i Montauban on havia anat a inclinar-se a la tomba del que fou President de la Republica Espanyola, Don Manuel Azaña. Anava acompanyat del Sr. Torres Campañà, ministre de Governaciô del senyor Miranda, secretari general d'Afers Estrangers i del seu fill.

A Tolosa, tan la Prefectura com l'Ajuntament, li reteren honors gairebé oficials de Cap de Govern estranger. A las sis de la tarda del dissabte tingué lloc una recepció d'honor a la Sala dels Il-lustres del Capitoli on fou saludat per totes les autoritats civils, militars i universitàries de la vila, aixi com per representacions de partits politics francesos, espanyols i catalans residents a Tolosa. A la plaça del Capitoli s'havia congregat un multitud imponent que acolli amb una ovaciô el president del Consell republicà el cual fou saludat en nom de Tolosa pel diputat francès M. R. P. senyor Pierre Dumas en un discurs ple de simpatia per la causa republicana espanyola.

El senyor Giral, dirigint-se al public congregat a la plaça des del balcô de la Casa de la Vila, saludà en francès la població tolosana i la regracià de l'acolliment emocionant que li havià tributat. Afegi que volià expressar la seva gratitud a França pel molt que fa a favor dels republicans espanyols i que li plavia de trobar-se en una regiô on la sang espanyola es fongué fraternalment amb la sang francesa per la causa de la llibertat d'aquest país.

Després, en espanyol es dirigi als seus compatriotes per dir-los la seva emoció de veure'ls reunits alli saludant-los en nom del govern i assegurant-los que ja sabia els enormes sofriments que han passat durant la guerra i l'ocupaciô alemanya. Afegi que la gran preocupaciô del govern és que aquests sofriments cessin el més aviat possible propulsant el restabliment de la legalitat a Espanya perquè tots els exiliats puguin tornar-hi per la porta gran.

—No puc assegurar-vos quan tindrà lloc aquesta tornada a casa nostra perquè és dificil de fer profecies d'aques ta mena, pero puc afirmar-vos que soc optimista i que espero que serà aviat.

El president Giral acabà dient que el govern de la Repùblica espera que dintre de poc millorarà la situaciô internacional respecte de nosaltres i que aviat molts països reconeixeran el govern legitim d'Espanya, obligant el tirà Franco a abandonar el poder. El public saludà el senyor Giral amb grans aplaudiments.

CONFERENCIA DE PREMSA A LA PREFECTURA

El diumenge dia 31 de Març tingué lloc als Salons de la Prefectura una conferencia de Premsa a la qual assistiren els representants de la premsa tolosenca, francesa i estrangera i els corresponsals de les Agències internacionals. El senyor Giral se sotmeté ama-

Passa a la p. 4

Els nostres «tres grans» en l'acte de signar el manifest de lleialtat a la Repùblica, a la resistència i a les autonomies

Si : peró a Espanya no hi ha petroli!...
(Afortunadament) Els democrates catalans estimem més la llibertat i el dret que el petroli.

EP 1968

LA RESISTENCIA EN MARXA

INFORMACIO DE CATALUNYA

(Croniques directes del nostres corresponsals clandestins)

LLETRA DE BARCELONA

Estimats amics:

Ja no son unicament els homes els qui desitgen un canvi de règim per a poder viure lliurement, tal com viu la gent dels paisos civilitzats, sinó també les dones. Adhuc les que per egoisme defensaven el règim imperant, ara desitgen que caiguin els qui endogalen el poble. I sabeu per què s'ha operat aquest canvi? Perquè els articles de primera necessitat estan pels nuvols i perquè als mercats no hi ha absolutament res. La gent no sap com viure. Els estraperlistes apugen els preus dels articles que sumin stren als qui tenen el privilegi de poder-los adquirir, i el poble es mor de fam...

GANA

A l'escorxador municipal només sacrifiquen diariament cinc o sis cavalls vells i atrotinats, que els han de conduir al sacrifici dalt d'un carro perque no poden caminar. I per obtenir aquesta carn, cal anar a la plaça molt dejorn i barallar-se amb les dones fan cua i volen passar al davant perquè preveuen que no hi haurà pa per a totham.

Les barretes de pa que abans de la guerra es venien a deu centims, avui es venen a tres pessetes. Els infants de les families obreres estan depauperats.

La gent superficial que contempla la ciutat d'una llambregada, creu que vivim en un paradis perquè veuen atapeits els aparadors dels establiments de queviures. Precisament estan atapeits, perquè unicament poden acostar-s'hi els qui tenen una bona bosas. Si els articles exposats fossin venuts a bon preu, en pocs moments quedarien exhaurits.

DUES CLASSES DE CIUTADANS

Els qui han fet grans fortunes explotant la misèria dels pobres, diuen que Espanya és un oasi en mig d'un desert. No s'adonen que unicament mengen els privilegiats. Per això ha dit molt encertadament el fill de Churchill en un dels seus articles que a Espanya hi ha dues castes d'espanyols: una que menja i un altra que es mor de fam.

Es de doldre, però, que hagi calgut que manquessin els queviures de primera necessitat, per adonar-se que el règim que patim ens condueix a la ruina...

EL PERILL «ROJO»

La premsa ha insistit tant sobre el perill comunista, que la gent té por que, en esfondrar-se l'actual règim, aconseguelxin imposar-se els elements pertorbadors. El comunisme és la cançó de cada dia. Els feixistes s'han adonat que molta gent té por i a cada moment engeguen el disc anticomunista.

Es possible que l'actual generació no aconseguelxi restablir la pau i la convivència entre tots els espanyols. Morirem amb l'arma de combat a la mà. Les injusticies i les crueltats que han comes els feixistes, han deixat un sediment tan gran d'odi en el cor del poble, que so es possible la concordia. El dia qui triomfi la Republica, ens trobarem que els homes de dreta que actuaven dins de les organitzacions republicanes, s'han allunyat de nosaltres, i per tant, es produirà un desequilibri en la politica espanyola. La maioria de la gent de dreta, han ingressat dins de la cleda monàrquica.

Espanya està dividida en dos bandols i la gent que integra cada un d'ells, no està disposada a col-laborar conjuntament, sinó a lluitar fins que un dels dos grups contendents assoleixi la victòria. Aquest es el nostre panorama politic.

La gent de dreta no simpatitza amb el general Franco, perquè s'ha convertit als ulls de la gent de bona fe, en un penitent amb caputxa i túnica cendrosa, sinó perquè és un gos de presa que passa el temps lladrant als comunistes.

ELS PARASITS

Els militars, especialment els d'alta graduació, no volen sentir parlar ni de Republica ni de monarquia. Aquesta actitud és ben comprensible. Mai no havien tingut tantes prebendes com ara. El poble no té pa, però els economats de la policia, de la guardia civil i de l'exèrcit estan plens a vessar. Els qui serveixen l'Estat feixista mengen el que volen i els qui treballen i amb llur treball sostenenl l'Estat, no poden menjar.

En una de les casernes de Barcelona s'ha construit una dependència sumptuosissima per als oficials, en la qual hi haurà bar, en la construcció de la qual han estat invertides dues centes mil pessetes. Els mobles han estat adquirits en el millor establiment de Barcelona. Com voleu que aquest militars que viuen en continua orgia i obtenen el que volen de l'Estat, perquè l'Estat es l'exèrcit, permetin que caigui un règim que els es tan favorable?

El general Franco ha creat tants d'interessos que està sostingut per un bloc formidable. La força unicament es combat amb la força i, per tant, si no ens unim tots en un esforç suprem, serà molt dificil fer caure la dictadura militar.

DESENCIS

L'actitud d'Anglaterra i dels Estats-Units ha desil-lusionat de tal manera els qui esperaven obtenir llur ajut, que la gent ha deixat d'escoltar les emissions dedicades a Espanya.

L'altre dia ens deia un amic que era molt anglòfil: «I pensar que jo m'he exposat tantes vegades per anar a recollir al consolat anglés el comunicat de guerra. En aquella època la policia detenia els qui visitaven els consolats de les nacions aliades.»

«INTELECTUALES CATALANES»

Els nostres intel-lectuals tampoc estan a l'altura de les circunstàncies. Són molt pocs els qui tenen vocació de màrtir. Prefereixen fer tertulies inofensives a l'Ateneu i passar el temps aclofats en una cadira. Alguns dels nostres escriptors segueixen publicant obres en llengua no catalana. En Carles Soldevila ha publicat un altra novel-la. La Victor Català ha publicat també un llibre, que ha estat rebut amb gran entusiasme per l'escriptora Concha Espina, la qual compara l'autora de «Solitud» amb els millors clàssics de Castella. El mes trist es que la Victor Català va prologar un llibre d'En Roig i Llop que anava destinat al «caudillo». L'Esclasans ha perdut el ritme, i ha publicat una diversitat d'obres, entre elles una que té per titol «Andanzas de un poeta catalán por tierras de Castilla». L'Arbó ha publicat una «Vida de Cervantes». Ha publicat també obres no catalanes En Junoy, el gitanet de Sans i n'han publicat també altres escriptors els noms dels quals no volem recordar.

En un pais lliure, els escriptors poden escriure en la llengua que vulguin, però en un pais dominat, no es patriòtic ni es digne escriure en la llengua imposada. Però que hi voleu fer si tenim tants d'escriptors que tenen ànima de vetes-i-fils.

Quan caigui el règim, haurem d'ésser molt indulgents amb els qui hauran claudicat, perquè del contrari posarem de manifest la migradesa de la nostra gent i ens donarem vergonya de formar part d'un poble, la gent del qual unicament crida i gesticula quan li prenen el pa, i calla quan li arrabassen la llibertat...

JORDI CLARIS.

Cronica de Sabadell

Del nostre corresponsal

Rebreu aquesta lletra? No ho puc saber. Les coses estàn que bufen, i quan començo a escriure-la no estic segur de poder-la acabar. Les detencions augmenten perquè el pànic «falangista» augmenta també i a mesura que la fi s'aproxima l'enemic no dorm, ni respira i veu republicans i catalanistes a tot arreu (i encara no els veu tots»

La nostra ciutat, com tots els pobles catalans està regida per figures malt representatives Od, si. Sobre tot molt representatives L'Alcaldia ha estat en mans de l'Albareda, aquel jardiner quasi-analfabet però carli fins al moll dels ossos. Actualment és En Marcet (l'home de la famosa Unión Patriótica el que torna a tenir la vara. Amb En Primo de Rivera féu l'aprenentatge.

Això si. La ciutat ha guanyat quilsaplo en urbanització car s'han emprés moltes reformes a l'esquena dels obrers. La població ha augmentat fins a 80.000. Tenim molts distacaments de soldats i el camp d'aviació és militar.

Ja sé que vosaltres, els sabadellencs exiliats que en llegireu enyoreu la nostra Rambla i aquells passeigs del capvespre. Per això vull consolar-vos anunciantva que tot això ha desaparegut. La joventut no passeja. Si us escaleu de passar per la Rambla tindreu la sensació de traessar una ciutat castellana.

Poca gent atrafegada, i parlant castellà. La inmigració ha estat una politica falangista constant.

Els cafés son deserts. Els sabadellencs es queden a casa.

La població quan els obrers han deixat il treball queda morta. Los nits son tristes.

Els homes de la situació, en canvi menen una vida de dibauxa en constrast amb la miséria dels treballadors. Els aprofitadors els falangistes nourics, formen una cleda anomenada «la cola nova». Els fabricants guanyen tants diners que no saben còm esmerçar-los es dediquen a construir immobles per tal d'invertir unos billets que temen no valdran res. L'Avinguda Joaquim Costa és plena de construccions propietat de la «colla nova». Però les «farres» no les fan a Sabadell. Les fan a Can Parellada de Barcelona, rendez-vous dels estraperlistes i aprofitadors.

La vida intel.lectual? Val més que no en parlem. Zero. L'exposeta sabadellenc Joan Arús escriu en castellà i fa odes dedicades al caudillo...

Tot es moixiganga d'Educacios y Descanso Falange, Movimienti bestieses per l'estil. Però no ens passa de la pell. La gent està cansada i fastiguejada de tanta farsa i confia que aviat se n'anirà tot en orris.

Us esperem. Us esperem per a reler Sabadell, el Sabadell espiritual democràtic, viu i alegre dels millors temps. Un Sabadell nou en una pàtria nova, progressiva republicana però sense demagògia ni lluites sagnants. «Foc Nou» es anima. Passa de mà en mà. Es l'ideal, el programa i la bandera que cal la sola que pot aixecar Catalunya; unitat catalana i renovació nacional.

Vostre i de Catalusya (i de Sabadell!!)

EL NOI DE LA CREU ALTA.

PANTALLA BARCELONINA

LA SATIRA POPULAR FA DE LES SEVES

El nostre corresponsal clandestí a la Rambla ens explica els «xistes» que fan furor actualment a Barcelona. Son «xistes» catalans, ben sostres i per tant no podien explicar-se en espanyol ni en francès perquè no farien gràcia.

El primer és una endevinalla.

Un catajà pregunta a un altre:

—A veure si saps còm es diu el cap de les forces mores que ha vingut recentment a Catalunya.

L'altre e dona per perdut i espera la resppota.

—Doncs es diu NI-JALEM-NI-JALAREM.

(S'ha de pronunciar ben depressa perquè quedi ben «àrab»).

A LA FIRA DE GRANOLLERS

Amb motiu de Carsestoltes, «Su Excelencia el Jefe del Estado Generalisimo de los Ejércitos de Tierra, Mar y Aire» acompanyat de la seva «augusta» esposa i no menys augusta filla Carmencita anaren a visitar la fira de Granollers.

La Carmencita s'aturà embadalida devast una parada i demanà al seu pare que li comprés una nina de cartró amb unes gaites vermelles com un pebrot. El seu pare ja no cal dir-ho li digué que 'agafés com a record de Granollers.

Aleshores l'augusta esposa no volgué ésser menys i s'enamorà d'una pinta espessa d'aquelles que s'estilen per treure titits. El marit ga.lan, l'oferí també. Però tot d'una el «caudillo» trobà que tota la familia s'emportava records menys ell i també es volgué firar. Donà una mirada a la parada i recordant-se que era Carnestoltes escolli una magnifica carota representant la màscara de Stalin.

—Aixi encara faré més ppr a les dretes —digué esclafint-se a la seva dona.

Però arribà l'hora de pagar i el «Generalisimo» preguntà a la venedora quan valia tot allò. Fou aleshores que la venedora li digué:

—Miri per la pepa de la seva filla, la pinta de la seva dona i la carota de vosté dongui'm tres pessetes amb viat.

REPARTIMENT DE BACALLA

La setmana passada hi hagué repartiment de bacallà, però les mestresses de casa es trobaren desagradablement sorpreses perquè només distribuien caps i cues.

—I les penques es demanava tothom.

—Les penques les té el govern— contestaren els venedors.

LA BOMBA D'EN FRANCO

Dos catalans magres com una arengada es troben daant del Liceu.

—Has vist? Es parla molt de la bomba atòmica...

—Si. Però En Franco ha fet esclatar la «bomba anémica» que fa tant mal com l'altra...

PATATES A 10 PESSETES EL QUILO

En reació amb el «xiste» de la bomba anémica, vull donar-vos unas quantes dades que us convenceran de seguida. Paguem les patates a 10 pessetes el quilo; l'arros a 25 pessetes i les mongetes a 30. Tenim l'impressió que dintre 15 dies NO ES TROBARA RES A CAP BOTIGA. Mestrentant la policia la guardia civil, els militars i adhuc el clergat tots «peten» de grassos. Aquests darrers entren a Proveiments «como Pedro por su casa» i els magatzems de la Intendència estan atapaits de tot. Els pobres soldats, però han de comprar garrofes y taronges podrides pels mercats i passen més gana que el gos d'un gitano.

EL REGIM DE PRESONS

De de fa unes setmanes tots els presos «politics» estan rigorosament incomunicats. Per tot aliment se'ls done un plat de cols al dia i 100 grams de pa negre.

Coneixem presos que en tres mesos han perdut 40 quilos.

Els més terriblement perseguits son els patriotes catalans que han intentat venir i han estat detinguts.

AMICS DE DARLAN I PETAIN...

Barcelona està envaida per milicians de Darlan i Petain els quals treballen a les ordres des espions alemanys protegit per Franco. Despenen molts diners i menen una vida de princeps. Es veu que el «tresor» alemany està ben provist...

NOTA D'ADMINISTRACIO

Recomanem als nostres subscriptors que ens hagin ja tramés l'import de l'abonament i que rebin o hagin rebut posteriorment l'imprès formula «mandat-chèque», que no s'ho prenguin malament i que la guardin per al proxim trimestre o per fer-nos un donatiu espléndid si guanyen a la Rifa Nacional Francesa.

Com que el nostre personal d'administració és molt limitat i, afortunadament, el nombre de subscriptors molt nombrós (passa del miler!), hem tramés l'imprés de gir a tothom en fer la tramesa del diari.

Ajudeu-nos, doncs, amb la mateixa bona voluntat i entusiasme amb què nosaltres treballem per assegurar la vida de FOC NOU. I, sobretot, no us enfadeu mai amb nosaltres perquè no ens ho mereixem.

Visca FOC NOU! Visquen els nostres subscriptors! Visca Catalunya lliure! Visca la Republica!

Cronica de Bordeus

El dia 10 de març deixava d'existir la malaguanyada Na María Amat i Pujades. La seva mort, tan inesperada com sentida posà de manifest la simpatia de que gaudia dintre els exiliats. L'acte de l'enterrament consttuí una verdadera manifestació de dol. Corones, flors; llaçades catalanes cobrien totalment el féretre.

El Casal Català, la SIA i la CNT perden amb Maria Amat a la companya abnegada; els seus amics ho amb sincer dòlor que ens inclinem davant la desaparesçuda.

Per la Comissió organitzadora dels Jocs Florals de la Llengua Catalana, el Casal Català de Bordeus ha estat designat com a Delegació del Sud-Ouest. Per tant poden demanar-se tots aquells resenyaments relatius a dit certàmen.

El Casal Català de Bordeus ofereix un premi de tres mil francs al millor treball en prosa o en vers que glosi la labor patriòtica del mestre Pau Casals.

S'escau el segon centenari de la naixença de Goya. La Casa de Espana, el Casal Català la Delegació Vasca conjuntament, treballen amb destacades personalitats politiques i artistiques per a commemorar com es mereix el record d'aquest gran pintor espanyol que morí a Bordeaux el 15 d'abril de 1828.

Tenim entés que les autoritats franceses hi presten tot l'apoi. Tindrien lloc diverses conferències, per allà el mes de Juny una exposició d'obres de mestre. El director del Museu de Pintura de Bordeus porta a cap les gestions per tal de que els demés Museu de França ajudin i colaborin a aquesta manifestació artistica.

L'escroquerie "démocratique"

par Domènec de BELLMUNT

L'attitude de plus en plus suspecte des anglo-saxons vis-à-vis de Franco, nous oblige à insister una fois de plus sur les raisons qui dirigent leur politique internationale. Une clameur universelle se lève dans tous les coins du monde pour protester contre le soutient visible que l'Empire Britannique et les EE. UU. accordent au dictateur espagnol. Et les effets de cette attitude ne se font pas attendre. D'un côté, le «caudillo» se sentant diplomatiquement renforcé par le ménagement anglo-saxon à son égard, a redoublé la répression intérieure. D'un autre côté, l'opinion publique, qui se sent de plus en plus déçue devant la persistante attitude des anglais et des américains, marque une évidente tendance à chercher la solution et l'espérance vers un autre endroit.

Que MM. Truman et Bevin veuillent lire ce que nous écrivent nos correspondants de la résistance catalane. Je transcris littéralement: « Ici on est tellement dégoûté de la politique anglo-saxone vis-à-vis de Franco, QUE PERSONNE N'ECOUTE PLUS LES EMISSIONS DE LA B.B.C. NI DE LA « VOIX D'AMERIQUE ».

C'est tout. Mais c'est beaucoup, comme signe. Et ce qui est encore plus grave pour M. Truman et M. Bevin c'est que pas mal de monde cherche une nouvelle station, une station que les gens n'écoutaient jamais et qui bientôt apparaîtra comme la seule capable d'apporter une solution à la question espagnole. Vous me comprenez, n'est-ce pas ? Nous l'avons déjà dit à plusieurs reprises. MM. Bevin et Truman font le jeu de l'U.R.S.S., car tout en s'en méfiant et en essayant de la tenir à distance, ILS LUI PREPARENT LA MEILLEURE DES PLATEFORMES POLITIQUES QU'ELLE PUISSE SOUHAITER. Exactement comme ils le firent pendant l'époque honteuse de la première non-intervention. Politique lâche, stupide et myope qui portera des conséquences néfastes pour la démocratie et pour la paix.

Tout cela prouve que la guerre menée par l'Angleterre et les EE. UU contre l'hitlérisme et le fascisme n'a été qu'une grande duperie, une grande escroquerie. Car pour s'attirer les sympathies du monde et conquérir l'adhésion des idéalistes de tous les pays en faveur des « Nations Unies » ils nous éblouirent avec les drapeaux sacrés de la démocratie et de la liberté et les principes non moins sacrés de la Charte de l'Atlantique. Ils affirmèrent pendant cinq ans à travers les antennes de la B.B.C. (qu'on écoutait avec un recueillement mystique) que les puissances démocratiques ne laisseraient plus de traces du fascisme et qu'ils allaient châtier tous les coupables directs ou satellites de l'axe. On s'en souvient, Mr. Bevin! On s'en souvient, Mr. Truman!

C'est pourquoi les foules démocratiques de tous les pays se lancèrent à combattre en faveur des alliés. C'est pourquoi les républicains espagnols se rallièrent aux côtés de la résistance. Et ils EURENT LA FOI EN LES NATIONS UNIES! FOI DANS LE TRIOMPHE DE LA JUSTICE ET DU DROIT. Cette foi qui était la grande espérance de nous tous, notre nourriture spirituelle, la seule consolation des milliers d'exilés et des millions de patriotes espagnols oppressés chez nous. Et cette foi menace de s'écrouler lorsqu'on devine trop clairement que derrière le mirage de la démocratie et de la liberté il n'y avait en réalité que les pétroles, les pyrites et les intérêts impérialistes...

C'est dommage!

C'est dommage, car le climat de déception et de dégoût qui envahit peu à peu l'opinion publique mondiale ne fera que précipiter l'effondrement des valeurs morales universelles en détriment des intérêts sacrés de la civilisation. Et personne n'y échappera! L'Angleterre, les Etats-Unis et la Russie en seront au même degré responsables. Car enfermée dans ses vastes domaines orientaux, méfiante (peut-être avec raison) des puissances capitalistes et continuant la tradition impérialiste des tsars, l'U.R.S.S. non plus ne joue un jeu net, l'U.R.S.S. non plus n'agit vis-à-vis de Franco avec l'énergie et le souci de justice que faisaient espérer les discours du « caudillo » et l'envoi des troupes franquistes sur le front soviétique.

Personne ne comprend pourquoi la Russie, après la signature de la capitulation hitlérienne, n'a pas exigé tout de suite qu'on traite Franco comme VAINCU, puisqu'il avait combattu contre elle et qu'il avait été battu. On se demande POURQUOI PERSONNE NE PARLE PLUS DE LA « DIVISION BLEUE », battue en Russie, et pourquoi fait-on le silence sur tous les crimes de guerre commis par Franco avec autant ou plus de raffinement que ses anciens complices assis à Nuremberg. A QUI PEUT-IL INTERESSER CE SILENCE MYSTERIEUX ?

Nous demandons que la sinistre comédie internationale jouée par les « Grands » autour de Franco cesse une bonne fois. Qu'ils montrent leur jeu. Qu'ils parlent clair, en démocrates loyaux et sincères. L'unité républicaine espagnole est faite. Et l'unité basque. Et l'unité catalane. Le devoir des puissances alliées — si elles ne veulent devenir suspectes aux yeux du monde — est de rompre avec le dictateur espagnol, et de reconnaître sans réserves le Gouvernement légitime de la République espagnole, celui qui fut renversé par Hitler et Mussolini contre la volonté du peuple espagnol.

Biografia de Marcel.li DOMINGO

(Acabament)

II

Es pot ben dir que, per dret propi, Marcel.li Domingo forma part, amb rellevant influencia, del Govern Provisional de la República constituit el 14 d'Abril de 1931. El Sr. Domingo es trobava, en el moment de la instauració del nou Règim, exil.at a Paris, on pogué refugiarse fugint d'Espanya després del cop fracassat de Jaca (Desembre del 30), i de la capital francesa i de la condició d'estranger refugiat, passà a ocupar un lloc preeminent en el Govern de l'Estat espanyol. El seu somni de tota la vida, la República, per la qual havía treballat infatigablement des de la jovenesa i al triomf de la qual indubtablement habia contribuit amb mes eficacia que cap altri, era una realitat... Aleshores aquell terrible lluitador, aquell formidable revolucionari demoledor, demostrà una transformació espiritual extraordinaria, que tant de bó altres haguessin experimentat. De destructor es convertí en *constructor;* d'agitador, en home de govern i de realitzacions; de propagandista, en home d'Estat, seré, conscient, organitzador.

Com a governant republicà creiem, sense exageració d'afecte, que la seva gestió serà sempre orgull de la Democracia espanyola i especialment de la catalana, els ideals i sentiments de la qual mai no oblidà i sempre procurà servir i ho feu, pot ser, amb molta mes eficacia que altres que crèien febre el seu autèntic sentiment de catalanitat.

Del seu pas pel Ministeri de Instrucció Pública (Abril-Desembre 1931, Febrer-Maig del 36) hem de recordar no sols el seu magnific esforç per a dotar d'escoles tot el país i corregir la criminal indiferència de la monarquía en aquest aspecte, tasca que li valgué l'admiració de tats, nacionals i estrangers, perqué, com escriguè M. Herriot en son elogi, «és la més formidable que en pro de la instrucció pública s'hagi realitzat mai en cap poble i en menys temps», sinó que, com catalans, hem de recordar el famos decret sobre bilingüisme en les escoles, abans de la publicació de l'Estatut de Catalunya, que feu reconèixer la cooficialitat de la nostra llengua en l'ensenyament i pel qual el Govern català li va retre merescut homenatge; la seva decidida protecció al Patronat de la Universitat Autònoma; la cooperació de l'Estat a la tasca de restaurar els nobles edificis històrics de la nostra terra, com la Catedral de Tarragona, els Monestirs de Poblet i Santes Creus. etc., etc

En el vastissim i complexe Ministeri d'Agricultura, Industria i Comerç, que exercí des de Desembre del 31 a Setembre del 33, amb una competència que molts no esperaven i, sobre tot, amb una honestetat acrisolada, que sols els malvats i els sectaris pogueren posar en dubte, realitzà, també, una gestió fecunda. La Llei de Reforma Agrària, peça-mestra del pas de la República en el Gobern d'Espanya, anirà sempre unida al seu nom i amb ella realitzà l'obra mes fecunda i d'eficiencia revolucionaria i d'altissim patriotisme que s'hagi realitzat mai en l'Estat espanyol, portant a la pràctica i a les columnes de la «Gaceta» els somnis de Costa i dels grans renovadors espanyols. Des d'aquell Ministeri serví també, amb el màxim afecte, els interessos legitims de Catalunya, com d'un fill d'Ella que sempre se sentí i volgué demostrar i d'això nosaltres que, per la seva designació, exercirem, en representació de l'Estat republicà, la Presidència d'un dels mes importants organismes de la industria catalana, podríem dirne quelcom... si no fos allargar massa aquest record.

En Maig del 36, quan per «misteris» de la política espanyola, que la República no sapiguè esbandir, no pogué arribar a ocupar en la governació de l'Estat republicà el lloc preeminent que de dret, pel seu prestigi personal, la seva neta tradició republicana i la seva posició de capdavanter del Partit mes fort de la República, li pertocaven, deixà d'esser el Sr. Domingo ministre de la República i ja no torna a esserne. Però no deixà de servir-la en els moments mes terribles de la seva trista història, en el tràgic darrer capitol d'aquesta. I la servi com sempre: no sols amb fervor i desinterès, sinò també amb eficacia. Per tota l'Amèrica, la seva veu, la mes autoritzada de totes en aquelles terres, però per dissort ja impotent, s'aixecà a defensar la República Espanyola—fatalment condemnada per la ceguera incomprensible de les Democracies alienes, que segueixen avui patint del mateix mal—de l'ambient asfixiant d'hostilitat calumniosa que el feixisme internacional havia sabut formar contra d'ella, en profit dels rebels espanyols, simples peons de llur joc infernal...

La caiguda de la República fou, per a ell, un cop mortal. La seva naturalesa, ja fortament colpida per la fatiga de la lluita i sobre tot per la inmensa tragedia del seu poble republicà en exili, no pogué resistir aquella terrible realitat que enderrocava i anul.lava la il.lusió de tota la seva vida, suport mateix d'aquesta. I una breu malaltia, que en altres temps — n'havia ja vençut tantes! — se segur hauría superat, ens l'arrabassà en la diada que per a nosaltres, amics i deixebles, serà sempre de mal record, del 2 de mars de 1939.

El seu darrer gest fou de germà. Anava a visitar i procurar minvar els sofriments fisics i morals de tants milers de compatriotes i defensors de la República que en els camps de concetració ploraven una desfeta injusta i un exili ominós.

I aci reposa. En aquesta ciutat de Tolosa i en aquesta noble terra de Llenguadoc, germana de la nostra per vincles historics i de cordialitat, esperant que l'anem a cercar per a tornar-lo a la terra NOSTRA, l'única que deu servar les seves despulles..

R. NOGUER i COMET.

UN ALTRE COMPANY QUE DESAPAREIX

Joan BARTOMEU

Molts son els companys que han caigut en aquest dolorós. Entre ells Joan Bartomeu i Valls.

Company idealista, lluitador i honrat, que féu de la seva vida una ofrena constant a tots aquells ideals que li eren tan estimats. Va destacar-se entre nosaires l'any 1927, en plena dictadura de Primo de Rivera, al Circol Republicà Federal de Sabadell.

Bartomeu, aleshores, tenia 19 anys. Treballava en una fàbrica que l'absorbia la major part del seu temps—9 hores diaries—; escolades aquestes, anava tot seguit a la Biblioteca del mateix Centre a estudiar i perfeccionar-se. Es allí on Bartomeu perfeccionava la seva cultura liberal. En aquest mateix Centre, malgrat la seva jovenesa, entaulava converses molt interessants amb els socis, homes ja, que moltes vegades li doblaven l'edat. I amb la seva veu forta i enèrgica que desdeia de la seva curta edat, els deia i afirmava que tot el mecanisme organitzat dels Sindicats Lliures muntat pel Dictador eren coses encaminades al més sorollòs fracàs. La major part de les vegades els fets li donaven la raú més contundent.

Lluitador infatigable, els esdeveniments que es presenten el troben sempre al seu lloc. Tant el 14 d'Abril del 1931, com el 6 d'Octubre del 1934, com el 19 de Juliol del 1936.

Sabadell organitzà des del primer moment una expedició per atacar els feixistes al front d'Aragó. Bertomeu acut a la crida i és designat com a responsable d'una bateria artillera composada de 8 peces del 7'5. Mes tard, el diari oficial publica el seu nomenament com a capità d'Infanteria. Des d'aquest lloc Bertomeu dona l'exemple als seus soldats i es bat heroicament junt amb ells en les memorables batalles de l'Ebre, on va quedar ben provat el tremp dels catalans.

Acabades aquestes batalles, Bertomeu, degut a les moltes privacions sofertes, es veu de sobte atacat d'un gran reumatisme i els metges l'obliguen, malgrat les seves protestes,

a hospitalitzar-se. El reumatisme no cedí, mal atès des del seu començament, i quedà totalment imposibilitat. I el 7 de febrer del 1939, passa a França conduit per una ambulància des d'on es traslladat a un dels vaixells que feien ofici d'hospital al port de Marsella.

Una vegada restablert fou enviat a un dels sorrals que hom anomenava camps de concentració.

Dintre d'aquests camps es formaven les companyies de treballadors. Bertomeu fou inclòs en una d'elles i traslladat a Clermont-Ferrand.

No perdèrem mai el seu contacte i quan sorgí la desfeta, a instàncies de tots nosaltres aconseguirem el seu trasllat a Montpeller. Un cop així, l'any 1942, en ple domini de Vichy, per ordre del ministre de l'Interior passà sis mesos a la presó Central de Montpeller. Férem els possibles perquè tota vegada que no podia obtenir la llibertat difinitiva, fos traslladat a un camp, però el secretari del Prefecte vist l'injust de la seva detenció, pogué assolir fer-lo posar en llibertat.

Bertomeu, malgrat ésser un bon contramestre a les fàbriques de teixits tornà a treballar a la terra, i allí fou detingut altra vegada i enviat a Cherbourg formant part d'una altra compasyia de treballadors. Aconsegueix escapar-se i arriba a Lisieux. Treballa lliurement durant dos mesos a dit lloc. Es aquí on la Gestapo pretèn agafar-lo de nou, però ajudat per la Resistència interior s'incorporà al maquis amb tot el coratge de tornar a lluitar per la llibertat.

Joan Bertomeu entrà a formar part del maquis de Pressac el dia 25 de Juny del 1944. Pressac és el nom de la masia on hi havia el «Poste de Commandement» del maquis. Desseguida va ésser estimat per tothom: Pels seus caps, degut al seu coratge, per la seva disciplina, i per la manera de conduir-se. Pels seus companys, per la seva simpatia, pel seu esprit de companyerisme i pels seus coneixements tecnics. Vist tot això, no és d'estranyar que ben aviat esdevingués un conseller tècnic, un instructor de la primera secció on fou afectat, car ell va demanar l'ésser incorporat als lliures tiradors del maquis.

B.D.I.C

Les Lletres i les Arts

UN GEST de Pau Casals

Contestant a un interviu periodístic, el mestre Pau Casals ha declarat que havia anul·lat tots els contractes amb empreses britàniques perquè no pensa posar més els peus a Anglaterra mentre aquest país no rompi les seves relacions amb Franco.

Un periodista anglès ha afegit que per al «possible» primer concert que doni el gran violoncelista català a Londres ja hi ha més nombre d'inscripcions que les que permet la capacitat del més gran teatre londinenc.

Això vol dir que l'opinió anglesa aprova l'actitud digna d'aquest gran artista que, amb el seu refús, aporta una eloqüent censura a la diplomàcia tortuosa del ministre senyor Bevin i el Govern laborista.

Joan BARTOMEU

Va ésser nomenat desseguida Cap de Grup, i davant dels homes que ell comanava participà a la batalla d'Oradour-Vayres, batalla que encara recordem amb emoció els habitants del Llemosí i on els alemanys varen perdre un tren blindat

Mes tard, el 17 de Juliol assenyalada la divisió «Das Reich», una part de la qual havia comès els assesinats d'Oradour-sur-Glane, vers Champagne-Mouton. Un matí el cosfranc va rebre l'ordre d'atacar Ambernac. Bertomeu hi pren part. A les 9 del matí l'objetiu es assolit, però els alemanys és reorganitzen i contrataquen. La lluita fou ferrible durant dues hores. Bertomeu i els seus homes resisteixen sempre fins que una bala explosiva trença la crosa del fusell de Bertomeu i li produí una gran i greu ferida al ventre. Joan tingut encara la força de donar una darrera ordre d'encoratjament i tot seguit morí heroicament.

El seu cos fou retornat al «maquis», vetllat pels companys un dia y dues nits, junt amb els dels altres herois també caiguts en aquest mateix combat.

El seu enterrament tingué lloc l'endemà passat amb gran solemnitat al petit cementiri de Chabanais. Tots els francs-tiradors i totes les delegacions de les companyies del «maquis» de Pressac acudiren rendrels-hi els honors que es mereixien, desfilant davant les tombes d'aquests herois. Joan va ésser plorat per tots els seus companys i enyorat per sempre més. El seu fusell amb la crossa trencada ha estat guardat pietosament, i més tard, durant les nits de vetlla al front de Royan, tothom evocava amb emoció i per a servir d'exemple el bon company i el soldat valerós i heroic que havia estat Joan Bertomeu.

AMADEU NAVARRA.

La "TÉRÉSINA" a Tolosa

Per al dia 5 (divendres) i el dia 7 (diumenge), a les nou de la nit, hi han anunciats a Tolosa dues grans vetllades de danses espanyoles amb obres d'Albéniz, Granados i Falla, per la gran dansarina catalana, de fama mundial, Teresina Boronat, coneguda artísticament amb el nom de Teresina.

La Teresina sorti artísticament de l'Acadèmia de Dansa de la Pauleta Pàmies, i es féu remarcar de seguida en el Cos de Ball del Gran Teatre del Liceu d'on fou, als 18 anys, primera ballarina de clàssic. De Barcelona anà de primera ballarina al teatre de l'Opera de Paris on aconseguí èxits apoteosics interpretant Falla (la danza del «Amor brujo») i les «Goyesques» de Granados i Albéniz.

Als 20 anys ja donava recitals de dansa pel seu compte i omplia les sales de Paris. La Teresina, però, muntà una Escola de dansa i no parà de treballar, perfeccionant la seva tecnica, millorant encara el seu art i cultivant el seu cos meravellos amb un entrenament rigoros i severissim.

Desaparegudes les grans figures Argentina i la Pawlowa, la nostra admirada compatriota ha heredat el public selecte, refinat i exigent que consagrà aquelles artistes genials. La premsa mundial reconeix que la Teresina és ayui la continuadora indiscutible de l'Argentina i que la seva personalitat artistica la fa mereixedora del titol de primera dansarina de danses espanyoles del mon.

Es, doncs, amb orgull i amb plaer que convidem els nostres compatriotes residents a Tolosa a no deixar-se perdre la joia i l'honor de poder aplaudir divendres i diumenge vinents al Capitol la gran dansarina catalana Teresina Boronat (Teresina).

NOTICIARI

PREPARATIUS PER AL 14 D'ABRIL

El Casal Català de Tolosa ha celebrat diverses reunions per tal de preparar dignament la commemoració del 14 d'Abril. Ha proposat als diversos partits catalans de celebrar un acte de conjunt en el que estiguin representats tots els sectors a fi d'evitar la desintegració de la massa de catalans en perjudici de l'esclat de la festa.

EL DOCTOR SOLANES A LA SORBONA

El nostre estimat amic i col·laborador doctor Solanes ha donat una interessant conferència a la Sorbona parlant d'Arnau de Vilanova. La disertació del jove metge català fou escoltada amb gran interès.

FESTIVAL A PARIS

A la Sala Pleyel tingué lloc recentment un festivas regionalista francès en el qual prengueren part dansaires i masses corals de les diverses regions franceses. S'hi destacaren les representacions provençals, llenguadocianes i catalanes. L'Orfeó l'Amical dels Catalans de Paris hi interpretà una selecció de cançons que foren particularment aplaudides.

—El 16 de Març se celebrà un altre festival organitzat per la Societat dels Catalans de Paris al salo d'actes de l'Hôtel Viasey. Hi hagué ren sardanes, ballets catalans i un ball de nit com a complement. Amenaitzà l'especiacle l'Orquesta Pujol i la Cobla Catalana de Paris dirigida pel mestre Pujol.

CATALANS AMB CATALANS..

Tenim el gust d'assabentar els sostres lectors que por al vinent dia 13 d'Abril estan anunciades les bodes del jove català de Barcelona Joan Carpintero amb la noia catalana Dolors Serratusell, filla del nostre corresponsal a Saint Juéry (Tarn) F. Serratusell.

Feliciten els promesos i els desitgen un bé de Déu de prosperitats per a dur endavant aquesta nova llar catalana.

AJUT DELS CATALANS DE XILE

Se'ns assabenta que el Centre Català de Santiago de Xile ha organitzat un servei d'ajut als exiliats catalans de França.

Per tal d'obtenir-lo els catalans, sense distinció de partits, han d'adreçar-se per via aèria (20 francs els 5 grams per letra) al senyor President del Centre Català de Santiaog de Xile, Casilla 2278, Santiago de Chile (Chili).

Cal indicar sexe situació, mides mides (si es demana coses de vestir o calçar) etc. i naturalment, adreça clarament indicada.

Donem aquesta informació amb el desig d'ésser utils als nostres lectors, pero sense cap compromis ni garantia de la nostra part que pugui assegurar a tothom que obtindrà satisfacció.

UN GRAN ACTE DE L'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA A TOLOSA PEL 14 D'ABRIL

Organitzat epr E. R. C. a França, tindrà lloc à Tolosa un gran acte commemoratiu del 14 d'Abril l'esmentat dia a les 10 del matí a la Sala Senechal.

Hi assistiran totes les personalitats del partit. En aquest acte, que tindrà una gran importancia oplitica, el secretari general del partit Josp Terradelles donarà una conferencia sobre el tema:

«Catalunya en la politica espanyola».

La vetlla o sigui el dia 13, tindrà lloc a l'estatge oficial d'ERC, una reunió dels organismes directius del partit.

L'EDICIO DELS «PRINCIPIS BASICS»

E.R.C. ens comunica que al seu estatge social (Café Albert, Arcades del Capitole Toulouse) té en venda a la disposició dels socis i centres del partit a França l'edició especial dels Principis bàsics del partit aprovats en el darrer Congrés.

L'OBRA DEL CENTRE D'INFORMACIO I AJUT ALS TREBALLADORS ESTRANGERS (C.I.A.T.E)

Sens prega la publicació de la nota següent:

El Comité Nacional de Paris eixampla les activitats i el radi d'acció d'aquest organisme, que començà gestionant el pagament de les indemnitzacions endarrerides degudes als T. E. de les Companyes i Grups i que enfoca actualment la creació de Cooperatives de Reconstrucció à les regions franceses devastadee.

Darrerament ha estat constituida una delegació important al departament de l'Eure (Evreux) am assistencia dels senyors Sala, Dejmir Ibañez i Benet.

Els treballadors catalans que desitgin entrar en contacte amb aquest organisme per utilitzar els seus erveis d'informació o defensa que s'adrecin a C.I.T.E. 1, rue Fontaine du Roi; Paris.

El president Giral a Toulouse

(Acabament)

blement a l'interrogatori dels periodistes i manifestà el següent:

—No puc fer declaracions polítiques perquè consdients dels deures que ens imposa la magnifica hospitalitat francesa hem de procurar no causar molesties ni plantejar conflictes al govern d'aquest país.

Però vull començar per repetir el meu agraiment a l'acollida que m'ha dispensat Tolosa per la significació que li dona la representació que ostenta.

A preguntes de diversos periodistes el senyor Giral manifestà que els treballs per ampliar el seu govern encara no estaven acabats, tot i que ja podia assegurar que entraven a formar-ne part un ministre comunista i un ministre gallec. Que la dimissió del senyor Fernando de los Ríos obeia a motius de salut, desgraciadament importants, i que ell, personalment, asseguraria la cartera d'Afers Estrangers. Que l'altre ministre que sortia del govern (el senyor Nicolau d'Olwer) havia estat nomenat ambaixador a Mèxic. Quant al representant de les dretes espanyoles antifranquistes s'excusà de no poder donar el seu nom per tractar-se d'una personalitat que encara se troba a Espanya.

Preguntat per un periodista si l'entrada dels comunistes el govern podià fer esperar un proxim reconeixement d'aquest govern per part de l'URSS., el senyor Giral contestà que es tractava d'una questió de politica internacional que no podià contestar, pero recordà que l'URSS com Mèxic i con sis paisos d'Europa no mantenen relacions diplomàtiques amb Franco.

El senyor Giral acabà les seves declarations manifestant que la sola soluciò del problema polític espanyol, si es vol evitar efusiò de sang, és el restabliment de la legalitat republicana i que el Govern de la Republica té preses les mesures per fer-se càrrec del poder garantint l'ordre i l'exigencia de les responsabilitats sense convulsions revolucionàries.

BANQUET POLITIC

A la una els partits politics peninsulars radicats a Tolosa oferiren un banquet a l'il·lustre hoste de Tolosa al restaurant Euzkadi. Hi assistiren representacions de tots els partits politics i organitzacions sindicals i regnà una gran cordialitat. A l'hora dels brindis s'aixecà el senyor Giral per regraciar aquell acte en termes senzills i afectuosos que meresqueren l'aprovació de tothom.

—Vull donar-vos les gràcies per la vostra gentilesa i la vostra companyia al meu entorn repetir-vos més intimament el que ja vaig dir-vos ahir des del balcò del Capitoli. El Govern de la República treballa intensament, activement, per fer possible l'ideal i l'esperança de tots: tornar a casa nostra amb la bandera de la Repùblica desplegada. I ni oblideu una cosa: això s'aconseguirà més aviat si nosaltres donem l'exemple de la nostra unitat i tenim el deure sagrat de ferho per tal d'escursar els sofriments dels nostres germans de la resistència que lluiten allà baix contra la tirania i l'opressió.

RECEPTIO POLITICA

A la tarda el senyor Giral rebé les delegacions de partits i organitzacions sindicals de Tolosa al local que el Comité «France-Espagne» té a la Cambra de Comerç.

El dia primer d'Abril, dilluns, visità la tomba de Marcel·li Domingo, on anà a dipositàr un ram de flors. Després visità el diari francés «La Republique», on li fou ofert un vi d'honor. A la tarda visità l'Hospital Varsovia.

El dia 2 dipositá un ram de flors al Monument als Morts i abans d'emprendre la seva tornada a París, reuni en un banquet intim les autoritats franceses i algunes personaitats i amics.

DECLARACIONS A *FOC NOU*

Hem visitat el doctor Giral, cap del Govern de la República, al seu despatx de la Prefectura de Tolosa on està instal·lat com a hoste d'honor de Tolosa. Li hem demanat unes declaracions per als lectors de «Foc Nou». Heus-aci e que ens ha dit:

—Ja sabeu pel manifest que he signat amb el votre president, el meu estimat amic senyor Josep Irla, i el president basc senyor Aguirre, que estic compenetrat amb els republicans catalans i que existeix entre nosaltres una unitat de pensament. El restabliment de la República a Espanya comporta el restabliment de les autonomies dels pobles de Catalunya i Euzkadi, segons lleis estatutaries que tenen tanta força legal com la Constitució.

Saludeu, des del vostre diari, portantveu de la unitat dels catalans, els meus amics de Catalunya, ya dels quals estic segur que son tan fervorosament republicans com els republicans de les altres terres d'Espanya.

ANECDOTA

Se'ns assegura que en una entrevista tinguda a Tolosa pel senyor Torres Campaña, ministre de la Governació, que acompanyava al president, uns amics li preguntaren:

—Es veritat que els català?

I que el senyor Torres contestà:

—Sí. Desgraciadament!

Ens costa de creure que sigui veritat i, si així fos, assegurem al senyor Torres que fem nostra la seva pròpia lamentació, car l'honor d'ésser català no és dels que s'adquireixen pel sol fet d'haver nascut a casa nostra.

Imprimerie du Sud-Ouest
6, rue Sainte-Ursule — Toulouse.
Le Rédacteur en chef Gérant:
R. CASTELLVI

Llegiu
i feu llegir
FOC NOU

N° 33. (*Segona época*) ANY III — 23 D'ABRIL 1946 — Preu : 5 fr.

B.D.I.C

CATALANS de l'exili uniu-vos per a l'accio imminent!

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

Setmanari català autoritzat pel Ministeri de la Informacio del govern de la Repùblica francesa

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 ❖ Tél. 229.83 -:- C.C.P. Toulouse 377.32 ❖ TOLOSA DEL LLENGUADOC

CATALANS de la patria, l'hora de l'alliberacio s'atansa!

EDITORIAL

Es l'hora de l'accio

Descobert clarament el joc internacional que ha fet fallar la logica i la decència politica en el cas espanyol, resultaria ingenu seguir esperant passivament que les «grans potències» vinguin portar-nos la Republica i la llibertat catalana en una safata. A hores d'ara tenim prou elements de judici per no fer-nos il.lusions respecte de l'actitud anglesa i, a remolc d'aquesta, de l'americana. Es clar com la llum del dia que els treballistes anglesos no rompran amb el successor de Hitler i Mussolini mentre aquest segueixi lliurant-los tot el que els interessa d'Espanya i continui a representar per a ells un «trumfo» estratègic a explotar contra Russia.

Per altra banda ens nem de confessar tristament que espanyols i catalans no han demostrat encara estar a l'altura de les circumstàncies car, som a la segona anyada després de l'alliberació de França, i encara no s'han entes les multiples fraccions i dissidències que es diuen republicanes, socialistes i sindicals. Per mor d'aquest estat de coses la resistència interior, desconectada i dispersa, no té l'eficàcia que hauria de tenir, la de l'exili es ressent de les divisions i la gent d'allà baix es desmoralitza tant com els que son a l'estranger comencen de pensar en embarcar a Amèrica per assegurar-se la vellesa.

I bé. Polser és hora de decidir-se a reaccionar energicament, a organitzar l'acció. FOC NOU que no s'ha apartat mai de la seva linia de conducta, defensant la legalitat republicana a Espanya, la represa de l'Estatut com a punt de partida a Catalunya i la unitat dels catalans per aconseguir-ho, ha estat, està i estarà sempre per damunt del spartits, dels personalismes i de les diferències que separen les forces antifeixistes. I no abandonarà la seva bandera revolucionària de renovació nacional catalana, que aglutina els seus lectors de l'exili i de la resistència constituint la força inicial del gran moviment patriotic que aixecarà Catalunya.

El fet de la nostra unió ens el proven les lletres que rebem de França i de Catalunya. Des de l'onze de Setembre de 1944 hem demostrat sentir la responsabilitat d'aquesta hora historica i amb l'autoritat que ens atorguen l'obra acomplerta i la nostra conducta netament patriotica, ens adrecem al Govern de Catalunya per dir-li que és l'hora de l'acció, que és a ell a qui incombeix d'assenyalar-la, d'ordenar-la i de dirigir-la, però que tot aquest poble unit, d'aci i d'allà baix, que està disposat a executar les seves consignes, ES CANSARA D'ESPERAR SI EN COMPTES D'ORDRES D'ACCIO SE LI SERVEIXEN NOTES PLATONIQUES CADA TRES MESOS.

Hi ha una tasca a fer, una obra a acomplir, una acció revolucionària a realitzar i els imperatius patriòtics ens obliguen a dir publicament que si la passivitat governamental persisteix, els catalans d'aci i de Catalunya sabràn demostrar sense el Govern que son uns veritables lluitadors de la democràcia i de la llibertat.

Que consti, doncs, que no ataquem el Govern de Catalunya i que no demanem res més que obeir-lo, seguir-lo i aplaudir-lo. PERO PER AIXO CAL QUE EL GOVERN GOVERNI I QUE ESTIGUI A L'ALTURA DE LES CIRCUMSTANCIES. Que el President de Catalunya reconegui amb nosaltres que l'hora és greu, i que cal una acció decidida, enèrgica, DE COMBAT, que faci sentir, com nosaltres, com tots els nostres germans de Catalunya, la impaciència de la justicia, la impaciència de la democràcia i la impaciència de la llibertat, d'aquella llibertat catalana proclamada per Macià el 14 d'Abril de 1931 i que—no ho oblidem—féu possible la llibertat republicana espanyola.

ROSES DE SANT JORDI

per Domènec de Bellmunt

FOC NOU commemora avui dues dates assenyalades per a tots els catalans: la proclamació de la Republica catalana i la diada de Sant Jordi, patro de Catalunya. I escrivim «commemorar», millor que «celebrar» perquè l'hora s'adiu més bé a l'evocació patriòtica nodridora de la fe, creadora de l'esperança, que no pas a la celebració impossible d'una festa d'esclat i de gran joia que establiria un ben amarg contrast amb el dol i l'opressió en què viu Catalunya.

Si el nostre present és fet de records i d'il.lusions, si cada dia de la nostra existència és un reflexe del nostre passat de cara a l'avenir, sapiguem vivificar aquest present amb la saba de la nostra experiència, amb l'alliçonament del passat i enfortim là nostra ànima amb la vitalmina espiritual que fa els homes forts i els pobles lliures.

La commemoració de la Republica Catalana proclamada des del balco de la Generalitat per l'inoblidable president Macià ens recorda la febre patriotica que encengué Catalunya, l'alegria ingènua i la sorpresa carregada de temences davant d'aquell fet consumat, l'emoció popular en veure realitzada, per obra d'encantament, la màxima aspiració de la pàtria. Pero també ens recorda que tothom sentia que el gest romàntic de Macià no trobaria en l'Espanya a la que estem lligats per la historia i la geografia l'aprovació generosa que podia fer-lo definitiu i fecond. Erem a la gàbia, continuàvem a la gàbia, i no més havia canviat el domador el qual, per fortuna nostra, de tirà, dèspota i corromput, havia passat a ésser correcte, humanitari i comprensiu.

Macià s'inclinà, i amb ell Catalunya, perquè no podia fer altrament. Perquè darrera del nou règim espanyol hi havia un exèrcit i unes forces armades i un poble disposats a recordar-nos que èrem a la gàbia i perquè una resistència impolítica en aquells moments hauria pogut privar-nos dels evidents avantatges que obteniem amb el nou dominador. Pero el gest fou bo. Qui sap si sense aquell gest el decret concedint la migrada autonomia de la Generalitat Catalana, no hauria arribat tres dies després. Cap poble solmés no ha aconseguit la seva llibertat sense lluita, sense tremp, sense gestos romàntics que han abrandat les multituds i han servit de guia als insolmesos. Mireu Irlanda, mireu les Republiques llatino-americanes, mireu els Estats Units, mireu la India.

La nostra lleialtat a la Republica, no ens priva de reconeixer que un dels motius pels quals Franco s'ha aguantat interiorment a Espanya ha estat per la seva politica anticatalana i que les masses espanyoles, del color que siguin, mai no han vist amb simpatia l'autonomisme català. Sentiment temperamental? Reacció racial? Egoisme d'un altre nacionalisme dominador? Ignorància? El fet subsisteix siguin quines en siguin le causes i mentre continuem la nostra acció d'apostolat federalista prop de les masses espanyoles no hi ha cap altra actitud per part nostra que la d'afirmar amb més convicció que mai el nostre nacionalisme integral, el nostre amor a la pàtria, la nostra fe solida, intensa i abrandada en la Catalunya immortal.

Dels bells rosers de la pàtria en sortiren aquell any unes roses vermelles d'un roig viu, lluminos, de brasa encesa. Eren Roses de Sant Jordi. Sobre un fons de ginesta daurada com el sol d'Abril en feren una bandera florida que perfumà els ambits de Catalunya, terra i cel, viles i llogarrets, cors i ànimes de catalans patriotes.

No ens amaguem de confessar que els nostres sentiments liberals en matèria religiosa son perfectament compatibles amb la nostra simpatia mistica per Sant Jordi, patro de Catalunya. Els pobles senten necessitat de concretar llur fe en figures exemplars i el nostre escolli com a patro el simbolic cavaller de la llança invencible. La tradició i la legenda, afluents de la fe popular, han florit el nostre sant amb les roses més belles dels jardins de l'univers i en aquest mes de poncelles que s'obren a les aurores primaverals veiem en les roses de Sant Jordi el simbol de l'esperança, de la vida que reneix, de la saba que salva, de la renovació que purifica.

Roses de Sant Jordi dels jardins de França aporteu a la llar dels catalans exiliats el perfum dels vostres pètals avellutats i rutil.lants.

Roses de Sant Jordi dels jardins de Catalunya, abrandeu el aquest dia de meditació i d'esperança les llars dels nostres germans allunyats de la pàtria.

Roses de Sant Jordi dels jardins de França fecundats amb la suor dels exiliats catalans, besseu les tombes dels nostres germans caigut a l'exili, llevor de romàntics i patriotes honrats, sembrada sola les creus de fusta del camps de concentració i dels cementiris llunyans, i porteu-los el perfum dels nostres records, la calor espiritual del nostre homenatge etern.

oses de Sant Jordi dels jardins de aCatalunya, abrandeu el cor dels catalans perseguits i torturats, floriu les tombes dels nostres màrtirs caiguts per l'Ideal i brodeu, sota el cel d'or primaveral una altra bandera barrada com aquella de Sant Jordi, que sigui simbol d'unitat, de renovació, d'esperança i germanor.

Roses de Sant Jordi, salut.

Que el vostre perfum d'esperança i el vostre esclat de simbol patriotic, generador de fe, no morin mai en el cor dels catalans.

El catorze d'abril

per L. Nicolau d'OLWER

Trist aniversari aquest — vuité en l'exili — del gojós 14 d'Abril del 1931.

Quin avenç no hauria pogut registrar Catalunya en aquests quinze anys, si la Repùblica hagués viscut sense sotragades! Pensem en les escoles i en les biblioteques florint arreu, en els establiments d'assistència social, en una justa aplicació de la llei tornant a fer de la nostra Catalunya allò que en deia Ramon Muntaner: «La terra més rica del món; no pas que hi hagi tant grans fortunes com a altres bandes, sinó perquè la riquesa hi és més ben repartida i el comù del poble hi viu benestant i feliç.» Pensem avui en aquella Catalunya dels primers temps de la Repùblica, joiosa, optimista, esperançada.

El cop militar de l'agost del 1932, baldament esclafat en poques hores, és ja una primera alerta; dos anys després, fingint-se suport de la Repùblica, els militars reforcen llurs posicions, quan «per a salvar la civilització occidental» les tropes marroquines són llençades contra els minaires d'Asturies, a l'hora que el «Tercio» estranger ocupa el palau de la Generalitat de Catalunya. El camí ja és obert. L'exèrcit espanyol —amb excepcions tant més horroses, gairebé heroiques, com més escasses—traeix el seu jurament: amb la complicitat d'uns i d'altres, servint-se dels marroquins i de la Legió estrangera, ajudat d'italians i d'alemanys, el 1936 es subleva contra el Govern, desfermant una guerra que desagna el país i l'arruina.

I és ara aquest mateix exèrcit, paràsit i butxí de la seva terra, que triomfant hi acampa com un exèrcit d'ocupació, a qui la declaració de les potències — i encaro més l'activitat d'alguna ambaixada — sol.licita per al desbancament de Franco. La por d'un desordre material — que ningù no desitja més que jo mateix que pugui ésser evitat — l'empeny a quelcom de molt més greu: a consagrar i perpetuar el desordre moral de què la vida política d'Espanya depengui sempre del cop de sabre d'un sorge fanàtic o ambiciós. Si això és tot el què certes cancilleries han sabut trobar...

Per sentir-nos orgullosos del 14 l'abril del 1931, bastaria aquest motiu: ès a dir que de tots els canvis polítics de l'Espanya moderna, revolucionaris o reaccionaris, ell és l'ùnic que no s'ha produit per una militarada. Per això de tots ells — i fan currua — és l'ùnic que ha estat favorable a la causa de Catalunya. I cap altre no ho serà, que no sigui aixi mateix plenament civil.

LA NOSTRA BANDERA

Alcem els cors, que ja tenim bandera
anarborada sota el nostre cel.
En nostres mans ha nat com rosa vera,
la flo en l'espai, pro en nostre pit l'arrel.

Els bells colors ha desplegat en l'aire;
l'amor hi llu en 'or barrat de sang;
escampa arreu a poderosa flaire
amb que reneix un poble fort i franc.

Agermanats per ella en pau i en guerra
marxem contents per viure i per morir.
Santa és la causa, catalana terra;
bell és el seny en què ha volgut florir.

Ah, Catalunya. Nostra mare aimada.
Viurem fidels al seny del teu amor.
Si cal morir servant la flor sagrada,
caurem contents bo i estrenyent-la al cor.

El Cant de la Senyera

Al damunt dels nostres cants
aixequem una Senyera
que els farà més triomfants.

Au companys, enarborem-la,
en senyal de germandat.
Au, germans, al vent desfem-la
en senyal de llibertat!
Oh bandera catalana,
nostre cor t'és ben fidel,
volaras com au galana
per damunt del nostre anhel;
per mirar-te sobirana
alçarem els ulls al cel.

I el durem arreu enlaire
et durem i tu ens duras
voleiant al grat de l'aire
llums als ulls i força al braç.
Dona veu al teu cantaire,
el cami assenyalaras.

Joan MARAGALL.

Reportatge retrospectiu

La Republica catalana

Tots ho recordem amb més o menys detalls. Pero els anys de sofriments i emocions han pogut esborrar la imatge d'algunes escenes históriques de la proclamació de la Republica Catalana. Vos, l'altre, el de més enllà, tots hi érem. Sentiem la radio enardidora parlant un llenguatge d'entusiasme emocionant. El cor ens batejava a martellades i l'alegria ens oregava. Pero el film detallat d'aquelles grans diades us apareix nebulos i llunyà i per això el recordem avui a la vostra intenció. Tu, lector de l'exili, i tu germà de la resistència a Catalunya, treiune les lliçons que cal extreure dels grans esdeveniments del passat i tots plegats tinguem fé i treballem per una Catalunya nova, la Catalunya gran, unida, forta i pulxant que defensa FOC NOU, la Catalunya renovada, purificada pel dolor i la sofrença, qu és l'esperança de tots els bons patriotes.

12 D'ABRIL..

Després d'una campanya electoral activa, agitada, revolucionaria, en el curs de la qual els oradors han atacat a fons la monarquia, el poble vota per elegir els nous ajuntaments. Feia vuit anys que no havia votat, vuit anys de dictadura i d'pressió. Els electors fan cues interminables a les portes dels collegis. Hom deixa els butlletins a les urnes amb un gest de dignitat i orgull. El poble sobirà ha de parlà. Parla.

DILLUNS, 13 D'ABRIL

El resultat proclama la victoria paradora a tot Catalunya. Majoria republicana i catalanista a la vega. republicana i catalanista a la vega, Macià triomfa. Les noves que es van rebent de tot Espanya concorden amb l'éxit republicà de Catalunya. La monarquia vacil.la. Què passarà/ El poble està nerviós, frenètic. Hom es demana si el ret voldrà mantenir-se per la força o si els republicans donaran un cop..

DIMARTS, DIA 14 D'ABRIL..

A la una de la matinada els candidats triomfants de l'Esquerra es reuneixen a l'hotel Colom sota la presidència de Macià. Hom decideix anar a les Cases Consistorals a les 12 per tal de prendre possessió dels càrrecs que els poble els ha confiat. Pero Barcelona bull d'agitació i d'entusiasme. Les Rambles estan plenes la febre augmenta i el poble es demana què passarà..

A dos quarts d'una Lluis Companys, accompanyat per l'Aragai i un grup d'amics personals se'n va a l'Ajuntament i es presenten al despatdel senyor Martinez Domingo, alcalde «governatiu» de la ciutat. En Companys li exigeix que dimiteixi immediatament el càrrec. Pero En Martinez Domingo, correctament, val a dir-ho, oposa obstacles de caracter legal i aleshores l'Aragai agafa la vara, la dona a Lluis Companys i el proclama alcalde de Barcelona. Martinez Domingo es retira.

Mentrestant s'organitza una manifestació a la Rambla de Canaletas que baixa per les Rambles i es dirigeix pel carrer Ferran a la plaça de St. Jaume. Hom crida «Visca la Republica», «Visca Catalunya lliure», Hom espera noves de Madrid, rey i Visca Macià. D'altres conselers han arribat a l'Alcaldia i s'han reunit entorn d'En Companys: l'Aiguadé, En Campalans, En Lluhi En Giralt. En Companys entén que s'ha d'arborar la bandera republicana i proclamar la Republica. I tothom hi està d'acord.

A un quart i mig de dues Lluis Companys apareix al balcó central de les Cases Consistorials i fa hissar la bandera republicana espanyola tot cridant: queda proclamada la Republica a Espanya. L'Aiguader fa hissar la bandera catalana al pal superior de l'edifici. I totes dues banderes flemegen triomfants.

La noticia es propaga per Barcelna i per Espanya amb la rapidesa d'un cicló. A la llibreria de l'Otero està reunit el grup d'Estat Català sota la presidència de Macià. L'Aiguader li telefona des de l'Ajuntament anunciant-li la nova. En Macià hi arriba a les dues i cinc, voltat dels seus amics i en una reunió rapidissima i plena d'emoció s'acorda la proclamació de la Republica Catalana de la qual Macià serà el primer President.

La plaça s'ha anat omplint. Una gran ovació saluda el president Macià que apareix al balcó y diu:

«Poble de Catalunya: En nom del poble de Catalunya proclamo l'Estat català que amb tota cordialitat procurarem integrar a la Federació de Republiques Ibériques. Queda des d'aquest moment format el Govern de la Republica Catalana, que es reunirà al Palau de la Generalitat. E's que formen el Govern de Catalunya estaran disposats a defensar les llibertats del poble català i a morir per elles. Esperem que vosaltres poble català, estareu disposats a morir, con tots nosaltres, per Catalunya i per la Republica.»

tarda.

La comitiva tavessa la plaça per anar de l'Ajuntament al Palau de la Generalitat en mig d'ovacions delirants..

Eren tres quarts de tres de la

EL GOVERN DE LA REPUBLICA CATALANA

Els consellers que presidirà En Macià, seran els seguents: Ventura assol, Rafael Campalans Joans Casanoves, Manuel Serra Moret; Vidal Rossell, Casimir Giralt i Manuel Carrasco i Formiguera.

La primera reunió dels consellers es interrompuda pel senyor Maluquer i Villadot, venerable autonomista que presidia la Diputació i que anava a protestar de la intrusió de què era objecte. En Macià li diu que no ha fet més que executar la voluntat del poble. En Maluquer allega que ell és allí per la voluntat dels diputats i que només se n'anirà per la violència. Aleshores En Macià el pren amicalment per l'espatlla i li diu que prengui aquett gest com un acte de força. I En Maluquer es retira.

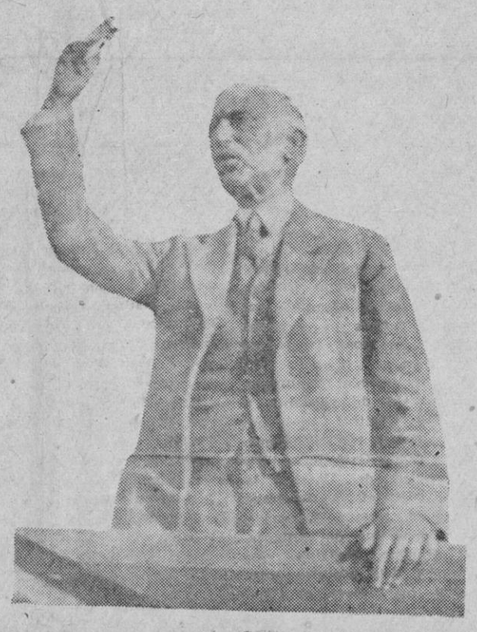

Cuatdia.

Ve dies que ve la nostra terra
t'obligaven a tenir la responsabilitat
histórica del moment: a votar
l'Estatut que és la conclusió de
les nostres aspiracions

Francesc Macià

L'organització de la Republica Catalana comença febrosament. Salvoconductes, ordres, de requisició d'armes; constitució d'Ajuntaments, mesures per a garantir l'ordre. Radio Barcelona anuncia al mon que ha estat proclamada la República Catalana.

Enmig de l'entusiasme general, pero hi ha motius per a una certa alarma. I l'exercit? El general Despujol, capità general de la regió, sembla disposat a declarar l'estat de setge i a obeir les ordres del moribond govern Aznar. I si no acata l'atoritat catalana i llença les tropes contra l'Ajnutament i la Generalitat? Macià ordena al general Despujol de passar el comanament al general López Ochoa, pero En Despujol contesta que espera ordres de Madrid..

El telefon entre Barcelona i Madrid no cessa un instant. Per fi Madrid anuncia que el rei ha fugit i a les 8 de la nit ha estat proclamada la Republica a Espanya. No hi ha cap dubte que la proclamació de la Republica a Barcelona ha decidit el rei a abandonar el tron, precipitant els esdeveniments de Madrid.

Els canons de Montjuich, que durant tants anys han menaçat la ciutat, tronen per saludar l'aurora dels temps novells. Però l'horitzó no és encara clar, Madrid no ajuda el govern català a destituir el general Despujol, i és que els republicans espanyols no veuen amb simpatia comanant les forces militars de Catalunya un general massa amic de Macià com era López Ochoa. A més, la CNT ha donat

FP 1968

B.D.I.C

La Republica catalana

(Acabament)

l'ordre de vaga general, però, per evitar conflictes, el govern declara festa nacional la diada del 15 d'Abril.

El capità Medrano i no pocs oficials republicans s'ofereixen al govern català per anar a atacar Captania si Despujol no dimiteix. Les joventuts catalanes s'organitzen per a la defensa. L'atmòsfera és de febre. A les deu de la nit Macià nomena Lòpez Ochoa capità general, però Madrid continua fent el sord. Es aleshores que el comandant Jiménez prend el telèfon i llença un ultimàtum a Alcalà Zamora: Si Despujol no dimiteix hom prendrà Captania per assalt. Maura, finalment, veient la gravetat de la situació s'adreça a Despujol i li ordena que passi el comanament al general Lòpez Ochoa.

Es mitja nit.

Per ordre del capità general Lòpez Ochoa, visada pel president Macià, dues bateries d'artilleria surten de les Drassanes i es dirigeixen a la plaça de Sant Jaume, plena de gom a gom. Es fa un gran silenci. Les trompetes ressonen foradant l'espai en l'ambit de la plaça. La gent es descobreix. Aleshores un oficial espanyol s'avança i llegeix, amb accent castellà, la proclamació de la República Catalana.

«República Catalana. — Catalans: Interpretant el sentiment i els anhels del poble que ens acaba de donar el seu sufragi, proclamo la República Catalana com Estat integrant de la Federació Ibérica. D'acord amb el President de la República federal Espanyola, senyor Nicet Alcalà Zamora, amb el qual hem ratificat els acords presos en el pacte de Sant Sebastià, em faig càrrec provisionalment de les funcions de president del govern de Catalunya, esperant que el poble espanyol i el català expressaran quina és en aquests moments llur voluntat...»

Acabada la lectura ressona una atronadora salva d'aplaudiments. El poble demana a Macià que parli. El president, més emocionat que mai, exclama:

—Fa vint-i-cinc anys de la meva vida que treballo per arribar a aquest moment que estem vivint..

I no pot continuar. La gent l'aclama novament. Després el poble acompanya el piquet de tropa que va a repetir la proclamació a totes les places de la ciutat fins a las cinc del matí..

El catorze d'Abril ha estat una veritable jornada històrica.

La Conferència de Josep Terradelles a Tolosa

Diumenge, passat, dia 21, tingué lloc a Tolosa l'anunciada conferència del secretari general d'Esquerra Republicana de Catalunya, senyor Josep Terradelles. La sala de l'Amfiteatre de l'antiga Facultat de Lletres es veié plena de gom a gom no solament d'elements catalans, sino de representacions politiques de totes les organitzacions espanyoles. A la presidencia seien amb el conferenciant el senyor Sauret, del Directori del Partit;; el senyor Alvarez de Lara, president del Comité Departamental de l'Alt Garona, i un delegat de la resistència interior catalana, vingut expressament al'acte.

El senyor Alvarez de Lara feu la presentación del conferenciant en termes eloquents i seguidamente cedí immediatement la presidencia de l'acte al delegat de la resistència, el qual adreçà al public una salutació emocionant en nom dels germans que lluiten a Catalunya. Fou ovacionat.

Josep Terradelles començà fent història del Moviment nacionalista català per demostrar que Catalunya ha estat sempre un element predominant i decisiu en la politica espanyola, no solament en la implantació de les idées liberals i democràtiques, sino en l'aspecte social. Recordà el paper transcendental jugat per Catalunya en la implantació de la República espanyola i en la defensa d'aquesta en el 1936 i fins al final de la guerra. Creu que Catalunya no ha d'abandonar la seva aspiració de satisfer les seves ansies nacionals, sense deixar d'influir en la politica espanpola.

Censurà la passivitat politica governamental i afirmà que és hora d'acabar els lirismes commemoratius i els discursos per anar als fets dirigint i sostenint l'obra activa de la resistència interior. Acabà dient que els governs han de tenir un aspecte veritablement nacional i que han d'estar guiats per un pensament politic realista que els faci eficaços

Fou molt aplaudit.

Noves d'Absents

Es demanen noves de Manuel Garcia Pérez, de la CNT, mestre de la Generalitat, la darrera lletra del qual porta data 31 desembre 1940 i la seva darrera adreça G. T. E. 356, St. Sernin sur Rame (Aveyron).

Adreceu-les a Conrad Crespi, 1, Bd. du Roussillon, Perpignan (P. Orientales).

L'ANIVERSARI
de la mort de Lluelles

per Miquel GUINART

Ara fa tres anys que un amic de Tolosa m'escrivia que, a l'hospital havia traspassat Enric Lluelles. Com que jo el considerava un factor importantissim del teatre català i era, a més, un amic estimadissim i un catalanista de socarrel, no m'he d'escarrassar a demostrar-vos que la noticia em va trasbalsar i que la deploro continuament.

En Lluelles era un poeta fi, delicat i sincer. Un actor ductil, sobri i intel-ligent. Un comediograf puxcre, expert i polifacètic. S'han esvait del meu record alguns titols de les seves produccions que ara em caldrien per parlar del tercer aspecte de la seva personalitat per assenyalaré «La pols del camí» com a tipus de comèdia d'un brodat exquisit. Humorista de bona llei, havia donat un sainet, «La festa del carrer» que era un model del género. Per a les escenes del Paral·lel havia escrit obres «vaudevillesques» i melodramàtiques com «marionettes» que, sense cap dubte ennobliren el to d'aquesta categoria de teatre.

Era un coneixedor profund i devot de la literatura i del teatre francès. Li devem una traducció impecable a la nostra llengua de les «Paradoxes del Comediant» de Diderot. Evoquem també les meritissimes creacions que com actor ens havia donat d'uns tipus de les obres de Marcel Pagnol.

I per damunt de tots aquets mèrits jo el veia encara com l'home que excel·lia a fer honor a l'amistat. La seva lleialtat i la seva capacitat de sacrifici per l'amic eren excepcionals. Per contrast amb tanta gent materialitzada, masella o egolsta com hem de tractar, En Lluelles era un ésser francament desplaçat. Artista, guanyava amb les seves obres l'estima del public. Personalment, molts del que el tractaven el tenien per allo que se'n diu «un incomprès» o «l'home que no toca de peus a terra».

∴

Durant algun temps acudiem ell i jo, a una tertulia de militants de l'Esquerra que es reunia a la Maison Dorée. Un dia mentre jo fullejava un diari, En Lluelles em digué:

—Es ben curios que un home que actua en politica llegeixi, primer que tot, en el diari, les coses de teatre i literatura. I afegí: «Tanmateix, si algu ha d'estranyar-se'n no seré pas jo, car amb mi passa el mateix, pero a la inversa. El que primer llegeixo cada mati és tot allo que es refereix a politica.

L'explicació ja la varem trobar i no tenia res a veure amb el violí d'Ingres. Sense el meu sentiment de catalanitat jo no m'hauria trobat en la politica. El no hauria fet d'actor, ni d'autor ni de poeta sino hagués pogut manifestar-se en llengua catalana. Es natural, doncs, que aquestes expressions del nostre esperit nacional ens atreguessin irresistiblement i que en seguissim avidament el curs.

∴

Mentre durava la guerra del nostre país provocada per la sublevació nazi-falangista-militar, jo vollà portar a cap, patrocinada per E. R. C., una iniciativa a la qual no encertava a donar forma. Es tractava d'une mena d'institució artistica que es pogués traslladar del mig del carrer als fronts de combat per interpretar escenes d'una certa qualitat literària que estimulessin i fessin vibrar l'anima popular. En vaig parlar a Lluelles i al cap de quinze diess sorgiren les Sagetes Roges, constituides per un grup de cinc homes i cinc dones que amb una indumentària de molt bon gust és presentaven a les places, als cafés i als escenaris de les barriades barceloninas a meravellar els auditoris amb l'emocionant i ben orquestrada interpretació de llurs recitats a quatre, a sis i més veus sobre composicions inspirades en aquelles tragique circunstances.

Les Sagetes Roges de l'Esquerra visitaren tots els fronts, adhuc el de Madrid, i a tot arreu fou apreciada l'alta categoria artistica amb què Lluelles havia dotat aquella entitat.

∴

No vaig saber la seva malaltia, pero adoptat una expressió de Russinyol diré que endevino de què va morir: de dignitat. Al dol, a la misèria i a l'opressió de tots els catalans, va plantar-hi cara amb una dignitat exemplar. La seva vida d'artista meritissim devia acabar silenciosament, com si la mort no volgués que ni els amics se n'adonessin...

Pero en el tercer aniversari de la seva mort, els amics evoquen la seva figura i reten homenatge a la seva memoria, com faig jo des d'aquestes planes de FOC NOU.

Amitié catalane

M. Chales Bauby, le sympathique directeur de la revue catalane «La Tramontane», de Perpignan, était ces jours derniers de passage à Toulouse. Comme je savais qu'en Avril 1931 M. Charles Bauby avait pris la tête d'une délégation d'intellectuels catalans français désireux de porter à Barcelone le salut de la Catalogne française, j'ai cru intéressant de demander au directeur de «La Tramontane» quelles impressions il avait rapportées de son voyage.

«—Immédiatement après la proclamation d'hommage aux intellectuels catalans. Il s'agissait, dans ma pensée, d'envoyer de suite à Barcelone un groupe composé des personalités les plus qualifiées du Roussillon. Le projet fut adopté d'enthousiasme. Après divers attermoiements, la réalisation d'une grande manifestations fut différée. En attendant, on me chargea d'apporter un message des intellectuels roussillonnais aux intellectuels catalans. Je 'ne parvins à partir que le 22; j'étais acompagné par la poétesse Doette Angliviel, par le journaliste François Francis, le Président du Casal et par quelques autres catalanistes. Quel merveilleux voyage. J'ai raconté cela un jour: l'accueil à la gare, l'enthousiasme, la joie frénétique, l'entrevue avec le Président Macià, la rencontre de Pompeu Fabra et de tant d'autres intellectuels nationalistes, et enfin la remise solennelle du message à l'Ateneu.

»—Que disait ce message

» Il rendait hommage à nos frères de Catalogne et souhaitait la formation d'une fédération Ibérique. Cette fédération que j'appelais de mes vœux m'apparait encore comme la formule la plus heureuse pour assurer avec ceux de notre chère Catalogne, les destins de l'Espagne.

»—Il faudra longtemps je crois avant que les peuples ibériques et les autres... se rendent compte de ce que le Fédéralisme pourrait leur apporter. Mais ceci nous éloigne de notre sujet. Avez-vous vu le Président Macià et quelle impression vous a-t-il faite

»—Une impression intense de noblesse et de grandeur épique. C'est à lui que les amis qui nos accueillirent à notre descente du train nous menèrent impérieusement, dès notre arrivée. Avisé de notre venue il naus attendait et nous accorda audience immédiatement.

»—Est-ce au Palais de la Généralité qu'il vous reçut/

»—Mais certainement; dans la grande salle des séances de la Généralité, je révois sa haute silhouette, son pas décidé, son œil vif sous le courcil volontaire. Une émotion intense nous étraignait; notre regard ne pouvait se détacher de l'heroique vieillard vivant symbole de la foi catalane, proscrit hier, aujourd'hui triomphant..

»—Et dans la vie de Barcelone qu'est-ce qui vous a le plus vivement frappé?

»—Une des plus vives impressions que j'ai ressentie est l'étonnement mélé d'admiration que m'inspira la découverte de l'ordre, que, au milieu de son exultation, respirait Barcelone, ou n'apparaissait aucune force de police. Ce magnifique exemple de sérénité et d'esprit civique donné par tous au cours de ces grandes journées avait quelque chose de bouleversant. Ne m'assurait-on pas que durant quatre jours, fait unique peut-être, aucun attentat aux personne et aux biens n'a été commis dans la grande ville, longuement agitée par des conflits sociaux et nationuax. Le «seny» catalan n'est pas un vain mot.

»—Pouvez-vous me donner entore d'autres impressions?

»—Oui, je peux vous dire encore l'émotion d'art éprouvée à l'audition de sardanes sur la place de Sant Jaume pour la revetlla de Sant Jordi. Ce fut peut-être la plus belle manifestation de ce genre qu'ait connue Barcelone, car jamais elle ne fut célébrée dans des circonstances semblables. La place est pleine à craquer, la foule déborde dans toutes les rues avoisinantes, l'Orfeó Català execute les sardanes que dirigent tour à tour les compositeurs eux mêmes, les plus illustres: Lamothe de Grignan, Millet, Morera...

«On m'a raconté que le peuple chantait ja Marsellaise, est-ce vrai?

«—Si c'est vrai! Mais cela en devenait! une obsession; c'était le chant des orgues de barbarie aux carrefours des rues celui des pianolaset des phonos, celui des guitaristes des bars, celui des orchestres des cafés et des music-halls, celui des orphéon qui défilaient, celui que fredonnaient les jeunes filles, celui que sifflotaient les gamins sobre la rambla et que lançaient les jeunes gens au pdre de Montjuif, la voix de Barcelona c'était la Marseillaise adoptée par les Catalans comme l'expression suprême et la voix même de la Liberté.»

Sur ette magnifique évocation je quitte Charles Bauby en lui donnant rendez-vous au Palais de la Generalité pour le jour où les Catalanistes français seront reçus par le Catalans rentrés en fin dans leur Patrie.

Juliette DISSEL.

NOTICIARI

CRONICA de BORDEUS

SEGON CENTENARI DE GOYA

La Casa de España, el Casal Català i la Delegació d'Euzkadi, de Bordeus, organitzaren el diumenge, dia 31 de marc, en el jardi de la Mairie i a l'entrada del Museu de Pintura, una manifestació d'unió franco-espanyola en el terreny de l'art, i en ocasió del segon centenari de la naixença de Goya, mort en exil a Bordeus.

CASAL CATALA BORDEUS
I Cours de la Marne

Després de la darrera reunió celebrada pel Casal Català de Bordeus, el Consell Directiu ha quedat constituit com segueix.

President: Josep Estrach; Vice: M. Taverner Gibert; Secretari: Salvador Vilanova; Tresorer: Josep Miret; Comptador: Tomas Carbonell; Vocals: Juli Blasi; Ramon Juan; Juan Padros; J. Mestres; Enric Guans; Rosa Cudony.

NECROLOGICA

El dia 10 d'aquest mes tingué lloc l'enterrament de l'il·lustre sacerdot espanyol Mn. Enrique Vàzquez Camarasa, canonge de la Catedral de Madrid, refugiat a Bordeus pels seus sentiments republicans.

La colonia exiliada i els catalans ben particularment li han retut un merescut homenatge de simpatia i pietat cristinaa assistint tots a l'enterrament. En representació del Govern de la Republica el magistrat senyor Paz donà les gràcies als acompanyants i héu patent les virtuts del traspassat així com la seva lealtat a la causa republicana.

Com es recordarà aquesta autoritat eclesiàstica intervingué com a mitjancera durant el setge de les tropes de Moscardo a l'Alcàsser de Toledo.

L'ANIVERSARI DE LA REPUBLICA

Diumenge passat a l'Alhambra, tingué lloc en presencia d'una gentada que emplenava el gran teatre, un gran acte d'afirmació republicana amb motiu de la commemoració del 14 d'Abril.

Presidí l'acte M. Andeguil, batlle de Bordeu i el president del Comité Departamental de Lliberació Dr. Marcade. Tots dos dirigiren uns mots de salutació al public i associant-se de tot cor a la lluita que sosté a l'exili el poble republicà espanyol.

Vitriau pels republicans, Pérez per la CNT i Mije pels comunistes feren breus parlaments. Finalment, el senyor Torres Campanà ministre de la Republica defensà la legalitat republicana i recomanà la unió de tots entorn del Govern legal que presideix el Dr. Giral per tal de desllurar el nostre poble del règim d'opressió que el tortura.

NOTICIARI DE MEXIC

municat Catalana» de Mèxic que tingué lloc el 16 de Marc, fou elegit el seguent Consell Directiu:

President, Salvador Armendares; Vicepresident Primer; Alfonso Boix; Vicepresident 2on, Miguel Ferrer; Vicepresident 3er, Rossend Cabré; Vicepresident 3art, Ferran Zulueta; Vocals: Lluis Aimamí, Enric Botet, J Cid i Mujet, Joan Fronjosà; Ferran Llardent; Francesco Panjello; Ramón Peypoc, Joan Rosinyol i Jaume Senyal.

CENTRE D'ESTUDIS «TOLOSA-BARCELONA» — **Comissió de Cultura y educació**

Tots els professionasl de l'ensenyament: mestre, professors i aspirants, son pregats de posar-se en contacte amb aquesta comissió per la seva reagrupació urgent i per afers professionals de suma importancia, tant per l'immediat com pel futur, a l'adreça seguent: Centre d'Estudis «Tolosa-Barcelona», Comissió Cultura i educació 1 Bld. d'Arcole; Toulouse.

Preguem ens siguen fecilitades les seguents dades: Nom, cognom, data i localitat de naixença, estudis efectuats, carrecs exercits; adreça actual.

EL 14 D'ABRIL A TOLOSA
LEGIO

La commemoració del 14 d'Abril revestí a Tolosa un esclat particular. El Casal Català organitzà un banquet de germanos en el qual parlaren els senyors Joan Alvarez de Lara i Comorera.

A la tarda, la «Cobla Catalunya» donà una audició de Sardanes a la placa del Capitole amb un gran èxit de públic i d'entusiasme.

A la nit la Cobla Catalunya, l'Esbart de Dansaires del Casal i la Massa Coral «Déodat de Séverac» que dirigeix el mestre Armengol, ompliren un programa de sardanes, ballets i cançons catalanes que féu les delicies dels nostres compatriotes que omplenaven el Capitole.

EL MITING DEL PARC

Al mati d'el mateix dia 14, se celebrà al Parc Municipal d'Esports un mting d'unitat republicana espanyola que presidí J. I. Doménec de la CNT i en el qual parlaren els senyors Carlos de Juan, Antón i Horacio Prieto.

A COLOGNE

Organitzat pel Comité France-Espagne de Cologne (Gers) se celebra un gran festival commemoratiu del 14 d'Abril.

Hi parlaren el Diputat radical socialista francés M. Catalan i el nostre company Doménec de Bellmunt. La població franccesa s'associà tota a la celebració de la República Espanyola.

Lletra oberta a uns Estudiants barcelonins

Benvolguts estudiants :

Que us portarà a vosaltres aquest catorze d'Abril? Permeteu-me recordar el que per nosaltres i pels estudiants d'aquella data fou el 14 d'Abril del 1931, a la nostra Universitat. Aquesta estava closa, fet ben habitual en aquells temps ominosos: las clases extraoficials es donaven a totes les Facultat, fora del clos docent: jo n'havia donades a la galeria de la clinica, asseguts els deixebles als bancs trets del chor de les monges de l'hospital, a l'aula de l'amc Rafel Campalans a l'Escola del TTebail, a la sala de session de l'Academia de Ciencies médiques del carrer de Lauria. El 12 hom havia obtingut majoria republicana i catalanista a les eleccions municipals. La Universitat continuava tancada: en mig la tranquilitat aparent es covava alguna cosa gran: el dimarts férem la nostra classe a l'Academia com els altres dies. A la tarda, erem al nostre laboratori, i un fet no sospitat reclamà la nostra atenció: al apl del frontó de la Facultad hi onejava una petita bandera catalana, com la que tretze anys abns hi havien hissat uns valents estudiants, que hi onejà unes hores, en mig dels esgarips d'ira de Martinez Vargas, degà l'any 1918, que fou conservada com un joiell a la Clinica d'Ostetricia. Poc minuts despres en Demetrio hi hissava al dessota la bandera oficial de la casa amb la ratlla vermella de baix substituida per un troc de drap morat. El telèfon ens informà que havien estat proclamades la Ripùblica espanyola, i la República catalana emsemps. Corrém a informar-nos: a la radio la veu de Francesc Macià, viril i potimista, ens assabenta de tot. La Facultat continua deserta. Totes les banderes monàrquiques de la ciutat son arriades, la darrera la del canoner anclat al port: catalanes i tricolors ocupep els llurs llocs.

El dimecres 15 correm a la Generalitat: Macià reb el professorat republicà, el que havia conspirat durant la dictadura, i amb veu paternal i afectuosa ens invita a actuar. Ens reunim a la sala del Deganat de Lletres, queda nomenat el personal que deu encarregar-se del govern del centre docent. El projecte d'Estatut universitari de la Comissió permanent del II Congrés Universitari català es adoptat com a base de govern: els estudiants representats per la delegació barcelonina de la FUE son cridats a participar al govern de les Facultats. L'endemà les classes seran represes: hom podrà fer-les en català. Estudiants i professors podràn fer us de l'idioma que els plagui.

A la tarda, a la Facultat de Medicina deserta encara, arriven tres estudiants amb un gros paquet. Pugen a la teulada, allà on es el pal de la bandera del frontó. Son arriades les dues banderes, la republicana improvitzada, la petita catalana; per mans de Jordi Vallés i ventura, fill de Vallés i Ribot una bandera catalana es hissada fin el mes amunt del pal: la mitja dotzena escassa de persones presents al terrat, ens llevem els capells victorejem Catalunya i la República, i fem vots per que mai no sigui arriada Pensenya que acabem d'hissar. L'endemà, quan la munió estudiantesca entra per les portes grans de la casa obqertes de bat a bat, a la façana principal, la qual porta central està coberta per la bandera republicana i en el qual pinyó es bressa a vent a de Cataunya, hom nompor dubtar que alguna cosa es renovada, i que cal obrir els cors, com digué Macià a als Jocs florals pocs dies després, a totes les esperances. La vida de la Universitat es repren de faiçó semblant. Aquestes foren les senyals exteriors del que succeí: els fets intims, morals, tots optims, no es encare el moment de judicar-los. Fa massa poc i emsemps massa temps que son passats: son ja i no son encare materia per l'Historia.

Ara ens cal solament preparar un nou 14 d'Abril, ben aviat. L'Universitat, que es avui lloc de turments (que a tal baixesa hom is arrivat), cal que sigui fogar d'esperances: a vosaltres us toca fer que aixi s'es devingui.

J. M. BELLIDO.

Les Lletres i les Arts

«TOTS TRES SURTEN PER L'OZAMA» de Vicens RIERA LLORCA

Ens acaba d'arribar de Mexic, publicat dins la Col·lecció Catalonia que dirigeix l'Aveli Artis, un llibre de reportages nove-lais degut a la ploma de Vicens Riera Llorca. El llibre es titula «Tots tres surten per l'Ozama» i és francament interessant.

L'autor ens assegura en un petit prefaci que els fets reportats son rigurosament viscuts. No cal pas que ens ho indiqués. Un dels mérit d'aquest llibre radica justament en l'accent de veritat que respira.

Les aventures dels catalans des embarcats a la Dominicana estan descrites amb una riquesa de detalls i una naturalitat tan impressionant que el lector endevina de seguida que tot allo no pot ésser fantasia ni creació inventiva, malgrat els capitols novel·alts que conté. Personatges diverses, escenes curioses, aquarel·les i aiguafort sobre terres exotiques, on el enfegres predomin. I per damunt de tot l'anecdota que dona vida gràcia i interés a la narració, el drama punyent dels emigrants apresoners» dins una illa de les Antilles.

Era d'esperar que del nostre exili en sortis una producció literaria dramàtica, en diverses etapes i amb aspectes multiples i variats. «Tots tres surten per l'Ozama» correspon a l'etapa segona: de l'emigració de molts catalans a América) i ens demostra que a las Repubiques llatino-americanes no tot han estat flors i violes per als nostres germans d'exili. Si algun dels que des de França podia sentir encara alguna temptació d'embarcar-se cap a Ciudad Trujillo, que llegeixi, abans, el llibre de Vicens Riera Llorca. Estem segurs que ens agrairà el consell.

LA NOSTRA REVISTA

A Méxic també, ha aparegut el primer número de la publicació catalana «La Nostra Revista», amb un sumari interessantissim. Felicitem editors i autors i anunciem als nostres lectors que el corresponsal a França per «La Nostra Revista» es el nostre amic i col·laborador Rafel Tasis.

LA TERESINA AL CAPITOLE

Les dues representacions que la gran dansarina catalana donà al teatre del Capitole de Tolosa el 5 i el 7 d'Abril aconseguiren un èxit remarcable. El public de Tolosa quedà meravellat davant l'art refinat i l'estil exquisit d'aquesta artista genial, que eleva la dansa popular espanyola a un estadi de perfecció insuperable.

I és que la Teresina es una mistica de dansa, és una artista consagrada totalment a la bellesa i al ritme i que ha viscut sempre per al seu art. La Premsa tolosenca ha subratllat unanimement l'aristocracia de la seva «classe» i no ha regatejat els adjetius elogiosos en parlar de les seves magnifiques interpretacions de «La dansa del foc», de Falla de les tres danses populars espanyoles i sobretot d'aquella «Rapsòdia Valenciana» que arrencà veritables deliris d'entusiasme.

HOMENATGE A LA DANSARINA CATALANA

El diumenge, dia 7, a les dotze del migdia, un centenar de catalans es reuniren al Casal Català per oferir un vi d'honor a la nostra gentil compatriota Teresina Boronat. Hom li féu ofrena d'un preciós ram de flors i a l'hora dels brindis el president del Casal, senyor León, en mots simpàtics i senzills, expressà l'orgull i la satisfacció dels catalans de Tolosa de tenir entre nosaltres la genial dansarina interpretadora de Granados i Albéniz, també catalans.

Després la nostra compatriota visità la redacció de «Foc Nou», on fou rebuda pel president del Consell d'Administració, senyor Alvarez de Lara, pel nostre director el company Doménec de Bellmunt i pels amics Arnalot, Sangres, Ferrer-Aymar i altres.

UNA LLIBRERIA ESPANYOLA TOLOSA

Ens és plaent de comunicar als nostres lectors l'obertura al public de la llibreria L. E. E. (1, Boulevard d'Arcole).

Aquesta llibreria desitja centralitzar les millors édicions dels intellectuals dels paisos ibérics, avui a l'exil, per tal de poder divulgar llurs obres; així com també establir un contacte entre les dues grans crents de cultura: la francesa i la de les nacions ibériques.

Els autors i editors catalans son pregats d'enviar en dipòsit 5 exemplars de cadascuna de les obres editades, per tal de posar-les en venda a les vitrines i a l'ensems, indicar les condicions de descompte.

Desitgem un gran èxit als emprenedors de L. E. E.

CONFERENCES DE «CULTURA CATALANA» A PARIS

El 13 d'Abril el Dr. Sever Pedramn parlà del problema dels «Cecs a Catalunya» a la Sala d'Actes de l'Institut Profilàctic, de Paris (36 rue d'Assas).

A la mateixa sala tindran lloc les conferències següents:

27 Abril, a les 7 h. 30: Dr. Francesc Barri — Metge sobre «La inspecció medico-dental escolar.

11 Maig — a les 17 h 30, el Dr. Joan Aguasca — Metge sobre «Els serveis d'Assistència social.»

El 25 Maig — a les 17 h. 30; el Dr. Josep Solanes — Metge sobre «Higiene mental de l'exiliat.»

El 15 Juny — a les 17 h. 30; el Dr. Pau Cirera — Farmacèutic, sobre «La penicil·lina i els nous medicaments antibiótics.»

El 29 Juny — a les 17 h. 30, el Dr. Jesús Bellido — Metge, sobre «La biologia catalana al segle XX: realitats i esdevenidor.»

NOTA de la Sots-secretaria de la Presidencia de la Generalitat

Convocat pel President de la Generalitat es reuní el Govern Català a Paris. El President informà els Consellers del bon acord entre les Presidències de Catalunya i d'Euzkadi en les actuals circunstancies de la política espanyola. També féu saber que havia manifestat en conversa amb el President del Consell de Ministres de la República, el seu desig que, en haver n'hi avinentesa, un representant del moviment gaullista entrés a formar part del suedit Consell.

Igualment referí les seves converses amb el President de la República i el del Consell de Ministres d'aquesta, sobre l'evolució internacional tant dels Governs com de l'opinió pública pel que es refereix a la posició enfront del règim franquista.

El President també informà els Honorables Consellers de l'oferiment que li havia estat fet d'entrar a formar part del Govern de la República Espanyola amb categoria de Vice-President, i de la seva no acceptació d'aquell càrrec, per raons que foren estimades justes y escaients pels Consellers.

Foren rebudes diverses informacions de l'interior de Catalunya, elements valiosos per demotració de la fidelitat patriòtica i per orientació de la tasca més assenyalada del Govern.

SeguiB tractant-se de l'ampliació del Govern, afer que probablement rebrà el seu final impuls en haver-se obtingut determinades facistats per la presència en terra lliure de França de la representació de l'interior.

Es pasà a resoldre diverses questions de tràmit.

Es donà compte de noves i valuoses adhesions, molt especialment dels catalans d'América, al President i al seu Govern.

El President de la Generalitat eu l'obligació de suspendre breument la seva estada a Paris en dies considerats com de possible moviment politic determinà aprofitant la presència a la capital del Conseller Josep Carner, que aquest contjués el necessari contacte amb les autoritats politiques i centres informadors.

Emissions Catalanes

A primera hora, la tarda del 14 d'Abril del 1931, sols per rumors sabiem que Companys havia proclamat la República i hissat la bandera tricolor al balcó de la Casa de Ciutat, i que Macià havia repetit el gest al balcó de Sant Jordi, hissant-hi la bandera barrada la nostra. A mitja tarda de la gloriosa, incruenta i generosa diada ens confirmà la fausta veritat, la veu de Macià que ressonava a les receptores barcelonines i de tot Catalunya, proclamant la llibertat del país i totes les esperances nostres. Aquell dia la radio catalana ho fou plenament, per primera vegada, no ho oblidesim mai. Als temps que som, qui no disposa de la veu que travessa les mars i salta damunt les muntanyes, qui no pugui confiar a les ondes els eus anhels i les seves victories, es com si no existis. Catalunya afirmava per damunt dels obstacles la seva vida, la seva realitat, Catalunya tornava a esser verament Catalunya.

Aquest 14 d'Abril no sera així: no se si alguna emissora clandestina llençarà timidament a l'éter paraules en la nostra llengua, si alguna llunyana estació de terres d'América veura dret davant del microfon algun compatriota nostre vocalitzant mots catalans o s'aplegaan al seu entorn els coristes d'un Orfeó. Cal que els ho agraim. Pero nosaltres emmudirém cap, sala de d'emissions no ens acullira el mes obligats, els que som a la terra mes propera de la nostra, els catalans del Rosselló i del Llenguadoc, que no hi tenim accés encare.

¿Sera possible per Sant Jordi, o el 15 de Maig a Montpeller, als Jocs Florals, parlar als nostres germans en català, a tots, desde alguna emissora del Magdia de Franca!

¡Volem emissions en català! ¡Volem que qui tingui possibilitats de fer que n'hi hagi en aci una realitat! ¡Ho volem amb tota urgencia! ¡Sabem quines son les dificultats de tal realització, volem pero que siguin vençudes.

J. M B.

Imprimerie du SUD-OUEST
6, rue St-Ursule - Toulouse
Le Gérant, R. CASTELLVI

N° 34. (*Segona época*) ANY III — 20 MAIG 1946 — Preu : 5 fr.

CATALANS de la patria, l'hora de l'alliberacio s'atansa!

B.D.I.C

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

Setmanari català autoritzatpel Ministeri de la Informacio del govern de la Repùblica francesa

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 ❖ Tél. 229.83 -:- C.C.P. Toulouse 377.32 ❖ TOLOSA DEL LLENGUADOC

CATALANS de l'exili uniu-vos per a l'acció imminent!

EDITORIAL

Conseqüències del Partidisme

Quan després de l'alliberació nasqué FOC NOU ple d'euforia i d'esperances, estavem convençuts que mentre fossim a l'exili, mentre la tirania franquista seguis oprimint la nostra pàtria, mentre hi hagués un énemic comu a combatre i a vencer, ELS PARTITS NO HAVIEN D'ACTUAR i que una sola bandera, LA DE LA UNITAT CATALANA ANTI-FEIXISTA havia de guiar els catalans.

Avui, en el tercer any de l'exil després de l'alliberació, seguim pensant i creient el mateix i els fets ens han demostrat quanta raó teniem i quan inspirats estàvem en exaltar aquella posició. A França, durant l'ocupació alemanya, no hi havien partits. Socialistes, radicals, comunistes, republicans independents treballaven conjuntament amb una sola consigna, un sol mot d'ordre, una bandera unica: alliberar llur pàtria, expulsar l'invasor, restablir la Republica.

Abans de l'alliberació els refugiats politics del nostre país ESTAVEN UNITS. Un mateix ideal i una mateixa esperança, igual que un mateix dolor, els agermanava. Als camps de concentració, a les Companyies de treballadors, als camps de càstig, als camps d'exterminació, TOTS ESTAVEN UNITS. En canvi, a Amèrica, on gaudien de llibertat, ja no passava igual. Quan l'alliberació de França vingué els nostres compatriotes confongueren l'alliberació francesa amb la nostra propia alliberació i en comptes de continuar la lluita en la unitat ressuscitaren les botigues politiques, tregueren les vitrines i els cartells, es posaren a fer clientela i vingué la baralla fatal. No sabem com França, la nova França hospitalària i generosa, ha tingut tanta paciencia per aguantar-los, pero sospitem que, si l'euforia partidista continua, un bon dia decidirà acabar-ho d'una vegada per a sempre, recordant als refugiats espanyols que no son al seu país, que son uns hostes acollits al dret d'asil i que no tenen dret a omplir les parets de França amb cartells estrangers exponents de llurs baralles ni a donar en cines i teatres espectacles lamentables entre fraccions dissidents.

FOC NOU, propulsor de Solidaritat Catalana, no ha variat de pensament. Creu que el partidisme és la vellesa a l'exil i la mort per consumpció dels nostres germans d'allà baix. El partidisme és la desunió, la rivalitat, la competència, la lluita fratricida, l'ajut a Franco. En aquests moments no hi ha més que una tasca a realitzar: que és enfonsar la tirania falangista i alliberar la nostra pàtria.

Prou que hi haurà temps i ocasió per a fer politica partidista quan la democràcia estigui restablerta. Aleshores els partits vells i els partits nous s'adreçaran al país a conquerir la voluntat popu[illegible] partits encegats per llur tallera partidista és trobaran amb sorpreses enormes i definitives si no volen donar-se compte que les coses han canviat des de 1936 fins ara i que l'opinió popular reclama una vida nova, una politica nova i uns homes nous per refer i dirigir el país.

Els nostres milers de lectors pertanyents a partits divers han fet la unitat. Solidaritat Catalana, propulsada i defensada por nosaltres, representa un esforç per la unitat, després d'haver ressuscitat massa aviat a l'éxil els partits catalans. Però el mal del partidisme subsisteix, més que en el camp català, en el camp espanyol i, pel compte que ens té, ens hem d'esforçar a guarir-lo o a fer-lo menys nociu. El partidisme és un crim, és la desunió en uns moments greus i decisius per al nostre problema col.lectiu i per tal de remeiar-lo demanem als presidents Martínez Barrio, Aguirre i Irla, autoritats màximes que tots respectem, que donin un ultimatum a partits i organitzacions per tal que s'apleguin sota la bandera republicana amb un esperit d'unitat i disciplina amb el ben entés que si passat un termini assenyalat persisteixen a fomentar baralles i discordies, seran declarats fora de la llei.

Aleshores els que no tenen pressa a tornar a casa nostra, els que fan el joc de Franco creant la discordia a l'éxil, els que abusen de l'hospitalitat francesa explotant-la per a fer clientela o sectarismes, estaràn desemmascarats i portaràn l'estigma dels mals republicans. Car si bé tots tenim dret a tenir les nostres conviccions, no el tenim d'imposar-les amb escandols en un país que no és el nostre ni tenim el de sostreure'ns a l'esforç d'unitat i disciplina que imposa la necessitat de combatre l'enèmic comu.

Cal aclarir les idees

Per Angel FERRAN

Sembla que ja hauria d'ésser hora que féssim «ejem» i aclarissim les nostres idees de la mateixa manera que hom ho fa per aclarir la veu. I potser aleshores ens treuriem del damunt preocupacions i recels i qui sap si a la depressió seguiria l'esperança. Perquè és evident que no és possible de seguir un camí que no es veu i és difícil de mantenir la continuitat d'una continuitat d'una conducta —o d'una politica— dels quals, camí, conducta o politica, cal endevinar-ne per conjectures els topants, els obstacles i les finaltats.

Sentimentals, per tant, primitius, no acceptem altra guia que l'emoció del moment i la finalitat remota. El camí no ens interessa i som tan obstinats que tots els corriols ens semblen dreceres i la carretera de les realitats queda de banda.

No tenim remei ni n'acceptem cap que no sigui la salut mateixa. Ens volem guarir pero sense prendre medicines, simplement, guarint-nos.

Volem la Republica. Entesos. Pero, com? Ah, de la manera més senzilla: que la Republica ens sigui tornada. Com? Treient Franco. Com? Teient-lo. Est tot el que sabem dir.

Plebiscit? De cap manera. No estem per plebiscits. Eleccions. De les eleccions del 1931 én va sortir la Republica. Vagen ésser, doncs, unes eleccions plebiscitàries. Ah, pero si d'unes eleccions en sortis la Monarquia, no les acceptariem pas Perquè som republicans i perquè som democrates.

De totes maneres, sembla que el problema primer i principal és treure Franco. I per aconseguir-ho sembla que no hi ha més que una solució: que tots els paisos trenquin les relacions de tota mena amb l'Espanya frnquista. I després, qué?

Pero aquesta ruptura amb l'Espanya franquista, qué vol dir, en realitat? I abans encara, on és l'Espanya franquista? Quins limits té? Perquè si hem d'ésser sincers amb nosaltres mateixos, o l'Espanya franquista existeix o no existeix. Si existeix, la ruptura està bé, no pas per fer o no fer caure Franco sno per repudiar un pais que és indigne de formar part de la comunitat de les naeions civilitzades i no cal aleshores que ens preocupem més. Si no hi ha tal Espanya franquista, si es tracta d'un Espanya democrata endogalada per una pandilla, no és pas amb Espanya que cal trencar les relacions, **molt al contrari, sino amb la** pandilla endogaladora. Es dir trencar amb l'anomenat govern espnyol, pero no pas amb el noble espanyol.

Aquesta és la questió: Quines solucions té el problema? Se**gons sembla, una: reconeixer** el govern republicà espanyol en exili. Es aquest reconeixement una veritable solució? Si ho fos, en efecte, estic segur que ja faria temps que hauria estat aplicada. Suposem; pero, que ho sigui. Les Nacions Unides trenquen llurs relacions diplomàtiques i economiques amb el govern franquista i retiren ambaixades, legacions i consolats. I immediatament reconeixen el Govern de la Republica com a govern del Poble espanyol.

Què passa aleshores? El Govern de la Republica dona ordres que han d'ésser executades a Espanya. Per qui? Les Nacions unides estableixen gella-

(Segueix p. 2)

INFORMACIO POLITICA

EL Dr. GIRAL A LONDRES I WASHINGTON

Paris.—El Dr. Giral ha tornat a París després de la seva breu estada Londres en el curs de la qual ha celebrat importants entrevistes amb nombroses personalitats politiques angleses. El president del Govern republicà espanyol visità la Cambra dels Comuns i celebrà una reunió a la qual assistiren prop de dos cents diputats britànics. El senyor Giral exposà el punt de vista dels republicans espanyols i la seva argumentació feu una gran impressió entre els parlamentaris anglosos.

A subratllar la rebuda cordial i entusiasta que fou feta al cap del Govern de la Republica espanyola en arribar a Londres. La multitud congregada davant l'hotel on s'estatjà el feu apareixer al balcó des d'on es veié obligat a pronunciar uns mots de simpatia i salutació al poble britànic.

SORTIDA CAP ELS ESTATS UNITS

Paris.—Després d'un repos de dos dies, el Dr. Giral ha sortit en avió en direcció als Estats Units per tal d'informar personalment el Sub-Comité de l'O.N.U. que elabora l'informe sobre el franquisme i aportar-hi noves proves i documents d'enorme importancia politica.

EVOLUCIO FAVORABLE DELS ANGLESOS?

Paris.—Tant per les manifestacions del Sr. Giral com per les cròniques dels corresponsals francesos a Londres, sembla haver-se iniciat (aixi ho subratlla diari tan ponderat com el «Figaro») un canvi favorable vers la posició republicana espanyola per part dels treballistes anglesos i particularment del senyor Bevin.

L'ARRIBADA DEL Sr. RAFAEL SANCHEZ GUERRA

Paris.—Fa quinze ides es troba a Paris el senyor Sánchez Guerra, ministre del Govern de la Republica en representació dels republicans moderats de l'interior. El senyor Sánchez Guerra ha vingut d'Espanya on es trobava amagat i la seva presència a París no ha pogut fer-se publica fins ara per tal d'evitar molèsties a les persones que feren possible la seva evasió per venir a França.

ES TORNA A PARLAR D'UN GOVERN DE TRANSICIO...

Paris.—L'arribada del senyor Sánchez Guerra té un relleu politic important.ssim car en els medis politics internacionals es diu que davant l'informe realment aplanador per a Franco que prepara el Sub-Comité de l'O.N.U. els «Grands» es veuran obligats a recomanar al dictador espanyol que abandoni el poder de seguida per evitar-li mals majors a ell i al país. Els anglo-saxons, pero, creuen que cal tenir preparada la successió de Franco per mitjà d'un govern de transició que convocaria eleccions amb garanties constitucionals autentiques i que aquest govern, de tipus moderat, hauria d'estar integrat exclusivament per homes com Sánchez Guerra, Maura, Portela Valladares, Madariaga, Sánchez Román i Ossorio, junt amb personalitats de l'interior que han estat contràries al franquisme.

La politica catalana

EL GOVERN DE CATALUNYA ACUT A L'O.N.U.

Paris.—S'ha celebrat un important consell del Govern català al qual han assistit els senyors Pi y Sunyer, Carner, Rovira Virgili, Pompeu Fabra i Comorera, sota la presidencia del senyor Josep Irla.

Entre altres acords, el Consell en prengué de molt importants que no poden fer-se publics i que afecten a la resistència interior de Catalunya.

Sabem també que el Govern català acordà trametre al Sub-Comité de l'O.N.U. una exposició de fets nacionals provant que la nació catalana és l'unica al mon, després de la victoria de les democràcies, en la qual els seus ciutadans es veuen privats de parlar i escriure la llengua materna. Aquest cas és de doble víctima del poble català en relació al poble espanyol (que pot seguir parlant i escrivint en castellà, malgrat la dictadura de Franco) será subratllat amb fets respecte de la persecució contra l'espiritualitat catalana.

EL SENYOR PI I SUNYER A LONDRES

Paris.—Després de la reunió del Consell el senyor Pi i Sunyer se'n torná a Londres pero se'ns assegura que molt aviat tornarà a Paris per instal.lar-s'hi mentre duri l'exil.

LA SOTS-SECRETARIA DE LA PRESIDENCIA

Paris.—La sots-secretaria de la Presidència, a càrrec del senyor Rafel Closes, ha estat instal.lada a Paris, 10, rue Washington.

LLETRA DE BARCELONA

Estimats amics:

El regim franquista només el defensen els qui han aconseguit impunement fer grans negocis immorals. S'han enriquit molts parasits, explotant la misèria del poble, i ocultant sota la bandera feixista llurs ambicions i llur immoralitat.

El defensen també aferrissadament els qui formen part de les legions burocràtiques que estan esteses per tot Espanya. La burocràcia és un pop que té uns tentacles enormes. Acaben d'ingressar a les oficines de proveiments, quatre mil funcionaris més.

Si hi ha tanta de gent que voldria veure esfondrat el régim feixista, per qué es manté ferm i arrogant? Perqué si hom fes un concurs internacional de resignats, la nostra gent guanyaria el primer premi i tots els accèsits.

La gent temorega que, quan no els sent ningú, us diuen a l'orella que són enemics de l'orgia franquista, voldria que els obrers es convertissin en carn de canó, i que mentre ells, aprofitant qualsevol avinentesa, posen domassos al balcó perqué ho exigeix el prestigi de la botiga, es llencesssin al carrer, amb una arma a la mà, adoptant una actitud de rebel-lia.

Els qui no fan absolutament res perquè caigui el règim, desitjarien de l'obrer es convertis en un heroi. L'unic que farien aquests elements, es presenciar el moviment alliberador parapetats darrera les persianes.

L'obrer-ens referim a l'obrer autèntic que sofreix i treballa-no pot fer res més del que fa. Veu que els seus fills estan depauperats i que el patró, especialment els del ram Textil, obté guanys fabulosos, i no pot protestar perquè té les mans lligades No fa gaires dies que la policia va detenir tres obrers, als quals hom atribuia la direcció d'un moviment de protesta, i després de rapar-los, tal com es feia amb els esclaus, els van apallissar barbarament .No es la presó el que espaordeix als qui voldrien exteriotrizar llur indignació, sinó les «gomes» de la policia. Sovint els qui son solpejats, moren al cap de poc temps.

Com voleu, doncs, que els obrers adoptin una actitud protestataria, si els que es col-loquessin al davant amb la bandera de combat, serien barbaramment torturats? Cal reconèixer que els obrers s'han mantingut dignament i no han claudicat. Els qui s'han passat a l'enemic són els qui mai no han treballat i han viscut amb l'esquena dreta fent treballar els altres.

Cal confessar que la gent ha sofert un gran desengany. Aéhuc els qui no tenien gaire fe en l'actitud dels anglesos perquè recordaven altres fets històrics anàlgs als que estem vivint, estan decepcionats, perquè no creien que, els qui durant la guerra van fer tot el que van poder perquè fos mantingut el prestigi de les nacions aliades, fossin tractats amb tanta desconsideració i amb tan poc afecte.

Durant la guerra al consola anglés, hom donava un tracte deferent als catalans que, obertament defensaven la causa dels aliats i desitjaven incorporar-se a les democràcies victorioses. Recordem que, quan constituia un perill pujar les escales del consolat, perquè a la porta hi havia constantment una parella de guardies de seguretat que detenien els qui anaven a recollir els comunicats de guerra, tot el personal de les oficines de **propaganda** s'expressava en català. El consol que hi havia en aquella época, va interessar-se per la llibertat d'uns joves catalanistes que havien estat detinguts. Quan ens planyiem de la manca de llibertat i de les persecucions feixistes ens responien: Estigueu tranquils, sabem tot el que fa el general Franco contra nosaltres i quan s'acabi la guerra li presentarem la factura.

Per què es mostren ara els anglesos tan deferents amb el general Franco, del qual, han rebut tants greuges?

Han oblidat ja tot el que va fer durant la guerra? No recorden que va dir que Anglaterra tenia la guerra perduda i que estava assegurat el triomf d'Alemanya? No erem amics i seguidors del general Franco, els qui van apedregar l'Ambaixada anglesa i els qui van agredir els consols anglesos de Valencia i Saragossa? No saben que quan Himler, l'home mes sanguinari d'Alemanya, que ha mort com els escorçons amb el veri sota la llengua, va visitar Barcelona, la policia espanyola va obligar els veins de les cases del voltant de l'Hotel Ritz on s'estatjava, a endomassar els balcons? Avui encara la policia espanyola presta servei amb uniforme alemany. Aquesta policia que persegueix els obrers i els patriotes ,no sap que en un bar alemany que funciona al carrer Mallorca, cada nit es reuneix un grup d'alemanys nazis, el qual entona impunement, braç enlaire, l'himne de Hitler.

Si no han oblidat totes aquestes coses, perquè toleren que persisteixi el règim feixista, després d'una guerra que ha estat el flagell de la humanitat, i que mentre perdurava la lluita cruent, hom deia als combatents que, lluitaven per aconseguir que no hi hagués a Europa ni un sol poble que estigués sotmés a la tirania feixista?

Volem recollir damunt d'aquestes planes el que diu la gent. Davant l'actitud incomprensible dels anglesos, es natural que hom intenti esbrinar els motius que la originen. Diu la gent que cada vegada que els anglesos donen una llançada al régim feixista, hi ha una comissió anglesa que està fent gestions per acaparar articles de primera necessitat, i que un cop han reeixit adopten una politica de vaselina Aquests darrers dies ha estat a Barcelona un emissari anglés que ha acaparat tots els tomatecs que hi havia en el mercat. Avui no es troba ni un tomatec, i els pocs que hi ha es venen a preus elevats. El tomatec, com es sabut no solament serveix per a cuinar, sinó que constitueix l'aliment del pobre. Diuen que també han acaparat els platans. Els tomalecs primerens venen de Canaries, i en aquella illa ja han estat tots acaparats. Això no ho tolerar cap govern del món, però el general Franco sap que mostrant-se condecendent aconseguirà mantenir-se dalt del pedestal.

Unicament en els pobles de la costa catalana, es collíran uns 80 milions de quilos de patates, i ja veureu com desapareixeran rapidament. Ja fa sis mesos que no mengem patates.

Quan totohm podia menjar pa en abundància, es collien a Espanya uns 140 milions de quintars metrics de blat. Segons les estadistiques oficials, que són sempre inferiors a la realitat, l'any passat van collir-se a Espanya 135 milions de quintars metrics de blat. On ha anat a raure aquest blat? El pa que mengem no es de farina de blat Hi ha sigrons corcats i altres llegums que degut al seu mal estat, no poden posar-se a la venda. Per què els espanyols no poden menjar pa si hom culi una quantitat tan considerable de blat?

El mateix passa amb l'oli i l'arros. Actualment hom destina setmanalment a cada ciutadà la vuitena par d'un litre d'oli i un cop al mes 100 grams d'arros. Unicament per aquest crim, el govern feixista que presideix el general Franco, mereix l'execració de tots els pobles lliures del món. Es humà fer morir de fam el poble, per tal d'obtenir unes quantes divises i per aconseguir la permanència en el poder?

I encara ens volen fer creure els anglesos que, si hom intentés foragitar del poder el general Franco, hom aconseguiria consolidar el règim feixista. Aquest es un sofisma que no convenç ningu.

Que facin trontollar aquest règim nefast, que encara causa tants d'estralls, i vereu amb quina alegria contemplarà el poble la seva esfondrada. Es possible que s'atreveixin a defensar-lo els burocràtes i els estraperlistes, però tots els ciutadans que esperen amb un desig vehement, que siguin trencades les cadenes de l'esclavitud, faran sonar els clarins de la victória.

No, senyor Churchill i companyia la companyia es Mr. Bevin) no es consolidarà el régim, si hom li dona una empenta perquè caigui. I si no voleu ajudar-nos, almenys que no diguin que som exclusivament nosaltres els qui hem d'intervenir en les nostres questions internes, perquè es un sarcasme dir a un poble amordassat i ure té les mans lligades, que es manifesti contra els qui detenten el poder i ofeguen amb sang els clams i les protestes dels oprimits.

JORDI CLARIS.

Les Jeux sont faits

PAR DOMENEC DE BELLMUNT

Tout marche dans le monde pour qu'il y ait une nouvelle guerre. Les mêmes causes ont toujours les mêmes effets. La politique de Munich se repète dans des circonstances internationales plus délicates encore qu'en 1938. Le fascisme, retranché en Espagne (d'où partit l'attaque en 1936), couve la revanche. L'Angleterre et les Etats-Unis reviennent à la politique de l'autruche, et Franco, le successeur d'Hitler, met dans son rôle les mêmes procédés cyniques que son maître. Souvenez-vous-en. «Ils ne menacent pas la paix. Ils ne cherchent de querelle à personne. Ils ne demandent que on les laisse tranquilles chez eux.» Mais en attendant ils travaillent pour la guerre, ils abritent les nazis les plus dangereux, ils fabriquent, sinon des bombes atomiques, d'autres armes secrètes aussi puissantes que les terribles engins d'Hiroshima. Ils sont en communication avec le sfascistes du Portugal, de l'Argentine, d'Irlande, de l'Italie, du maquis allemand, de PARTOUT, dans l'attente de leur heure pour déchaîner un nouveau cataclysme mondial.

Tous les espoirs qu' avaient fait naître les Conférences de Yalta ou de San Francisco et la Charte de l'Atlantique se sont évanouis. Aucun démocrate ne croit plus à l'O.N.U. ni à la Conférence de la Paix. On est convaincu que le Conseil de Sécurité est une comédie où l'on essaye de tromper le monde avec des balivernes, des discours et des Comités qui vont faire des «enquêtes» sur des affaires sur lesquelles tout le monde est fixé depuis longtemps.

Les démocraties font défaut et les seules forces qui jouent fort en ce moment sont le communisme et le fascisme. Il s'agit de savoir si le capitalisme, dont les intérêts semblaient purifiés par les drapeaux de la liberté et de la démocratie, va se confondre avec le fascisme et celui-ci étendre finalement ses tentacles jusqu'à ne représenter que la seule force d'opposition au communisme.

Le drame des démocrates, de ceux que comme nous étaient aussi éloignés du communisme que du fascisme, consiste à voir effondrés et vaincus les principes qui triomphèrent en 1945, après six années de guerre et pour lesquels luttèrent des millions d'hommes de tous les pays et de toutes les races.

A qui la responsabilité de cet état de choses ? Aux travaillistes anglais d'abord, aux démocrates américains ensuite. Les premiers ont continué, en l'aggravant par des promesses qu'ils n'ont pas tenues, la politique de Charberlain et de Churchill, qu'ils combattirent énergiquement lorsqu'ils étaient à l'opposition. Les seconds ont suivi la politique d'intervention dans les affaires qui les intéressaient directement et de non-intervention coupable dans celles qui ne représentaient pas un gain direct et immédiat. Car malgré tout notre respect pour la grand figure universelle du Président Roosevelt, nous n'oublierons jamais qu'au cours de notre guerre il n'eut jamais un mot de condamnation pour Franco, qu'il se hâta de reconnaître même avant la chute de Madrid. A ce moment-là tout le monde croyait qu'il fallait tout subordonner à la préparation de la guerre qui approchait; mais la guerre survint, dans laquelle Franco joua un rôle d'allié d'Hitler, et après la victoire des démocraties on a attendu, en vain, la rupture avec l'Espagne fasciste que le monde escomptait.

Ah, oui. Il y a le fantôme communiste, le seul secret de la tactique de Franco : « Tous les républicains sont des communistes. A part Franco et ses phalangistes, tous sont des «rouges», et si Franco tombe, le communisme s'implantera en Espagne dans une bouillabaise infernale de sang et de cervelle. » Voilà le spectre qui semble impressionner les Nations-Unies pour justifier leur soutien coupable à Franco. Et bien c'est encore une grossière comédie, qui n'émeut personne. Car tout le monde sait, et les Nations-Unies devraient le savoir mieux que nous, que lorsque Staline et Hitler signèrent leur pacte d'amitié, Franco n'attaqua pas le communisme et que ses offensives de presse ou radiodiffusées allèrent contre les démocraties et la fransmaçonnerie, contre l'Angleterre tout particulièrement, de laquelle il souhaitait et escomptait la défaite.

Ce ne fut que lorsque Hitler envahit la Russie que Franco exhuma son fantôme communiste et organisa la «Division Azul». Si la Russie était restée l'amie de Hitler, cette Division Bleue aurait combattu contre l'Angleterre et les Etats-Unis et le fantôme communiste aurait été remplacé par celui de la francmaçonnerie ou de l'impérialisme anglo-saxon. Tout cela est l'évidence même ! C'est du su et de l'archi.su et nous le répetons seulement à cause de l'amnésie dont semblent affectés MM. Bevin et Truman.

Donc les jeux sont faits. Ne nous trompons pas, ni n'attendons plus rien de ceux qui sacrifient à leurs intérêts matériels la cause suprême de la Justice et du Droit. Laissons-les à leur jeu d'invention de Comités et de fabrication de enquêtes et à celui de gagner du temps avec des comédies style «non-intervention» pour «éclaircir» si Franco est vraiment fasciste !!

Et avec l'appui de la France, notre grande amie, du Méxique, toujours fidèle, de la Pologne et des pays qui se sont rangés à nos côtés, travaillons avec efficacité pour notre cause qui, étant juste, finira par triompher.

Mais hâtons-nous et faisons l'unité dans nos rangs, en dénonçant et en laissant de côté ceux qui persistent à y semer la discorde en faisant le jeu suspect de nos ennemis.

Voyons clair dans la tactique de ceux qui allongent les débats inutiles de l'O.N.U. pour arriver à pouvoir imposer en Espagne la même solution qu'en Grèce. Bevin veut nous avoir par la fatigue, par la lassitude, par le désespoir pour faire accepter finalement par le peuple espagnol «n'importe quoi» pour se débarrasser de Franco. Ce «n'importe quoi» s'appelle monarchie. Pla et Deniel ou le duc d'Albe ou n'importe quel autre personnage identique sont prêts à jouer les Damaskinos, et Franco se mettra d' accord avec D. Juan lorsque ses nouveaux maîtres — les travaillistes anglais — le lui ordonneront.

Bevin est aussi aveugle que feu Chamberlain, son prédecesseur responsable numéro 1 de Munich, en croyant qu'on se laissera faire. Avec sa politique franquiste, il a fait plus de communistes en Espagne et hors d'Espagne que le Komintern en trois ans de propagande. Et il porte un tort considérable non seulement aux démocrates, mais aux Partis Socialistes du monde entier, qu'il discrédite et affaiblit en faveur du communisme et de la réaction.

C'est possible que, finalement, Bevin et Truman, condamnés par une clameur des masses populaires de tous les pays, se rendent compte de leur ridicule de proportions universelles. C'est même probable qu'ils évoluent dans un sens un peu plus favorable aux revendications légitimes des républicains espagnols, et qu'ils se décident à favoriser le départ de Franco. Mais ne perdons pas de vue qu'ils ne sont pas pressés et que leurs intérêts ne sont pas les nôtres. Notre devoir et notre seul chemin de salut c'est de regarder vers chez nous et parmi nous. C'est de mettre tout en œuvre, TOUT DE SUITE, pour réaliser entièrement, sans fissures et sans réserves, l'unité républicaine.

(Suite p. 2)

B.D.I.C

Cal aclarir les idees

cions economiques amb el Govern de la Republica perquè aquest pugui sostenir l'economia del Poble Espanyol. Com? Mentrestant hi ha a Europa i Amèrica uns paisos que, neutrals durant la guerra, no pertanvien a la O. U. N. Rompran aquest paisos amb Franco? Rompran concretament Suècia i l'Argentina? Hi ha encara Suissa, Portugal, Irlanda, Turquia, quina serà llur actitud davant les sancions? Com s'organitzarà el bloqueig? Quint temps durarà? Quins eran els sofriments del Poble Espanyol no franquista?

La resposta és molt senzilla. Les dues primeres preguntes no interessen ningu. La tercera es massa clara: Que el poble espanyol s'aixequi contra Franco i s'acabaran els seus sofriments. Pero aleshores, és que abans del bloqueig no sofreix? Si no es revolta és doncs perquè no pot. Caldrà que sigui ajudat, caldrà aeshores, una intervenció exterior, caldrà aleshores una altra querra? Si és aixi qui la farà? Qui intervindrà? Oui donarà les armes, qui les usarà qui hi posarà els morts? En la primera guerra van haver-n'hi un milió. I els franquistes que la varen provocar, no recularien pas devant les noves perspectives, perquè hi tenen massa per perdre.

Si aquest és el panorama, és ben negre i no s'hi veu altra solució interior que la clàssica espanyola, la militarada, si els militars volen, ja que ells son els que disposen de les armes eficaces. Pero en aquest cas tornem a entrar en el cercle faral, en la canço enfadosa de la Historia espanyola: el cop de força, i això és desolador. No hi hauria una paraula màgica que trenqués el malefici?

Altrament els militars franquistes tenen bones raons per creure que per a ells no és cap bon negoci desfer-se de Franco que és llur mascota, ja que gràcies a ell enganyaren a tothom, als espanyols, als aliats i a Hitler i a Mussolini.

Fora de l'atzar o de la Providencia, no hi hauria aleshores altra solució? Si Franco degué el poder a l'atzar de la mort de Goded, Sanjurjo i Mola, perquè li duraria sempre aquesta serie de bones fortunes? Pero-fa deu anys que dura. No és pas aixi. Què, aleshores? Ben bé, de manera clara i precisa, potser no ho sap ningu. Es un problema que s'intenta resoldre per tanteig. La solució podria èsser d'ordre psicologic.

No diu Franco que el poble el vol? Oue ho demostri aleshores amb unes eleccions sinceres, autentiques, i perquè el mon se'n convenci, controlades. Ell, pero, no ho farà mai si no i és «invitat» posant el règim i el pais sota la seva responsabilitat apel-lant a la tradicional «hidalguïa» dels no menys tradicionals militars espanyols: «Si el poble us vol, que ho digui lliurement».

En un mot, obligant-los a suicidar-se.

Les Jeux sont faits

Nous avons una grande tâche à réaliser, en attendant que les anglo-saxons se décident à reconnaître que Franco est fasciste et qu'il fut le complice réel des criminels de Nuremberg. Nous devons organiser, renforcer, coordonner la résistance intérieure et travailler dans l'action extérieure en mobilisant tous les moyens de propagande et d'agitation; unifier tous les efforts et refaire des bases franchement, loyalement fédéralistes d'un nouveau Pacte de Saint-Sébastien pour rebâtir la République sur quatre solides piliers : la Catalogne, l'Euzkadi, la Galicie, l'Espagne castillane.

Mais pour cela il nous faut un Gouvernement fédéral d'action, de lutte, de combat, prêt à atterrir à Madrid à l'heure H, de même que des Gouvernements autonomes prêts à la même besogne. Une propagande active et efficace à l'intérieur et à l'extérieur. Une direction des mouvements de résistance et une aide puissante venant de tous les peuples qui nous accordent leur appui.

Un poste puissant de Radio que tous les jours et en toutes les langues parle au monde et lance des appels et des consignes à la résistance. Une équipe d'orateurs, de conférenciers, qui se répande dans les pays amis et sympatisant de tous les coins de la terre pour défendre la justice de notre cause, pour les intéresser au triomphe de notre idéal et créer ainsi le climat universel qui étouffera le fascisme.

Voilà le vrai programme de salut. Voilà le seul plan d'action qui peut sauver la Liberté et faire triompher la République.

Réalisons-le. Allons-y tous le bon cœur et pleins de foi.

Nous aurons la victoire. Et bientôt. Et elle sera à nous.

A NOUS. Et nous pourrons crier :

— Adieu, M. Bevin.

— Adieu, M. Truman.

Vive la République Vive la Liberté !

QUAN VAIG TRAVESSAR L'ESTRET PER ANAR A DIRIGIR LA REVOLTA CONTRA LA REPUBLICA, HO VAIG FER EN UN AVIO ANGLES. (FRANCO, discurs del 14 Maig 1946.)

PER MITJA D'ANGLATERRA ACONSEGUIA LES ARMES QUE EM DONAREN LA VICTORIA. (FRANCO, discurs 14 Maig 1946.)

RECEPCIO DEL GOVERN CATALA A LONDRES

Amb motiu de la festa de Sant Jordi, dia Nacional de Catalunya, el Govern de la Generalitat organitzà a Londres una important recepció, a la qual assistiren més de tres cents invitats partanyents al Cos Diplomàtic europeu i americà, al môn parlamentari, periodístic, artístic, intel-lectual, etc. Tots ells foren rebuts pel Conseller del Govern de Catalunya, senyor Carles Pi i Sunyer, principal organitzador i animador d'aquest acte.

En el decurs d'aquesta recepció, es llegí un missatge del President Irla, que fou molt favorablement acullit. Diu:

«En la diada de Sant Jordi, celebrada igualment a Anglaterra i a Catalunya, vull expressar als nostres amics de Gran Bretanya l'afecte que el poble català ha sentit sempre per al noble britànic.

Molts (dels nostres han ajudat, en la mesura que els ha estat possible fer-ho, en els camps de batalla i en els centres de producció. Avui, com sempre, els catalans estan lluitant per la seva própia llibertat que el régim feixista de Franco ha suprimit. En nom del Govern Català que actua dintre el marc de les institucions de la República Espanyola, proclamo la nostra esperança que la Gran Bretanya, fidel als seus ideals i a la seva histôrai, no voldrà caure en l'apaivagament i en la condescendència envers el despôtic règim espanyol ans bé que ajudarà amb simpatia i comprensió la causa de la llibertat i de la democràcia per la qual els seus amics de Catalunya i de tot Espanya estan lluitant vigorosament contra el darrer baluard del feixisme a Europa.»

Necrologica

Es amb profond dolor que hem rebut la trista nova del traspàs de Lluís Jaoul el 25 d'Abril prop-passat à Perpinyà ocorregut setmanes després d'haverse fet operar d'una úlcera d'estomac que venia patint feia mes d'un any i mig. En Jaoul que tenia 53 anys, era d'Olot, on gaudia d'una vida benestant que s'havia creat pel seu esforç personal. D'amic Jaoul era un crelent en Catalunya i la República i sentia profundament les inquietuds socials que a l'hora present desvetllen el môn; era un home excepcionalmente bo, de cor generós d'una honestetat portada al limit; era el seny personificat, tolerant i liberal Estimava als amics i, sensible sempre a las necesitats dels altres abiidava sovint les propies.

Va cuportar les vicissituds de l'exili amb una dignitat que fou exemplar i troba en el treball, que no interrompé mai, un consol relatiu al sofriment moral de veure s'allunyat dels seus.

Al poble d'Amèlie les Bains al Rosselló, on vivia era apreciat de totohm i la seva mort ha estat sentidissima. El seu enterrament, que tingué lloc a Perpinyà, fou una veritable manifestatió de dol asistint-hi un bon nombre d'amics d'Amèlie-les-Bains.

Acompanyem amb tot sentiment a la seva filla Enriqueta, que tingut que passar per la prova tan dura de veure morir el seu pare a l'exili i que queda antre nosaltres, lluny de la seva mare i germana que son a Olot, a tots els quals enviem el nostre mes sentit condol.—M. LOAIZA.

ELOGI de Gaetà FREIXAS

Amb sincer sentiment m'he assabentat del traspàs, ocorregut fa poc a Barcelona, d'En Gaietà Freixas, el qual després d'haver exercit durant alguns mesos dels anys 1931 i 32, amb eficacia i prestigi, el càrrec de Goernador Civil de Lleida, va venir a succeir-me en el de Tarragona, a darrers de l'any 1932 i l'exercí fins que, per virtut de l'aplicació de l'Estatut de Catalunya, desapareixeren, en la nostra terra, els governs civils.

Militar de carrera, de l'arma d'infanteria, havia arrivat encara jove a comandant, però l'abandonà, el mateix que D. Francesc Macià, del qual fou sempre un fidel amic, per sentir l'incompatibilitat entre la seva fonda catalanitat i amor a les ideologies democràtiques, amb l'esperit tradicionalment hostil a l'una i a les altres, predominant en l'exèrcit espanyol.

En venir la República, requerit pel Sr. Macià, abandonà el seu retir i importants empreses industrils que dirigia, per a servir aquella i Catalunya i, com he dit, a Lleida primer i després a Tarragona, demostrà tenir les condicions necessaries per a exercir amb autoritat moral, més que legal, la funció governativa, complexa i esgotadora, en aquells temps d'afanys renovadors, barrejats amb passions insanes.

La seva gestió a Tarragona, de la qual puc parlar principalment, fou, si be curta, remarcable. Recordo que en donar-li posessió del càrrec, el matí del 27 de Desembre del 32, davant de tot el personal del Govern Civil i dels caps de les forces depenents d'aquest, vaig dir-li: «No us deixo cap conflicte d'ordre públic, cap dificultat aparent, però sí una cosa pitjor: una fonda divisió entre la familia republicana d'aquestes terres, que acabarà per anorrear la seva acció i el seu predomini, si no teniu la sort o l'encert de posar-hi remei. Aquesta sort i aquest encert, us els desitjo sinceramente».

I, en efecte, ell va fer tot el que pogué per a refer l'entesa i la desfeta electoral dels republicans a darrers de l'any 1933, que en les altres provincies catalanes es pogué contenir, en la de Tarragona fou també com en la major part d'Espanya, i natural consequencia, aquella desunió i lluita fratricida.

No hi mancà mai, per a tot intent reconciliador, el suport dels vells i austers republicans, als quals jo m'havia adreçat, en donar comiat a aquelles terres estimades, en termes vehements per a que donessin assitència a la nova autoritat republicana quan s'emprengués la tasca, per a mi impossible, malgrat tota la meva bona voluntat, de refer la cordialitat i la unió de la familia republicana tarragonina.

L'estimat company Ametlla i jo, haviem deixat els nostres respetius càrrecs a Girona i Tarragona, acotant el cap a la decisió el poble de Catalunya que ens havia negat la seva confianca en les eleccions de Novembre del 32 per a nomenar el primer —i unic!— Parlament Català. I encara que comptàvem amb el suport absolut i la plena confiança del Govern de la República, al qual representàvem i l'únic del qual denenìem quasi unànime de les Corts Constituients de la República, abligades a intervenir en l'afer, per una apassionada i gens habil maniobra política de caracter electoral) con bons demòcrates i bons catalans, ens creièrem mancats d'autoritat per a continuar, després d'aquell veredicte del nostre Poble.

Gaietà Freixas, que fent un nou i gran sacrifici personal—puig estava ja molts mancat de salut—acceptà succeir-me a Tarragona, relitzà, com he dit, tot el que li fou possible si be endebades, per a refer la unió cordial dels republicans tarragonins i servì amb igualtat de tracte, a vells i nous republicans. Per això, per tots ha d'àsser ben recordada la seva memoria. I com governant, demostrà la seva honestedat i la seva energia, en fer front a la demagogia que amb repugnants cops d'audacia pretenia imposar-se en aquelles terres. L'encert i fermesa amb que perseguí fi anullà uns escamots de terroristes que ensagnaren la noble terra tarragonina — tristissim episodi d'aquells temps dissortats! — varen posar de manifest que l'autoritat republicana, quan és exercida per homes honestos i capacitats, se la millor garantía per al veritable ordre public, quals millors suports son la Llei i l'assistencia popular.

E. P. R. el bon català i excel·lent company que fou Gaietà Freixas i Comes!

R. NOGUER I COMET.

Pantalla Barcelonina

Cronica clandestina

Segueix la depressiô entre determinats sectors de la nostra gent a causa de l'actitud dels anglesos. Aquella «Radio Londres» que abans feia glatir els cors dels patriotes, els deprimeix i desorienta amb el seu garbuix de noves tendencoses o desencoratjadores.

Està vist i provat que sempre que el franquisme travessa un moment de depressiô greu, surt la B. B. C. (abans tan anti-franquista) a sostenir-lo amb comentaris d'aquest istil: «el règim de Franco s'ha enfortit en aquests darrers temps...»: «El problema espanyol l'han de resoldre els propis espanyols»... O be: «el poble prefereix Franco a una altra guerra civil»...

Tot això té un valor incommesurable per al franquisme car en els medis governamentals s'ha tingut cura de fer circular espècies segons les cuals Frnco està d'acord amb les Nacions Unides i que encara que publicament el rebutgin, per sota mà el sostenen. Adhuc s'ha arribat a fer creure que entre Franco i els anglo-saxons existeix un pacte militar secret per anar contra una altra potència aliada. (!)

El fet és, pero, que la indignació contra Anglaterra entre l'opiniò publica NO TE PRECEDENTS, car aci tothom sap que Londres està al corrent dels preparatius militars de Franco a la frontera i de les arribades de moros i terç per reforçar la policia de l'interior. Londres sap aixi mateix que Franco ha fet agafar aquests i hom troba cinic i de mal gust que sabent tot això encara sostinguin por Radio que «el problema espanyol l'han de resoldre els propis espanyols». Com? Des de la preso? Des dels camps d'execució? Des del cementeri? Que ens ho digui M. Bevin.

* * *

Ja no cal dir que la clientela de la BBC ha varjat molt i ha minvat de volum. Ara no és l'obrer ni el patriota ni el democrata qui l'escolta. Son «Don Torcuato», la prostituta de postin, l'estraperlista i els falangistes. Per contra, per reacció contra l'actitud britànica, la gent més anti-comunista del pais estan esperant que els cosacs arribin a Gibraltar només que per fer la guitza als anglesos.

* * *

De quéviures? Val més que no en parlem. No hi ha res, els preus augmenten cada dia. Per tal d'evitar aldarulls i noves vagues el franquisme camela els obrers amb subministres extraordinaris als centres industrials de Matarò, Terrasa, Sabadell, Manresa, Badalona en perjudici d'altres petites poblacions que es queden sense res.

Les razzies de les Fiscalies prenen proporcions de bandidatge organitzat. Rieu-vos d'Al Capone : els gansters de Chicago, Heu's aci unes cuantes perles triades a l'atzar:

Els inspectors de la Fiscalia visitaren fa un mes un fabricant de Terrasa al qual ferem una inspecció «a fons». Després de l'examen de llibres i papers li digueren:

—Tenemos la satisfacciôn de felicitarle perqué todo està en perfecto acuerdo con las normas de la Fiscalia. (El burgués respirà). Pero—afegiren els inspectors—son cincuenta mil pesetas. Comprende?

El burgués terrassenc no ho comprenia. Aleshores li digueren:

—Cincuenta mil, ni una menos. Sus ganancias bien le permiten contribuir con esta insignificante cantidad a sostener un règmen que, arma al brazo y en su lugar descanso, vela porque los rojo-separatistas no vuelvan a perturbar su tranquilidad y bienestar.

I foren... cinquanta mil pessetes com una malla.

A la Seu d'Urgell el 14 d'Abril la poblaciò es revoltà contra els bandits de la Fiscalia de tal forma que l'alcalde, pressionat per la mutitud, dona ordre que es detinguessin els tals inspectors. La cosa s'arranjà amb la sortida discreta dels inspectors, pero el dia 26 es tornaren a presentar mes «xulos» que el Guerra. Aleshores la poblaciò es congregà a la placa, cridà, xiulà, apedregà, i els inspectors es veieren obligats a refugiar-se a l'Ajuntament.

La gent cridava: «demanem pa i ens envieu atracadors». La guardia civil intentà dissoldre la manifestació sense éxit, fins que a fi de comptes els inspectors» foren expedits en el cotxe del governador militar.

* * *

S'assegura que Franco ha enviat a Seu d'Urgell unes divisions de reforç.

Sense comentaris.

* * *

Malgrat ésser el representant de la cort celestial a [illegible] Franco no està en bones relacions amb la Providencia, car tota la comarca del Segura ha estat arrasada per les inundacions i la collita de tomàtecs i pebrots se n'ha anat en orris. Per remeiar la misèria dels murcians 'ha fet oferir una medalla d'or i els ha fet un discurs dient-los que tota la culpa de les inundacions la tenen els republicans.

Aqui no menjarem ni més ni menys tomàtecs però ho sentim pels pobres anglesos, que ja les tenien comprades a preus de misèria. Nosaltres, però, tindrem la nostra compensaciò. Dels 60.000 murcians que han quedat a la misèria ens en enviaran almenys 50.000 a Catalunya per augmentar la colonia dels immigrts d'aquelles terres.

MARÇAL.

FORCES FRANQUISTES ALS PIRINEUS

A Esterri d'Aneu el Generalissimo de todos los Ejercitos de Tierra i Aire, etc., hi ha tramés les seguents forces: Una divisió d'Infanteria, un regiment de Regulars, un regiment d'Artilleria, una bandera del Terç Estranger (majoria de nazis) i nombroses forces de policia.

La població pagesa d'Esterri està aterroritzada. Entre requisicions, robatoris i abusos el poble està sotmés al pillatge més desenfrenat. En 8 dies, 40 noies del poble han estat victimes d'abusos per part de la soldadesca franquista, composta tota de mercenaris.

LA VAGA DE MATARO

Amb motiu de la vaga general de Mataro el governador civil Barba-barbassa trameté a aquella població 300 guardies d'assalt armats i una companyia de Guardies civils amb metralladores. Aquestes eines foren plaçades a les cantonades i a les places mataronines per «garantir» l'ordre.

Més de 50 detencions de vaguistes i elements republicans i catalanistes son l'esponent del sentit democratic del regim falangista.

ESCANDOLS CLERICALS

El bisbe de Barcelona ha posat en practica aquest any un procediment nou que ha reforçal notablement les caixes episcopals. Per a cada processo important (dijous Sant, Corpus, etc.) omple re cadires tot el trajecte (que es de diversos quilometres) i fa pagar una peesseta de lloguer de cada cadira. El rector dels Desamparats de Coll-Blanc en fa pagar sis rals. Aquest darrer personatge ha muntat un cacicat a la seva barriada d'acord amb els industrials de la crosta més importants. Cap nova obrera no és admesa a les Fàbriques (per exemple, posem per cas la Vidua i fills de Trias) sense un aval i recomanació «especial» del famos Rector. I la gent parla, parla...

ELS FRARES DE MONTSERRAT FAN MARXA ENRERA

Els frares de Montserrat han afluixat i ja no exigeixen la sotmissió incondicional de l'Ajuntament de Monistrol ni l'absorció del terme municipal d'aquest poble per Montserrat. Semblen més prudents El nostre corresponsal clandesti a Monistrol ens diu que la nota de «FOC NOU» hi ha fet molt efecte.

I A SANT VICENS DE CASTELLET

A Sant Vicents el petit avis publicat a «FOC NOU» i llegit per les forces vives de la població (llegeixis falangistes nous i vells) ha fet qui-sap-lo efecte. L'ombra de Besora clama venjança i recorda las butxins que a'hora de la justic a s'atansa d'una manera fatal.

A SABADELL

Els jerarques sabadellencs tenen des de fa unes setmanes com una mena de neguit. El nostres corresponsal a aquella població ens parla de fabricants que porten els diners a Suissa i d'altres peixos grossos que s'tuen capitals als Estats Units.

Mira, mira. Els bons temps serien deliciosos si no s'acabessin... Pero s'acaben, per a ells.

NOTA D'ADMINISTRACIO

Constatem que alguns dels nostres subscriptors domiciliats a grans ciutats no estan al corrent de llurs quotes, probablement per dificultats de tramesa del gir a causa de les cues a Correus. Per facilitar-los el pagament els trametrem, par pagar-lo a domicili, un rebut de 120 francs (6o de l'abonament endarrer.t i 6o del corrent).

Preguem als nostres amics que no oblidin que la subscripció extra ordinària per ajudar a FOC NOU segueix oberta (compte xecs 377-32, Toulouse).

NOTICIARI

LA DIADA DE SANT JORDI A MONTAUBAN

El Casal Català de Montauban, enguany com els anteriors, ha volgut commemorar la Diada de Sant Jordi, tradicional a Catalunya de la rosa i del llibre. Com que el 23 era dia de treball va celebrar-se el dia 28 d'Abril.

L'acte tingué lloc a la Sala d'Actes del Casal Català i amb assistencia d'un public ben nombros de francesos i catalans. Obrí l'acte el Sr Marcet, President del Casal, el qual explicà la importancia patriotica d'aquell acte i l'emoció que produeix en els catalans el fet de celebrar-la a l'exili. Tot seguit feu la presentació de M. Pere Gardes Mestres en Gai Saber, il·lustre personalitat occitana, secretari General de l'Escola Garsinola i Membre d'honor del Casal Català, el qual va dissertar eloquentment sobre el tema «La tradició catalana de Sant Jordi festa de la rosa i del llibre».

El senyor Pere Gardes digué que Sant Jordi era la figura magnifica i simpàtica del cavaller simbol de la Catalunya esclavitzada que vol salvarse per l'espiritualitat, per l'amor a l'art, per la cultura pel cutte a la llengua. I en imatges exquisides, plenes de poesia i de bells pensaments el conferenciant exaltà l'amor a Catalunya i la fe dels seus fills en els seus destins immortals.

Les paraules de l'orador foren premiades amb grans aplaudiments que es redoblaren en atansar-se a la taula presidencial una part del Grup Femeni del Casal amb una superba panera de flors de Sant Jordi que foren ofertes a les personalitats.

El Sr. Pere Gardes fou obsequiat amb un llibre de poesies, i un gerro de vidre esmaltat contenint un pomell de roses de St Jordi. Com a final les nenes Guitart, Cabero i Antoniesa Comejero donaren un recital de poesies que fou del gust de tots abans de la ballada de sardanes que havia de donar un simpàtic colofó a la festa.

Destacades personalitats franceses i occitane com MM. Salvagnac, Vidal, Macfinot acompanyats de llurs distingides families s'associaren als catalans de Montauban.

LA SUBSCRIPCIO PERMANENT DE FOC NOU

Adrecem al nostre subscriptor i amic P. Arru les nostres excuses per haver omès el seu nom com a generòs contribuent a la subscripció especial re FOC NOU per la quantitat de de 100 francs. Aixi mateix ens excusem prop d'un amic d'Amelie les Bains que pel mes de novembre ens trameté 145 francs i del qual no fou possible donar el nom perqué apareixia esborrat en el dors del mandat-carte.

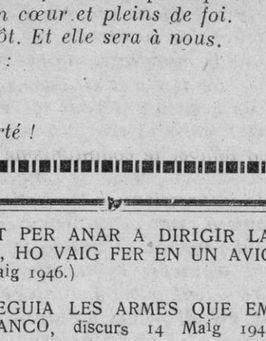

FEDERACIO NACIONAL D'ESTUDIANTS DE CATALUNYA.

Complimentant els acords de l'organització clandestina a Catalunya s'ha constituit, amb domicili a Montpeller, la delegació general de la FNEC a França, que s'encarregarà a l'exili de regrupar els antics adherents de la Federació i d'incorporar-hi tots els estudiants catalans en general comprenent-hi els alumnes dels «Lycées». Tots aquells que no hi estiguin encara en contacte, son pregats d'adreçarse amb la maxima urgència al seu Secretariat per tal de poder posar-los al corrent de diverses questions susceptibles d'interesar-los.

Adreça. Délégation FNEC, Association Générale des Etudiants de Montpellier. Rue de la Croix d'Or. Montpellier; Herault.

UNA CIRCULAR DE LA JEREC

A totes les Delegades i Grupes Femenins de las JEREC a França.

L'hora del retorn a casa nostra pot èsser o no propez malgrat tots els nostres desiges de trepitjar la terra catalana.

Cal pero, que, quan arribi aquest moment les dones d'Esquerra tinguem ja un programa fet, de realització immediata, quan hagim assolit l'alliberació de Catalunya.

Jo us demano a vosaltres totes, d'aportar a aquest Secretariat Femení tot el vostre entusiasme, les vostres idées, el vostre treball, a fi de poder fer conjuntament un plà magnific del que em de fer aci a l'exil i mes tard a Catalunya

El primer que cal es reorganitzar tots els nostres Grups Femenins i sa. Per això us demano que volgueu, com Per això us demeno que volgueu, com Delegada que sou de les nostres Joventuts, en aquest Comité Departamental, reunir les nostres militantes i formar un Comité a fin de que la tasca sigui mes repartida i sotmetre a aquest Secretariat Femení el plà de treball que creieu mes convenient realitzar aci per preparar la tasca de demà a casa nostra.

Espero que tindré la satisfacció de rébre ben aviat els vostres suggérencies el més detallades posible ja que és convenient i indispensable donar als nostres Grups Femenins la màxima activitat.

A l'esguard de la vostra resposta, resta al servei de les JEREC i de Catalunya lliure. — Monserrat Martinez. (Comité Executiu de las JEREC).

E. R. C DELS P.O.

En la darrera Asamblea General militans d'E.R.C. als Pirineus Orientals es va procedir a la renovació dels càrrecs del Consell Departamental, el qual quedà constituit com segueix:

President: Francesc de P. Jené; Vicepresident: Josep Fernàndez; Secretari Salvador Puigvert; Vicesecretaris, Isidre Balada i Pere Canal; Tresorer: Antoni Pont; Comptador: Andreu Ulldemolins; Vocals: Julià Guial, Joan Pairot i Florenci Claret.

Imprimerie du SUD-OUEST
6, rue St-Ursule - Toulouse
Le Gérant, R. CASTELLVI

Les Lletres i les Arts

LA INAUGURACIO OFICIAL DE LA LLIBRERIA «L.E.E.»

Dissabte 4 de Maig, se celebrà a Tolosa la inauguració oficial de la Llibreria franco-espanyola-catalana E.E.E. situada al número 1, Boulevard d'Arcole Toulouse.

Hi assistiren personalitats oficials francesos i tot el mon literari i periodistic hispano-català. Els invitats admiraren el gust amb que ha estat muntada la llibreria i estigueren d'acord a reconeixer que haurà de prestar excellents serveis a la cultura francesa i a la peninsular.

L. E E. ofereix al public no solament tots el llibres catalans i castellans publicats a l'exili, sino que s'interessa especialment per la literatura francesa hispanista o catalanòfila aixi com posa la disposició del public totes les revistes i diaris de l'exili.

FOC NOU desitja als amics que han emprés E.E.E. tota mena d'exits i els assegura el seu concurs entusiata.

«TERRES D'AMERICA» PER JOSEP Ma. POBLET

Després de «Tots tres surten per l'Ozama» de Vicens Riera Llorca del cual parlàvem en el nostre darrer numero, un altre llibre editat a America ha vingut a donar-nos l'emoció de veure la nostra llengua i la nostra literatura objecte d'un culte fervent en terres americanes.

Josep Maria Poblet i Obradors, català de Montblanc, enamorat de Montblanc enyorat de Montblanc, és l'escriptor nat per a la literatura de viatges, el reportage multicolor, la pinzellada ràpida i justa que et dona una idea de l'home i del paisatge. En «Terres d'América», un dels nombrosos llibres publicats per aquest autor dels quals parlarem en altres edicions Josep Maria Poblet ens explica les seves impressions de viatge en el curs d'una excursió aèria desde Mèxic al Brasil.

El color, l'exotisme, la novetat, la gamma diversa i curiosa de paisos y paisatges que visita ara a vol d'ocell, ara en breus estades a Guatemala, Veneçuela, Colombia, Peru, Chile o Brasil donen al reportatge una vida i un interés atreients sobretot per als que han romàs a la vella Europa. El lector se sent viatger, es troba a l'avio al costat d'En Poblet i té la sensació de volar per damunt les maniguies i els ranxos i de sentir la musiqueta cancconera dels negres antillans. I en arribar al final del llibre s'entusiasma amb ell devant la seva admiració per Rio de Janeiro i es plany que el viatje no hagi durat més temps i que l'autor almenys no s'hagi fet una estada més llarga als diversos paisos que visita i dels quals només pot donar-nos una impressió que ens deixa amb la mel als llavis.

«Terres d'Amèrica» serà llegit amb molt d'interés pels catalans d'Europa i molt aviat el podran adquirir en una edició popular especial que sera anunciada oportunament. — P.

NOVES LITERARIES

Ha arribat a Paris, procedent dels Estats Units i Mèxic, En Josep Maria Poblet i Obradors. Durant la seva estada a América ha publicat diversos llibres («Retorn» De Barcelona a l'Havana, «Fets nous i histories velles» i «Terres d'Amèrica»).

«DON JUAN»

El conegut periodista S. Sànchez Boxa ha publicat un interessant opuscle sota el titol «Don Juan» en el qual exposa les intrigues bastices par imposar la restauració monarquica a Espanya, aixi com revela la veritable personalitat del «pretendent». Es molt llegit i es ven a tots els quioscos i llibreries.

ELS JOCS FLORALS DE CATALUNYA

El Consistori dels Jocs Florals ha [illegible] la data del tercer diumenge de Maig per a la celebració dels Jocs Florals que han de tenir lloc a la ciutat de Montpellier.

VENTURA GASSOL A PARIS

Procedent de Suissa on ha passat uns anys ha arribat a Paris el poeta Ventura Gassol. Durant aquest temps ha treballat activament en obres poétiques catalanes que donarà a conèixer aviat i ha col·laborat en revistes franceses i, suisses fent tasca de divulgació de la cultura catalana.

Ventura Gasol ha estat acollit amb afecte en els medis catalans de Paris.

A la carbonera del Riberal

(A la memòria de Lluis Jaoul d'Olot.

Perquè plores, pitarroig
aprop de la carbonera?
No t'alegra el vert del prat
que encatifa la ribera?

Per qui ptiarroig sospires
i et planys amb tanta manera?
No et diu res l'aigua del riu,
fresca, clara i joganera/

Quina pena duus al cor
que talment et desespera?
No son en fiò el cirerer
l'aubercoquer i la prunera

Ploro un amic, bon amic,
l'unic amic que tenia;
vetllo plorant son record
ttoes les hores del dia;

sospiro pel meu amic,
l'unic que jo possela
sospirs que en la fosca nit
son oració i elegia;

pena el meu cor per l'amic
que com ell cap n'hi havia;
carboner de cor d'or pur,
la meva estrella del dia!

Marian LOAIZA.

Llegiu el "Compendi popular d'Historia de Catalunya" editat per FOC NOU *Acaba de sortir*

Nº 35. *(Segona época)* ANY III — 15 JUNY 1946 — Preu : 5 fr.

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

Setmanari català autoritzat pel Ministeri de la Informacio del govern de la República francesa

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 ❖ Tél. 229.83 -:- C.C.P. Toulouse 377.32 ❖ TOLOSA DEL LLENGUADOC

B.D.I.C

Per estimar la patria, coneixeu-la bé. Apreneu de cor el "Compendi popular d'Historia de Catalunya" editat per FOC NOU *preu 40 francs*

EDITORIAL

La repressió franquista

A mesura que es precisen les poscions d'atac contra el dictador espanyol i s'acumulen al dossier de l'O.N.U. les proves irrefusables de la seva complicitat amb l'eix i de les seves activitats feixistes, Franco intensifica la repressió interior i estén les mesures de terror als sectors més moderats del republicanisme peninsular. Pel que fa a Catalunya, en el curs d'aquestes darreres setmanes, han estat detinguts nombrosos elements pertanyents a partits democràtics, especialment d'E.R.C. i d'A.C.A., acusats d'activitats en la Resistència interior. De com son tractats els detinguts politics als calaboços de la «Jefatura» i a la Presó Model de Barcelona, ja se n'ha dit quelcom als membres del Sub-Comité de l'O.N.U. encarregats de la ponència sobra el cas espanyol.

Un poble alamat, perseguit, torturat, objecte de tota mena de vexacions, oprimit en el seu cos i en la seva ànima pel falangisme hitlerià, espera de les democràcies triomfadores un gest de dignitat que no perquè arribi amb dos anys de retard deixarà d'ésser aplaudit pels que encara no han acabat de perdre llur fe en la raó i en la justicia.

I la massa d'exiliats, cansats de sofrir i d'esperar, veu en aquesta criminal intensificació del terror franquista el principal motiu, el més urgent i el més sagrat, perquè no es perdi més temps des de l'exili en dissidències partidistes i en petites baralles familiars que desencoratgen els nostres germans de la Pàtria i justifiquen davant del mon actituds ambigües i inoperants que a la llarga enforteixen la posició del dictador.

Que el nostre Govern vagi de ferm a la realització de la política d'unitat i d'acció que hem vingut reclamant sempre. Cal treballar en pro de la Resistència interior i cal treballar de cara al mon mobilitzant totes les possiblitats d'agitació i de defensa. Tornem a estar en una cruilla favorable, tornem a estar prop del «gol», no deixem, doncs, que la pilota s'allunyi altra vegada i que el clima favorable es dissipi fins qui sap quan...

Si ja hem vist ben clar que no podem comptar amb un ajut ràpid de les grans potències, no hem perdut la fe i sabem que tard o d'hora la raó triomfarà. Hem comprès sobretot que ens pertoca a nosaltres de treballar més que mai justament perquè els interessos dels altres no coincideixen amb els nostres propis interessos i que els nostres estàn inspirats en la justicia i en la dignitat, i no en el petroli, en les bases marítimes o en els factors d'equilibri.

La situació dels nostres germans de la pàtria (que els grans troben que és una Arcàdia) és terrible. URGEIX QUE LA TIRANIA ACABI. HEM D'ESFORÇAR-NOS A ESCURGAR LLUR TRAGEDIA I EL NOSTRE PROPI EXILI fent que el Govern de Catalunya és desideixi a l'acció, que ja sap com pot fer-la, si vol. Mans a l'obra, mans a l'obra, que no es perdi més temps intentant convencer els que no volen ésser convençuts. Que el senyor Bevin es faci falangista si així li agrada, pero nosaltres treballem intensament per la unitat, ajudant els nostres germans de la Resistència mantenint més viu que mai el foc del nostre entusiasme i de la nostra fe en la llibertat i la democràcia, segurs que és l'unic mitjà d'abreujar la tragèdia de casa nostra i d'évitar que nosaltres ens fem vells a l'exili com els russos blancs.

PER ALS TREBALLADORS DEL CAMP

L'Estatut dels mitgers i arrendataris

Ja ho podem dir de seguida. La nova llei agrària aprovada per les Constituents franceses que tantes esperances havia fet neixer entre els treballadors del camp, particularment els catalans i castellans trasplantats a França d'encà del 1939, ens ha decebut. I ens ha decebut per molts conceptes. La trobem francament inferior, en claredat i esperit de justicia, a la nostra llei de contractes de conreu i per sota de la llei agrària espanyola. Pero a més la trobem injusta per als refugiats politics espanyols que han abocat a la terra francesa el seu treball, el seu saber i el seu esforç i no creiem que la nova llei contribueixi gaire a assegurar l'èxit de la politica d'atracció que, par altra banda, sembla voler portar a la practica l'Estat francès per tal de rebastir l'agricultura del país i suplir el seu déficit demogràfic.

La llei és confosa i es contradiu en diversos llocs donant peu a un sens fi d'interpretacions equivoques que produiran milers de conflictes. Es supletória i complementária de l'Ordenança del 15 d'Octubre de 1945, a la qual modifica en diversos indrets afirmant que la nova llei és d'aplicació per a tots els contractes en curs i en d'altres articles, atorga facultats excepcionals als propietaris i als mitgers per a resiliacions i desnonaments immediats.

En concret, el més important de la llei es qüestio i el que més ha d'interessar els nostres compatriotes és el seguent: Es creen dos organismes que practicament resoldran tots els conflicts suscitats entre propietaris i mitgers i arrendataris. Son les Comissions Consultatives agricoles que funcionaran en les capitals de districte i els Tribunals Paritaris Agricoles que substituiran les antigues Comissions paritàries creades per l'Ordenança del 15 d'Octubre 1945.

Las Comissions Consultatives elaboraran uns contractes «tipus» d'arrendament total o parcial (mitgers) i a partir de la publicació dels esmentats «models» mitgers i arrendataris podran demanar la revisió de llurs contractes per adaptar-los a la nova llei.

S'estableix que malgrat totes les clàusules fixades en el contracte i usos contraris respecte a durada del «bail» aquella no pot mai ésser inferior a 9 anys. Es diu també que a la fi del contracte, per resiliació o exhauriment natural del termini, l'arrendatari o mitger tenen dret a ésser indemnitzats per les millores realitzades a la finca.

S'estableix també (i això confirma, perfeccionant-lo el dret ja establerts en l'Ordenança del 15 d'Octubre), que a la fi d'un contracte tot mitger té el dret de demanar que el contracte de mitgeria es converteixi en arrendament (fermage) i que els desacords que es produeixin amb el proprietari recalcitrant seran resolts pel Tribunal Paritari Agricola del districte.

El propietari té el dret de reprendre la finca al cap de tres anys (si s'ha reservat aquest dret en el contracte) sempre que provi que podrà explotar-se-la ell mateix o el seu fill o filla «personalment».

El contracte de mitgeria (métayage) és resiliable tots els 3 anys a voluntat del mitger que no vulgui convertir-lo en arrendament total per mitjà de preavis notificat per escrit.

El mitger que té la direcció de l'explotació pot adherir per 9 anys almenys a una Cooperativa de Cultura, i aquesta adhesió li dona uns drets a romandre en l'explotació sempre que ho faci de manera conscienciosa i perfecta.

Encara més. El mitger en el curs de la durada del contracte té facultat per fer desapareixer ribes, arbres, arbustes, etc., que al seu judici perjudiquin l'explotació per tal de reunir diverses parcel·les que hagin de produir amb més rendiment. I, finalment, segons la nova llei, en els contractes de mitgeria (métayage) el propietari només té dret al terç en comptes de la meita de las collites.

Tot aixo està molt bé en benefici dles mitgers i arrendataris que posen llurs suors a la terra. Pero ara ve el desencis: L'art. 61 de la nova llei diu que per tal de gaudir dels avantatges de la nova llei cal ésser francès o tenir fills francesos o declarats com a tal abans de la promulgació de la llei.

Aleshores, quina llei s'aplica els no francesos, que sôn la majoria dels nostres compatriotes? El Codi Civil? L'Ordenança del 15 d'Octubre? La llei del 4 de Setembre de 1943? No ho diu enlloc. Parlem-ne doncs.

Evidentment cada cas plantejaria un problema diferent i és difícil establir conclusions o normes generals per tal de preveure els diversos casos que ofereixen els nostres compatriotes. Els uns estaran casats amb franceses i hauran tingut fills a França, els altres seran a França des d'abans de 1939, els més seran en aquest país des de febrer d'aquell any pero encara caldria conèixer llur edat per tal de poder animarlos a què exigeixin l'aplicació dels beneficis del nou Estatut d'Estrangers d'aplicació general al marge de la llei agrària que discutim. Justament hem rebut tantes lletres i consultes professionals imprecises que no tenint sécretaris per a contestar a tothom hem cregut que el millor seria d'escriure aquest article que és un estudi de conjunt, fet de cara a tots, pero sense perjudici d'atendre tots els casos particulars que se'ns presentin exposats amb claredat i amb les dades necessàries.

Ara bé. En l'Ordenança del 15 d'Octubre de 1945, derogada o allò que s'oposa a la nova llei, ja s'estableix que el mitger en arribar a la fi del contracte (bail) pot demanar la conversió de la mitgeria (métayage) en arredament i, per tant, sembla indiscutible que aquesta facultat continua tenint-la en la que està en vigor, la qual no solament confirma aquell dret, sino que l'amplia. Aixi mateix la intervenció dels Tribunals Paritaris agricoles per fallar conflictes i desacords sembla iguament aplicable a tothom, sense diferències de nacionalitat. Son, doncs, dos punts importants a retenir.

Tanmateix et fet és que sense tenir en compte que el 30 por 100 de la terra conreuable a França està (a mans d'estrangers, la llei en questió deixa en l'aire un punt tan important com el d'establir QUIN SERA L'ESTATUT JURIDIC APLICABLE ALS NO FRANCESOS, donat que l'article 61, com ja hem dit abans, precisa clarament «que dels avantatges de la nova llei només poden gaudir-ne els francesos o estrangers els fills dels quals hagin adquirit la nacionalitat francesa».

Aixo voi dir que els diputats de la Constituent francesa, més que cercar una solució justa i equitable al problema de la terra, han fet eleccions i només s'han preocupat d'enllaminir els que poden votar. I diem «enllaminir» perquè, en la pràctica, la nova llei resultarà un cent peus un niu de raons i de conflictes que no satisfarà ni a propietaris ni a mitgers ni masovers.

Per això hem de cercar la manera pràctica, clara i segura de demanar al Govern francés que ompleni de seguida, amb una ordenança o un decret aclaratori, l'enorme llacuna que representa l'haver deixat en l'aire els milers i milers d'estrangers que asseguren la vida i el rendiment de l'agricultura francesa.

Car si bé és acceptable la teoria que França no vulgui deixar la seva agricultura en mans d'estrangers sense prendre determinades garanties, i vulgui incorporar a la demografia nacional els agricultors que hi estiguin arrelats, no és comprensible que per aconseguir-ho deixi de banda i arreconi a la babalà justament els que asseguren el rendiment de l'agricultura francesa.

Cal doncs que els arrendataris, mitgers i treballadors estrangers del camp en general, s'agrupin en una organització que podria dirse, per exemple, «Unió de Treballadors Estrangers de la Terra» i que aquest organisme (que es constituiria legalment), s'adrecés de seguida al Ministeri de l'Agricultura fent-li veure la injusticia comesa amb l'obrer agricola estranger, aixi com la necessitat de fixar urgentment «quina es la llei aplicable als no beneficiaris del nou text votat per la Constituent».

Units, sense distinció de partits ni organitzacions, I SENSE FER POLITICA, sino defensa dels interessos comuns, representarien una força, tindrien una personalitat i es farien escoltar dels poders publics francesos. Isoladament, l'acció de cadascun és malmetrá en processos complicats i costosos en els quals trobaran probablement més decepcions que guanys.

D. de B.

LLETRA DE BARCELONA

La resistencia obrera s'accentua. Els anglesos cada dia més "populars" La repressio del règim. Franco trontolla... malgrat els anglesos!

Es molt divertit escoltar el que diuen els partidaris del règim franquista. No es cap secret que el sector de mentalitat mes pobra de la dreta està al costat del general Franco. Son la gent d'ordre que s'inclina reverenciosament davant un militar perquè representa la força. La força per aquesta mena de gent és l'ordre i la llibertat el desordre.

Si us planyeu del que passa davant de certes senyores que consagren les hores del matí a la pietat i á la beneficència, i les de la tarda a les festes mundanes, us diran: de que us planyeu? Mireu el que passa a França. Els francesos es moren de fam i en canvi nosaltres (en dir nosaltres es refereixen exclusivament a la gent que ha aconseguit amuntegar riqueses) tenim tot el que volem. Això es cert. Els rics tenen tot el que volen. Per a la gent que té diners no manca res. A Espanya, com es sabut, no existeixen partits polítics, però està dividida en dos bàndols, els quals estan integrats pels que mengen i pels que es moren de fam.

Els pobres no poden menjar xocolata, però amb seixanta pessetes podeu adquirir un paquet de bombons exquisits. Donen unicament 150 grams de pa per persona, però a les pastisseries podeu adquirir les llepolies que mes us plaguin. Hi ha dolços, pastes seques, tortells, bescuits, però no us hi acosteu si no porteu la bossa ben curulla!

Que té d'estrany, doncs, que la gent d'ordre, que són els qui tallen el cupó i tenen compte corrent al banc, cantin les excel·lencies del règim franquista, si a ells no els manca res? Es clar que tot ho adquireixen a preus exorbitants; però s'aconhorten pensant que ara no hi ha vagues perquè els obrers tenen les mans lligades, i no poden actuar els homes que tenen el vici de pensar i d'estimar la llibertat, perque saben que l'home que no pensa ni es mou lliurement, es un automata. Entre un ninot i un home, ells prefereixen un ninot.

No es possible discutir amb la gent del sector de dreta, perquè quan combateu el règim feixista, us diuen amb una gran insolència: que voleu veure cremar novament els temples i assassinar la gent indefensa?

Si no esteu al costat del general Franco, es que esteu al costat dels incendiaris. No conceben un republica si no porta un punyal a la mà dreta i una teia incendiària a l'esquerra. Ell són la gent de bé i els definidors de la moral cristiana; i tots els qui no són dins de llur cleda, són uns pobres condemnats. Ja fa molts de segles que els fariseus empraven aquest llenguatge.

En un col·legi de Barcelona s'ha arribat a dir a les alumnes que, si passant pel carrer veuen una inscripció damunt d'una paret que es ofensiva per al general Franco, no poden llegir-la perquè és pecat.

A Espanya tot es converteix en una questió de dretes i esquerres. Els homes de la dreta són gent de bé i els de l'esquerra, són fills de les tenebres.

Ells defensen la Religió, però a Bascònia han estat afusellats alguns sacerdots dignissims, per haver comes el delicte execrable d'estimar la pàtria natural.

Els feixistes han intentat corrompre els obrers, però no ho han aconseguit ni ho aconseguiran. Continuament els fan moixaines perquè es deixin estimar. Encara que portin al damunt una pell d'ovella, els obrers han descobert el llop que s'oculta sota d'ella. Els han fet concessions d'ordre material, per veure si reaccionaven, però l'obrer el que vol es llibertat. Es admirable l'actitud dels obrers: es mantenen dignes davant la mà enguantada que els acarona hipocritament.

La classe mitja ha sofert, però els obrers han sofert molt mes encara. L'obrer sofreix i calla, perquè sap que tard o d'hora s'esfondran les tiranies mes sòlides.

El Govern vol donar acolliment als infants estrangers que no tenen llar, i deixà morir de fam els del país. Visiteu les fàbriques on hi ha obrers joves, i veureu que estàn depauperats. Han de viure amb 150 grams de pa i amb una mica d'oli. Per als pobres no hi ha carn. En canvi visiteu els grans col·legis, on són educats els fills de les families benestants, i veureu que estàn ben alimentats. Es que ens sap greu que mengin aquests nois privilegiats? No; que mengin tan com vulguin, però que mengin també els fills dels pobres. No es just, ni es cristià, que hi hagi pa abundant per als rics, i que els obrers hagin de passar amb cent cinquanta grams de pa al dia. No volem la igualtat en el sofriment, sino la igualtat en el benestar.

En algunes fàbriques, els obrers seguelxen essent perseguits, perquè demanen un tracte més humà, i mes equitatiu. De vegades veureu una camioneta de la Policia davant d'una fàbrica; i si us atureu veureu com són traslladats a la Comissaria els obrers que hom considera responsables del moviment «sediciós». Demanar millores per a la classe obrera és un delicte.

Passi el que passi, l'obrer no claudicarà. Malgrat les coaccions de la joventut falangista, mai no han aconseguit que fossin endomassats els balcons de les cases obreres, amb motiu de la commemoració d'alguna efemèride feixista. En canvi hem vist domassos flampants, en els balcons de molta de gent que ens vol fer creure que no es franquista, però s'ajup davant el dictador.

L'obrer ha donat a tots els estaments una lliçó d'energia i de dignitat.

Seguelxen les persecucions. Han estat detinguts alguns militants d'Esquerra catalana i d'Acció Catalana. Entre aquests figura l'advocat Arquer, que ha estat apallissat barbarament.

Ara es valen d'un edifici innoble per a detenir la gent. En un poblet d'Aragó, es va presentar un individu, amb vestidures humils, demanant acolliment. Digué que venia de França i que era republicà. Engrescà els joves mes entusiastes de la localitat, i quan els va tenir engrescats, es va presentar amb un escamot de guardies civils, i els va detenir a tots. La majoria dels detinguts han estat afusellats a Saragossa. Que diu la gent de bé? No confieu cap secret a un desconegut, perquè estem voltats d'enemics. No hem d'oblidar que els feixistes espanyols són deixebles de Hitler. En Franco vol fer desaparèixer tots els homes d'idees liberals.

Existeix la consigna de donar la sensació de normalitat. Aquest mes s'inaugura la Fira Internacional de Mostres i la Fira Nacional del Llibre. Els llibres seràn exposats al Passeig de Gràcia. En compte de donar llibertat a les Cases editores perque exposin els llibres de la manera que els plagui; el Sindicat del Llibre ha construit unes barraquetes uniformes per a tots els expositors. La Fira fara olor de cases barates i d'asil benèfic, la qual llevarà grandesa i dignitat als llibres exposats. Segurament la construcció de les barraquetes uniformes es un negoci d'algun senyor falangista. En totes les manifestacions feixistes hi ha algun negoci ocult. Arriben fins a vendre ninxols d'estraperlo!

La Fira del Llibre posarà de manifest la tirania franquista, perquè un cament hi figuraràn traduccions i reportatges d'alguns periodister, que feien propaganda a favor d'Alemanya, i ara que els alemanys han perdut, duen penjaments de Hitler.

D'ençà que governa en Franco, no s'ha publicat cap llibre original que tingui una mica d'interès. On no hi ha llibertat, el pensament plega les ales.

«El Destino» es el rètugi de tots els escriptors que volenfer mérits per a fer creure que ells mai no han estat feixistes. Llegiu els articles actuals d'En Brunet, i els que escrivia quan els alemanys guanyaven, i veureu que són molt diferents. Ara s'ha tornat mes vaticanista que el Papa.

L'Estelrich, el Don Joan modern sense capa ni espasa, l'home mes insincere de la Lliga, que ridigia la Institució Bernat Metge, i no sabia un borrall de grec i de llatí, s'ha refugiat també dins la hudriguera d'El Destino. El Destino es com la Lliga: hi cap tothom.

El Govern deixa actuar al Paral·lel una companyia de teatre català ;però els diaris tenen la consigna de no ocupar-se de la seva actuació. Sabem que actua pels anuncis de pagament. Va debutar amb «El ferrer de tall» i el public va omplir el teatre. A cada moment esclatava una ovació.

Es possible que algú cregui que s'han precipitat; cal, però, tenir en compte que alguns dels actors catalans que ara treballen es morien de fam. En Garceran per a poder viure feia d'acomodador al teatre Romea.

Els diaris no volen parlar dels actors catalans, pero en canvi quan actua en algún dels nostres escenaris un gitano o una gitana, especialitzats en el «cante hondo», no tenen prou espai per a parlar d'ells. Els gitanos han envaït tots els teatres d'Espanya. En una revista que representa la Celia Gàmez, que està ja molt atrotinada, apareix un personatge amb un ase. Uns guardies el detenen, i el detingut diu que es actor, i que si hi ha tants de gitanos en els escenaris, es natural que els professionals del teatre es dediquen a tobar ases.

Si En Jaumè Borràs, que dirigeix la Companyia catalana, sabés fer contorsions i cantar al só d'una guitarra, els diaris parlarien d'ell. Ara no els interessa, perquè es català e existeix una fòbia terrible contra Catalunya. Ara els artistes i els escriptors catalans tots son «barceloneses» encara que hagin nascut a Picamoixons. Al d'aquell que digui que es català.

L'Enric Borràs ha recorregut els escenaris d'Espanya. Diu que s'acomiada del public espanyol, es fa donar un homenatge, i al cap d'uns mesos torna a actuar al mateix teatre, des de les taules del qual s'havia acomiadat del public.

En Borràs no s'ha portat gaire bé amb nosaltres; però es preferible no parlar-ne, perquè es troba ja a les acaballes de la vida. Els actors quan han arribat al cim de la glòria, necessiten els aplaudiments per poder viure. Està fet una ruina, però ell segueix gallejant. Geni i figura fins a la sepultura.

La gent en aquests darrers dies ha reaccionat davant la possibilitat que l'Onu foragiti En Franco del Poder. La gent del Poble no pot dissimular la seva alegria.

Els partidaris del règim estàn aclaparats. Hom diu que intenten fer venir a Barcelona En Franco, amb motiu de la inauguració de la Fira de Mostres, per tal de donar la sensació que el Poble està al seu costat.

Hem preguntat a un militar si eren certs aquests rumors i ens ha dit: «No lo creo, porque no està el horno para bollos.»

De totes maneres, es capaç de venir i desafiar el Poble. Es un home que té un concepte exagerat de les seves qualitats.

Quan Don Joan, li va dir que no volía acceptar la corona de les seves mans, li va enviar un telegrama que deia entre altres coses: «Parece increible que no quiera usted reconocer mis méritos.»

Davant d'un home així, no hi ha res a fer. L'han inflat tant que serà molt difícil desinflar-lo. No es pot convencer un home que no té el sentit del ridicul.

¡Franco l'ha perdut!

JORDI CATALA.

Vérités et Sophismes

per Domènec de BELLMUNT

On a l'impression en lisant les comptes-rendus des séances de la Sous-Comission de l'O.N.U. chargée de la question espagnole, que ces bons messieurs viennent de découvrir un fait (que nous connaissons depuis longlemps) et sur lequel nous avons insisté publiquement depuis la libération de la France: il s'agit de la complicité de la Police franquiste et de la Gestapo sur le territoire français occupé par les allemands. Le témoignage le plus révoltant, ainsi que le plus indéniable, nous l'offrit le 15 Octobre de 1940 le sacrifice du Président Companys, arrêté en France par la Gestapo et la Police franquiste, agissant ensemble, et emmené en Espagne pour le fusiller à Barcelone après d'horribles tortures. Les ministres Peiró, Cruz Salido, Zugazagoitia, et d'autres encore subirent éxactement la même sort. Franco et Hitler, donc, collaborèrent intimement et ils firent beaucoup plus que se serrer amicalement la main a Hendaye lors de leur entrevue historique: ils assassinèrent lâchement le Président de la Catalogne après avoir violé le droit d'asile sans aucune formalité d'extradition.

Rien que pour cela Franco apparaît aux yeux de tout le monde (sauf pour les travaillistes anglais et le Président Truman) comme un criminel de guerre qui devrait être assis à Nuremberg. Mais il y a encore toute la liste de crimes et de complicités avec l'Axe que tout le monde connaît: arrestation et internement des patriotes français traversant l'Espagne, assassinat en masse de républicains espagnols, persécutions criminelles contra la Catalogne, occupation de Tánger, menaces de la Presse et de la Radio franquistes contra les Alliés, insultes constants contre la France depuis la libération, discours de Franco en faveur de Hitler, intervention armée «réelle» contre une des puissances alliées, espionnage en faveur des allemands, ravitaillement des sousmarins et avions de l'Axe et des «etcéteras» qui rempliraient trois pages du journal.

Le Sous-Comité de l'O.N.U. s'est vu inondé de preuves, de témoignages, d'attestations accablantes contra Franco et quoique dans des termes moderés il a dû reconnaître que le dictateur espagnol est une menace « latente » pour la paix et qu'on doit inviter les Nations Unies a rompre avec le dernier vestige du fascisme en Europe.

Mais nous ne sommes pas satisfaits des conclusions parce qu'elles reposent sur une base fausse et sophistique non seulement en droit criminel, mais en simple sens commun (lequel, comme disait Unamuno, sera bientôt le moins commun des sens). On nous repète tous les jours qu'il faut se désolidariser de Franco (on n'ose pas user le verbe « punir ») parce qu'il constitue une menace pour la paix et on se livre à des batailles littéraires pour établir s'il s'agit d'une vraie menace ou d'un simple danger « en puissance ». Et bien. Nous croyons en bonne logique que les juges appliquent leurs sanctions non pas pour les crimes à commetre dans le futur par les délinquants, non pas par les délits « en puissance » qu'ils peuvent commettre dans l'avenir, mais pour les crimes qu'ils ont déjà commis. Et la liste noire contre le délinquant Franco a été déjà dressée par les républicains espagnols devant l'O.N.U. et devant la conscience universelle !

Franco a fait pire que ses complices. Il a assassiné un chef d'Etat et plusieurs ministres qu'il s'est fait livrer par la police allemande en France. C'est donc une affaire d'honneteté et de justice non seulement de rompre avec lui, mais de le faire juger à Nuremberg. Tout le reste sera des hypocrisies, des balivernes, des pretextes qui ne convaincront personne et qui finiront pour degoutter des démocraties et du socialisme l'opinion mondiale toute entière. Le Parti Socialiste français vient déjà de payer rudement cher le discrédit que les travaillistes anglais font péser sur le socialisme international avec ces étranges et incompréhensibles ménagement pour le premier des criminels de guerre et le dernier pilier du fascisme en Europe. Qu'en ne l'oublie pas.

* * *

En outre, on n'a pas eu encore le temps qu'une décision soit prise au sujet de l'Espagne franquiste après l'enquête de la sous-commission de l'O.N.U. et de Londres et Washington on parle déjà d'exercer le droit de veto contre un possible accord du Conseil de Securité dans le sens de rompre avec Franco, cette décision paraissant trop sevère pour le dictateur espagnol. Heureusement on parle aussi d'un autre projet en sens contraire et qui sera probablement signé par la Russie et le Méxique dans le sens de trouver «insuffisant» l'accord du Conseil.

Ces positions ne nous surprennent pas. Elles sont connues. Dans le dernier debat aux Communes MM. Attlée et Bevin ont insisté et repeté encore une fois ce slogan travailliste qui fait crever de rire le dictateur espagnol, pleurer tout un peuple et cracher de dégout trois cent mille exiliés, à savoir «que la rupture avec Franco froisserait l'orgueil espagnol et rangerait celui-ci à coté du dictateur». Non, mais pour qui nous prennent les travaillistes anglais? Pour des

(Suite page 2)

FP 1968

B.D.I.C

PANTALLA BARCELONINA

EL CIDRALISTA CASTANYS

El ninotaire i cidralista Valentí Castanys ha exposat a Barcelona. A jutjar per la Premsa del «régimen», els cidralistes barcelonins feien cua per visitartar-la. No ens proposem comentar l'exposició, sols volem destacar de l'interviú que concedí a un periodista del «Correo Catalan» que Castanys, l'home sense escrupols, està satisfet de l'exit i sobretot destaca que ha estat molt felicitat per la popularitat que durant aquests «darrers deu anys» ha assolit fent broma per ràdio. Prova eloquent de la seva «adhesión al régimen». En prenem nota i que els nostres amics ho tinguin també en compte. — J. S.

FRANCO I EL SANT PARE

La darrera maniobra de Franco en sentir-se acorralat i condemnat a l'asfixia pel menyspreu mundial, consisteix a voler oferir al Sant Pare l'hospitalitat de l'Espanya falangista per el cas que en ésser proclamada la República a Itália el Papa no se sentís prou segur a Roma...

Ja no cal dir que el pretés gest franquista amaga dues maniobres polítiques que dissimulen grollerament la por cerval del «caudillo» i la seva pandilla de paràsit falangistes que xuclen la sang d'Espanya. La primera, pretendre aparéixer davant del mon catolic com el darrer paladí del cristianisme al mon. La segona, intentar portar l'Estat Pontifici a Montserrat per defensar-s'hi ell a l'hora FATAL de la seva caiguda.

No creiem que el Sant Pare, coneixent com coneix el comportament lamentable d'una gran part de l'església espanyola a favor de Falange i contra el uoble, es deixi caure en el paravy franquista. Les jerarquies eclesiàstiques espanyoles estàn massa compromeses amb el feixisme imperant perquè ningú les pugui salvar de la justicia que els espera. Res de cremar convents ni menjar capellans, pero la Repùbica i la justicia popular tenen comptes severs a passar amb els que han trait l'esperit de Crist fent-se complices i defensors dels crims de Franco i el seu règim d'oprobi.

CENTENARS DE DETENCIONS A TERRASSA I SABADELL

A Terrassa han estat empresonats 180 companys antifeixistes per haver-los trobat algunes fulles clandestines contra el règim. A Sabadell han estat practicades 150 detencions pel mateix motiu. La repressió pren proporcions manicomiais, la qual cosa demostra que el caudillo i els seus perden la carta de navegar. Tanmateix la gent pensa que els anglesos arriben al deliri del cinisme en aconsellar que siguem nosaltres els que ens desfem de Franco. Amb 600.000 presos polítics i el restant del país en llibertat «vigilada», és a dir, amb un policia al darrera de cada ciutadá, voler que lluitem contra un exército d'un milio d'homes, la policia, la guardia civil i els tres cents mil pistolers de Falange!

Tots tenim la impressió que els anglesos s'han convertit no solament en el suport de Franco, sino en els butxins del poble espanyol, i particularment de Catalunya.

EL CAUDILLO NO VE A BARCELONA

S'assegurava que amb motiu de la fira de mostres Franco vindria a Barcelona. Per tal de preparar el terreny s'han fet tres mil detencions més i han arribat nous trens de força armada.

Però sembla que, malgrat haver-li assegurat En Barba que no li passarà res ha decidit no venir, «por si las moscas».

DEDICAT AL SR. BEVIN

La indignació popular contra els anglesos pren proporcions enormes. A cada «afluixada» laborista Franco hi respon amb més xuleries. Ara els martiris estàn l'ordre del dia. A l'hospital ha mort un xicot antifeixista al qual la policia arrencà totes les ungles de peus i mans per obligarlo a cantar. Tenia a més gairebé totes les costelles trencades. En una barriada de Barcelona la policia s'emportà del llit, agonitzant,un obrer antifeixista tuberculos al darrer grau, i al qual encara apallissaren per fer-lo declarar. Morí al cap de dos dies als calabossos de «Jefatura».

Un obrer de la barriada de Sans, malalt d'una meningitis tuberculosa, rebé també la setmana passada la visita de la policia política de Falange. Els «herois» de Falange entraren a la cambra del malalt amb una bomba a cada mà. El metge, que era a la casa, digué als policies que l'estat del malalt no permitia ni trasllats ni interrogatoris, però res hi valgué. El deixaren dos dias, amb guarda de vista, de vista, però finalment se l'emportaren.

Quan no troben els marits, la policia s'emporta les dones, a les quals menaça de tenir-les detingudes fins que es presentin els marits.

La gana i la misèria s'ajunten a la ferotge repressió contra el poble i contra els que son suspectes de no estar d'acord amb el règim.

I que els anglesos i americans vagin dient que és el poble espanyol el que ha de treure En Franco i que «osin afegir que si rompen amb ell aquí ens indignariem. Home, això ja es afegir la mofa més cruel al cinisme més groller.

NOTES «COMARCALS»

L'Ajuntament d'Hospitalet de Llobregat va invitar, no fa gaires dies, els funcionaris anti-feixistes destituits a que es reintegressin a llurs càrrecs. Cap d'ells no ha volgut acceptar la invitació. Així patim gana, persecució i repressió, però encara es conserva la dignitat.

—A Sant Vicens de Castellet, els «liders» falangistes municipals, mentre preparen les maletes i estudien on aniran a amagarse (si hi son a temps, que ho dubtem) es dediquen a oferir albums al caudillo i a menacar les families de les seves propies victimes. Pobra gent! Si sabessin com estàn clasificats, catalogats i anotats on han d'estar i com agreugen llur cas amb bestiesses per l'istil. Tot está més previst i avançat del que molts es creuen, i l'hora de la justicia arribarà per otots,t tan si fan com si no fan.

—A Mataró també hi han hagut noves detencions. I a Monresa. I a Girona.

Els Jocs Florals de Montpellier

per J.-M. BELLIDO

Als Jocs Florals Catalans celebrats a Buenos Aires, a Mèxic, a Santiago de Xile i a Bogotà l'any darrer, han seguit els del dia 19 del passat mes de Maig a la ciutat de Don Jaume el Conqueridor. En rebre la comanda dels catalans de Mèxic, un moment es dubtà entre si es tindrien a Montpeller, o es farien a Perpinyà, en un ambient mes exclusivament català i mes prop del lloc normal de la seva celebració, la ciutat de Barcelona. El cos de Mantenedors es decantà per l'acceptació de l'oferiment de la ciutat de Montpeller i dels bons oficis del Comité organitzador, compost quasi del tot per literats i professors occitans de l'Uuniversitat llenguadociana. Potser la crida dels Mantenedors no circula prou profusament de bona hora, pero els Jocs es feren el dia assenyalat i certament foren lluidissims, a les tres de la tarda del tercer diumènge de Maig, dia 19, l'any de gracia del 1946, a la sala d'espectacles del teatre de la «Comèdie», posat a la disposició del Consistori per l'Ajuntament de Montpeller.

El mati del día de la festa el Cos de Mantenedors i les representacions montpellerines i catalanes anaren als indrets de la ciutat on hi ha les lapides en honor l'una de la naixença de Jaume I, el rei fill de Pere I de Catalunya i Maria de Montpeller, i l'altra a la gloria de Frederic Mistral, el poeta de Maillana, l'amic de Balaguer i de Verdaguer i de tots els poetes catalans. Ambdues làpides son a la vora de l'arc d'entrada al Peyrou, damunt de la volta del qual n'hi una altra que celebra la pau del 1615 i la gloria de Lluis XIV signant del tractat d'Utrech, acta de defunció de Catalunya com a poble lliure. La festa d'arc té una significació ben diferent.

La cobla de Perpinyà, que acompanya les delegacions, fa sonar les veus estridents de les tenores, l'espinguet de les tiples en honor del poeta, i del guerrer, i dels dos pobles agermanats en l'homenatge. Però el temps es brutol i nebulos, el sol no acompanya el seguici, el qual no treu calidesa als breus discursos de catalans i montpellerencs.

A la tarda, a quarts de tres, entrem a la sala de la «Comèdie»; a la porta es mou la bandera de França, damunt el portal central a la plaça. A l'escenari, decorat sobriament, damunt la cadira destinada a la Reina de la Festa, hi ha un enorme escut barrat: una escalinata puja del pati a l'escenari, tres graons més porten a les vuit cadires de les dames de la Cort d'Amor, i un tot sol porta al seient de la futura Reina. ¿Hom hi troba a faltar el tron barceloní, tan ample, tant ricament derat, de gust noucentista, fet per destacar isolat sota les voltes del Saló de Cent, o davant els orgues del Palau de la Música? No, certament. Som a l'exili, i la pompa deu ésser moderada; som republicans i no ens escauen els trons, ni les monarquies unipersonals absolutes, ni que sigui per una tarda. La nostra Reina será acompanyada per altres donzelles, que moderaràn el seu poder, que així tots, adhuc els mes ultrancers en democràcia, acceptaràn de bon grat. A la dreta de la estrada, hi ha les autoritats montpellerines i els membres de la Comissió occitana organitzadora, i a l'altra banda, el Cos de Mantenedors: Pompeu Fabra, que representa el president Irla; Amade, Azema, Rovira i Virgili, president del Jurat; Hurtado i el secretari, Enric Guiter, aquest correctíssimament vestit de frac. Dites pel primer magistrat de la Ciutat les clàssiques paraules «S'obre la festa» (previa una «Marsellesa» a l'entrada del Municipi i del Consistori a la sala). Rovira i Virgili s'avença a pronunciar el discurs presidencial.

L'allau de l'erudició del nostre amic, es desferma sobre l'auditori: Catalunya i el Mitjorn de la Gal.lia, tema que ningú no podria encetar amb mes autoritat, mes virior i mes amenitat que el President del nostre Parlament. Potser a la veu de l'orador s'hi nota una lleugera fatiga; aquest no pren els tons calids i vibrants dels seus discursos polítics, adhuc dels pronunciats a l'exili. No en va han passat set anys de treballs i penes pel nostre historiador; però es tal l'emoció que hi posa en recordar a Maria de Montpeller i el seu fill Jaume el Conqueridor, el rei Reiner d'Anjou, le bon rei dels provençals, Mistral cantor de l'unió i la separació de les contrades d'una i altra vessant del Pirineu, que el public premià amb llargues salves d'aplaudiments, durant i en finir la peroració del nostre amic.

Ara es el torn d'Enric Guiter, el meritíssim secretari. En un català correctíssim, de dicció clara i de pronuncia agradable i entenedora, ens llegeix la memoria del Jurat, amb la gestació dels Jocs celebrats a Montpeller, cinquens de la serie de l'exili en l'any LXXXIV de llur restauració. Un quadern que es repartia a l'entrada del Teatre, obra del mateix professor Guiter, ens informava de la creació i la restauració de la Gaya Festa. L'obra de les comunitas catalanes de l'América llatina, la comanda feta als catalans i als amics de les Lletres catalanes residents a França, els esforços de primer dels amics occitans de Montpeller i dels Mantenedors després, tot hi es en les paraules sempre gentils del professor Guiter. Ve després l'obertura dels plecs amb els noms del poetes premiats, previa la referència als motius del Jurat per a la concessió dels premis, dobiats ara de sengles dollars, que sense llevar res de l'honor i la cortesia dels premis, els afegeixen substantivitat: ¡com deu celebrar-ho Joseph Carner, que innovà aquest costum, molt modestament, en els Jocs Florals de la ruralia catalana, cap als anys de 1906 a -912! Esperèm que la generositat dels catalans d'Amèrila farà que mai s'estronqui una tradició tan ben iniciada.

El primer nom proclamat es el de Ventura Gassol, guanyador de la Flor Natural: el poeta àgil i jove com sempre, potser una mica prim, puja la estrada, pren el ram (uns clavells rojos) i surt de la sala en busca de la Reina i de la Cort d'Amor. Als acords de la Marxa del Rei Joan, fan la entrada al pati del teatre la Reina, Teresa Rovira, del bras del poeta, i darrera Annie Fleche, Mary Roussy, Annie Decaussy i Raymonde Salle, montpellerines, Joana Mercader, perpinyanenca, i Nuria Torres, Anna María Ametlla i Montserrat Alavedra, catalanes exiliades. Son nou, com les muses: van totes habillades de blanc. La Reina, concirosa, cobreix la seva testa amb un vel lleuger, com el que porten les nuvies tolosanes, esmaltat de petits punts brillants de metall daurat; les altres no porten mes atuells que la propia joventut i les cabelleres recullides.

Quan Teresa Rovira s'asseu al setial del mig, i a la seva esquerra es posa Annie Fleche, hom diria que revivan Beatriu i Joana, les dues companyes sonet de la «Vita nouva». Llurs noms son dels mes notats dels desterrats, el que Dant ens descriu en el mes bell del primer magistrat municipal de Perpinyà, als de les millors families de professors de l'Universitat de Montpeller: dues d'elles, quan es presenti el chor dels estudiants a cantar «Muntanyes regalades», baixaràn de l'estrada per a barrejar-se amb llurs companys. Hom ens digué després que Joana Mercader es una notable musiquesa.

Gassol llegí amb veu entera «Ametller florit», la poesia premiada. Hom cridà després Julià Gual, guanyador d'un accèsit a la Flor, amb «Dalt la muntanya», i Fermí Palau Caselles, amb el seu «Poema de l'amor vera». Tots foren llargament aplaudits. Julià Gual guanyà el premi de l'Editorial Rafassol, amb unes «Estances de l'amor perdut». Tots reberen llurs premis de ma de la Reina, que besaren cerimoniosament.

Guanyà l'Englantina Josep Carner amb el seu poema «Vetlla de retorn», que llegí Víctor Torres; poesia potser una mica difícil, en la qual es revela el Joseph Carner de sempre, hàbil de paraula i un poc hermètic de sentiments. Els acotsits els guanyaren Ambrosi Carrión, amb un viril «Cant d'enyorance», i Josep Carner Ribalta, amb «Enyorança sense retorn». Ambdues poesies foren llegides. La psicologa de cada un dels poetes hi es ben paresa, un mateix tema i un mateix sentiment vistos sota angles personals, ben diferents per a cada un dels tres. Foren molt aplaudides.

Fin da la lectura de les poesies premiades amb l'Englantina, s'avança el senyor Debenais, de Perpinyà, i amb agradable veu de bariton canta l'«Emigrant» de Vives i Verdaguer: fou el major moment d'emoció musical de la festa. La veu vigorosa i modulada del cantant, feu oblidar el magre armonium d'acompanyament. Fou de doldre que hom no encarregués a la cobla perpinyanenca la part musical: hom temia potser que la cobla massa sorollosa, ressonés asprament sota el polit sostre del teatre mes bell del Midi. Els cants (Marsellesa, Cant de la Copa, marxa del Rei Joan i Segadors), foren interpretats per l'armonium, sense esclat, a mitja veu, com amb sordina; el senyor Debenais fou molt aplaudit.

El secretari ens informa que la Viola havia estat el premi al qual aspiraven en major nombre els poetes concurrents. La guanyà Carles Grandó, amb «Nadal de guerra», que llegí el mateix autor. Obtingueren accésits «Ter shermites» de Simona Gay, germana de Joan Sebastià Pons, poesia que ens dolém no fos llegida, i J. Prous i Vila amb una dedicada a Sant Roc, patró de Montpeller, d'aire popular i desinvolt, que'l Sant tan benvolgut pels catalans esperèm sabrà perdonar.

Ramon Xuriguera guanyà la Copa artística; Rafael Tasis el premi «Concepció Rabell», abs el seu llibre «Histories de coneguts»; Joaquím de Camps i Arboix i Josep Quero Molares el «Joan Lluhi», de Dret civil català; Josep María Corredor el destinat pels catalans de Xile a una obra filosófica escrita per un exiliat; Ferran Canyameres un per un treball inédit en prosa, do dels catalans de la Repùblica dominicana; Doménec Colomer el donat pels fills de Granollers a l'exili, en honor de F. Maspons i Camarasa, a un escriptor fill de Granollers i exiliat; Hilda Agostina el creat en honor de Marcel.li Domingo; Joan Alavedra el donat pel Casal Català de Bordeus en honor de Pau Casals, i Feliu Elies (Apa) el sufragat per la «Editorial Albor», amb un llibre sobre «L'art del llibre català». En aquest moment sortí a l'escenari la «Chorale» dels Estudiants de Montpeller, i cantà «Muntanyes regalades», a veus soles, honor que el Consistori i els concurrents agraïren i premiaren amb llargs aplaudiments. Interpretaren la cançó popular, expisitament harmonitzada, al nostre gust amb tons potser excesivament elegiacs. Per ells la cançó popular es mes una enyorança, un plany, que una afirmació ardida, com ho es per nosaltres. Repeteixo que es tracta d'una questió de gust, i faig constar que foren entusiàsticament aplaudits. Totseguit Pere Rouquette, literat marsellàs, llegí la composició seva que havia obtingut el premi de la Mantinença Llenguadociana del Felibrige, instituit en honor dels poetes catalans, que fou seguida del «Cant de la Copa» a l'armonium, peça indubtablement destinada a ésser cantada, que mançà de virior i colorit.

Amadeu Hurtado, orador reconegut i lector inimitable, llegí el «Discurs de Gracies»: digué bones paraules a la Reina i a les damisel.les de la Cort d'Amor, encoratjà els poetes, saludà les autoritats i els montpellerencs tots que eren al teatre, i feu vots per que l'any que ve els Jocs es facin a Barcelona, bon design en el qual l'acompanyà la concurrència tota, no cal dir-ho.

La festa es clogué amb uns «Segadors» corejats pel públic, una mica mes vibrants que la resta de la part musical. A la plaça hi havia ja la Cobla, que tocà tres sardanes, que puntejaren la Reina i la Cort d'Amor, i tots els catalans d'edat adequada presents. Al final de la tercera sardana començà un diluvi que durà fins a les onze del matí del dilluns, i feu impossible tota la part prevista de festa a l'aire lliure. A la nit, es feu el sopar dels Jocs, en una sala atapeïda de comensals, tant que calgue, per fer arribar la Reina i les dames als llocs destinats, fer-les passar per damunt de les taules, sostingudes pels assistents. Hi hague lectura de poesies dels poetes presents, malgrat unes paraules comminatories de Mestre Fabra, hi hagué discursos dels amics montpellerins; el professor Amade digué unas paraules comentant una cançó popular.

Els assistents a l'apat però quedaren en que l'any que ve el sopar sería sino a can Martín, a la Punyalada o algún altre restaurant barceloní. Sota la pluja, aquesta vegada d'aigua i no de dollars, els premiats, els no premiats i els altres, passada la mitja nit tornaren cadascú al seu allotjament, i foren acabats els Jocs Florals de Montpeller.

¿On seràn l'any 1947? ¿S'hi revelaràn poetes nous? ¿Seguiràn els ja madurs amb les energies d'enguany? Sigui el que sigui, hom ha fruit una bona diada, la nostra llengua ha donat una prova més de que no va cap a la posta, i les nostres gents de lletres han acreditat que saben cumplir els deures que els imposa l'hora que vivim.

J. M. BELLIDO.

LES LLETRES I LES ARTS

EXPOSICIO FIGUEROLA A MONTAUBAN

Aprofitant l'ocasió de l'anunciada visita del Mestre Casals a Montauban, el pintor catalá Ramon Figuerola ha preparat una exposició a la Sala d'Actes de la Chambre de Commerce a honor de l'il-lustre music català.

La inauguració tindrà lloc el dilluns 17 de Juny a les 3 i estarà oberta fins el dia 20. Contindrá paisatges, natures mortes, flors, figures i il.lustracions. Hi ha gran interés per admirar les obres d'aquest estimat artista exiliat.

ELS OCCITANISTES DE MONTAUBAN I CATALUNYA

Per tal de remarcar la comprensiòn entre el poble català i llenguadocià el senyor Léon Feral, que assistí a la festa de Sant Jordi organitzada pel Casal Catalá, tingué la idea de recollir la caracteristica de la festa en un excel.lent treball literari que va llegir a la festa que l'Escola Carsinola celebrà el dia 12 a la Cambra de Comerç amb motiu de la conferencia de M. Machicot sobre «Els trobadors».

Hi hagué reconstitució de temes liries dels temps medioevals a carrec de Mlle. Gardes i MM. Mitalosere i Gardes. La senyoreta Boissellier interpretà les melodies amb una veu exquisida.

A la residència de l'acte hi havia el president del Casal Català el nostre amic F. Marcet.

GIOVANNA I ALTRES CONTES. per VICENS RIERA LLORCA

La Col.lecció «Lletres» editada a Mèxic, ha ianugurat la seva vida literària amb un recull de contes i novel.les curtes originals de Vicens Riera i Llorca.

Aquarel.les de l'exili, pinzellades psicologiques breus, realisme discret istil frese i planer, heu's aci les caracterstiques d'aquest recull de novel.letes qu es llegeix amb gran interés. Tanmateix "autor no ha arribat a encertar alguns dels temes del seu llibre, «Giovanna», per exemple, és més que un conte, un capitol de novel.la inacabada. «Es una platja», és un aiguarfort de l'exili. En canvi, «l'indiefrent» i «Penediment» ens semblen dos contes perfectament reeixits.

RECTIFICACIO

A proposit del llibre «Terres d'Amèrica» de Josep Maria Poblet, del qual ens ocupàvem en el nostre numero anterior, hem de rectificar el segón cognom de l'autor del qual deiem equivocadamnt que es deia Obradors. L'Autor de «Terres d'América» recentment arribat a Europa, es diu Josem Maria Poblet i Guarro.

VÉRITÉS ET SOPHISMES (fin)

idiots ? Pour qui prennent-ils l'opinion publique mondiale ? Pour un amas d'imbéciles auxquels on peut débiter n'importe quoi ?

Qu'on ne fasse plus promener notre pauvre président Giral plein de bonne foi et de loyauté pour l'exposer au ridicule devant le monde. Qu'on ne crée plus de comités et que l'on ne cherche plus des prétextes pour faire traîner l'affaire espagnole et en définitive maintenir Franco au pouvoir. Ce dernier debat aux Communes nous confirme nos impressions du premier jour. Que les travaillistes anglais, sécondés par M. Truman, gardent Franco comme un a tout contre la Russie et que la seule force qui compte pocur eux c'est la tension de plus en plus forte qui existe entre les angosaxons et les Soviets!

Nous avions écrit (la veille des élections anglaises) que si les travaillistes gagnaient la majorité il ne fallait pas se faire trop d'illusions car leur politique internationale serait aussi impérialiste que celle des conservateurs. Cette affirmation nous valut à l'époque pas mal de quoalibets de la part de certains journaux extremistes qui nous traitèrent de « journaliste petit bourgeois ». Nous voudrions bien savoir qu'en pensent-ils maintenant ces messieurs qui croyaient que si les socialistes anglais obtenaient le pouvoir ils se debarrasseraient de Franco dans les 24 heures. Ils ont fait pire que les conservateur et je m'incline à croire que dans certains aspects même M. Churchill aurait été plus énergique, tout à moins plus conséquent que M. Bevin.

Le fait est que dans ce dernier debat aux Communes M. Churchill a rendu hommage solemnel et publique aux travaillistes pour leur politique internationale. Il a venu leur dire qu'ils ont dépassé tous leurs espoirs, ce qui revient à affirmer que la polique étrangère britannique suit la même inspiration conservatrice et impérialiste que dans le temps de M. Chamberlain et de M. Churchill. Il a ajouté qu'il pense comme M. Bevin (nous nous en doutions !) sur l'affaire espagnole et que le caractère fier des espagnols ne supporterait pas une intervention étrangère contre Franco ! Evidemment soutenir Franco ce n'éest pas une intervention. Reconnaitre le gouvernement républicain ou rompre avec le dictateur fasciste ce serait intervenir et surtout cela ferait indigner le peuple espagnol trop heureux d'avoir eu un million de morts combattant contre Franco, six cents mille prisonniers politiques incarcerés par Franco, cent mille fussillés par Franco, six cents mille exiliés républicains contre Franco... Debarquer en France pour libérer ce pays des allemands ce n'est pas intervenir, imposer des élections en Grèce ,sans le sgauches, ce n'est pas intervenir, mais rompre avec l'homme qui envoya pendant la guerre une division phalangiste contre la Russie et qui était l'allié reconnu de l'axe, ce serait intervenir. Ah, et oui, et surtout cela ferait « indigner » le peuple espagnol !

Après ce dernier débat aux Communes et après la politique de M. Bevin au sujet de Franco, nous nous demandons en quoi consiste-t-il le socialisme anglais ainsi que leur conception des idées démocratiques. Ils accusent les russes d'impérialisme et ils se defendent d'en être eux-mêmes. Ils se disent socialistes. Mais nous croyons savoir que le socialisme en plus d'un caractère social appliquant sur le plan national intérieur des doctrines marxistes doit avoir des activités et des principes qui se refletent sur le plan international, étant internationaliste par essence. Et c'est alors que nous nous perdons. Dès socialistes maintenant des rapports diplomatiques, avec des fascistes ? Des socialistes faisant une politique impérialiste ? Des socialistes en faisant le jeu en defendant les intérêts du capitalisme national et international ? Des socialistes soutenant Franco, Salazar et Péron ?

Qu'on nous leur explique. Nous ne demandons qu'à être convaincus.

PAU CASALS A TOLOSA

L'eximi mestre català Pau Casals, de prestigi universal, la dignissima posició del qual no gant-se a tornar a tocar a Anglaterra mentre aquest país no rompi amb Franco, li ha donat una aureola de Gran Democrata i d'Artista Exemplar, ha honorat la ciutat de Tolosa amb la seva presencia.

El Teatre del Capitoli veié el dia 12 de Juny de 1946 una de les solemnitats més brillants del seu historial i tota la ciutat francesa, llenguadociana i catalana acudi a escoltar, a homenatjar i ovacionar el nostre il-lustre compatriota Pau Casals.

FOC NOU adreça al gran music del mon democràtic la seva salutació més fervent i més entusiasta i posa de relleu el gest de l'artista que donà aquest concert i d'altres que en té anunciats a benefici de les victimes de l'exili i de la resistencia catalana.

L'Alcaldia oferí un vi d'honor a l'il.lustre artista en el curs d'una recepció oficial brillantíssima.

Associem a l'èxit musical de Pau Casals, la gran pianista Reine Giannoli, que és revelá digno del Mestre i es féu ovacionar amb devoció i entusiasme.

Als nostres subscriptors i amics

Els nostres lectors ja saben com hem estat perseverants i fidels a la nostra linia de conducta patriòtica i quants obstacles hem hagut de vencer per poder tirar endavant. Però n'hem sortit gràcies a l'ajut dels nostres subscriptor, tots ells models de patriotes i protectors de FOC NOU.

Una de les nostres il.lusions més cares era poder continuar les edicions populars iniciades amb la Biografía del President Companys (el primer i millor i gairebé unic homenatge, retut pels catalans de l'exili en forma de llibre al President màrtir de Catalunya) i seguides després amb el petit volum dedicat a Verdaguer.

Avui anunciem als nostres lectors l'aparició d'un «PETIT COMPENDI POPULAR d'Història de Catalunya», revisat i prologat pel mestre d'historiadors Antoni Rovira Virgili. El Compedi en questió enclou la Història pàtria des de la prehistòria fins al 15 d'Octubre de 1940; és dir, no hi ha cap text d'història catalana que arribi tan endins de l'època contemporania.

El tiratge és limitat, però per agraiment als nostres suscriptors en reservem un exemplar per a cadascun. Els el trametem directament a domicili amb una fórmula de mandat pel seu modest import de 40 francs.

Els exemplars que ens restin els posarem a la disposició dels Casals Catalans de França, els quals poden ja anotar entre llurs socis les demandes d'exemplars perquè puguin fer-nos demanda en form.

* * *

Els subscriptors de les grans ciutats han rebut a domicili el rebut de dos trimestres, assegurant-los la subscripció fins al n.° 45.

Alguns ens han estat retornats amb la menció «Parti sans adresse». D'altres eren absents. La majoria han pagat amb l'alt esperit de patriotisme que els ha portat sempre a sostenir FOC NOU, organ de la unitat catalana de l'exili i de l'interior. Ajuden-nos, encara. Treballar per FOC NOU és treballar per la llibertad i per la renovació de la Pàtria.

Comenceu, doncs, a trametre el vostre abonament al C. C. P. de FOC NOU, n.°377-32, Toulouse.

El Doctor Joaquim XIRAU

JOAQUIN XIRAU HA MORT

A la tarda del 16 d'abril passat, en sortir de la Facultat de Lletres de l'Universitat de Mexic, quan acompanyat del seu fill i nuida la lliço del dia s'encaminava a casa seva, fou atropellat per un tramvia el nostre amic el Doctor Joaquim Xirau i morí al pocs minuts a consequencia de les greus ferides sofertes; el seu fill fou també ferit, lleument. Xirau fou en la seva joventut alumne de la Facultat de Filosofia barcelonina, i senti la seva vocació a les lliçons inoblidades de Jaume Serra Hunter, mort també a Méxic fa tres anys. Professà a Barcelona Lògica fundamental al curs preparatori de Dret, i altres branques de la Filosofía als cursos de la Llicenciatura en aquesta Facultat. Sentí pregonament els problemes pedagogics, fou l'animador de la Secció de Pedagogia de la dita Facultat, i organitzà en unió de Joseo Estalella el primer Institut Escola barceloni, l'establert al Palau del Governador de la Ciutadella. Actuá al Consell de Cultura de la Generalitat, i fou un dels regidors elegits el 12 d'Abril del 1931, formant part de l'Unió socialista de Catalunya. La guerra civil i l'exili l'afectaren profondament, i passat a Mexic dels primers, contribuí eficaçment al ressorgiment de les ciencies filosofiques a les Universitats d'aquella República. Els que forem els seus amics, els deixebles, i en general tots els imadors de la Cultura Catalana, l'enyorarém, i ens farà molta falta quan sigui l'hor de restaurar l'Universitat autónoma de Catalunya, de la qual, com a Degà de la Facultaé de Lletres, fou un dels més valuosos elements de govern. Jove encare, escassament tenia cinquanta un anys, deixa una obra inacabada pero també nombrosos deixebles que sabràn continua-la. Respectuós amb totes les maneres de pensar, militava a les noves escoles idealistes, pero la seva actuació de mestre s'extenia a qants vinguessin del camp que vinguessin, se li acostaven com alumnes dels cursos oficials, o en demanda d'illustració o de consell. !Descansi en pau!

Imprimerie du SUD-OUEST
6,rue St-Ursule - Toulouse
Le Gérant, R. CASTELLVI

NOTA de la Sots-Secretaria de la Presidencia de la Generalitat

El Molt Honorable Senyor Presiden de la Generalitat ha rebut gran nombre telegrames i lletres denunciant-li els actes de terror que venen perpetrant-se a casa nostra per part del règim franquista i demanant la seva enèrgica intervenció.

En respecta a tots aquests documents, la SotsSecretaria de la Présidència de la Generalitat de Catalunya ens comunica que, fidel a l'acord adoptat pel Govern en la seva reunió del mes de gener d'enguany, el President Irla ha intervingut en totes les gestions sobre fets que li han estat comunicats valent-se de la via diplomàtica adequada.

No cal dir que la Presidència de la Generalitat continuarà fent totes les gestions adients cada vegada que la vida d'algun patriota català estigui en perill.

ç ç

N° 36-37. (*Segona época*) ANY III — 15 JULIOL 1946 — Preu : 5 fr.

Diu la premsa de Franco! "El delegado britanico es todo un caballero."

B.D.I.C

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

Setmanari català autoritzat pel Ministeri de la Informacio del govern de la Repùblica francesa

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 ❖ Tél. 229.83 -:- C.C.P. Toulouse 377.32 ❖ TOLOSA DEL LLENGUADOC

Diu un adagi espanyol : "Poderoso caballero es don dinero."

EDITORIAL

Les lliçons del 19 Juliol

Deu anys! El dia 19 d'aquest mes farà deu anys que els militars espanyols, sostinguts pels monarquics, per l'extremadreta i per tots els anticatalans d'Espanya, que no son pocs, s'aïxecaren contra la Repùblica i contra Catalunya amb la col.laboració exterior de l'eix Roma-Berlin.

Hitler i Mussolini, que preparaven llur gran batalla contra la democràcia i contra la llibertat, propulsaren el moviment feixista espanyol, el sostingueren i l'ajudaren obertament perquè sabien que la mort de la Repùblica espanyola equivalia, un dia o altre, a l'enfonsament de la Repùblica francesa i al triomf, almenys inucial, de llurs armes a tot Europa. La City anglesa finançava els rebels. El senyor Chamberlain feia com aquell que no ho veia. El Comité de No-Intervenció era un Comité creat exprés per a no deixar intervenir ningù en favor dels republicans espanyols. tot permetent que alemanys i italians aboquessin homes, tancs i avions a l'exèrcit dels sublevats. Per no mancar-hi res, el senyor Roosevelt i la democràcia americana confosa amb el capitalisme americà, també feien els ulls grossos i adhuc el Sant Pare acollia amb declaracions inequivoques i alguna que altra benedicció les declaracions de l'episcopat franquista i els estendards de la «Santa Croada»!

La desunió interior, el sectarisme mortal, els excessos revolucionaris, l'oblit de la causa comuna preterint-la per lluites fratricides, feren el restant. La Repùblica espanyola i les llibertats catalana i basca moriren a mans del feixisme internacional. gran animador i sostenidor de la rebel.lió militar franquista.

La lliçó del 19 de Juliol—car hem de cercar en els fets històries viscuts per nosaltres allo que pot alliçonar-nos per al present i per al futur—no pot ésser més clara i tot la sabem de cor: varem triomfar dels rebels en poques hores quan, agermanats per un mateix ideal i per un mateix perill, lluitàrem lleialment, romànticament per la causa superior de la Repùblica i de la llibertat. I els rebels foren esclafats allà on l'ideal era més ferm, més viu, més viril: començant per Catalunya i seguint per Basconia.

Catalunya vencé als militars sublevats. El poble català, lluitant per un doble ideal de pàtria i de Repùblica, de llibertat nacional i de democràcia republicana, aconseguí els rebels en poques hores. Aquesta és la primera lliçó a retenir per nosaltres i pels republicans espanyols que encara senten reserves atàviques davant les reivindicacions nacionals catalanes.

Però a Catalunya i fora de Catalunya la victòria republicana és malmeté al cap d'uns dies amb desviacions fatals que no s'havien d'haver produit, i aquesta és l'altra gran lliçó que també cal retenir. Precipitació suicida d'unes minories que volien imposar-se pel terror, lluites d'hegemonia entre elles, feblesa del Govern, improvisacions revolucionàries que no feren més que afeblir la unitat necessària i el prestigi de la causa comuna. I encara en paguem les conseqüències!

Car no és cap secret per a ningù que el sentiment general a Catalunya i a Espanya és d'oposició total i terminant a Franco. Que la massa popular aspira a un règim de llibertat i de justicia. Ah, però que tothom, TOTHOM, afegeix que no és vol tornar a les convulsions revolucionàries de la guerra civil i que no volen veure continuats pels homes de la Repùblica els procediments utilizats pels falangistes. Una bandera d'unitat catalana respectada i defensada amb disciplina i esperit constructiu, en un règim de respecte a la persona humana, de convivència i de correcció; és a dir, de llibertat i democràcia. Totes les concessions possibles als treballadors. mes encara que les que preconitzen partits obreristes avançats si son compatibles amb las possibilitats de l'Economia nacional. Tribunals depuradors que facin justicia a tots. Però que un sentit de responsabilitat preside ixi tots els actes de la pròxima Catalunya, que vol refer-se dels mals i les angoixes passades amb una sana, vigorosa i entusiasta política de renovació nacional!

SELECCIO

per J.-M. Llado FIGUERES

El millor homenatge que podem dedicar als caiguts durant aquests deu anys per la nostra

Tal com ja era de preveure, causa, és el d'esmenar els nostres errors, treballar ardidamen per la reinstauració de la democràcia a Catalunya, assegurar-ne l'existència, practicar una política concreta i eficaç i fer de Catalunya un model i un exemple.

Trist és confesar-ho però a l'exili no hem donat gaires proves d'aquesta voluntat. Es cert que han passat els temps turbulents del 1944 en els quals, alliberada França, tothom tirava al dret, amb una inconsciència inqualificable, a base de crear comités, unions, aliances, federacions i de dir tantes bestieses que semblava que n'haguessin organitzat un concurs. D'aleshores ençà les coses ha canviat, però no del tot. Hem arribat a un acord, però només a mitges i no pas unànim. N'hi ha que han acceptat el Govern, però no desaprofiten cap ocasió per a bescantar-lo sense, però contribuir amb el grau de sorra necessari a corregir-ne els defectes que presenta com tota causa humana. N'hi ha d'altres que, amb l'excusa d'una independència d'esperit—que tampoc no tenen—llancen sagetes enverinades i es queden amb la consciència tranquila com si haguessin fet una bona acció. N'hi ha que es pensen que són alguna cosa i que somniem cartéres, sotssecretaries, direccions generals, ambaixades, sense donar-se compte que en els temps actuals aquests càrrecs no són llocs de repòs i de benestar, sino llocs de combat, de responsabilitat i de perill.

Caldria, amics, que uns i altres ens formalitzèssim. Governar Catalunya és una missió delicadíssima que no escau a tothom. Si esteu malalt no anireu a cercar un «curandero», sinò un metge. El cos de Catalunya necessita metges. Passa una crisi molt greu, i quan l'hagi superada necessitarà una cura delicada i poc soroll.

Això vol dir que hauriem d'esforçar-nos a renunciar a les lluites partidistes, a les questions d'amor propi i a les vanitats personals, i situar als llocs d'alta direcció els homes de valua provada. Comptem, per sort, amb bons equips de tècnics en tots els dominis. No són homes, però, espiritualment eixuts, és a dir, lliurats d'una manera exclusiva al conreu de llur ciència, sino uns homes enamorats d'un ideal i servidors de l'ideal; uns homes que han vingut a l'exili o que, a Catalunya, han menat una vida digna i han seguit treballant silenciosament per la causa nacional catalana.

Aquests homes no pujaràn, espantàniament, a l'escena política. No hi pujaran per modèstia i per què la veuen ocupada per gent que hauria d'estar al pati de butaques o al galliner.

La nostra ambició de catalans hauria d'ésser aquesta: veure'ns dirigits pels millors, pels capaços. Ara bé: la responsabilitat de què molts d'aquests no ocupin els llocs de direcció no escau únicament als que fins ara han dirigit els partits a casa nostra; escau també als interessts. Els temps actuals son l'antitesi del quiet'isme. Tots estem obligats a moure'ns, a col.laborar, a actuar. L'home és el conjunt dels seus actes. Ara menys que mai no ens podem recloure en la nostra intimitat i viure absents de l'univers humà. Les inhibicions, les dimissions ens han costat molt cares. Les actituds olimpiques i les torres d'ivori no són d'aquesta era atòmica. Les dictadures totalitaries ens han enenyat a ésser dinàmics. Per què no podem seguir l'exemple i posar-lo, no pas com els totalitaris han fet, al servei d'una mala causa, sinò a profit d'una de bona, que és la nostra.

Jo cada dia crec menys en els homes «de moltes posibilitats», i en aquest punt, com en tants altres, soc existencialista. Qué és un home de possibilitats? Ningù. Els homes no es mesuren pel que «podrien fer», sinò pel que fan. Ningù no dirà: «Aquest és un gran pintor» d'un home que «hauria pogut fer molt bons quadres», sinò d'un home que n'ha fet de bons. Es hora, doncs, que aquells que son útils actuin en política. «La política? Quin fàstic la política!», diran alguns. Ja em perdonaran que els interrompi i els contradigui. La política no són les eleccions, els discursos i menys encara les travetes. Hi ha —això sí— la política electoral, que és aquella que se segueix en periode d'eleccions però hi ha també una Política econòmica , una Política cultural, una Política financiera. Cada branca de l'activtat comù mereix i necessita una Política. Cada partit té la seva en cada un d'aquells dominis. I per què aquesta política sigui ben conduida cal que els organismes dirigents del partit la confiin als homes més competents. No ha d'haverhi resistència, per part d'aquests, a col.laborar en les tasques públiques, ni obstinació dels dirigents a deixar els veritables valors allunyats d'aquestes tasques.

No sé si m'he explicat prou. Però em penso que m'heu entés. Aquell que no ho entengui és perquè no li convé, i això vol dir que és ell que no ens convé a nosaltres. No ens convé per diverses raons, una de les quals és la de que traeix la memòria dels que moriren per què Catalunya visqués.

El Dr BELUDO

que ha clausurat brillantment a Paris les conferències mèdiques de Cultura Catalana

Histoire d'un crapaud

per Domènec de BELLMUNT

Il était une fois un crapaud extraordinaire, obèse et bourgeois, roi souverain dans un champ de pâture qui entourait une mare. Un soir orageux et humide, le batracien sauta sur le chemin qui traversait les prés de ses domaines et regarda le paysage de ses gros yeux myopes. Il se sentait heureux. Pour un crapaud sybarite et goulu cette petite promenade hors du champ était un délice. Il n'avait pas peur. Philosophe d'instinct, il connaissait le dégoût des hommes pour sa race, dégoût libérateur qui le sauvait presque toujours du danger. On tue un scorpion, on tue une vipère, mais on s'éloigne d'un crapaud par une simple réaction de répugnance. On le hait, on a du mépris, pour lui et il vit du dégoût des hommes. Et il s'en f...

Cependant, il ne savait pas que deux paysans farceurs et têtus allaient passer tout à l'heure venant des champs et allant vers la ville. Ils virent tout de suite l'énorme batracien en train de se regarder l'abdomen au milieu du chemin.

—Tu as vu ? Il est le plus gros, le plus dégoûtant et le plus cynique des crapauds que j'aie jamais vus.

—En effet—dit l'autre avec une expression de visible dégoût.

Mais à ce moment-là le plus farceur des deux paysans eut une drôle d'idée. Il voulait s'amuser aux dépens de son copain qu'il savait très avare. Et en lui montrant le gros crapaud, il lui dit :

—Si tu le manges vivant je te donne mille francs...

Le paysan hésita. La bête était réellement trop grasse et trop répugnante pour l'avaler, même pour un gain immédiat si important.

—C'est mille francs, tu sais ? Mille francs qui te tomberont du ciel — lui disait l'autre pour le torturer davantage tout en riant de son mieux.

Arrêté au milieu du chemin, en proie à une tentation terrible il regardait le crapaud qui ne bougeait pas. Il pensait aux mille francs, à cette somme considérable qu'il pouvait gagner en quinze minutes avec un petit effort de rien du tout. Il s'agissait de fermer les yeux et de penser qu'il avalait une cuisse de poulet. L'avarice triompha. Il ramassa la bête et se disposa à la manger tout en commençant par une jambe.

Le farceur du pari eut peur, car il ne comptait pas que son copain fut capable d'avaler le crapaud. Il espérait se tordre de rire au dos de l'autre sans dépenser un sou car il était aussi avare que lui. Et l'autre avec des grimaces terribles continuait l'atroce banquet...

Et tous les deux suaient d'angoisse. L'un d'avoir à avaler le crapaud dont il avait déjà mangé une bonne moitié. L'autre de se voir bêtement obligé à payer mille francs qu'il aurait pu ne pas dépenser. Heureusement que « l'invité » comprit le drame d'épouvante vécu par son camarade et à bout de forces lui offrit une formule qui le sauvait :

—Tu as peur d'avoir à payer les mille francs, n'est-ce-pas ? Et bien. Rassure toi. Si tu avales l'autre moitié, je t'en fais grâce...

Et pour ne pas perdre les sous, l'autre finit le crapaud.

C'est-à-dire, par bêtise, par égoïsme, par avarice, ils avalèrent le crapaud pour rien.

Je pense toujours à cette histoire lorsque je vois l'attitude des « grands » au sujet de Franco. C'est la même des « alliées » pendant la guerre civile d'Espagne. Ils sacrifièrent notre République, ils livrèrent la Tchécolavaquie à Hitler, ils fermèrentles yeux pour l'Autriche, ils sacrifièrent leur dignité pour éviter la guerre, et ils restèrent sans dignité et ils ne purent éviter la guerre quand même. Ils avalèrent le crapaud pour rien. Maintenant l'histoire se repète. Bevin et Truman soutiennent Franco tout en affirmant qu'il les dégoûte. Ils sacrifient leur dignité devant le monde. Ils sacrifient le prestige de la démocratie, ils effondrent la foi des masses populaires dans les idéaux qu'ils représentent pour soutenir Franco. Et Franco finira par tomber malgré eux.

Et encore une fois, ils auront mangé le crapaud pour rien....

CANTS PATRIOTICS

LA SANTA ESPINA

Som i serem gent catalana,
tan si es vol com si no es vol,
que no hi ha terra més ufana
sota la capa del sol.

Déu va passar-hi en primavera
i tot cantava al seu pas.
Canta la terra tota entera
i canta que cantaràs.

Canta l'ocell, el riu, la planta,
canta la lluna i el sol;
tot treballant la dona canta
i canta al peu del breçol.

I canta dintre de la terra,
el passat jamai passat;
i va cantant de serra en serra,
com tot canta el Montserrat.

Som i serem gent catalana
tan si es vol com si no es vol,
que no hi ha terra més ufana
sota la capa del sol.

ANGEL GUIMERA.

FULLES DE L'ARBRE DEL BE i DEL MAL

per Joan SACS

I

El Bé i el Mal ¿són valors relatius? Ço que és delícia per a uns éssers humans, resulta dolor per a uns altres coetanis; ço que es bo en un país o en una època resulta dolent en una altra època o en un altre país.

¿Caldràn exemples? Són a desdir. En un mateix país, en una mateixa época, tals programes de govern despòtic, anhelats per una porció de la població, causen horror a un altra porció als partidaris d'un govern democràtic —i viceversa. L'humanitarisme dels cristians primitius es considerava pùblica calamitat entre llurs conciutadans de l'Imperi Romà; d altra banda, el paganisme romà apareixia a aquells cristians cosa nefanda. Les religions s'han considerat cada una per si dèu de bé i, mùtuament, dèu de mal.

II

Fora del terreny teòric, en la realitat fisiològica, el Bé i el Mal segueixen apareixent sovint com estimacions contradictòries o relatives a la vida. ¿En caldrien exemples? Heus-els ací. Els negres de certes regions africanes estimen delícia el que nosaltres, gent de raça blanca, estimem tortura intolerable: llimar-se els dents en angle i altres mutilacions. Veieu els disciplinants fruint fins a l'espasme eròtic en l'apallissament. Considereu el bon soldat que prefereix al benestar domèstic els cent dolors i perills de la trinxera i de l'assalt a la baioneta. Recordem els pares que per a sí mateixos voldrien aquests riscs i dolors que els fills han de sofrir. No oblidéssim aquell missioner que se sentiria contrariat si no podés infligir-se el cilici, els perills, incomoditats i contrarietats de la missió.

III

Es evident, però, que el sí de les noies o una declaració amorosa parlada per l'estimat són manifestacions d'un Bé que apar absolut; en moments d'apetència un bon dinar en el ventre ens és un plaer olímpic, preferible a una ganivetada en aquest mateix indret, la cual serà indiscutiblement manifestació del Mal absolut.

En efecte, els bons dinars i les ganivetades al ventre, els amors compartits i els amors contrariats són coses i fets immensament bons o dolents, per consens universal.

Aleshores doncs el Mal i el Bé serien valors absolutes i alhora relatives?... Evidentment, no; la contradicció seria excesiva.

No el Bé i el Mal: són, simplement; sense contradir-se, ans al contrari, tot valorant-se mùtuament. I és quasi segur que mai els homes no podràn escatir l'absolut del Bé i del mal.

IV

No podem, ni remotament, imaginar el què podria ésser aquest absolut ni aquest relatiu. Ni cap més altre absolut. Perquè tots els elements del problema no es troben mai a les nostres mans.

Els esprits simples creuen poder concebre al menys la vivéncia d'un Bé absolut; estan segurs de poder viure el plaer absolut, però s'enganyen. Un «gourmet» no podria pas fruir constantment la seva menja favorita; als vuit dies aquell plat li hauria devingut avorrible aviat després es toraria tortura: el Bé absolut s'hauria convertir en Mal absolut. No podriem pas viure en eterna Primavera o en assolellament constant: ni que ens acomodéssim de la desaparició de la tenebra de la nit i del rigor de les estacions extremes, no podriem pas fruir de la Primavera ni de la diurnitat perquè no ens n'adonariem: la manca de contrast llevaria tota qualitat sensible a l'assolellament i a la Primavera perennes. No percebriem el plaer constant si desaparegués el dolor periòdic. I si el cos humà pogués resistir sense treva el dolor màxim, probablement tampoc n'experimentaria la seva virtualitat.

V

El dolor, la contrarietat, el Mal, són, doncs, valors tant desagradables com necessaris. Des d'un punt de vista objectiu, aquests valors negatius devenen positius, i ho poden devenir delectivament si el subjecte està ben dotat, com ho estan la majoria dels humans, per a l'entenimentació: la psicologia del malvat por ésser tan interessant com la del beat. Fins per a l'estmació del dolor subjectiu es troben amateurs.

VI

El problema ideològic-psicològic que susciten els conceptes de Bé i Mal es resolt en aquest axioma: cal patir tan sols el biològicament necessari. I aquesta conclusió val el mateix per al dolor físic que per al dolor moral.

VII

El mateix es concloura del Bé excesiu, altra calamitat.

(*passa pàg. 2*)

Fp 1968

NOTICIARI

L'Assemblea de la F.N.E.C. de Tolosa celebrada el dia 29—5—46 després d'haver elegit la Comissió Executiva, ha pres les següents resolucions:

Adeçar una salutació de combat als estudiants que a Catalunya mantenen amb la seva lluita contra el S.E.U. l'esperit democratic de l'Universitat catalana.

—Expressar la seva adhesió al Govern de la Generalitat de Catalunya, que deu dirigir la lluita de tots els catalans units per l'alliberament de la Patria.

—Saludar els estudiants de la F.U.E. amb els quals desitgem mantener relacions cordials per menar conjuntament les tasques que ens son comunes.

L'Assemblea fa una crida a tots els estudiants catalans de la regió de Tolosa, per tal de reforçar els rengles de la F.N.E.C. amb l'objecte de millor complir els nostres deures envers eles estudiants de l'interior i mantenir en tots els aspectes les tradicions i normes de la nostre Federació Nacional.

LA UNIO DE DONES DE CATALUNYA FA UN DONATIU DE 50.000 FRANCS PELS PRESOS CATALANS

Una representació de la Unió de Dones de Catalunya, acompanyada de la seva presidenta, Sra. M. Teresa Gibert, va ésser rebuda oficialment pel Sr. President de la Generalitat de Catalunya, Sr. Irla, i els Consellers del Govern Srs. Carner i Comorera.

Aquesta visita tenia per objecte lliurar 50.000 francs, import de la primera llista de la Campanya Pro-Presos que la dita organització té oberta a profit dels patriotes catalans.

El President agraí en nom del Govern el donatiu de la Unió de Dones.

CONFERENCIA DEL DOCTOR BELLIDO

El dissabte, dia 29, va cloure's el cicle médic social organitzat per «Cultura Catalana» de Paris, amb la conferència final pronunciada pel doctor Bellido al «Service prophylactique» de la rue d'Assas. Asistiren a la sessió gran nombre de coterranis nostres residents a la capital, entre els quals el conseller de la Generalitat senyor Josep Carner. El doctor Quero, vicepresident de «Cultura Catalana», feu la presentació de l'orador.

El doctor Bellido feu una exposà dels treballs fets a l'exili per bon nombre de metges i naturalistes catalans contemporanis dispersats pel mon sencer, especialment als Estats Units i a les repúbliques del Centre d'América.

Insistí en el ressò que han obtingut per part dels recercadors americans del Nord les idées de Turrò sobre la sensibilitat trofica dels teixits, els treballs sobre virus dels deixebles de Francesc Duràn Reynals, els d'August Pi Sunyer al front de l'Institud de Medicina experimental de Caracas, els de Josep Trueta a Oxford en técnica quirúrgica, els dels botànics refugiats a Bogotà, i tants d'altres que fan augurar un pervindre brillant a la Biologia catalana en el moment que volem créure no lluirà que retornaràn a la Pàtria tots els que ara s'en troben allunyats.

El conferenciant fou molt aplaudit.

A TOTS ELS ESTUDIANTS

Se'ns prega la publicació de la crida següent:

A l'adreçar-se a tots els estudiants catalans exilats a França, la Comissió Reorganitzadora de la «Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya a França», vol d'antuvi transmetre el més viu i ardent salut de combat a tots els estudiants de casa nostra, que a dins mateix del país, sostenen coratjosament la lluita aferrissada contra el regim franquista i contra les bandes de pistolers del S.E.U. per a desliurar al nostra poble de la sagnant dictadura falangista i reconquerir per a tots els estudiants llur dret a la Universitat catalana en una Catalunya alliberada i en cami de redreçament.

Les darreres noves que de l'interior de Catalunya ens han arribat, palesen abastement l'acció combatent contra Franco dels estudiains catalans agermanats a tota la joventut catalana. Alhora ens manifesten llur desig que els estudiants que temporalment estem fora de Catalunya contribuim amb esforç creixent en l'ajut a l'acció clandestina de l'interior mobilitzant i endegant totes les nostres energies i la solidaritat internacional des estudiants dels paisos lliures i democratics.

Des de les anyades fosques i dures de l'ocupació nazi a França, en aquest país, estretament vinculats a tots els patriotes catalans i als estudiants i democrates de tots els pobles hispanics en l'acció clandestina de resistència i lluita contra el feixisme i per la democracia, l'acció dels estudiants catalans no s'ha deixat mai de manifestar.

D'aquestes eines, els estudiants de la FNEC, estretament aplegats als estudiants de la FUE, han estat sempre presents en la nostra antifranquista. Llestor d'herois de la FNEC, caiguts en la lluita contra el franquisme i per la llibertat nacional de Catalunya, no ha fet mes que engrandir-se i glorificar-se: Als Andreu Xandri, Caballeria, Marimon, caiguts a casa nostra, succeiren els Lena Imbert, Ballester, caiguts cobatent a l'exili, succeiexen ara tots els estudiants patriotes que per Catalunya i la República lluiten i moren si cal.

La FNEC, avui més que mai, necessita de l'ajut de tots els seus estudiants. Cap nucli d'estudiants catalans, per petit que sigui i per tard que arribi a l'acció estudiantil deu quedar fora de la nostra Federació Nacional i, mes encara, constituir-ne un nucli apart, arrogant-se sota una pretesa delegació de l'interior, la representació de la FNEC.

La senyera gloriosa de la FNEC, que ha agermanat de molts anys ensá a tots els estudiants de Catalunya, més plena de glória i més combativa que mai, s'enlaire de bell nou en la crida a tots els estudiants catalans per a unir-nos en el sí nacional de la nostra Federació.

La Comissió Reorganitzadora a França, abans de finalitzar les seves tasques, llença una crida ardent a tots els estudiants catalans a França.

Per a enfortir tots plegats els rengles de la Federació Nacional!

Per l'ajut als estudiants que a Catalunya lluiten contra el franquisme!

Per la contribució al combat alliberador del noble i la joventut catalana!

Visca la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya!

La Comissió Reorganitzadora: Baptista Banque, Antoni Barba, Armand Duval, antics membres del Comité Executiu.

Josep Leal, estudiant a la Facultat de Dret de Paris.

Francesc Compte, antic president de l'Associació d'Estudiants de l'Escola Normal de Barcelona.

Andreu Boer, estudiant a la Facultat de Medicina de Tolosa.

(Tots els estudiants catalans son pregats d'adreçar-se a la Comissió Reorganitzadora a França de la «Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya» (Andreu Boer, 14, rue Velane, Tolosa), a fi de posar-los en relació ab la FNEC local que els corespongui i comunicar-los-hi a la vegada tot allò que ugui interessar-los).

COMITE PRO SPORT

Si el Tomb ciclista a Espanya no ocupa ni de molt dintre del calendari sportiu espanyol el lloc que per la seva importància revé al Tomb a França dintre del marc de a vida esportiva francesa no deixa pas per això d'ésser la prova més adient per a una participació internacional.

Explotant a fond aquesta possibilitat, els franquistes havien volgut atreure aquest any, que és el de la represa de les activitats esportives a Europa, diverses representacions estrangeres per fer de llur Tomb una manifestació internacional d'adhesió a llur règim. Alguns emissaris varen ésser enviats...

Però, mals vents corren per Espanya, i la ferma decisió dels esportius demócrates de no fer cap concessió al règim despretiat de Franco, porta aquest a conèixer seriosos contratemps.

Bélgica, segons confessió de la própia radio franquista, no participará al Tomb d'Espanya per prohibició expressa de la seva Lliga ciclista. L'equip d'Italians de França, com calia esperar, cedint al darrer minut a l'enèrgica reacció provocada — a la qual nosaltres no hi som aliens— per una iniciativa que no podia més que molestar els sentiments des esportius francesos, ha pres la decisió més intelligent: la d'abstenirse tal com fan els francesos, els quals de l'altre costat dels Pirineus son complats entre els rengles dels manquants. Aquesta frontera!

A fi de comptes, no queda en ferm més que un equip estranger per correr el Tomb a Espanya: el portugués, donc el compinche Salazar no pot tampoc deixar aquesta vegada de volar en auxili del seu col-lega aclaparat. Un atre equip, suis possiblement, dubtaria encara. Encara? cal demanar-se.

Per altra banda, el campionat d'Europa de Basquet s'ha celebrat sense l'estorb tant temut de l'equip franquiste, el qual, no obstant, havia enviat la seva inscripció.

Heus ací uns fets que fan honor als esportius i que proven que quan hom es posa del costat de la raó es poden fer fracassar les pitiors maniobres. No cal sino proposar-s'ho.

ELS METGES FISIOLEGS

Per primera vegada després de finida la guerra, ha estat celebrada a Lyon la reunió ordinaria de la «Associació de Physiologistes de Langue française», de la qual formen part els professors catalans de la mateixa materia que es troben exiliats a França, a Mèxic i a América del Nort. Hi ha estat present el doctor Bellido, que ha estat objecte de moltes atencions per part tant dels collegues francesos com dels belgues, suissos i txecs que hi assistiren. La pròxima reunió tindrà efecte a la ciutat de Toosa, l'abril del 1947, al laboratori del nostre amic el profesor Camil Souta.

ELS ESTUDIANTS

Han estat organitzades a les ciutats de Montpellier i de Tolosa, sengles representacions de la FNEC (Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya), a la qual hi son admesos tant els que quan sortiren del nostre país formaven part de la mateixa associació, com els joves emigrats que actualment segueixen estudis a les Universitats, Liceus i altres centres docents francesos. La delegació de Montpellier, el qual secretari es Heribert Barrera, te per domicili social el mateix de l'Association d'Etudiants de Montpellier, rue de la Croix d'Or, Montpellier, Hérault. La Delegació tolosana es reunì el diumenge el diumenge passat a la sala de Centre Toulouse-Barcelone, Boulevard d'Arcole, 1.

CASALS CATALANS DE FRANÇA

Tenim la joia d'anunciar als nostres lectors que ha estat contituït un nou Casal Català. Es el que agruparà els nostres compatriotes de Monsempron-Libos-Fumel (Lot i Garone), amb domicili a Monsempron-Libos.

La Comissió Organitzadora està integrada per Martí Pujol, Esteve Mora, Sever Goita i Antoni Arjo. La Comissió ha adreçat una respectuosa salutació al Govern de Catalunya.

Demanem als nostres lectors que vulguin ajudar-nos a completar la llista de «Casals Catalans» de França amb adreces completes, que donem a continuació:

Casal Català de Tolosa de Llenuadoc (Hte. Gar.) Place du Capitole.
Casal Catalá de Bordeaux.
Casal de Catalunya de Narbonne (Café de Montmorency).
Casal de Catalunya de Perpinyà (P. O.) (Café du Castiliet).
Casal Català de Béziers.
Casal Catalá de Paris.
Casal Catalá de Marsella.
Casal Català de Montaubàn.

JEREC

MARSELLA. — El nou Consell Departamental de les JEREC està constituit com sigui: Secretari Departamental, Jaume Aisina Frank; Propaganda i Esports, J. Plantada; Finances: F. Roigé; Organitzacio, Pere Ferrer; Vocal, Del Valle; Femenina, G. Tassies.

Raymond BADIOU
Alcade de Tolosa,
Diputat a les Constituents
i antentic amic de Catalunya

FULLETES de l'arbre de la Ciència del Bé i del Mal

(Ve de la primera pàg.)

VIII

El dolor necessari, vivifica; el dolor innecessari, anorrea. El plaer necessari, vivifica; el plaer innecessari, anorrea.

IX

Hi ha el dolor que reporta i el que no reporta, ultra el dolor que, per afegidura, perjudica.

Hi ha el plaer que reporta, el que no reporta i el que, tot no reportant, perjuica.

Exemple del dolor que reporta: el treball, l'esforç de l'explorador o de l'experimentador; l'obnegació de la germana de la caritat o del mestre, etc. Els dolors que reporten sôn no sols a benefici d'altri, sino que en la majoria de les avinenteses sôn també a benefici de l'adolorit, dolors en certa manera grats (relatius per tant), ja que cadascun dels adolorits en qüestió ho és voluntàriament i lliberalment; tots ells se sentirien contrariats en l'abstenció. Si, excepcionalment, tal obrer troba el seu esforç penôs com una condemnació intolerable, serà perquè es veu condemnat o un esforç tan excesiu com innecessari.

X

¿Caldrà parlar dels dolors que no reporten, si sôn notoriament tots els incomptables dolors sense orientació que empedren el fatigôs camí de la nostra vida.

XI

Convinguem, donc, que ultra el dolor necessari no excesiu i el dolor excesiu i innecessari existeix aquest dolor necessari i excessiu que encatifa la vida, més inapellable que tot altre dolor: vull dir el dolor fatal, aquell dolor excesiu i innecessari que ens pervé, per exemple, de l'explosió imprevista de ço que convenim a anomenar les forces cegues de la natura.

XII

Tornem al Bé i posem, si us plau, alguns exemples dels plaers que reporten i dels que no reporten. To'hom pot oferir-los. Exemples dels plaers que reporten: els deports, el menjar, l'exercici i la contemplació de tota cosa, la instrucció, les pràctiques religioses, etc.; no insistim en tan fàcil materia.

Exemples dels plaers que no reporten i que fins poden perjudicar: la pietat dadivosa envers els falços desvalguts, la fatxenderia, la golafreria, la demogôgia, els idealismes gratuits o els illusionismes, la inconstància, els vicis el més humà de tots els ideals, ço és, el llibertarisme, etc. etc. L'enumeració sembla poder anar fins a l'infinit. I en tots els exemples podriem trobar corroboració de la relativitat del Bé i del Mal.

XIII

El dolor excesiu i innecessari, que és l'únic que ha de preocupar-nos, perquè és el mès abundant i l'únic que podem arbitrar, és dolor obviable a voluntat, sempre que les voluntats superin les voluntats; és dolor obviable; seria inexistent si no el generés la nostra individual estupidesa i, àximament, la nostra estupidesa col.lectiva. Ni la Fatalitat ni la Natura no hi participen.

(Seguirà)

Un vigoros document de la Comunitat Catalana
DE MEXIC A L'O. N. U.

Heus ací el text que la Comunitat Catalana de Mèxic adresà darrerament a l'O.N.U.:

La Comunitat Catalana de Mexic, organització integrada per demócrates veils residents i refugiats politics, que representen la inmensa majoria de la colonia catalana dels Estats Units Mexicans, té l'honor d'adrecar-se als Honorables Membres de la Sub-Comissió de la O.N.U. encarregada d'informar al Consell de Seguretat sobre el problema que planteja la permanencia del régim franquista als pobles hispánics, i

Amb el major respecte es permet de fer remarcar que Catalunya es un deals paissos sotmesos al terror fafangista que ha patit i pateix més les conseqüencies del Cop d'Estat del General Franco contra la «República Democrática», perqué no solament ha vist trepitjades les seves llibertats individuals i collectives, sino que, encara avui, veu perseguida la seva lengua vernacle a les escoles, prohibida la premsa i les edicions catalanes, escarnida la seva cultura, saquejats els seus arxius i biblioteques, perseguits i condemnats a l'exili els seus més prestigiosos professors, escriptors i artistes que comparteixen l'expatriació amb els milers i milers de catalans democrátes que visuen escampts per les terres lliures i acollidores d'America i pels paissos de l'Europa alliberada;

Catalunya ha vist fusellar, pel sol fet d'esser demócrates, a ciutadas de les més diverses tendencies: a Manuel Carrasco i Formiguera, advocat, professor, católic fervorós; a Joan Peiró, ex-ministre de la Republica, dirigent de la clase obrera; a Carles Rahola, escriptor de dreta, historiador eminent, fusellat sota la principal acusaci d'haber malparlat dels alemanys i italians que juntament amb els feixistes de la Falange Española varen invadir el nostre país. I per damunt de tots els caiguts, hi ha la figura màrtir de l'Honorable President de Catalunya, Lluis Companys, segrestat per la Gestapo alemanya a Franca, posat a mans de la Falange Espanyola i manat de fusellar pel General Franco, essent l'únic Cap d'Estat que ha estat fusellat per les forces feixistes durant la darrera guerra mundial;

Els catalans de dintre i fora de la Pátria, lluiten i lluitaràn per la llibertat i la democracia fins a enderrocar el régim feixista del general Franco i de la Falange Espanyola i tal com deia e Govern Català a l'xili, en la seva Declaració del 15 de gener del 1946, «El nostre poble haurá d'esser consultat i haurá de decidir sobre el futur de Catalunya, tant per Dret natural, que no prescriu, a desgrat de les persecuicions, com perqué té assolda i reconeguda la qualitat de la propia decisió i perqué, finalment, la hi concedirne tots els principis democrátics de ta Carta de l'Atlántic fins a la Conferencia de Potsdam, fons de Dret universal. Catalunya, el seu Govern, desautoritzarà i combatrà tota solució imposada que no s'inclini devant d'aquest dret o bandegi la forma republicana». Per això, les forces de la Resistencia interior, aplegades sota la direcció del Consell de la Democracia Catalana, multipliquen la seva acció subversiva en defensa de la democràcia i de la llibertat nacional del nostre pobie i amb el recolsament moral i mater al dels catalans exiliats hauràn d'aprofitar la primera avinentesa per a donar el cop recisiu a la tirania franquista.

Per tot lo exposat, honorables senyors, la Comunitat Catalana de Mexic considera que el règim feixista del general Franco es un perill evident per a la pau peninsular, europea i mundial; que el general Franco, com a collaborador de Hitler i Mussolini, com organitzador i defensor de la Divisió Blava que lluità contra la URSS, com executor de tants i tants crims imperdonables, i com a responsable directe del segrestament i assassinat de l'Honorable President de Catalunya, Lluis Companys, ha d'esser considerat com a criminal de guerra i encausat de la mateixa manera que ho son els principals dirigents del feixisme internacional.

Mexic, D. F., a 3 de Maig del 1946. dent; MIQUEL FERRER, secretari de Relàcions.

PER ALS TREBALLADORS DEL CAMP

L'Estatut dels mitgers i arrendataris

Ningù no ha aclarit encara quina llei ha d'aplicar-se als mitgers i arrendataris del camp, de nacionalitat estrangera. La confusió i el desencoratjament son generals entre els refugiats.

Hi ha potser un camí immediat a seguir que assenyalem a títol de suggerència i d'informació, sobretot si es té en compte que el problema no és privatiu dels nostres compatriotes, sino que afecta à gran nombre de polonesos, italians i txecs que es troben en el mateix cas. Es el d'utilitzar de seguida, en espera de solucions més eficaces i concretes, els serveis del Centre d'Informació i Ajut als Treballadors Estrangers, que ja funciona a Paris emparat per la llei del 1er. de juliol de 1901 i per tant amb personalitat legal per actuar. Els nostres lectors afectats per la llei poden adreçar-se directament al susdit organisme (1, rue Fontaine du Roi, Paris XI) tenint present tanmateix que les atribucions del C.I.A.T.E. son purament de defensa, reclamació y petició prop dels poders publics.

Creiem, però, que, si fos possible, el millor fora encara de convocar a Tolosa o en una altra ciutat o en diversas ciutats a la vegada una assemblea a la qual serien invitats tots els estrangers afectats per la llei i en la reunió ementada discutir-hi els diversos aspectes del problema per tal d'arribar a conclusions pràctiques en benefici de França i dels treballadors de la terra.

Que els nostres lectors ens trametin suggerències sobre el particular per tal de veure si interpretem o no llurs desigs; i cas que el projecte interessés a la majoria, podriem posar fil a l'agulla de seguida.

Planxers sense actuar, abandonar la defensa d'uns drets legitims, no reclamar que sigui aplicat l'esperit del nou Estatut d'Estrangers del novembre de 1945, no demanar que es facin extensius als refugiats sino tots, al menys alguns dels avantatges de la nova llei, no exigir que s'aclareixi quina és la llei aplicable als estrangers treballadors de la terra, és mantenir un estat de malhumor, de decepció i d'irritació general entre els treballadors estrangers del camp que no portarà cap benefici a ningu, ni a ells ni als propietaris, ni a aquesta França generosa i humanitària de la lliberació, que ha de confiar a l'agricultura —i per tant a una majoria de pagesos estrangers— l'esforç primordial per al redreçament del país.

JOAN SANGRES.

L'extraordinari cas del senyor Franco

per Alsina-Frank

Era una nit trista. Els estels inquiets semblaven amagar-se d'una llum tan pàl·lida, que els seus reflexos es distingien a penes... De l'inmens palau del Pardo, una sola finestra amb llum. Qui en aquesta hora tan tardana llegia o meditava?

Fem com en els contes, penetrem-hi. La cambra, decorada solemnialment, amb mobles luxuosos i cortinatges regis, indiquen la fabulosa riquesa del lloc. Què fa aquest home assegut en un sillò, els ulls mig closos? Tot el mon parla d'ell. Els horrors del feixisme que avui personifica amb la complaença de determinades potències és aquesta mena de ninot, pàl·lid, atemoritzat, que menaça de dia i té por a la nit? Es aquest el sinistre Franco, el de les mans de butxí, l'ànima d'un sàdic assasí, el Cap d'Espanya, l'home que per la força pretén governar el país?

Sense moure's deixa passar les hores. Unes hores silencioses però que parlen a la seva consciencia empastifada de sang i li diuen: has traït els teus, has traït la Pàtria, has de pagar els teus crims. No vol escoltar aquella veu ni els ecos del mon que arriben fins a la seva cambra del Pardo per dirli: l'univers sencer t'avorreix, la teva hora s'atansa.

Només un consol, un sol consol en mig de tantes visions tenebroses: per damunt les muntanyes de morts que clamen venjança, del sinistre concert de víctimes que menacen i torturen, una esperança el tranquil·litza:

—Senyor! —fa un domèstic reial demà, a les deu, l'Ambaixador d'Anglaterra espera ésser rebut de vostra Excel·lencia!

Es veritat! No s'en recordava. L'Anglaterra trebalista als seus peus! Franco riu d'una manera sarcàstica. L'ambaixador anglés ha sol·licitat humilment audiència... I Franco s'adorm tranquil·. Demá, el ministre anglés tornarà a dir a Londres o a Paris que el règim de Franco és execrable, però a la mateixa hora els vaixells anglesos es faran a mar cap a Cadiç portant maquinària als falangistes...

Els Catalans, decebuts pel "GRANDS" pensen més que mai en Catalunya. L'amor a la pàtria no decèptiona mai. Que per ell es faci la unitat dels Catalans.

La Répression FRANQUISTE

La nouvelle des procedes employes dans la Prison de Larrinaga, à Bilbao, envers les detenus politiques, diffusée par la Radio et la presse étrangeres, a eu dans cette ville un grand retentissement. Une vague d'indignation a parcouru le Pays tout entier ignorant tout de ces procedés grace au silence de la presse franquiste. Chez les geoliers la decouverte de ces manœuvres a déchaine leur colere, et ils ont pris peur.

Les detenus politiques de la Prison de Larrinaga envoient par la voix du Conseil Delegué de la Résistance Basque leurs vifs remerciements à la Radio et à la Presse étrangere qui ont bien voulu accueillir et publier leurs protestations.

Les reactions des geoliers ne se sont pas fait attendre, et des le lendemain de l'émission de la note de protestation, le directeur de la Prison de Larrinaga, le phalangiste Garcia Presa, convoqua dans son bureau le sous-directeur, un autre phalangiste notoire, nommé Cebrian, afin de prendre des mesures destinees à mater les protestations des detenus.

Le sous-directeur convoqua le 11 Juin tous les surveillants-chefs de la Prison de Larrinaga, afin de les mettre au courant du plan mis sur pied par le directeur pour punir le geste des prisonniers qui avaient osé se plaindre à l'étranger.

Les instructions de la Direction furent reçues froidement par les surveillants, à l'exception de deux phalangistes, les nommés Ochoa Rete et Pedro Fernàndez.

Dès que ce dernier prit son tour de service, il consigna la totalité des détenus dans la cour de la Prison et ordonna aux gardiens de proceder à une nouvelle fouille des cellules. Cette fouille, faite en dehors de la présence des intéressés, lui fournit à nouveau l'occasion de voler des objets personnels appartenant aux détenus, souliers, etc., ainsi que d'abîmer la nourriture envoyée par leurs familles, en jetant par-dessus les galeries les paniers, caisses, etc.

Le même jour et dans le courant de l'après-midi, le nommé Fernàndez, dans une des cours de la Prison, et le sous-directeur Cebriàn dans un autre, giflèrent les reclus sans aucun prétexte, et les menacèrent des pires tortures si jamais ils osaient déclarer qu'ils avaient subi des vexations de leur part.

B.D.I.C

FOC NOU
AL SERVEI DE CATALUNYA

SOSTENIR "FOC NOU"
es treballar per Catalunya
AJUDAR "FOC NOU"
es el millor títol de la resistència catalana

El petit Compendi d'Historia de Catalunya

Heus aci els mots de presentació amb què apareix al públic el «Compendi d'Història de Catalunya» editat per FOC NOU.

«En oferir als nostres lectors aquest Petit Compendi d'Història de Catalunya, tenim el deure de fer-los present que no ens ha guiat altre objectiu que el de divulgar entre els catalans de l'exili els fets més importants de la història de la nostra pàtria. Els uns rellegiran amb plaer les pàgines de la nostra vida nacional, d'altres se n'assabentaran amb fruïció i la gran majoria trobaran excellent l'ocasió de fer coneixer la història de la Pàtria entre els infants catalans de l'exili, emigrats en edat massa tendra per poder tenir l'avinentesa d'estudiar els anals de les gestes nacionals.

El llibret que us presentem no té, doncs, cap pretensió de volum d'Història ni de Manual escolar. Es, com el seu títol indica, un Petit Compendi d'Història de Catalunya en el que es troben resumits els fets capitals de la vida catalana des dels seus començaments fins als nostres dies. En aquesta tasca ens hem valgut d'algunes obres d'Història General d'Espanya, de la Història de Catalunya de Bofi i Fontestà i, molt particularment, de la Història de Catalunya de Ferran Soldevila l'exposat i en alguns llocs el text de la qual, resumit, hem seguit fidelment. La nostra labor, doncs, ha estat ùnicament la de compendiar, la de resumir en un fascicle assequible als nostres lectors els capitols més importants de la Història de Catalunya.

Trobant-se com nosaltres a l'exili el gran historiador i mestre d'historiadors catalans A. Rovira i Virgili, hem volgut que sigui ell el que, amb la seva intelligencia i la seva indiscutible capacitat i experiència en la matèria, revisés el nostre treball de compendiadors i, una vegada aprovat per ell, volgués escriure uns mots de prefaci a la nostra edició, donant-li aixi un relleu i un aval científic de categoria.

Esperem que els nostres lectors agrairan el nostre esforç, es faran càrrec de l'esperit patriotic que ha guiat la nostra obra i que ens ajudaran a divulgar entre els exiliats el present Petit Compendi d'Història de Catalunya, segurs que d'aquesta manera fem la millor tasca patriòtica que podem realitzar tothora i avui més que mai : la de coneixer bé la història de la Pàtria per estimar aquesta mé sencara ! »

FOC - NOU.

AVIS IMPORTANTISSIM
Als nostres subscriptors :

Els subscriptors de FOC NOU rebran per correu un exemplar del Petit Compendi Popular d'Història de Catalunya, amb un imprès de mandat de 40 francs.

Els lectors i amics de FOC NOU, no subscrits, poden demanar-lo a la nostra Redacció i Administració trametent-nos l'impor per mandat al nostre compte xecs 377-32, Toulouse. No vacil.leu a detalunya és una realització patriotica substantiva, eficaç, autèntica-talunyo és una realització patriotica substantiva, eficaç, autèntica.

Es una altra obra de FOC NOU.

FOC NOU creu que per estimar Catalunya cal coneixer-la i posa la història de la pàtria a l'abast de tots els exiliats.

ELS MONARQUICS CATALANS

per Ramon de FIGUERES

A la revista «Quaderns» hi hem trobat els noms dels catalans que signaren el document d'adhesiò a la persona i propòsi's del pretendent D. Joan. Descomptant alguns noms, com els dels senyors Joaniquet i marqués de Foronda, que sols podem considerar catalans en l'ampli sentit de les nostres lleis civils—que ells tant poc estimen i respecten—, en resten una cinquantena, més de la meitat dels quals son homes que ostentaren càrrecs de representaciò popular o política de la difunta Lliga Regionalista.

Comencem per reconèixer que constitueix un cert acte de valentía signar, dins d'Espanya, un document que significa oposiciò al régim alli imperant, perquè aquest sol fet els exposa a la persecuciò d'aquell, ja operant contra alguns dels signants, segons hem pogut llegir.

També els fem la justicia de creure que inspira a molts dels susdits signants un sincer i honest desig de servir a Catalunya, per creure en la sinceritat de les promeses del Pretendent d'un major respecte a «las particularidades regionales», en el cas de triomfar la seva causa.

Però tal creença l'estimem essencialment errada. En primer lloc, no els diu res als vells catalanistes que signen el document, trobar-se en companyia d'homes com els esmentats i, sobre tot, com els senyors Comte de Montseny i Barò de Viver, altres dels signants i liquidadors de la Mancomunitat de Catalunya, massa oblidada?

Podem creure en una ratificaciò de la tradiciò familiar en el jove Pretendent, en el cas d'arribar aquest a asseure's en el tron del que el seu pare i la seva àvia en foren foragitats per ésser un obstacle a totes les ideologies progresives de la nostra terra i, principalment, al sentit autonòmic de les terres més cultes i avençades d'Hispania?

Reconeixem aixis mateix que molts d'aquells homes foren injustament perseguits durant els dies tèrbols de la nostra trista guerra civil, de total absència d'autoritat i per tant comprenem perfectament, per obeir a un sentiment mol humà, el ressentiment que puguin enlir envers organitzacions i homes la responsabilitat dels quals en aquells fets pugui ésser demostrada.

Més encara: afirmem que va ésser un error manifest, cabdal i de tristíssimes conseqüències per a Catalunya, el que cometeren els dirigents de la política catalana des dels inicis de la Segona República Espanyola en menysprear i molt sovint perseguir sector tant important de la vida política i social catalana i, en el seu conjunt, digne de respecte per la seva història dins el catalanisme polític, com constituía la Lliga Regionalista. En aquest sentit, afirmem també que va ésser un dia funest per a Catalunya aquell 15 d'Avril de 1931, en el qual va celebrar-se una reuniò o entrevista, de la qual fórem testimonis i mediadors i en la qual una selecta representaciò del sector sincerament liberal de la Lliga anà a oferir la seva collaboraciò lleal a les noves institucions catalanes i trovà un refús correcte, però resolt. Per dissort per a Catalunya, l'esperit de Partit se sobreposà en aquells moments en què començava una nova època de la Història de Catalunya, que hauria pogut ésser gloriosa i posteriorment es rodolà per la pendent alli iniciada, sense un moment de patriòtica rectificaciò.

Però la injusticia d'aquell acte no justifica, ni en l'ordre personal ni en el polític, les actituds adoptades per alguns d'aquells homes, que significaren una rectificaciò completa de la seva vida donable als més elementals deures de patriotisme.

A alguns —massa benèvols— els hem sentit dir que l'actitud adoptada per certs dirigents de la Lliga, per exemple els senyors Estelrich, Rodés i Ventosa i Calvell— tots signataris del document que comentem— durant la guera civil, devíem considerar-la inspirada en la convicciò honrada que defensaven els interessos vitals de Catalunya, això es, l'ordre i la pau social, així com l'economía catalana, contra l'anarquía. Resoltament, no podem compartir tal criteri. Els susdits senyors es posaren al servei dels rebels i obraren com agents o consellers d'aquests i això per a nosaltres és constitutiu més que del delicte d'auxili a la rebel.lió, d'una veritable traició a Catalunya, així com la cometeren tots aquells altres — per insignicants que fossin— que voluntariament feren armes, dins el territori català, contra altres catalans que lluitaven no sols per a defensar les institucions legitimes dels pobles català i espanyol, sino un régim que rectificant l'orientaciò de la política espanyola des del 1714, havia reconegut el fet de la personalitat catalana dins l'Administraciò i la unitat de l'Estat espanyol.

Tenen per a nosaltres una altra vàlua les signatures susdites: la d'aclarir i fixar per al dia de demà les posicions. Anul.la el fet, definitivament, l'hàbil però falsa fórmula camboniana: Monarquía? Repùblica? Catalunya! I sitúa en llur camp propi els febles els fracassats i els camaleònics.

Direm, finalment, que hem tingut una gran satisfacciò en no trobar entre les signatures la de l'honorable ex president de la Mancomunitat de Catalunya senyor Josep Puig i Cadafalch, per a nosaltres la més prestigiosa figura visquent del vell catalanisme polític.

LLETRA DE BARCELONA

Franco no ha inaugurat la Fira. - El poble català i els anglesos. - La política catalana de l'interior. - La resistència pren peu. - Segueix la repressio contra els catalanistes republicans.

Donadal la mar de fons que fa dies es regis-ra a Barcelona, el «generalissimo» no s'ha atrevit a venir a Barcelona per inaugurar la fira de mostres. Tenia por d'una xiulada devant dels ambaixadors anglès i americà i d'alguna bomba escadussera llançada en algun lloc del trajecte, prova eloquent de l'adhesiò de *Catalu*nya «al caudillo».

Insistim a afirmar que Franco volia venir-hi de totes passades i que no delegà en Suances, ministre de la Industria i Comerç i personatge de quarta fila, fins que els informes d'En Barba, del cap de policia i del capità general vingueren a dir-li que «tothom es rentava les mans» del que pogués passar, malgrat les mesures d'ordre i els milers de catalanistes i obrers detinguts.

La fira ha estat un fracàs sorollós. Les banderetes angio-saxones, fent joc amb la rojo-gualda, es moren de tristesa. No hi va ni una ànima. La promiscuitat de la bandera monàrquico-falangista amb les banderes que fins ara havien es'at simbol de la llibertat i la democràcia, ha fet caure l'ànima als peus dels catalans. Només faltaven les informacions de la sessiò de l'O. N.U. i les intervencions del senyor Cadogan per acabar de tenir simpatia als anglesos. Costarà molt a Anglaterra rehabilitar-se devant el nostre poble, i aci tenim la impressiò que el seu desprestigi és tan gran que ningù no té la menor confiança cap més guerra.

El que sempre haviem apuntat s'està produint. Gent que mai no havia sentit cap simpatia per al comunisme, us parla amb simpatia de la U.R.S.S. com a reacciò natural per la política franquista dels anglesos.

La guerra civil serà inevitable, aquesta guerra civil que els senyors Bevin i Truman asseguren no voler, ells la faran necessària i fatal i n'estan creant el clima. El poble veu que no pot ja comptar amb les democràcies i ningù no té la menoé confiança en l'organisme de les Nacions Unides, que ha defraudat a tothom. Aleshores lluitarà, com sigui, amb els mijans que siguin, per alliberar-se de la dictadura i del terror franquista. Si els anglo-saxons creuen que encara no hi han prou vîctimes, n'hi hauran moltes més. Però els responsables de la nova guerra civil INEVITABLE seran els senyors Bevin i Truman.

La política catalana de l'interior va perfilant-se en un sentit nacional, amplament patriòtic renovador. El programa de «Foc Nou» d'unitat catalana i de renovaciò, satisfà les grans masses. Pensar que ha de tornar-se a la política de cleda i de capelleta i a la dominaciò partidista per a fer sectarisme, es un gran error. Ningù no hi pensa, ni hi creu, llevat de mitja dotzena de fanàtics. El poble aspira a la creaciò d'un moviment nacional renovador, liberal, democràtic, que sorgeixi d'un congrés patriotic de la volada d'aquella històrica conferència d'esquerra o d'aquella altra que donà naixença a l'Acciò Catalana.

Mentrestant cauen companys nostres d'Esquerra, 'A. C. i d'E. C. i molts de la CNT i comunistes. No hi han partits, tots lluiten per un ideal comù, i aquesta uniò és el simptoma millor. No ho oblideu els de fora. Aquí esperem molt, MOLT, dels germans de l'exterior, sobretot dels de França, que son més prop de nosaltres, però voldriem que no oblidéssiu aquestes veritats que us acabo d'exposar.

En una reuniò recent celebrada pel Barba, presidint un aplec de personalitats afectes al règim, el governador de les tres unces va dir-los: «En Barcelona se vive bien, aunque unos cuantos rojos intenten perturbarla. Tengo muchos en la jaula y no cejaré hasta que los tenga todos. Figúrense que, desorganizados todo, aun se atreven a querer banderas en el Estadio».

Això fa referència a les detencions que tingueren lloc fa uns dies d'uns elements que anaven a collocar una gran bandera catalana a l'Estadi.

El Barba és odiat del poble. La seva aparició a la professò del Corpus no provocà ni els aplaudiments de la «claque», que mai no li mancaven. Només s'aplaudí a la Banda Municipal quan interpretà «La Moreneta de la Serra». Al Barba, res. Això que mengem pa de garrofes que que paguem l'oli o 45 pessetes i el sucre a 70 i que el poble es mori materialment de gana, no li perdona ningù. Mentrestant, al port nostre i al de Cartagena i Valencia els vaixells anglesos i americans no paren de carregar queviures del país. Aleshores es comprén l'actitud dels seyors Cadogan i Bevin i adhuc del senyor Truman.

* * *

Els ultims minyons que han estat cridats per incorporar-se els donen un mes i mig de temps, tot el més llarg, i cap a la frontera s'ha dit. Tots els pobles fronterers estàn atapeits de tropa, encara que els delegats de les Nacions Unides no n'hagin vist ni miitja dotzena.

Ja coneixeu «detalls» del plebiscit preparat pel caudillo? Us trameto una fulla auténtica de les lliurades pel Govern civil als «serenos» amb instruccions eprqué vagin de pis en pis a recollir «firmas» d'adhesiò a Franco. Es grotesc, vergonyós, escandalós. D'ordre governativa els pobres «serenos» han de pujar a tots els pisos i demanar a les families que signin l'adhesiò. Malgrat la coacciò que se'l fa, ningù no vol signar i suen i cantirs pr poder emplenar una fulla. Però CONSTATEM que els caps de la guardia urbana el claven escàndols terribles i els menacen de deixarlo-ls cessants en veure que no «cumplen con su deber» i porten tan poques signatures.

Les instruccions comminatives als «sereno» porten la signatura d'En Barba i van acompanyades d'una proclama signada per aquest mateix i per l'alcalde i pel president de la Diputaciò. Després prlaran de l'adhesiò «espontània» al caudillo.

INTERI.

Pantalla Barcelonina

LA FARSA ESCANDALOSA DEL PLEBISCIT

Ja sabeu que Franco es fa plebiscitar en forma d'espontania adhesiò a la seva augusta persona. La comèdia és d'un grotesc tan pujat de to, que val la pena de dir-ne quatre paraules perquè despres és possible que vinguin els anglesos i parlin, enterrits, dels 20 milions de signatures a favor del «caudillo».

La preparaciò arribera ha pres la forma d'obusos governatius en forma d'instruccions severissimes als serenos per tal que vagin casa per casa i pis per pis a recollir les signatures de tots els veins. Aquestes instruccions governatives van acompanyades d'oficis secrets als alcaldes ordenant-los que per les tinencies d'alcaldia es faciliten als serenos les llistes de veins i els impresos necessaris amb les indicacions del cas respecte del «zel» que cal recomanar als pobres funcionaris nocturns.

Però encara hi ha més. Després ve el canoneig de gros calibre amb el triple ban signat pel mateix governador, en qualitat de virrei; pel president de la Diputaciò i per l'alcalde de la ciutat, adreçant-se a la poblaciò, als funcionaris, al «pueblo en general» perquè tothom signi en els plecs d'adhesiò a Franco en el moment en què els serenos es personin a recollir les signatures.

L'espontaneitat de l'homenatje-plebiscit no pot ésser més clara. Afegiu-hi que, segons les instruccions governatives, poden signar l'adhesiò àdhuc les criatures a partir de 14 anys i que, naturalment, les signatures infantils comptaran, en el nombre, com les dels adults. La qüestiò és fer bulto.

Malgrat les pressions governatives i «municipals» i falangistes, els pobres «serenos» suen tinta pera arrencar signatures.

—Dieu que no hi érem!
—No sabem firmar.
—No ens volem embolicar que després aixo pot portar cua...
—Que «firmi» sa mare.
—O el tres unces!
—Que vagi a la porra.
—Que vingui ell a demanar-la.
—Dieu que estem an prims i desmenjats que no tenem ni força per agafar la ploma.
—Passeu pel carrer d'Entença que en recollireu un femer!
—I envieu plecs a França que us tornaran plens!...
—Plens de què, mare?
—Quins papers de fer-vos fer, valdria més que passss el tres unces en persona. Envieu els plec als anglesos, si voleu «firmes».

Heu's aci un petit mostrari de les floretes recollides pels serenos en comptes de signatures. Ho sabem pel del nostre barri, que porta treta dos anys de servei i és estimat de tothom.

De moment, malgrat les coaccions, la propaganda i les menaces, la gent no signa, pero aixo no vol dir que als governs civils no s'encarreguin de fabricar milions designatures. Escampeuho pel mon, vosaltres, els de França, perquè l'opiniò mundial sapigui de què va quan mister Alexandre Cadogan defensi el «caudillo» al Consell de Seguretat i el senyor Bevin parli del plebiscit a la Cambra dels Comuns.

LA PREMSA FALANGISTA FELICITA EL SENYOR CADOGAN

Tota la premsa franquista, des de «Arriba» a la «Vanguardia» i «A. B. C.», s'han desfet en elogis respecte del talent, l'esperit de justicia i el tacte diplomàtic del representant anglès al Consell de Seguretat sir Alexandre Cadogan. Després de dir penjaments dels representants francès, polonès i rus i d'insultar el Dr. Girai en termes tavernaris de xuleria de bordell (ens venen temptacions de demanar perdò als xulos de bordell), Franco engega els encensers i els altaveus per cantar les gràcies del representant del senyor Bevin...

La política exterior anglesa de suport al franquisme i de negocis amb el franquisme repugna a tothom. El paper anglès que tant havia pujat durant la guerra ha caigut tan baix que tothom considera el govern britànic l'unic responsable que Franco es mantingui al poder. Car la veritat és que després de cada frenada britànica als propòsits de ruptura amb el règim espanyol, Franco redobla de cinisme, augmenta la repressio i menaca olimpicament el mon d'emburlar-se del Consell de Seguretat i de tots els Consells hagu's i per haver...

En l'unic que probablement i per desgràcia encerta la premsa franquista és en afirmar que en la questio d'Espanya el Consell de l'O.N.U. s'ha desacreditat. Estem d'acord. Totes aquestes comèdies, comités, subcomités, estira i arronces, votacions i vetos, enquestes i discusions respecte d'un assumpte tant clar com és el de saber que Franco és feixista i fill del feixisme i aliat de Roma i de Berlin i que el seu règim és una dictadura i que per tan en aplicaciò de la Carta de l'Atlantic cal rompre amb ell i reconeixer un govern que fassi eleccions, tot això, repetim, ha desprestigiat tant aquest organisme que aci ningu no hi creu ni té cap confiança.

L'ESGLESIA ESPANYOLA CADA DIA MES FALANGISTA

Llegiu uns fragments de la premsa franquista

El Cardenal Pla i Daniel ha pronunciat un discurs en l'acte d'homenatge a Francisco de Vitoria en el curs del cual ha dit, textualment: «Cómo han de ser tratadas después de una guerra entre muchas naciones aquellas que han sido neutrales?» Del espiritu de justicia y moderacion de sus grandes cànones de Derecho Internacional (els de Vitoria) ,podemos decir con seguridad que no tendría como causa justa de una guerra (ni de armas, ni diplomatica, ni de sanciones econòmicas), la simple posibilidad de que una naciòn fuese algùn dia agresora, porque de otra suerte, qué naciòn no podría ser considerada como peligrosa? (Gran ovaciòn). Vitoria anatematizaría la agresiòn de cualquier género contra el futil pretexto y no admitiría como justo el temor del leòn o del oso a ser agredidos por el cordero» (Ovaciòn).

Nota: el «cordero» es Franco.

Una altra mostra:

Oviedo, 16. — Se han impuesto Medallas a la Vieja Guardia de Falange. El jefe provincial dijo: Donde es à Franco allí está el porvenir de España y sólo siguiendo a nuestro caudillo superaremos todas las dificultades y venceremos todos los obstàculos y dominaremos a todos los enemigos.

A continuaciòn el Delegado Nacional puso de manifiesto las relaciones entrañables que existen entre nuestro Ejército, el Movimiento y la Iglesia. Por ùltimo el obispo de la diòcesis, Dr. Arriba (lautentic!), exhortò a todos a formar en la gran legiòn que trabaja unida por Franco y por España.»

(Es veu que la Falange explota aquest bisbe que es diu Arriba perquè aixi la gent, en aclamar-lo, ja tenen la meitat de la feina feta i només han d'afegir: Espanya).

Entre nosaltres: es pot concebre actitud més anti-cristiana, més impopular i més suicida

(Passa a la pàg. 4).

Llibres d'Edicions "FOC NOU"
en venda a la Llibreria L. E. E.
1, boul. d'Arcole - TOULOUSE

LLUIS COMPANYS, la seva vida, la seva obra, la seva mort gloriosa ,per Domènec de Bellmunt, el primer llibre editat a l'exili com homenatge al president màrtir. La biografia més completa de Lluis Companys. Tercer edició, preu: 80 francs.

JACINT VERDAGUER, dades biografiques i recull de poesies i proses selectes (edició popular, 20 francs).

PETIT COMPENDI D'HISTORIA DE CATALUNYA, tex revisat i proleg d'Antoni Rovira Virgili,
Edició Popular, preu: 40 francs.

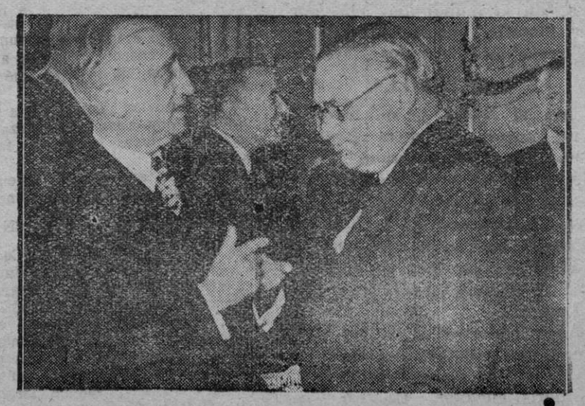

ATLEE i BEVIN els nostres "amics parlamentaris" del fastig que senten per Franco...

B.D.I.C

Homenaje al Jefe del Estado

RECOGIENDO un estado de opinión, manifestado de modo inequívoco en otras regiones españolas, creen los organismos representantes del Estado, Provincia y Municipio, que ha llegado el momento de que Cataluña y concretamente esta provincia de Barcelona, expresen al Jefe del Estado el testimonio de su agradecimiento y adhesión. No se trata de una manifestación plebiscitaria ni de matiz político; es algo más: la expresión de que en los momentos actuales, en que la opinión internacional, más que mal informada, deformada aviesamente por los tradicionales enemigos de cuanto España ha representado y representa en el mundo como fuerza espiritual, centran su atención en ella para atacarla y reavivar la guerra civil, el pueblo español está junto a quién le representa, porque tiene los mejores títulos para ello: el haberle salvado de la oprobiosa esclavitud del totalitarismo marxista y de los horrores de la pasada contienda.

En la imposibilidad de hacer patente esa adhesión en la forma clamorosa que en otros lugares, y en Barcelona en anteriores ocasiones, la presencia del Jefe del Estado ha hecho posible, se ha resuelto realizar esa manifestación mediante la recogida de firmas que, reunidas por municipios y agrupadas luego por comarcas y provincias, le serán entregadas a Su Excelencia en un acto solemne por una representación de la región catalana.

Para firmar deben tenerse en cuenta las siguientes instrucciones:

1.ª La firma deberá ser estampada dentro de uno de los recuadros marcados con pequeños ángulos en cada pliego, en sus caras impresas, prohibiéndose hacerlo en las caras no impresas.

2.ª No se permite escribir texto alguno, por breve que sea, ni siquiera la fecha.

3.ª Pueden firmar cuantos deseen hacerlo, tanto varones como hembras y cualquiera que sea su estado civil o condición social, pudiendo hacerlo quienes sean mayores de catorce años.

4.ª Los que hayan firmado en otro lugar o domicilio, no deberán repetir la firma.

EL GOBERNADOR CIVIL,
Bartolomé Barba Hernández

EL PRESIDENTE DE LA DIPUTACIÓN,
Antonio M. Llopis

EL ALCALDE DE BARCELONA,
José M.ª de Albert y Despujol

Rdp. J. Benet - Rambla de Cataluña 8

Com preparen les adhesions espontànies.

Pantalla Barcelonina

que l'adoptada per les «jerarquies» eclesiàstiques maridant-se amb el falangisme?

Que no es veu clar que l'anticomunisme de Franco és pura comèdia i que ell es farà fort atrinxerat darrera els altars per durar més temps i important-li poc que siguin enfonsats per l'embranzida de la indignació popular?

I el Sant Pare, no ho veu? I el clergat democràtic realment cristià, perquè no tracta de no «confondre's» amb els culpables?

L'ABAT MARCET MORI, EN BON PATRIOTA

No s'han fet publics els incidents silenciosos, pero violents, escaiguts en l'enterrament del P. Marcet, Abat de Monserrat.

El P. Escarré, Abat actual, féu cumplir las darreres voluntats del prelat català és a dir, embolcallar el cadàver en una bandera catalana per reposar-hi eternament en la tomba. Les autoritats franquistes, que persegueixen ferotgement aquesta mateixa bandera, és retiraren immediatemnt després de la missa i abans de la cerimonia de l'enterrament.

Quina llàstima que no haguessin pogut «detenir» el cadàver de l'il.lutre finat!

EL MATCH GARCIA-SANCHIS CONTRA ORTEGA GASSET

Es clar que no s'en pot dir «match» perquè la cotorra garcia-sanchistica, cotorra oficial de Falange, no té talla per acarar-se amb una figura de la talla de Josep Ortega Gasset. Pero els sorti el tret per la culata. Llegiu, sino, el telegrama que el garlaire oficial de Falange ha adreçat a Ortega:

«La màs afectuosa bienvenida y toda mi consideración. Pero, con menos lealtad y atendiendo a su invitación a vernos las caras ruégole desista de cultivar la política y sobre todo de marcarnos camino. Hablo en nombre de los padres que perdieron a sus hijos y hasta de quienes en nuestra modestia no nos equivocamos cuando el ilustre Ortega y Gasset, con otras personalidades, nos llevó a todos los fracasos y a todas las amarguras. En el mundo hay màs que su filosofía, maestro. Cordiales y respetuosos saludos.—F.G.S.»

L'OCTAVILLA

Ara al Barba ja no li diem «tres unces». Li diem «octavillae». I no per allusions literàries sino per coses més concretes. Ja van algunes setmanes (des de la inauguració de la Fira de Mostres) que en el racionament d'oli només ens toca un «octau» de litre ,mesura posada de moda pel virrei.

Ah, mentestant l'oli, les taronges, les patates, les ametlles, l'arròs i... les pirites, surten cap als ports anglesos. Les canvien amb la «caballerosidad» de sir Alexander Cadogan.

PREMSA DE LA RESISTENCIA

Donem, en espanyol mateix, el text integro de l'editorial de la «Solidaridad Obrera» clandestina que es publica a Barcelona del mes passat). El seu to serios i assenyat ens dona la mesura de l'evolució sindical a casa nostra i de la distància que va entre gaudir de llibertat a l'estranger i sofrir durant anys i anys l'opressió d'un règim hitlerià, feixista, tsarista, i mig-eval a la vegada:

«EL FRENTE ANTIFASCISTA

Hay momentos, en el proceso evolutivo de los pueblos que, con prioridad a los conceptos doctrinales, a la exposición serena y objetiva de los ideários, se impone la contundencia de los hechos; insurgentes y demoledores. Nuestro país atraviesa por una de tales circunstancias históricas.

El fascismo que hoy prevalece en España, sabemos es el peor de todos, ya que está integrado por un híbrido conjunto de jesuitismo vaticanista, militarismo petulante y bravucón, una policía que ha sabido superar a la Gestapo alemana, de tan triste recuerdo; y un conjunto de ineiectuales que, ahora y siempre, han estado distanciados del pueblo productor, ya que tan solo les ha movido un desaforado afán de medrar, uniéndose para ello a los tiranos y tratando de justificar los más inicuos atropellos. Para derruir el poderío de tales fuerzas eacciona as, que tienen por caudillo a Franco, es menester obrar, actuar con brío y eficiencia todos cuantos nos consideramos antifascistas, sea cual fuere el encasillado doctrinal que goce de nuestra particular simpatía.

Cada día más se agudiza la necesidad de consolidar la Alianza Democrática, puesto que nunca como ahora puede patentizarse en verdad lo de que «la unión es la fuerza». Si todos los antifascistas, si todos aquellos que nos consideramos con dignidad y decencia para repudiar un régimen que es un baldón para la Humanidad, nos lo proponemos, el estado falangista, con todo su aparato represivo, se desplomará como un castillo de naipes. En una tal empresa, pese a su magnitud, no es un tópico afirmar que «querer es poder» Existen profusión de medios para atacar al adversario. Obrando todos los antifascistas de común acuerdo, la victoria no puede hacerse esperar.

Conviene que cada uno de los sectores antifranquistas tengamos siempre presente que por encima de nuestros respectivos puntos de vista de orden doctrinal, hay algo que debe aglutinarnos en esta etapa que atravesamos: el enemigo común; el peligro gulando las más elementales libertades cívicas. No comprender tales razones evidencia vivir de espaldas a la realidad.

Repetiremos una vez más que la eficiencia de la Alianza Democrática está en razón directa con el grado de lealtad que exista entre todos sus componentes. Hay una labor inmediata a realizar: Derrumbar el fascismo. Ya habrá ocasión para que cada sector defienda su opinión particular en el orden proselitista. Y si la pasión nos lleva a la polémica, a las discrepancias, que sea una vez hayamos dado al traste con el régimen actual A la postre hemos de considerar que el apasionamiento es algo esencialmente humano, y la crítica, cuando responde a una noble intención, no hay por qué obstaculizarla.

Es así cómo los hombres de la CNT sentimos y propiciamos la Alianza Democrática al luchar contra el fascismo.»

constante que a todos nos amenaza; la brutalidad entronizada que viene yu-

ELOGIS AL SR. CADOGAN

«El delegado británico en el Consejo de Seguridad de las Naciones Unu das es sir Alexander Cadogan, magnífico jurista, doblado de hábil diplomàtico, sereno, seguro en sus acciones, como un profesor de ajedrez. Doctrinalmente, ni un concepto inútil, ni una palabra de más; físicamente, ni un solo ademàn innecessari, aunque sir Alexander Cadogan h a b l a improvisando. Sir Alexander Cadogan es hombre ya entrado en años, de poco cabello y éste blanqueàndole, pero de talla alta, cuerpo enjuto y esbelto. Su rostro, afeitado al raso v.vo es un poema de lo imperturbable, con gafas de concha, aunque el mismo color de su tez y la ágil mirada de sus ojos azules sug.eren la existencia allí de un posible tesoro de amabilidad.

»A mi no me agradaría jugar al poker contra sir Alexander Cadogan, que debe ser por su hermetismo un contrincante terrible; pero, en cambio, iría encantado a tomarme unos «whisky» con él en un bar tranquilo y cómodo, si es que sir Alexander bebe, y allí oiría sus confidencias, si es que sir Alexander Cadogan hace confidencias, sobre este balduirrio que debe parecerle a su serenidad la «energumencia» jurídica de algunos de sus compañeros de Consejo.

»Insisto en la semb.anza profesional y física de sir Alexander Cadogan por lo representativo que es de su país este caballero, donde la lógica es un ancla individual y nacional, y allí donde hay lógica hay mucho adelantado para que haya igualmente justicia. El Derecno en Inglaterra usa peluca blanca, gracias a Dios.

»Por contra, nunca cometeré el error descriptivo de s.mbolizar a Méjico en un doctor Castillo Nàjera, a una Australia en un mister Ev.tt, o a una Francia en monsieur Parodi. Todos los tres hablaron oponiéndose a la propos.ción británica: Méjico en apoyo de la teoría rusa exigiendo intervención inmediata en España; Francia, casi tan belicista como Méj.co, y Austratia, mendigando a Rusai, pàsmense ustedes, «en nombre de la democracia», que no por parecerle poco la ruptura diplomàtica colectiva con España obstaculice este princ.pio de agresión o de injerencia. Mister Evatt reconoció no obstante que otro tipo de sanciones contr aEspaña conduciría inevitablemente a la guerra.

»¡Qué lejos de este triàngulo energuménico estuvo el posado y reposado sir Alexander Cadogan. Su lógica sin falsa retórica, su exactitud jurídica, su serenidad política quebrantaron profundamente la conjura roja internacional contra España. Allí en el público estaban oyéndole la pandilla de Caín, el demócrata Giral y sus etc., etc. Y oían la voz de Gran Bretaña con el busto adelantado, la cabeza baja, el aire edsmantelado de quienes escuchan una sentencia recusatoria. ¡Y eso que todavía no han oído en su propio lugar la sentencia de los españoles, que es la sentencia definitiva!...»

(Crònica de l'Agència EFE publicada per tals els diaris).

EL «MILAGRO» GROMYKO...

La Premsa franquista no oculta la seva satisfacció per la faita d'unitat manifestada a l'O.N.U. davant del problema español.

Dice:

«La posición anticomunista española, la moralmente es tan pujante y políticamente tan necesaria para nosotros y para el mundo, que junto con la «ineludible» situación geográfica de España, dieron ayer a nuestro país en el C.S.N.U. una resonante victoria diplomática. Tanto es hoy la razón de España, que como su Cid, puede incluso ausen—y en este caso ausente por dignidad—ganar batallas. Desde luego, ese triunfo no ha de envanecerforte, si la justicia indirecta es un nos a los españoles, aunque nos contriunfo «por añadidura». Como Dios depara inevitablemente el premio a quien lo merece, triunfo que nos turba y nos perturba, porque decida como quería ahora o mañana ese infeliz C.S.N.U., el destino de España està y estarà siempre a recaudo de sus manipulaciones, destino que contra el crimen marxista se trazó a sangre y fuego de julio de 1936 a abril de 1939, destino inflexible que s enutre del mandato de nuestros muertos. España, serenamente, encaminada por ese mandato hacia su estabilidad tradicional, ni necesita ni tolera que se la aguijonee con entrometimiento del «matasuegras» extranjero. España, madre y abuela de naciones, es mayor de edad desde hace màs de 1.200 años, desde que Pelayo se alzó en Covadonga...»

INSULTS GROLLERS AL PRESIDENT GIRAL

Sota el titol «La verbena de la Paloma» el diari «Arriba», de Madrid, del dia 20 de juni publica:

«Si el respeto al limpio nombre de una profesión ilustre no no slo exigiera, habríamos dado a este comentario zarzuelero el segundo título de la versión original. «El boticari oy sus chulapos» podríamos rotular también la cómica situación que Giral describe con su gesto de tonto por oposición, en los pasillos y en las escaleras de la O.N.U. El hombre y su barbudo hijo (si el rumor es cierto) no tienen, desde luego, categoría ni para dialogar ni con un negro de Harlem; pero la decencia propone y Gromyko—que es el amo—d.spone. A caballo de tanta benevolencia el sujeto va por Redacciones y emisoras dejando el dinero que no es suyo y llevàndose en cuantoy se descuida un ordenanza el primer paraguas asequible en un perchero.

»Con su carnets de criminales natos visados por la Embajada sov.ética, circulan como si fueran personas de bien. En tufillo verbenero y madrileño ha llegado con el verano a las narices del boticario y a las de su mancebo. Giral se ha creído en el deber, abrumado por las nostalgias, de largar a una reun ón de rojos un discursazo en el cual afirma que en las próximas semanas van a ocurrir muchas cosas en España. Desde luego, todos estamos de acuerdo en que el programa de verbenas no ha de suprimirse porque Lange o cualquier otro monstruo de «kermesse» decidan estropearnos la fiesta. Presidente G.ral desde el foso sombrío de su gigante cretinismo que los madrileños vamos a pasar, bajo el horizonte fecundo de la cosecha inmediata y sobre la paz que nos rebosa por el alma, un verano soberbio. Desdes esta primera que D os nos envía con San Antonio, y coincidiendo, para escarnio de Giral, con las pobres horas del Subcomité, los madrileños estamos dispuestos a meternos de lleno en la alegría e incluso incrementarla de vez en cuando con las declaraciones de Evatt.»

Així per l'istil...

Les Lletres i les Arts

LA FETE DES JEUX FLORAUX DE TOULOUSE

Elles se sont déroulées a Toulouse, conformément à la tradition plus de six fois séculaire, les 1, 2 et 3 mai. Sans doute, il a manqué encore en raison des circonstances, le défilé des mainteneurs à travers les rues de Toulouse, car, hélas! il n'est plus possible de distribuer aux lauréats les précieuses fleurs d'argent, de vermeil et d'or que Clémence Isaure leur accordait jadis généreusement.

C'ecst dans la vaste salle de l'Hôtel d'Asséza que se sont tenues les trois séances académiques, où, après la lecture des différents rapports, les poètes occitans et français sont venus lire leurs poèmes, aux applaudissement d'un public de choix.

Le 2 mai, la séance fut plus spécialement consacrée au régionalisme, avec le rapport du Général Ibos sur les ouvrages de prose ayant trait à la région toulousaine, et celui du majoral-abbé Salvat relatif à la langue d'Oc. Plusieurs poètes occitans ont été applaudis: le majoral Marcel Fournier, du Périgord; le mèstre en gai saber Pierre Gardes, du Quercy; le mestre en Gai Saber Edmond Brazés, du Rousillon.

Nous devons signaler en outre que l'Ecola Occitana a tenu à cette occasion ses assises annuelles. Ce groupement félibréen groupe, on le sait, un très grand nombre d'écrivains et d'hommes d'action de tous eles pays de langue d'Oc, autour d'une vaillane revue, «Lo Gai Sabr», reflet vivant de l'activité Occitane.

Le matin du 2 mai avait eu lieu la réunion du Bureau, présidée par le mejoral Rozès de Brousse, au cours de laquelle le majoral abbé Salvat, secrétaire de l'Escola, donna un ci au cours des dernièrs annés aperecu de la marche de celieci au cours des dernières années. Les comptes du trésorier, M. le Rofeneur Sendrail, furent approuvés.

Au déjeûner intime que suivit et que l'Escolo, était heureuse d'offrir aux lauréats de que, les temps de l'épreuve passés, malgré l'absence des disparus, les chefs: Prosper Estieu, Armand Praviel, Antonien Perbosse, l'Escola pouvait envisager avec sérénité l'avenir. On applaudit de poèmes dits par Juliette Dissel, le discours du capiscol Rozès de Brouze et du majoral Fournier. «Foc Nou» était répresenté à cette fête par notre directeur.

LES JEUX FLORAUX DU GENET D'OR

Les fêtes desJeux Floraux du Genêt d'Or ont é'é célébrées le 26 Mai à Perpignan, avec un vif éclat.

Selon le roulement établi dans ses jeux floraux bilingües, la priorité appartenait, cette année, a la langue catalane. Le grand lauréat, M. Joan Alavedra, titulaire de la «Flor Natural», avait désigné comme Reine sa fille, Mlle. Maria Alavera, dont l'entrée, chaleureusement applaudie, fut saluée par le chant dels «Segadors» joué par la cobla «Catalunya». Le discours présidentiel fut prononcé par M. Fr. Francis; les rapports catalans et français furent présentés par MM. J. Puig-Pujades et Michel Mauret. Parmi les lauréats catalans on revelait les noms de Julia Gual, Estève Batlle, F. Palau-Casellas, J.-M.Prous i Vila, Ferran Canyameres, etc.

Una réception au Castillet, au cours de laquelle divers orateurs prirent la parole; des auditions de sardanes, le chant de «L'Avia» dans la cour de l'Hôtel de Ville, un banquet, s'ajoutant à la Cour d'Amour, complétèrent les fêtes.

EXPOSICIO FIGUEROLA I HOMENATGE A PAU CASALS A MONTAUBAN

El dia 16 de Juliol s'inaugurà a la Cambra de Comerç de Montauban l'anunciada exposició del pintor català Figuerola, festa que formava part dels actes d'homenatge a Pau Casals en ocasió de l'anada del mestre a Montauban.

Tot Montauban i nombrosissims catalans de fora assistiren a la inauguració de l'Exposició, que fou presidida per Pau Casals, acompanyat de les autoritats de la vila. El pintor Figuerola oferí una tela al mestre, i Pau Casals escolli unes «Ballarines», de la qual feu grans elogis. Es tracta d'una pintura realista tractada amb una gran delicadesa.

Els invitats visitaren l'Exposició, en la qual es veuen temes de dansa, retrats de ballarines, croquis, paisatges, flors i natura morta. Figuerola triomfà obertament per la tècnica i la inspiració demostrades en totes les composicions. En el tema d'il.lustracions hi havien notés de temes diversos, particularment d'exili, emotius i vibrants.

L'Exposició ha estat un èxit, i felicitem al nostre compatriota Figuerola pel seu encert i per l'esforç meritori que representa l'obra exposada a Montauban.

LA REVISTA «CATALUNYA» DE SANTIAGO DE XILE

Hem rebut i llegit amb fruició la veterana revista «Catalunya», de Santiago de Chile, amb la qual hem establert el canvi. Ressalta l'esforç realitzat pels nostres compatriotes de Xile a favor dels exiliats a França.

CONFERENCIES I LECTURES AL CASAL CATALA DE TOLOSA

Es digna de tota lloança l'obra de cultura que des del Casal Catala de Tolosa dirigeix Alfons Serra Baldó, encarregat de la Secció. Ha estat donades dues conferències biogràfiques, una sobre Salvador Seguí el «Noi de Sucre», per Joan Domenech, qui evocà (davant un nombrós auditori, la jovenil i simpàtica figura del malaguanyat lluitador barceloni, amb les seves gestes de minyó ardit, elocuent i dotat de remarcable seny politic, generós conductor de masses obreres, que morí assassinat quan semblava destinat a renovar l'ambient sindical de la nostra envorada ciutat. La conversa tingué lloc a fins d'Abril i fou premiada amb fervents aplaudiments. Ja pel Maig a la saleta del Casal, en un ambient més recullit, es comenta la «Vida i l'obra de Frances Vidal i Barraquer», arquebisbe-cardenal de Tarragona, a càrrec del doctor Bellido, el qual posà en relleu l'amor a Catalunya de dit prelat, el seu afecte per Francesc Macià, la seva actitud correctíssima amb la República, i la manera com resistí totes les suggestions i imposicion dels feixistes, fins a la seva mort a l'exili.

A las dues conferencies ja donades en seguiràn d'altres dedicades a Domenech, Martí Julià (a càrrec de Francesc Layret), a Ramón Turró (pel Doctor Josep Soianes), a Valentí Almirall (per Antoni Rovira i Virigili) i a Pere Coromines (per Alfonso Serra Baldó).

El diumenge següent tingué efecte a la mateixa sala del Casal una lecture de poesies, primera de la serie d'autors clàssics catalans, dedicat a Joan Maragall. Dirigí la lectura Alfons Serra Baldó, i hi collaborarén les senyoretes Pilar Petit, Matilde Bertran i Ernestina Dalmau, i els joves Tresserres, Dalmau i Pérez. Es llegiren bon nombre de composicions del nostre primer poeta liric, unes que disfruten de merescuda nomenada, com «La vaca cega», «Glosa», «Cant espiritual», altres menys divulgades, ja amoroses dels temps del nuviatge del poeta, o cantant la natura, con la serie de quadrets que tenen com a tema la mar o la muntanya cloent-se la lectura amb la recitació per tots els principals caracteristiques de les obres llegides. La nombrosa concurrencia restà encantada de la lectura, i prometé tornar a la sala a les sessions que estan en vies d'organització, com les destinades a Verdaguer, a Guimerà, i als humoristes catalans del segle XIX.

(Poesies premiades als Jocs Florals de Tolosa)

EL CASOT ABANDONAT

A Madame F. IRLA.

Tan bon punt la v'rema acabada,
el casot és abandonat
amb penjarelles de muscat
a la biga de la teulada.

L'amor s'hi voldria allotjar,
el temps de confegir una glosa.
Que trista aquesta porta closa
sense la clau per l'allandar!

En una cel.la ben tranquil.la
el rat-penat s'és adormit,
i viu de somni compartit
amb una aranya que no fila.

Passa com vol el remolí
per una escletxa de la porta;
amb ell entra tota l'escorta
del vent per moure cervellí.

Xiula de grat la tramuntana
un repertori al.lucinant
que d'un plegat va esbocinant
el finestró qui s'esbatana.

Avui la tarda de Febrer
recorda un goig de primavera:
la llum canta per l'olivera
mentre la neu fuig com llebrer.

Estarem bé dintre la estança
del casot plena de claror,
on s'ouen merla i gafarró
qui van refilant una estança.

HA PASSAT L'ESQUIROL

A Francese IRLA.

Matí de juliol,
ha passat l'esquirol
sens destorbar la somnolència
d'aquest verger
on cada avellaner
és dispost a la confidència.

Va aprofitant la llibertat
qui per tot arreu s'esbatana;
la parteix amb la sargantana
i la pardala del teulat.

No l'heu vist a cà la veïna,
saltironant dintre el pinyer
qui exhala en marge del vinyer
un somni olorant de reïna ?

L'encant, qui recull pel camí
les joies de la llum dispersa,
l'ha sorprès fent una conversa
amb la mata de romaní.

Si alguna vegada s'atansa
vora voreta del casot,
l'invitaré en la nostra estança
d'un troç de figa bordissot;

li ensenyaré dins la clotada
dues prunes de Sant Joan
qui, fins ara, van penjolant
amb roba frunzida i morada.

S'ha perdut l'esquirol
dins el matí de juliol,
i queda en el verger una absència
mentre que l'istiu juganer
envolta cada avellaner
d'una cançó de transparència.

E. BRAZÉS.

EL PLEBISCIT

EL VALENT. — Tu diràs que m'estimes de grat o per força. Altrament ja saps el que t'espera.

Nº 38. *(Segona época)* ANY III — 10 AGOST 1946 — Preu : 5 fr.

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

Setmanari català autoritzat pel Ministeri de la Informacio del govern de la República francesa

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 ❖ Tél. 229.83 -:- C.C.P. Toulouse 377.32 ❖ TOLOSA DEL LLENGUADOC

A Paris es celebra la Conferència de la Pau...

A Madrid es mantingut encara l'estat de guerra...

EDITORIAL

EL GOVERN DE CATALUNYA

La nota oficiosa de la presidència de la Generalitat de Catalunya del 24 de Juliol de 1946 dona compte d'haver-se ampliat el Govern català amb la designació de tres nous consellers que sense que vagin al govern en representació de llurs respectius partits han estat nomenats «bo i tenint en compte llur significació en el camp de la política catalana.» Això vol dir que han entrat a formar part del govern català, a més de les figures de l'Esquerra, d'Acció Catalana i del comunisme català que ja hi figuraven, d'altres pertanyents al socialisme, als rabasaires i a Estat Català. La nota afegeix encara que el president no dóna per tancades les seves gestions per ampliar novement el quadre dels seus col.laboradors i deixa entendre obertament que així que les circumstàncies ho permitin arrodinarà el govern amb nous elements que acabaran de donar-li la significació d'autèntica unitat catalana que el Govern de Catalunya ha de tenir en els moments presents.

FOC NOU es felicita doncs de l'éxit de la seva campanya en pro de la unitat política i espiritual de Catalunya, sobretot si es té en compte que la iniciativa presidencial ha estat molt ben acollida per la resistència catalana i que ho serà més encara el dia que la unitat catalana sigui total i efectiva i que de les paraules, les promeses i els propòsits es passi a les realitats per mitjà de l'acció que s'imposa en les actuals circumstàncies.

Car, repetim-ho encara, ni el President Irla que tots estimem i respectem, ni el govern català, que ens mereix totes les simpaties, no han oblidat que s'han passat molts mesos, representant un temps preciós, en consultes, tanteigs i reunions estèrils, mentre els nostres germans de la pàtrie han sofert i sofreixen encara una repressió terrible i la resistència en general manca de mitjans d'acció, d'elements coordinadors, de direcció eficaç per tal de dar a terme la tasca decisiva que precipitaria l'enfonsada del franquisme.

Cada dia són més nombrosos els testimonis de la resistència interior i exterior a favor de la política nacional d'unitat catalana i renovació nacional representada per FOC NOU. Hi han, en efecte, moltes publicacions catalanes, clandestines a Catalunya, públiques a l'estranger, però cadascuna representa un partit, una tendència o una organització, i, sovint, entre elles es dediquen a baralles, disputes de clientela i àdhuc a insults depassant la mesure de la convivència política en una democràcia correcta. FOC NOU es l'única publicació que no representa cap partit, cap tendencia determinada, cap grup polític, perquè segueix creient, avui més que mai, que LA SALVACIO DE CATALUNYA, LA SEVA RECONSTRUCCIO MATERIAL I ESPIRITUAL, DEPENEN D'UNA TASCA EFECTIVA D'UNITAT CATALANA I D'UNA POLITICA DE RENOVACIO NACIONAL QUE REPRESENTI EL ROMPIMENT AMB ELS ERRORS DEL PASSAT I ELS PROPOSITS REALS D'UNA VIDA NOVA PER TAL DE REBASTIR UNA PATRIA GRAN, LLIURE, I FORTA.

És més: creiem què sense perjudici d'àmpliar el Govern català amb figures provinents dels sectors de la vida catalana que encara no hi figuren fins arribar a la unitat nacional del catalanisme democràtic i anti-feixista, es convenient enrobustir les institucions presidencial i governamental catalanes amb un òrgan de tipus consultiu que substitueixi, completant-lo en certa manera, el Parlament de Catalunya d'elecció ja llunyana i els elements del cual han quedat reduïts a una minoria que no reflexa els diversos sectors d'opinió de la nova Catalunya, de l'interior i de l'exterior.

Heus aci, doncs, la posició de FOC NOU davant la nota presidencial que comentem. Insistim a felicitar el president Irla per l'ampliació del seu govern en aquest sentit progressiu vers la unitat i l'encoratgem respectuosament a que prosegueixi les seves gestions fins a completar la seva obra en els dos aspectes essencials que hem vingut assenyalant i que són els postulats indispensables per poder dur a terme l'acció d'ajut a la resistència que cada dia, cada hora, cada minut, apareix com més URGENT I MES SAGRADA PER ALS INTERESSOS SUPERIORS DE CATALUNYA.

Nota de la Presidència de la Generalitat

AMPLIACIO DEL GOVERN DE CATALUNYA

Al constituir-se l'actual Govern de Catalunya, el President de la Generalitat va contreure davant l'opiniò catalana el compromís d'ampliar-lo. En el decurs de tots aquests mesos, el President Irla en cap moment no ha oblidat aquesta promesa, amb la qual es solidaritzaren unànimement tots els Consellers. No s'amagava al President la responsabilitat que implicava aquesta missiò i, per a portar-la a terme, ha procurat reunir tots els elements de judici necessaris, consultar aquelles persones que li semblaven més adients i, sobretot, assessorar-se amb l'opiniò de la nostra terra. El conjunt d'aquestes gestions ha decidit al President Irla a ampliar el Govern de Catalunya designant Consellers, amb caràcter personal, bò i tenint en compte la seva significació en el camp de la política catalana, als senyors Pau Padrò, doctor Francesc Paniello i Manuel Serra i Moret.

Per tant, el Govern queda constituit de la següent manera:

PRESIDENT :

Josep IRLA

CONSELLERS :

Pompeu, Fabra, Carles Pi i Sunyer, Antoni Rovira i Virgili, Josep Carner, Joan Comorera, Pau Padrò, Manuel Serra i Moret, Doctor Francesc Paniello.

Aquest Govern afermerà més que mai el caràcter d'unitat catalana que l'hora actual imposa. I tenint ben en compte aquesta realitat, el President continuarà les seves gestions per a cridar-hi, totseguit que ho permetin les circunstàncies, aquells elements que, per llur significació, poden representar altres sectors de la vida catalana.

Al donar compte d'aquesta ampliació, el President Irla ratifica les manifestacions que féu pùbliques al constituir-se l'actual Govern, el caràcter nacional de l'empresa que té al davant, la seva lleialtat a la República, el dret que té Catalunya a regir-se segons la seva voluntat democràtica, la solidaritat amb els pobles d'Euzkadi i Galicia, la finalitat de treballar resoltament per a contribuir a enderrocar el règim actual d'Espanya i intensificar cada vegada més, estimulant-la i coordinant-la, l'acció dels qui a casa nostra oposen una ferma resistència al règim franquista.

El President espera del sentit de comprensiò i patriotisme de tots els catalans, que voldran fer justícia a l'esperit que ha adoptat l'adopció d'aquestes decisions i que davant la tasca de reconstrucció nacional que a tots planteja la caiguda del feixisme espanyol i la manifestació democràtica de la voluntat popular per la qual el Govern de Catalunya maldarà amb totes les seves forces, els catalans voldràn ésser dignes de la responsabilitat d'aquesta hora.

LA CONFÉRENCE DE LA PAIX

par Domènec de BELLMUNT

Le 29 Juillet a eu lieu à Paris l'nauguration solemnelle de la Conférence de la Paix et disons tout de suite que cet évenement si important dans la vie internationale n'a pas éveillé en nous, républicains et patriotes catalans, l'émotion et l'intérêt qu'il n'aurait pas laissé de nous produire en d'autres circonstances. La politique des «Grands» après la chute de l'Allemagne s'est révélée, si mesquine, vis-à-vis des nobles principes de Liberté et de Justice pour lesquels luttèrent les romantiques de tous les peuples, qu'elle a produit ce climat général de décéption et de froideur que nous sommes les premiers à ressentir.

Comment veut-on que nous ayons confiance dans le règlement juste et démocratique des divers problèmes posés par la fin de la guerra mondiale, si nous savons que cette guerre n'est pas finie et qu'elle ne le sera pas tant que Franco restera au pouvoir ? Comment veut-on que nous ayons la foi dans l'esprit de justice démocratique des Grands, si quinze mois après la victoire alliée sur l'Allemagne, rien n'a été fait contre Franco par ces Grands qui promirent mille fois ne pas laisser des traces de fascisme en Europe ? Comment veut-on nous faire croire que les Grands ont combattu vraiment pour la justice et la liberté après ce que nous avons vu dans les dernières réunions de l'O.N.U. consacrées au problème espagnol ?

Quand la résistance espagnole, representée par les républicains castillans, les galiciens, les basques et les catalans, se voit abandonnée à ses propres moyens et quand par la bouche du président en exil le Dr. Giral en arrive à annoncer que si dans un délai très court les puissances n'ont rien fait pour le problème espagnol, les résistants livreront la bataille contre le fascisme chez eux, même sans moyens, nous sommes obligés de tourner le dos à la Conférence de la Paix parce que nous vivons un climat de guerre, un climat de guerre réel, vivant, d'offensive imminente créé par l'abandon des «Grands» et par leur politique délibérée de maintenir l'allié de Hitler et Mussolini au pouvoir pour des raisons d'influence, d'intérêts et de strategie dont l'esprit de Justice est totalement absent.

Tout, dans la Conférence de Paris, tournera autour de la rivalité entre les soviets et les anglo-saxons, rivalité dont nous sommes victimes depuis longtemps et grâce à laquelle Franco se maintient toujours au poucvoir. Même la France, éternèlle victime de l'impérialisme allemand, devra se heurter à cette rivalité entre les russes et les anglo-saxons pour essayer d'obtenir des garanties élementaires contre une renaissance de la force militaire germanique. Trieste, le Dodecanèse, les Détroits, la Pologne, la Roumanie, la Bulgaire; partout se heurtèront les mêmes intérêts, les memes qui se sont déjà heurtés, sans être nommés, à l'O.N.U. autour d'un autre point stratègique invisible mais non moins important, qui s'appelle Gibraltar.

Nous assisterons tout de même en observateurs attentifs aux graves réunions de Paris tout en restant convaincus que si les Grands veulent réellement poser enfin le fondements d'une paix réelle ils devront agir avec ce même esprit de justice démocratique, dégagé des rivalités matérielles, qui fût le beau drapeux qui les mena à la victoire.

N. de l'autor: Un lector m'ha escrit preguntant-me per què escric aquests articles en francès. Jo em pensava de bona fé que tothom ho hauria endevinat, però si no és així ho aclarirem. Com que suposo que ningù no posarà en dubte ni el meu patriotisme nacional ni el meu amor a la nostra llengua, escric aquest articles en català i després faig traduir al francès perquè FOC NOU té molts lecteurs francesos i perquè molts catalans els fan passar a amics seus que no coneixen la nostra llengua i que s'interessen per les nostres coses. A més a més, a les Ambaixades anglesa, americana i soviètica, a les quals enviem FOC NOU tenen facilitada la tasca il s'assabenten millor del «clima» existent entre els catalans a causa de lur politica amb el franquisme.

Nosaltres ja estem convençuts i el que ens interessa més que tot en aquest moment és divulgar el nostre problema i la nostra posició de catalans nacionals a l'estranger. D. de B.

Cants Patriotics

ELS SEGADORS

Catalunya triomfant,
tornarà a ésser rica i plena.
Endarrera aquesta gent
tan ufana i tan superba.

Bon cop de Falç!
defensors de la terra,
Bon cop de Falç!

Ara és hora, catalans,
ara és hora d'estar alerta:
per quan vingui un altre Juny
esmolem ben bé les eines.

Bon cop de Falç!
defensors de la terra,
Bon cop de Falç!

Que tremoli l'enemic
en veient la nostra ensenya;
si seguem espines d'or,
quan convé seguem cadenes.

Bon cop de Falç!
defensors de la terra,
Bon cop de Falç!

La Senyoreta Maria ALAVEDRA, Reina de la Festa.

Jocs Florals del **GENET D'OR 1946** Celebrats a Perpinyà el 26 maig

NOCTURN

Poesia premiada amb la Flor Natural i Copa d'Honor

La nit és un mar blau ple de brillants
Que ha inondat del cel tota l'amplada.
Jo hi camino per dins. I tinc les mans
Clares de llum dels astres rutilants
els uns plens de celistia encantada.

I, en el silenci, s'alça el teu record
Vivent, roent, saltant-me al cor tot d'una.
El vent, el riu, i l'au nocturna han mort.
Jo exulto solitari, amb el tresor
Del teu amor, entre els arbres de lluna.

I vibra dintre meu la teva veu
Que m'extremeix i em torba, i m'emfriaga
—Deturat nit cruel... No siguis breu!»
—«Es una nit?»—Jo miro al voltant meu
L'esplendor de claror que no s'apaga.

—«L'eternitat deu ser una cosa així.
Un bell món irreal, i el cor en festa.
Però abraçam i besam, que el matí
vindra amb ulls feds i lívids de botxí
I resplendint de sang la seva vesta».

—«He estat fidel a tots els juraments»—
Dus, i somrius, amb una boca humida.
—«Quin esclat d'assutzenes a les dents!
Deixem els mots, deixem els pensaments!
Bevem àvidament la nostra vida!»—

—«Per què mires el cel amb un rampell
Tant irreal, que tota m'esborrones?»—
—«Perquè em fuig la tebior d'aquesta pell
I el teu extremiment, com d'un ocell,
Quan clous els ulls com dues papellones»—

I sento un buit al pit, sobtadament.
I estenc els braços. L'alba sangonent
Al llarg de l'horitzó ja s'insinua
Il·luminant de rosa, dolçament,
El cós viu de la mar, estesa i nua.

JOAN ALAVEDRA.

L'OLI ES VEN A CULLARADES

Madrid, 1 agost. — Al Mercat del carrer Torrijos, a Madrid, les dones acudeixen a comprar l'oli amb una tassa. Es pintoresc i vergonyant alhora per un país productor i exportador d'oli. La situació precaria dels obrers madrilenys no els permet d'adquirir l'oli a litres degut al preu elevat, car aquest es venut a 75 pessetes litre, i en altres poblacions a cent.

Al susdit mercat l'oli es ven a una pesseta cullarada.

A Martos i Jaen, llocs de gran producció d'oli, aquest es venut a 35 pessetes; en arrivar a Madrid el preu depassa el doble. Es un escàndol intolerable. Espcular amb la misèria per enriquir a una banda de canalles falangistes i militars, es un crim.

FULLES de L'ARBRE de la CIENCIA del BE i del MAL

per Joan SACS

(Continuació)

XIV

Crec que tothom estarà d'acord a deduir de ço que precedeix qu el problema del mal excessiu i innecessari es problema fonamentalment sociològic i específicament polític.

XV

La política és una sociologia limitada, aplicada quotidianament a la nació, una mena d'improvització continua. La sociologia, en canvi, ve a ésser com la teoria experimental de una política internacional en evolució, una teoria futurista. Abdues propugnen la limitació del Bé i del Mal a l'extrictament indispensable.

XVI

La política preté socorrer l'estupidesa de les masses, la llur miopia en la discriminació d'aquestes valors relatives de Bé i Mal; i es posa consegüentment com Intel.ligencia arbitral i organitzadora entre les males passions dels connacionals i llur benestar. Però rara vegada reïx, reïx a mitges, o per atzar, texeis i destexeis...

Menys empírica, la sociologia es limita a observar els fets de la política nacional i internacional, relacionar-los i descobrir-ne les lleis d'aplicació pràctica.

XVII

I, perqué la política no reïx sino perque els polítics, els governants, són tan «connacionals» com els governats?..., sino perque els polítics i el poble politiciat són exclusivament connacionals?

XVIII

La nació, la pàtria i el patriotisme són admirables abstraccions, mites eficientíssims però que no donen tot llur rendiment perque les nacions, les pàtries i els patriotismes són molts, mentre que cada pàtria, cada nació, cada patriotisme actuen com si sols existís damunt la nostra planeta una sola pàtria, una sola nació, com si sols existissin la pàtria, la nació, la planeta de cada grup de connacionals.

XIX

Aquest colossal malentès neutralitza les energies de les nacions, estenalla els polítics, frena, detura o fa retrocedir l'evolució, engendra incomptables mals excessius i innecessaris.

Els governants millor intencionats i més ben preparats no són pas secundats per llurs col.laboradors, perquè els governants, ço és, la selecció, són pocs, mentre que els col.laboradors, múltiples, menys perspicaços, convençuts i tot com són, concebeixen la nació, la pàtria, més limitadament; o bé no s'acomoden d'una coordinació de voluntats que el governant preestableix, o bé, gent indotada per a veure sintèticament i directament les raons de la política gent indotada per tant, per al perseverar i per a la creació que el realisme polític exigeix, descarrila facilment cap a la rutina personalment profitosa, cap a la negligència, en fi, cap a la ineficàcia.

Els governants millor intencionats i els més ben preparats s'extenuen en l'esforç sobrehumà que les males condicions susdites i les que a continuació exposem li imposen. Els governants cessen aviat llur actuació, adés per causa de desesperança o de desesper, per raò d'esgotament moral o per raò de força major, la força de l'assasí. Són pocs els gran estadistes que arriven a vells...

XX

Els governants millor intencionats, millor dotats, millor secundats pels polítics i per la burocràcia, per la teocràcia, per la milicia; els polítics més robusts i tenaços poden fallar també per cansanci o per la impaciència del poble. El cansament és una llei natural psicològica, la qual es manifesta igualment en els individus que en els pobles; la gent es cansa àdhuc de la perfecció i del benestar, es cansa de l'abundor, de la glòria, de tot el que unes gèneres anteriors ambicionaren i realitzaren. Els grecs arrivaren a avorrir-se de la perfecció de les arts llurs, de la pregonesa de llur pensaent, i malbarataren alegrement tan rics i purs joiells per la bisuteria bizantina i per la quincalleria dels neoplotònics. Els Castellans es cansaren de llurs furs humans i fecundes i els malbarataren per un teatral i estenuador cessarisme, sug.gerit «manu militari». Els Catalans ens cansàrem de l'esplendor de la Casa de Barcelona.

(Seguirà).

Al·legoria eternament actual.

B.D.I.C

LA RESISTENCIA EN MARXA

INFORMACIO DE CATALUNYA

Aquesta seccio és totalment redactada pels companysde la Redaccion clandestina de FOC NOU a Barcelona, companys de la resistència intérior Jordi Claris, Jordi Català, Marçal, Coll-Blanch, Fivaller i el Noi de la Creu-Alta.

PANTALLA BARCELONINA

NOTA IMPORTANT DE LA RESISTENCIA

Barcelona, 6 agost. — Ha sortit cap a França una nodrida delegaciô de la resistència interior, integrada per elements de diversos partits i organitzacions catalanes, per tal de posar-se en contacte amb els companys de l'exterior que completen el Comité d'Ajut a la Resistència Catalana i coordinar amb ells el pla d'acciô imminent a Catalunya.

El Comité d'Ajut, de constituciô rigorosament secreta, actuarà sota el patronatge de la més alta insituciô catalana, i la seva actuaciô es traduirà en fets molt aviat. — F.

EL FALANGISME RECULA

Barcelona, agost. — Rumors, molts rumors. Però quan les aigües bramen, quelcom hi ha. Cada dia, a cau d'orella, se'ns anuncia una nova «sensacional» i es parla de governs ponts, de solucions provisionals i tot a curt termini. El falangista ho desmenteix, però cada dia està més parruc i més insegur. Bon símptoma. — C. B.

ALLIBERAMENTS I DETENCIONS

Barcelona, agost. — La setmana pasada han estat posats en llibertat diversos companys d'E. R. C., A.C.R. i E. C, detinguts feia temps. Per contra, han estat detinguts nombrosos elements catalans de la francmaçoneria, acusats de complotar contra el règim. — C. B.

LLETRA DE BARCELONA

Estimats amics:

El plat del dia continua essent la recollida de signatures per aquesta mena de plebiscit, d'adhesió al caudillo, «por habernos salvado de los horrores de la guerra mundial». A pesar de que totes les autoritats, «gerarquias» i demés interessats en la continuació del franquisme fan forta pressió perquè la gent signi i; malgrat qu'en molts llocs és la propia policia qui recull les signatures per intimidar i coaccionar mes a la gent, sont molts els que es neguen a signar. Tant a Barcelona ciutat com en el cinturó de Barcelona, la proporció de gent que s'ha negat a signar es molt mes nombrosa del que es podia esperar.

Naturalment que això no privarà pas que el caudillo se li presentin uns plecs de signatures de dos o tres milions de catalans, «testimonio de la ferviente adhesión del pueblo catalán al salvador».

ESTADISTIQUES

La collita es excel·lente. La millor de deu anys.

La premsa franquista que fa poc temps embrutava molt paper cantant les prespectives d'una abundancia de tot, s'ha callat en sec.

La cosa es ben clara. El que ha passat amb la collita de patates de la Maresma, es repetirà ara amb la collita de cereals. Se n'exportarà una bona part per a obtenir divises i... el que es mes important, tenir l'ajut d'anglesos i americans.

Perque el poble després no s'esvalot, ara ja es frena en l'entorta i es segur que es trucaran les xifres de la collita de cereals.

Açi ningú es fa illusions. Ningú creu que la bona collita reporti augment en el racionament. Tothom sap a que atenir-se. Es massa recent el record d'aquelles declaracions del B.B.H. (Bartolomé Barba Hernández) donant les xifres de la collita de patates de la Maresma; xifres que totes les mestresses de casa van rebre amb joia perquè suposaven que aquelles patates vindrien a alleugerir la gana. Però, ai, las! que els anglesos també mengen patates i com que als anglesos les patates de Maresma els tenen el cor robat, la gent de Catalunya no tenim altre remei que estrenyer una mica més el cinturó.

Prou, els obrers del port han fet sentir la seva protesta negant-se a carregar els vaixells anglesos que s'emporten un fruit que tan necesita el nostre poble per alleugerir la gana, però es endevades. Si no els volen carregar sola l'amenaça de la policia armada, sont els mateixos soldats que els carreguen.

Sembla que B. B. H. va rebrer una fenomenal repulsa de Madrid per haver divulgat la xifra global de la collita i prevenint-lo perqué en el cuccessiu s'abstingui de fer pùblica cap més xifra sigui la que sigui.

EL PREU DE L'OLI PUJA

Mentrestant, els americans van exhaurint els pocs stocks d'oli que queden i sembla que entre una quinzena ja hauran embarcat tot l'embarcable. Això motiva que l'oli es pagui ja a cinquanta pessetes litres i es preveu que abans d'arribar la collita es pagara a cent.

Franco, no solament no es un perill per la pau del món—deia l'altre dia un comerciant anglés que fa el seu agost a Barcelona—sino que dificilment cap més govern donaria les facilitats per a emportar-se'n a tot bon preu els aliments que tant necesita el poble d'Iberia.

Quant bandarrisme. Dèu meu Senyor! I pensar que a les presons d'Espanya encara hi han presos que compleixen condemna per l'únic delicte de ser «anglosajon»!

La gent comenta amargada aquesta actitud anglesa i us diuen: «Que els anglesos ajudin a Franco es una bandarrada. Que se n'emportin el poc menjar que tenim, es un crim.»

RESISTENCIA PATRIOTICA

La premsa franquista ha procurat targiversar les noticies del Comité de Seguretat de l'O.N.U. Tan en «Lucientes» com en Carles Sentis, els dos corresponsals que «La Vanguardia» té a Nova York, fan la divina filigrana amb la seva «pluma» al seveí del franquisme, per tal de tranquil·litzar als aturdits falangistes que, malgrat tot, no les tenen totes.

No es pas que la gent de Catalunya es faci gaires illusions respecte a l'eficacia de l'ajuda internacional per a ensorrar al franquisme. Ningú creu ja en ningú. Els anglesos han ensenyat el seu joc, i els russos, que fins ara gaudien de la simpatia de molta de la nostra gent, la van perdent a marxes forçades, car l'ajut rus ha resultat també un enganyifa. Tota aquella xarrameca de bravuconades que havem sentit per Radio Moscú, s'ha estumat sense deixar rastre.

Això motiva que tothom estigui convençut que l'únic camí per alliberar el nostre país, es l'acció de la resistencia i prou. El règim franquista no és tan fort com aparenta i el dia que es pugui apretar un mica es veura la quantitat de podridura que de mica, en mica, el va sorcant, malgrat la façada impressionant de policia armada, guardia civil, nfenys, falangistes i altres valents de professió. La gent d'aci creu més eficaç les activitats de cara a l'interior que tots aquests viatges intercontinentals de certs prohoms republicans. Es a l'interior del nostre país que s'ha de lliurar la principal batalla, cosa que molta gent de l'exili sembla desconeixer, desgraciadament.

FRANCO CATALANISTA

Sembla que degut a la inspiració dels agents consulars britànics a Espanya, el caudillo es mostra més benevolent amb el catalá. Ultra l'autorització de representar teatre català. Certes obres, compreneu? Ara també s'autoritza la venda d'obres en català. Les obres de Verdaguer, per exemple. Ultimament, també s'ha autoritzat la reimpressió de «Fanny» de Carles Soldevila.

Ja veu-eu si Franco es indulgent i si els catalans gaudim de llibertat.

LA REPRESSIO CONTINUA

La majoria d'elements d'Esquerra Republicana de Catalunya que havien estat detinguts ultimament han estat posats en llibertat; resten, però, encara a la presò uns set o vuit companys, que han estat objecte de tota classe de martiris perqué la policia franquista ha pogut comprovar que havien ajudat, durant la guerra, als aviadors anglesos i amer cans que procuraven salvar-se a traves de l'Espanya franquista. Això ho sap molt bé el Consulat anglés de Barcelona. Però fins ara no es veu que faci res per alliberar els nostres companys.

MARÇAL.

Les Lletres i les Arts

CONFERENCIANT CATALA A PRAGA

El Comité Nacional d'Escriptors Txecoslovacs ha invitat el poeta català A. Bonet Isard a donar a la capital bohemia un cicle de conferències sobre «Civilització i poesia nacionals catalanes».

L'EXPOSICIO DE CULTURA CATALANA

En la darrera reunió del Consell Directiu de Cultura Catalana, celebrada el 22 de juliol, s'ha adoptà per unanimitat l'acord d'organitzar a Paris, per a la fi de la tardor pròxima, una exposició de l'activitat literària, científica i artística dels catalans a l'exili, que seguí l'exponent pùblic de la tasca intel·lectual acomplerta en aquestes darrers anys pels catalans arreu del món.

L'Exposició, que tindrà com a marc les sales de la Biblioteca Nacional, per a la ual cosa s'han iniciat les oportunes gestions, recollirà:

1.º Els llibres i fullets en llengua catalana publicats a partir de 1939.

2.º Les publicacions d'escriptors i homes de ciència catalans en qualsevol altra llengua, corresponents al mateix període.

3.º Els Joc Florals celebrats durant l'exili.

4.º Els catàlegs d'exposicions artístiques i invitacions a conferències.

5.º Els setmanaris, les revistes i altres publicacions periòdiques catalanes.

La importancia d'aquesta manifestació cultural, la primera que té lloc a França, vindrà realçada per la invitació als membres del Govern de Catalunya i els ministres d'Afers estrangers i d'Educació nacional francesos.

L'Exposició constituirà un homenatge a la nostra pàtria, ara oprimida, a la seva llengua i als seus intel·lectuals.

LA VEU DE LA MUNTANYA

Editat per l'Escolo deras Pireneos hem rebut «Era Bouts dera Mountanho» amb un sumari interessantissim.

També hem rebut «OC» publicació llenguadociana simpatiquíssima i «La Tramontana» que dirigeix el nostre amic Carles Bauby, català rossellonès.

Tots ells parlesn amb simpatia de FOC NOU.

PUBLICACIONS CATALANES

Hem rebut Nova Era de Mexic, «Senyera», portantvet del Casal Català de Londres i «Catalunya», del Casal Català de Buenos Aires.

Mareix capitol a part pel seu interès i valor literari el número 3 «Poesia» que s'edita a Montpeller (Villa Clairette. Impasse Daube. Les Aubes).

Remarquem en aquest número un estudi sobre els «Equips intel·lectuals» de Catalunya degut a la ploma d'A. Bonet Isard i poemes de I. Parellada, Espriu, Gascó Contell, Bonet Isard, Lidemen, Ullrichova i Cabruja.

EXPOSICIO COL·LECTIVA

Ha tingut lloc al Foyer del Teatre Municipal de Montpeller, una exposició de pintors que comprenia obres de una gran part d'artistes catalans exiliats a França i de diversos pintors rossellonesos.

Recordem especialment al nostre col·laborador artistic Camps-Vicents, Colom, Carme Costa, Cre.xams, Franch, Giner, Miró, Padilla, Pascual, Rebull i el rossellonès Descossy. Una pintura de Salvador Dalí i quatre estudis de Picasso contribuiren a donar relleu al conjunt.

L'exposició ha estat visitada i comentada favorablement per moltes personalitats franceses i catalanes enteses en l'art.

BULLETINS CATALANS

Els Casals catalans de França van llançat-se, amb èxit progressiu a la publicació de Bulletins divulgadors de llurs activitats. Felicitem entusiasticament els amics del Casal Català de Béziers, que per ara s'emporta la palma, seguit pels companys de Narbona i de Montauban.

Queden compostos i per manca d'espai no podem publicar, els preciosos poemes inèdits «La ginesta», de Victor Mora i el «Cirerer», de H. Roura Tuneu (menció honorable als Jocs Florals) que farem conèixer als nostres lectors aviat.

El diputat Senyor PIKABEA
ES MORT

A Paris, als setanta vuit anys d'edat, ha mort el diputat basc al Parlament de la Repùblica espanyola senyor Rafael Pikabea. D'entre les personalitats polítiques basques no afiliades al Partit Nacionalista fôra difícil de trobar-ne una altre en la qual s'hi apleguessin condicions tan remarcables com les que posseïa el trapassat.

Fa gairebè quaranta cinq anys, quan Arana-Goiri es trobava malalt a la pressò —on va contraure la malaltia que havia de matar-lo—, fôu el senyor Pikabea qui s'adressà al aleshores cap del govern espanyol demanant l'alliberaciò del gran patriòta basc.

Fins a 1931, es dir, en temps de la Monarquia, «El Pueblo Vasco», de Sant Sebastià —periòdic fundat pel senyor Pikabea—, fôu, sens dubte, el diari de la capital guipuscoana qui acollí amb més interès les manifestacions de cultura basca, i damunt les seves planes es realitzaren moltes campanyes en defensa dels drets del Pais Basc.

En proclamar-se la Repùblica, el senyor Pikabea posà el seu diari —sense limitacions de cap mena— al servei de l'Estatut Basc. Elegit diputat per Guipùscoa a les eleccions de Juliol de 1931 com a candidat estatutista, fôu reelegit pel Novembre de 1933 i pel Gener de 1936 amb l'ajut absolut dels vots nacionalistes. Al Parlament espanyol realitzà una tadca molt meritòria.

Amb motiu de la rebel·liò militar, el senyor Pikabea no dubtà ni un moment. Les aspiracions d'Eusadi i la legalitat republicana trobàren en ell un defensor entusiasta i decidit. Després de la caiguda d'Euscadi marxà a l'exili, on seguí ocupant-se dels interessos bascos.

El senyor Pikabea era un polític doblat d'un periodista eminent. Les seves cròniques, signades gairebé sempre amb el pseudònim d'«Alcibar», fôren llegides amb el més gran interés i pot assegurar-se que, sobretot després de la proclamaciò de la Repùblica, no va haver-hi cap afer patriòtic polític o econòmic euscadià amb relaciò al qual la ploma àgil i intencionada del diputat guipuscoà no escrivís d'acord amb les conveniències i interessos del Pais Basc. Cal recordar les seves impressions parlamentàries i d'entre elles l'article que dedicà al senyor Josep Antoni d'Aguirre amb motiu del primer discurs pronunciat al Parlament de la Repùblica pel jove diputat, que més tard havia d'ésser elegit, per aclamaciò, cap del Govern provisional d'Euscadi.

Personalment fôu un home senzill, afable i cordial. En pau reposi.

E. P. de N.

N. de la R. — Sant Sebastià, 10 juliol. — Inspectors de la policia franquista han recorregut totes les iglesies, convents i capelles de la ciutat amb la ordre següent:

«Si alguien se presenta para encargar los funerales para el reposo del alma del señor Pikabea Rafael, ordeno que se tome nota de su identidad y domicilio dando cuenta de ello inmediatamente al Gobierno Civil.—Sàenz de Tejada, Gobernador Civil de Guipùzcoa. (Signat).»

Els nostres lectors es faran el comentari.

Resistència

per Joan SANGRES

Ens és plaent de saludar la novella República italiana tot fent vots perqué el seu desenvolupament sigui plàcid i pugui esdevenir una ferma aliada nostra, per bastir un sòlid puntal i un barratge al feixisme; que mai més sigui possible que aquest pugui destruir la pau. I que trobem el cam més planer per fer una societat justa i humana.

Un gran amic de la nostra causa, artista conegut, acaba d'arribar d'un breu viatge que ha efectuat al seu país natal (Italia del Nord), enviat pels seus amics en misió artistica i oficial a França a on estava refugiat, com nosaltres, per haver combatut a Espanya en els rengles de la República. Hem anat a la seva recerca amb el propòsit d'obtenir unes declaracions per als nostres lectors i si no ha volgut concedir-nos una interviu per no considerarse prou autoritzat i mancat d'elements de judici prou forts, degut a la seva breu estada al costat dels seus familiars i amics, no per això hem discutir llarga estona, i del curs de la nostra ounversa n'extreim la següent ressenya.

A Italia ha canviat la situació política per la voluntat dels seus fills cristallitzada a les urnes, gesta meritòria que obre nous camins a un país que ha viscut vint-i-cinc anys esclavitzat, i que vol redreçar-se pel camí de la llibertat. Malgrat els llargs anys de dictadura han ressorgit aquells vells militants d'esquerra i idealistes que a través de les seves campanyes clandestines havien atret la joventut als rengles de la resistència. Vet-aci com s'ha produit una profonda tansformació a Italia, malgrat la vigilant pressió aliada que es basava, sembla, sobre la hipòtesi d'una victòria monàrquica. L'exèrcit aliat (llegeixi's polonès) ha pressionat tant com ha pogut per obtenir amb el referèndum una victòria cristiana (llegeixi's católica) i si bé la monarquia no ha triomfat, els demòcrates católics són al poder com a partit majoritari. Els partits d'esquerra es debaten per imposar llurs ideologies socials i pregressives però topen amb una pressió interior i exterior que minimitza llur tasca. La socialització d'industries es un assaig que no dóna els seus fruits per una raó de base: El país mancat de matèries primes s'ha de procurar mercats on adquirir-ne i depèn del color dels dirigents de les empreses el que els siguin facilitades. Això produirà sens dubte un marasme colossal. Les manifestacions religioses pùbliques són un espectacle constant sota la protecció de l'exercit d'ocupació que, com hem dit, es polonès i per tant fanàtic per les pràctiques católiques. Un altre factor que pot produir topades al carrer entre els partidaris dels partits més nombrosos que detenten el poder.

Per manca de quadres son mantingudes les plantilles burocràtiques que durant anys serviren al feixisme. La pressió estrangera és manifesta encara en altres fases de la vida italiana. En la vida diplomàtica es produeixen efectes que han provocat també una reculada a la naixent república. Paisos que es diuen demócrates s'han negat a acceptar representants italians que els partits esquerrans havien seleccionat com a provats antifeixistes, sota el pretext que no eren de carrera diplomàtica i han tingut d'ésser mantinguts els ambaixadors que han servit al feixisme. Per acabar d'agreujar el problema italià hi ha la misèria en què es troba el país.

Observem amb tot aquest exposat de la vida italiana una prova més de la lluita d'influència massa exteriotizada tant a Orient com a Occident. Que no diguin doncs que la guerra és acabada car d'una forma sorda—pordiem dir-ne la guerra dels nervis—, els Grandes bombardegen i acabem de rebre una nova prova amb el resultat de la Conferència dels 4 a Paris. Una altre prova ens l'han donada amb la desgraciada conferència del Conseil de Seguretat, respecte l'afer Franco.

Creieu que la mateixa influència que vol amordassar Italia no és la que fa ballar com vol als faingistes espanyols? Estem cansats de la «no intervenció», inventada per uni i imitada per altres. No reexint Franco en imposan una Monarquia no creieu possible que fent ùs dels «drets» que li concedeix la seva «democracia progresiva y organica» un bon dia no ens surti o faci sortir els seus satèlits amb el pretext que vol implantar una República feixista tal com Mussolini volia fer? I si la naixent i fràgil República italiana no pren l'embranzida que li cal per sortir de l'imbroglio» en que la tenen els aliats no creieu que la procuraran emmaridar amb el que en resulti de l'«imbroglio» Franco?

De tot l'exposat, al nostre modest entendre—en traiem la següent consequència: el problema espanyol no evolucionarà del costat que tendeixi a restablir la legalitat republicana fins que la *resistència interior* de la península arquireixi una força oculta però conexa i potent que com un allau aconsegueixi, amb estret contacte amb el Govern Giral (resistència exterior) d'arrossegar les algües brutes al precipici.

El miracle de la resistència s'ha produit a França foragitant l'invasor i a Italia vencent la monarquia feixista per fer triomfar la causa popular. A Espanya la *Resistència* treballa intensament per vèncer, i vencerà a l'opressor. Però cal decidir les democràcies a jugar net i a rompre amb Franco. El poble sabrà superar aquest moments històrics dels quals depén la independencia i l'esplendor dels pobles ibèrics.

RETALLS...

LA MAÇONERIA

Del diari «Ya», de Madrid, copiem:

«Nos irrita que a los exilados politicos españoles se les conceda en el extranjero un trato de favor. Se les jalea, se les mima, a esta pandilla de fantoches grotescos y trágicos. Acaso la clave del apoyo que encuentran entes como Giral o fariseos como Fernando de los Rios, se deba a amistades de la masoneria. En la O.N.U. abundan los masones, los cuales, a veces, proceden contra los intereses de sus propio país. La masoneria se compone en general de ateos, y su recluta se hace entre traidores y arribistas. Es masôn Lange, es masôn Evatt.»

Es que Queipo de Llano, Aranda i Cabanellas fôren maçons traidors i arribistes? Traidors a la República. D'acord.

ARRIVA HOME!

«Arriba», de Madrid, del 18 de juliol. El preàmbul a una interviù amb el «Caudillo»:

«Una vez más Francisco Franco planta militarmente ante la verguenza de los cobardes esa gran bandera enhiesta y batida por los aires más limpios que es su fe, inmóvil como la roca. Esa fe que él hizo alentar en el pecho de los soldados para la victoria de ayer y que es la que hoy alienta en nosotros —después de escucharle la reposada seguridad de sus afirmaciones— para la victoria de mañana.»

Una nova amenaça del «régimen». Reben garrotades de per tot; però, «gallardos y calaveras», esperen el moment fatal. No creiem que el «Caudillo» estigui tant segur en afirmar que «espera la victòria de demà». «Arriba», home, «arriba»... Arriva la República amb la victòria del demà no molt llunyà.

Retallem de «La Vanguardia Española», de Barcelona:

«El señor Summer Welles no es amigo de nuestro Régimen. Es un tozudo doctrinario de un concepto anacrónico de la Democracia. Vamos a contarle un cuento: «Habia una vez un «jàndalo». El «jàndalo» es el mon tañés que emigra y lo mismo funda linajes aristocràticos que pone càtedra en una Universidad, segùn se tercie. Uno de estos, tras mucho trajinar, regresò al valle nativo y encontrò a su madre recogiendo heno. Apoyado el mango sobre un manzano, habìa un rastrillo. «¿Cómo se yama eze instrumento, mare?» «¡Pìsale los dientes, hijo!» El mozo pisò las pùas, y el mango le diò un fuerte golpe en las narices, ante lo cual exclamò: «Pa jolera rastrillo!» Summer Welles ha pisado el rastrillo ruso, le han herido sus pùas.»

També la «Divisiôn Azul» trepitjà el «rastrillo» soviétic i se li clavàren les dents al cor. Muñoz Grande es un «jàndalo», encara que no un tossut de la Democràcia.

«Frente a la guerra de nervios que sostiene la O.N.U., paises menos estoicos que el nuestro estarian amedrentados; en cambio, a nosotros nos tiene absolutamente sin cuidado. Los Comités pueden multiplicarse o dividirse, desgarrarse o zurcirse en varios Subcomités o en mil Ponencias, nos es igual. La papeleta es ésta: Dejarnos en paz arreglar nuestras cuestiones como nos convenga, o alzar aquí un Estado vasallo de Stalin, como los Balkanes, que entregue a Rusia parte de sus generaciones infantiles. Repetimos, esto de España, hay que tomarlo o dejarlo como està.»

Ni poble sotmés a Franco, ni Estat vasall de Stalin. Es així com ho volem i no deixar-ho com està.

NOTICIARI

CONFERENCIA DE R. TASIS I MARCA A TOLOSA

Per al dia 11 d'agost, a les 10 del mati hi ha anunciada la conferència que el Secretari General d'Acció Catalana Republicana, senyor Rafael Tasis y Marca, donarà a la Sala Senechal i en el curs de la qual fixarà la posició d'A.C.R. en els actuals moments polítics.

El dia 10, a la tarda, i convocada per la Delegació Departamental del Llenguadoc se celebrarà a la sala del Centre d'Estudis Tolosa-Barcelona (1, Bd. d'Arcole) una reunió d'A.C.R., a la qual es prega l'assistència de tots els seus afiliats.

La conferència del senyor Tasis a la sala Senechal serà pùblica i a l'acte han estat invitats tots els partits i organitzacions catalanes i republicanes espanyoles.

AVIS ALS PRACTICANTS

Per assumpte d'interès per tots els practicants catalans aquests sôn pregats de posar-se en contacte amb el company Josep Navarro, infirmier, à St. Cirques la Lautre (Correze).

HOMENATGE A ISIDRE P. GRANADA

El nostre amic i col·laborador Isidre P. Granada ha estat l'objecte a Nissan d'un fervorôs homenatge tributat pels seus amics d'E.R.C de Béziers per la seva tasca tant desiteressada com fecunda portada a bon terme en la seva qualitat de Secretari General del partit.

En felicitar als organitzadors per tant acertada iniciativa, desitjem a l'amic Granada que no defallexi en la seva labor en bé de la causa i l'encoratjem en prosseguir el camí emprès pel recobrament de la pàtria.

FOC NOU s'associa a tant merescut homenatge amb tota simpatia. J. S.

CASAMENT

El dia 3 d'agost han contret matrimoni a Tolosa els nostres amics i compatriotes el jove Francesc Compte, de la F.N.E.C. i la senyoreta Roser Puch, filla del que fôu el nostre company de premsa Antoni Puch.

Desitgem als joves nuvis moltes felicitats i que tots els bateigs els puguin fer ja a Catalunya.

CONFERENCIA DEL Dr. J. MARTI FECED

Amb el tema «Pi i Margall» el nostre amic doctor Josep Marti Feced, dona una conferència, el dia 20 del passat mes, al Centre d'Estudis Tolosa-Barcelona.

El doctor Marti Feced, destacat republicà federal, en el curs de la seva disertació analitzà l'obra acomplerta per Pi i Margall com a literat, jurista, filosof, historiador, crític d'art i politic. Fèu un estudi de la vida comentà l'amor al treball des de ben jove professat pel Mestre, destacant les dots especials com a poligiota.

El conferenciant donà compte de les moltes obres publicades per Pi i Margall en els seus diversos aspectes fent resaltar la seva competència en articles publicats a «Renaixença» que l'acreditaren com a formidable historiador de l'art; la seva obra «Recuerdos y bellezas de España» en la que resalta la part dedicada a Catalunya i la «Historia de la Pintura», en la que e smanifesta mestre de l'art.

Més tard, el conferenciant, analitza l'obra politica de Pi en els dies de la República del 75, la seva labor de ministre de Governació primer i president de la Repùblica després.

El doctor Marti Feced fa un estudi aprofondit del programa federal doctrina defensada pel Meste amb austeritat i honradesa que deixaren darrera d'ell un aestola de gloria com a republicà i català.

El vinent uùmero de
FOC NOU
apàreixerà el dia
31 d'Agost.

Un nou servei de FOC NOU

AJUDEM-NOS MUTUAMENT

A partir d'avui FOC NOU inaugura el servei d'AJU MUTU entre els seus lectors a base de «Petits anuncis» gratuits. Serveis de Col·locacions, de recerques, d'allotjaments, d'intercanvis, àdhuc de casaments. Volem que els lectors de Foc Nou puguin trobar gratuitament en aquesta secció la tribuna indicada per a exposar llurs desigs i tractar de trobar entre compatriotes l'ajut possible a llurs necessitats i la solució adequada de llurs problemes.

COL·LOCACIONS

Obrer català, manobre, fort, treballador cesat cerca feina ben retribuida a Tolosa o fora; 25, rue Roquelaine, FOC NOU. Tolosa.

CASAMENTS

Home sol, català, de quaranta anys, habitant al departament de l'Alt Garona en un casa de camp tot sol, desitja casar-se amb senyoreta o senyora apte pel treball de la casa. Adreceu-vos a FOC NOU, 25, rue Roquelaine, Tolosa.

PER UN PIS A TOLOSA

Compatriota casat, amb dos fillets, cerca pis a Tolosa (Cuina amb 4 o cinc habitacions. Ofreix com a premi fer a mida tres parells d'espardenyes a sola inusable i la costura d'un vestit de senyors (ta lleurs). Adrece-vous a 25, rue Roquelaine, FOC NOU. Tolosa.

* * *

Català ofereix canviar pis, de cuina i dues habitacions grans, amb jardi, aigua gas i electricitat als afores de Tolosa i al peu del tramvia contra pis a Tolosa, cuina i dues habitacions, igual confort. Adreceu-vos: 25, rue Roquelaine, FOC NOU.

Obrer paleta; català, solter, cerca habitació moblada amb gas i electricitat a Tolosa: 25, rue Roquelaine, FOC NOU, Tolosa.

ES NECESSITEN NOVES

De Josep Cortadelles, Mestre català, que es troba al departament de la Gironde i del qual no se sap l'adreça exacta. Adreceu-vos a FOC NOU, 25, rue Roquelaine, Toulouse.

De la senyora vdua Leal, que vivia a Villefranche de Périgors (Dordogne). Donar-les a Josep Figueres, 36, Alexandre Fontanier, Tolosa.

Nota: Per tramettre anuncis gratuis a aquesta secció cal ésser subscriptor de FOC NOU i enviar junt amb el text tres segells de tres francs per despeses de correspondència.

No oblideu de comunicar el vostre canvi d'adreça a la nostra Administració : 25, rue Roquelaine - Toulouse (Hte-Gne)

FP 1968

B.D.I.C

Nº 39. (Segona época) ANY III — 31 AGOST 1946 — Preu : 5 fr.

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

Setmanari català autoritzatpel Ministeri de la Informacio del govern de la Repùblica francesa

REDACCIO I ADMINISTRACIO : Carrer de Roquelaine, 25 ❖ Tél. 229.83 -:- C.C.P. Toulouse 377.32 ❖ TOLOSA DEL LLENGUADOC

Josep Ventura Virgili, català que residia a Montpellier, cregué en les amnisties de Franco i se'n tornà allà baix...

El dia 20 d'Agost Josep Ventura Virgili fou detingut a Barcelona per la policia franquista.
Franco persegueix els democrates catalans i menteix quan afirma el contrari.
Escampeu-ho i tingueu-ho present.

EDITORIAL

La unitat en el combat

El document que E.R.C. adreça al President de la Republica com la expressiò de la voluntat del Directori d'aquell partit en la seva reuniò plenaria de Carcassonna, és un reflexe important del malestar règnant entre els exiliats a conseqüència de la politica de desorientaciò i confusionisme seguida des de fa un temps pels organismes i elements directius.

El document en qüestiò, ponderat en els conceptes i moderat en la forma, revela tanmateix el fons greu de l'assumpte. La posiciò governamental d'E.R.C. i la responsabilitat de les figures que s'encarreguen de l'ambaixada, imposen en certa manera el to respetuos, gairebé solemne, del susdit document, pero els redactors del text que comentem no poden ni volen amagar el desencis general produit per dos fets particularment visibles i censurables: la manca de serietat en les manifestacions publiques a la premsa fent pronostics gratuits sense to ni so i la confusiò regnant entre dirigents de partits governamentals quant a la formula adequada per a liquidar el franquisme.

FOC NOU aprova la decisiò d'E.R.C. com un pas per aconseguir, en el terreny general de la Repùblica espanyola, aquella unitat de combat que defensem des del primer dia en l'aria dels interessos esencialment catalans. Pero hauriem volgut que en els raonaments fundamentale del document de referència hi hagues figurat, com argument basic, el de la necessitat apremiant d'ajudar la resistencia interior i d'abreujar el calvari dels nostres germans d'alla baix.

Cada dia es mes visible el joc diplomatic dels Grans amb referència a Franco. La tensiò russa i anglo-saxona no fa mes que augmentar i com més augmenta, més es retarda la soluciò del nostre plet. Sembla ja segur que l'anunciada reuniò de l'O.N.U. s'ajornara «sine die» restant evidenciat una vegada més que ni anglesos, ni russos, ni americans no tenen cap pressa a desfer-se de Franco; els anglo-saxons perque el consideren un peò precios contra Moscu i els russos perque el descredit anglo-saxo a la peninsula els resulta la millor plataforma politica que podien somniar.

El comptar amb les nostres propies forces i lajucar i coordinar la resistència interior es, doncs, sagrat. Que s'acabin els viatges transatlantics, les declaracions sidralistes, els nomenaments inoperants, les estadistiques balderes, les inundacions d'impresos, les reunions esterils, els emoluments d'arxiducs les discussions bizantines i les baralles fratricides. I que comenci una actuaciò de responsabilitat de cara a la resistència interior ajudant-la, sostenint-la, sincronitzant-la amb un pla de propaganda i d'agitaciò universal que crei en poques setmanes un clima d'asfixia per al franquisme.

I si els actuals dirigents se veuen incapaços de dur-ho a terme, que deixin llurs llocs a d'altres elements més energics, més combatius, més audaços que realitzin amb valentia i abnegaciò la tasca activa i eficaç d'unitat combativa que s'imposa en els momento presents.

UN DOCUMENT IMPORTANTISSIM

Esquerra Republicana de Catalunya demana al President de la Republica que convoqui una reunio excepcional de forces anti-feixistes per tal de decidir el pla a seguir per a enfonsar el franquisme

Heu's aci, en el seu text espanyol mateix, el document adreçat pel secretari general d'E.R.C. en nom del Directori d'aquell partit català, al President de la Republica Espanyola:

«Excmo. Sr.:

En las reuniones del Pleno de «Esquerra Republicana de Catalunya», celebradas en la ciudad de Carcasona el 3 y 4 de agosto, con asistencia de una nutrida representaciòn del Interior, al examinar en profundidad y con todo detenimiento los problemas de la política republicana, se hizo patente, entre todos los reunidos, una honda y exigente preocupación, de que dicha política estuviese, por parte de todos, inspirada en el alto sentido del deber y la responsabilidad que la decisiva importancia de la hora actual imponen. Hubo el Pleno de registrar con satisfacción las favorables perspectivas que se presentan, para el logro de nuestras comunes aspiraciones, sin desconocer ni olvidar, sin embargo, las dificultades que quedan todavía por vencer; creyendo precisamente que la coexistencia de razonables esperanzas y obstàculos previsibles exige al mismo tiempo el tener un pensamiento y actuaciòn màs claros, firmes y resueltos, así como un cuidado màs severo en no producir nunca en la opinión republicana—esparciendo con ligereza noticias sin base, rumores sensacionales o promesas a plazo fijo—un clima espiritual en el que alternan la ilusión excesiva y el descorazonamiento infundado. Creyó asimismo el Pleno que uno de los hechos que màs perjudican a la causa republicana son las diferencias que se manifiestan entre distintas personalidades y sectores sobre los medios preferibles o màs viables para volver a instaurar la Repùblica en España. Aun haciendo honor al mismo espíritu de elevado patriotismo que creemos inspira a todos por un igual, ello demuestra y subraya la necesidad de una franca clarificación de la política republicana que permita llegar a un acuerdo inicial de principio y de tàctica, el cual, al facilitar la acción conjunta, la haria naturalmente màs eficaz, vigorosa y decisiva.

Martínez Barrio

Este acuerdo, aunque tuviese que limitarse a unas lìneas fundamentales y por un tiempo determinado, se impone aùn màs por la repercusión que en el desenvolvimiento de los problemas españoles probablemente tendràn las próximas reuniones del Consejo de Seguridad y de la Asamblea de las Naciones Unidas, de las cuales es de esperar que al mismo tiempo que registren y evidencien, una vez màs, la imposibilidad de convivencia y existencia del régimen fascista español con un mundo democràtico, se llegue en ellas a la adopción de acuerdos que traduciendo en medidas concretas dicha incompatibilidad, contribuyan a resolver rápida y pacíficamente el problema de España, reintegràndola a la gran comunidad democràtica mundial de la que no puede ni quiere estar ausente. Es por estas fundadas razones que el Pleno de «Esquerra Republicana de Catalunya», recogiendo e interpretando el profundo sentir de la democracia catalana y consciente de lo que ésta representa en el conjunto de la política hispànica, acordó dirigirse a S.E., como lo hace en el presente documento, para poner a su consideración la conveniencia de que convocase una reunión de todas las instituciones y fuerzas republicanas con el objeto de llegar, con la urgencia que el momento requiere, al indicado acuerdo.

Al hacer esta propuesta, «Esquerra Republicana de Catalunya» recuerda que en una de las horas graves de la guerra desencadenada por el fascismo en España, el presidente de la Repùblica, don Manuel Azaña, convocó en el Palacio de Pedralbes una reunión de amplitud y carácter semejante a la sugerida. Y sin querer con ello adjetivar de grave la hora presente, no hay duda que su innegable trascendencia justifica y aconseja dicha reunión. Al proponerla, queremos también manifestar en forma explícita, que ello no implica ni el màs leve propósito de interferir o dificultar la misión representativa del Gobierno de la Repùblica que preside don José Giral, en el cual tiene representación nuestro partido y a cuya obra colabora con una lealtad no superada por ningùn otro sector republicano. Al contrario, creemos que, clarificando a fondo, francamente, sin reservas, con recíproca comprensión y mutuo respeto la política republicana, la posición del Gobierno de la Repùblica quedaría respaldada y fortalecida en esta hora en que tan imprescindible es que lo sea.

En conclusión, «Esquerra Republicana de Catalunya» se dirige a S. E., el màs alto representante de la legítima continuidad republicana y democràtica, rogàndole se sirva considerar la conveniencia, para nosotros evidente, de convocar bajo su presidencia una reunión a la que asistan los presidentes de Cataluña y Euzkadi, el presidente del Gobierno de la Repùblica, representaciones del Partamento de la Repùblica y del de Cataluña, las personalidades màs representativas y los representantes de todos los partidos políticos, tanto si estàn representados como

José Tarradellas

si no lo estàn en el Gobierno, que tenga por objeto el debatir los medios de llegar con urgencia a un acuerdo y a una tregua entre todas las fuerzas de la democracia republicana. De así lograrlo, ésta afrontaría los meses inmediatos a venir con una coincidencia fundamental y una autoridad mayor, facilitando con ello el triunfo, por todos igualmente anhelado, de la causa de la Repùblica y haciendo comprender a nuestros pueblos, ansiosos de liberarse del oprobio y la tortura a que estàn sometidos, que tanto las instituciones republicanas como los partidos y los hombres en el destierro no olvidan sus sufrimientos, sienten vehemente anhelo de ponerles fin, y conforman sus actos a la pronta consecución de este propósito.

París, 10 de agosto de 1946.—Esquerra Republicana de Catalunya.—El secretario general, JOSEP TARRADELLAS.»

MISTER BEVIN AGENT DE STALIN?

par Domènec de BELLMUNT

Les rapports directs et confidentiels qui nous arrivent de Barcelone nous signalent avec une rare unanimité le sentiment antibritanique général qui sévit chez nous en conséquence de l'attitude des travaillistes anglais vis-à-vis de Franco et tout particulièrement de la politique extérieure de Mr. Bevin. Des centaines de catalans qui faisaient circuler pendant la guerre les communiques du Consulat anglais et qui menaient une active campagne en faveur des alliés son aujourd'hui en prison. La population toute entière qui était anglophile, déçue par la politique travailliste de soutient à Franco, devient anti-britanique. Et aux raisons spirituelles de défaillance démocratique devant le fascisme le peuple de chez nous doit y ajouter encore des raisons économiques, en voyant partir les denrées de première néccésité pour le ravitaillement du pays (blé, pommes de terre, huile) vers l'Angleterre et les EE. UU. Car ces exportations laissent pauvre peuple en proie à la famine la plus épouvantable.

La presse franquiste qui avait toujours attaqué les anglais pendant la guerre, à l'époque où elle souhaitait publiquement la victoire hitlérienne, comble aujourd'hui d'éloges Mr. Bevin et Mr. Alexander Cadogan. L'opinion publique en est dégoutée. L'entente honteuse du franquisme et du travaillisme britannique devient la plateforme la plus éfficace pour la propagande communiste, à un tel point que les gens le plus moderés, ne sachant plus à quel saint se vouer, se demandent déjà si Mr. Bevin n'agit pas en Espagne comme un agent déguisé de Staline.

La question semble étrange, saugrenue, paradoxale. Et pourtant celui qui assiste tous les jours aux réactions de l'opinion publique de chez nous est obsédé par ce phenomène général d'anglophobie de la part d'un peuple traditionnellement anglophile. Si les Soviets n'eussent montré, eux-aussi, leur jeu impérialiste d'une façon aussi patente si leur allitude en face du franquisme avait été franche, énergique, décidée, en exigeant le lendemain de la victoire que l'on traite Franco comme vaincu, puisqu'il avait été belligerant contre eux, ou en posant à Postdam, à San Francisco ou à New-York des conditions aussi nettes que celles qu'ils posèrent pour soutenir Tito ou le gouvernement polonais ou bien encore en jouant un jeu aussi fort que celui joué par eux au sujet de l'Aberzjaidan, le courant des sympathies communistes en Espagne aurait pris des proportions énormes.

Aujourd'hui le peuple est déçu par tous les Grands, mais dans le fond il croît davantage à la possibilité d'une aide communiste qu'à celle des anglo-saxons. Et les gens les plus modérés, les plus éloignés politiquement du communisme, envisagent sans crainte une intervention soviétique pour se libérer de l'oppression franquiste. C'est là l'énorme responsabilité de l'attitude travailliste, car les progrès du communisme chez nous sont totalement, intégralement, l'œuvre de la politique de Mr. Bevin et ses disciples.

S'agit-il d'une simple réaction de desespoir des masses populaires déçues par les démocraties victorieuses? Ou s'agit-il d'un sentiment plus profond et plus grave capable de subsister à la crise actuelle? C'est là une énigme que l'on ne déchifrera que le jour ou le peuple espagnol, libéré par son propre effort, pourra se manifester dans des élections libres et sincères après tant d'années de tyrannie et de misère.

Avis als nostres amics

Ha estat feta tramesa a tots els nostres suscriptors d'un exemplar del Petit Compendi d'Història de Catalunya. Si hem comès oblid preguem als que no l'hagin rebut ens ho diguin i els l'enviarem a volta de correu. Els que l'han rebut i no han satisfet el seu import són pregats de fer-ho a mesura de llurs possibilitats econòmiques. L'import és de 40 francs exemplar. La nostra adreça postal: CCP nùm. 377,32, 25, rue Roquelaine, Toulouse (Hte. Gne.)

Hem satisfet les comandes del Petit Compendi als nostres corresponsals que ho han sol.licitat. Els que pensin passarnos comanda són pregats de fer-ho avans no sigui exhaurida la nostra publicaciò que, dit sigui de passada, ha estat molt ben acollida pels compatriotes refugiats tant pels de França com d'América. Els nostres germans de la Resistència interior ens han acusat la recepciò amb entusiasme.

Preguem als nostres amics corresponsals que no hagin efectuat la liquidaciò a la nostra darrera nota es serveixin fer-ho el més aviat possible, car anem a confeccionar una nova factura de tots els nùmeros pendents i perdoneu per la franquesa, necessitem fonds per satisfer despeses d'imprenta.

A tots amicals salutacionss i moltes gràcies per la volta atenciò i impatia demostrada mantes vegades pel nostre setmanari que també es vostre.

L'ADMINISTRACIO.

Cants patriotics

El cant de la Senyera

Al damunt dels nostres cants
aixequem una senyera
que els fara mes triomfants.

Au companys, enarborem-la
en senyal de germandat!
Au germans, al vent desfem-la
en senyal de llibertat!
Que volei! Contemplem-la
en sa dolça majestat!

Oh, bandera catalana
nostre cor t'es ben fidel:
volaras com au galana
pel damunt del nostre anhel;
per mirar-te sobirana
alcarem els ulls al cel.

I et durem arreu enlaire,
et durem i tu ens duras
voleiant al grat de l'aire
el cami assenyalaras.
Dona veu al teu cantaire
llum als ulls i força al braç.

Al damunt dels nostres cants
aixequem una senyera
que els fara mes triomfants.

JOAN MARAGALL.

ALTAVEU...

Si tots els catalans s'adonessin que sòn esclaus, s'unirien contra l'opressor; ara, els de la pàtria, criden demanant uniò i de fora només contesten els que sofreixen.

—I els altres perquè no diuen res?

—Perquè no es pot parlar quan es t éla boca plena.

* * *

Els clericals espanyols afirmne que Franco és un enviat de Déu. Però s'obliden de dir que ha baixat a la terra en un paracaigudes alemany.

* * *

El «Caudillo» confessà el dia 18 d'agost, a Torrelavega: «En España hay muy pocos que no sean estraperlistas».

Home, gràcies a Deu. Ja feia temps que ho saxiem. Això vol dir que no hi ha llei, ni ordre, ni autoritat.

Es dir, hi ha la lley... de l'embut.

L'ordre... de les presons.

I l'autoritat... de la garrotada als pobres. Que sòn, justament, els ùnics que no sòn estraperlistas.

* * *

A Las Palmas se celebra artualment un Congrés de canaris falangistes. Segons el diari «Arriba», es tracta d'un Congrés insular, laboral i vertical.

I podrien afegir «musical» perquè sembla que tots els canaris falangistes sòn flautes.

* * *

Conten que una dona anava per la Rambla cridan com una boja: «Visca Franco, visca el generalissim, vica el caudillo!» La gent se la mirava compassivament i estranyada. Un transeunt curiòs se li atansà i li preguntà en veu baixa: Qué us passa, bona dona? Per què crideu aixi?

I la dona contestà: Perquè Franco m'ha salvat un fil, mut de naixement. Té set anys i el pobret l'altre dia trencà la paraula per demanar-me pa.

No oblideu de comunicar el vostre canvi d'adreça a la nostra Administració : 25, rue Roquelaine - Toulouse (Hte-Gne)

B.D.I.C

LA RESISTENCIA EN MARXA

INFORMACIO DE CATALUNYA

Aquesta seccio és totalment redactada pels companysde la Redaccion clandestina de FOC NOU a Barcelona, companys de la resistència intérior Jordi Claris, Jordi Català, Marçal, Coll-Blanch, Fivaller i el Noi de la Creu-Alta.

LLETRA DE BARCELONA

EL COMITE D'AJUT A LA RESISTENCIA. — LA REPRESSIO FALANGISTA. — TEATRE CATALA A DOJO. — PROXIMA APARICIO DE «LA VEU». — LA MISERIA AUGMENTA. — ANGLOFOBIA GENERAL. — ELS NEGOCIS DELS FRANQUISTES

Estimats amics:

Em plau avui de començar la meva lletra habitual amb una nota optimista, cosa rara en aquest desgraciat país en mans de bandits de camí ral, de gangsters, de «xulos» i de parasits estrangers. S'ha constituït, conjuntament a Barcelona i a França, un Comité secret d'ajut a la Resistència, el qual ha començat ja a treballar per reforçar la tasca dels catalans anti-franquistes, que son la gran majoria, encara que els que donin el pit no siguin tots. Aquest Comité no depen de cap partit ni de cap organització ni de cap conjunt de partits ni organitzacions. Es un Comité d'unitat alliberdora, al marge de tota política partidista i no té altra bandera que la llibertat de Catalunya.

Veiem amb molta pena per les fulles que de tant en tant ens fan arribar de França i d'América que una bona part d'exiliats, sobretot de dirigents, fan cas omis de les realitats interiors i actuen políticament com si gaudissin a Barcelona de les poltrones de la Generalitat i res no hagues passat des de 1936. Tothom fa política i «politiqueta» i és passa el temps, perdent-lo per a la causa comuna, sense atendre els clams de les presons feixstes, ni la miseria espantosa del poble, ni la voluntat general d'airejar la política catalana amb un patriotisme lleial, una ética pura i uns procediments renovadors diferents dels que en gran part ens portaren al fracas i al descrédit.

Els delegats d'aci han tornat de França plens de fe i d'optimisme pels concursos que han trobat entre els patriotes de l'exili. Afortunadament, la gran majoria d'exiliats tenen ganes auténtiques de tornar a la pàtria i proven el seu enyorament contribuint a la tasca útil d'escurcar el nostre calvari i el vostre exili.

LA REPRESSIO FALANGISTA

Les detencions segueixen a l'ordre del dia. El simptoma es bo, encara que en paguem les consequencies. La policia política del règim ha perdut la carta de navegar i no sap on va. Fa detencions poca-soltes i va de bolid. I mentre deiva engreixar tota la llopada falangista que es cansa de fer milions negociant la fam del poble, revisa els fitxers dels partits catalanistes i és dedica a detenir «rojos-separatistas» depurats acusant-los de complots mes o menys imaginaris.

Això fa que el sentiment catalanista, sempre latent, però potser massa vague, discret i literari durant molt temps, prengui altra volta un aspecte serios, mes profund, i que la gent ja gosi portar banderes catalanes darrera la solapa i aplaudeixi frenéticament la senyera de l'Orfeó. Us heu de fer carrec que son molts anys d'opressió i d'embrutiment, agreujats amb la materialització general produida per la gana i el problema previ de cercar menjar per poder subsistir. La gent perd la por, afronta la detenció i ja comenta i discuteix cridant. Tot bon ciutadà porta les butxaques plenes de fulles clandestines dient pestes de Franco.

TEATRE CATALA A DOJO

La gent de la Lliga que ha col.laborat obertament amb Franco intenta reclamar per a ella el monopoli de la propaganda catalanista moderada. Es dir, com l'anomenen ells, folk-lorica. Es tracta de canalitzar el sentiment nacional dels catalans cap al tipisme del porro i la barretina, la sardaneta dominical, el Patufet i la representacioneta de teatre català. Per això els de la Lliga han aconseguit desenterrar el teatre Pitarresc i ara preparen dues altres escènes amb teatre mes modern. Es dir, la trista i fatal entesa de les dretes catalanes amb el catalanisme folkloric, que allunyà del sentiment nacional les masses populars, torna a reviure.

I AVIAT «LA VEU DE CATALUNYA»

I aviat «La Veu», en català, naturalment. La vella administració ha desenterrat les llistes de subscriptors i tots els senyors esteves de casa nostra han rebut una lletra anunciant-los la proxima sortida del diari que fou del senyor Pellicena i Camacho, Pol, Duran i Ventosa i Cia. Tanmateix hi han fortes discussions en el si de la Junta Política famosa de la Plaça de la Cucurulla, car el senyor Ventosa i Calvell imposa una direcció que els diguem-ne més purs no accepten per massa compromesa. Els franquistes de la Lliga volen apareixer obertament com a monàrquics regionalistes i sostenir el pla de la regència franquista tot defensant la candidatura de Don Joan. Però a la Lliga hi han elements no contaminats pel franquisme—just és reconeixer-ho—que no volen compromisos a aquestes altures.

ANTICLERICALISME I CRISTIANISME

Segueix augmentant l'ambient anticlerical a tot Catalunya i a Espanya amb tanta o més intensitat que aci. I era fatal que així succeis tan cega, fanatica i ininteligent ha estat la confabulació de la gran majoria del clergat amb el franquisme. Ja es clar que Franco s'atrinxera darrera l'altar per intentar apareixer com el defensor del catolicisme i obligar a que es faci saltar la creu per ensorrar-lo a ell. La jugada es grollera i covarda. Hi ha una gran majoria de jerarquies religioses empastifades fins a la medulla amb la falange i tot això caldrà depurar-ho. Encara la setmana passada portaren el grotesc i la irreverencia fins a fer entrar la nena Franco sota pal·li en una moixiganga santanderina. Pla i Deniel i tot l'espiscopat son una primera línia de defensa del franquisme. Pero hi han catòlics decents i clergat pur que s'ha mantingut allunyat de la farsa de la «cruzada». El mot d'ordre digne serà doncs, depuració justa i energica del clergat responsable i que la bandera anticlerical representi, realment, la censura severa del clergat que ha compromès l'església en el negoci de bandolers que és el franquisme. El laicisme, la llibertat de cultes no fan por a ningú, en canvi, la contaminació eclesiastico-feixista fa fastig a totes les consciències netes i decents.

MISERIA, MISERIA I MISERIA

Espanya i Catalunya, amics meus, son un país en el qual hi han un deu per cent de vividors multimilionars i un 90 % de ciutadans que és moren de gana, això, sense termes migs, de GANA. La gent te l'obsessió del racionament i se sent embrutida i materialitzada per la gana i la lluita per la subsistència. Perdoneu-los, perdoneu-nos. Quan veiem els vaixells carregar barrils i bidons d'oli als ports valencians i andalusos per exportar-los als ports anglosaxons i sentim la dona que arriba plorant del «Comado» amb un litre d'oli que li ha costat 80 pessetes i us explica que li han dit «afanyi's senyora que la setmana entrant costara 90», us venen ganes d'esbravar-vos. No hi han patates, no hi ha oli, no hi ha blat. Però hi han divises (lures i dollars) per als grans aferistes de la Falange. El Carceller, el mes bandoler i mes «viu» dels gangsters del franquisme, amb aquestes divises ha comprat als Estats Units 300 Buicks que ven als fabricants a 300.000 pessetes guanyant 200.000 per cotxe. Els germans Muñoz, ex-dependents del popular «Barato» tenen muntat el tinglado del control dels teixits i passen per la pedra 50 fabriques de filats i teixits del país. Imposen compres no inferiors a 50.000 pessetes al comptat i guanyen els milions a cabassos. El seu secretari, advocat i home d'afers és un tal Colom, ex funcionari jurídic de la Generalitat, esdevingut també multimilionari.

Mentrestant el poble és mor de fam. Els captaires assalten trens, autobusos, terrasses de cafés, bars, tramvies. La quitxalla del poble està tuberculosa rematada o pretuberculosa en un 80 per 100. Els jornals de misèria no arriben ni per calcar la mainada. I tothom fa estraperlo amb no importa que, amb el menjar, amb el racionament, amb la roba, amb els pisos, adhuc amb l'amor, en plena plaça de Catalunya.

ANGLOFOBIA

El poble es bo, es simplista, es elemental. Tothom creia, com vosaltres a l'exili, que aconseguida la victoria els «Grans» complirien llurs promeses i liquidarien el franquisme, col.laborador i complice del nazisme alemany i del feixisme italià. Però l'actitud dels anglesos ha decebut tant, tant, que el poble sent ara una anglofobia sense precedents. No parleu bé dels anglesos perque serieu linxat. Es té mes odi als anglesos i als socialistes britànics que no és tenia als alemanys durant la guerra, car aquests eren uns enemics que jugaven llur carta, mentre que els anglesos han traït els ideals i les esperances de tot un poble. I a mes afamen el país per donar divises als multimilionaris que sostenen el regim Franco.

ESPERANÇA

Les decepcions de l'exterior han concentrat la fe de la Resistència en nosaltres mateixos. Som nosaltres i vosaltres els que abatrem el franquisme. Tothom us dira el mateix: «A les bones, Franco no se n'anira.» Es juguen interessos massa forts. El banquet és tan suculent que ningu no vol deixar la taula. Si els Grans» no volen fer el gest, el farem els petits. Uniu-vos, germans de l'exili com nosaltres ens hem unit aci en l'Alliança de Forces Democratiques, en el Comité d'Ajut a la Resistència en la lluita clandestina contra l'enemic comu.

¡Visca Catalunya lliure en una República federal **espanyola de Pobles** lliures!

PANTALLA BARCELONINA

PEBRE I ACIDS

Heus aci els tres «xistes» que fan més furor actualment a Barcelona. El primer es català i els altres dos son d'importació madrilenya, però molt bons. El lector jutjarà:

ELS TRES ELEMENTS INDISPENSABLES

Per acabar amb el règim franquista calen tres elements indispensables. Quins son?, pregunteu vosaltres. Doncs son tres: un indi, un electricista i un cuiner.

L'indi... per arrencar les fletxes.

L'electriciste... per treure els «enxufes».

I el cuiner... per girar la truita.

LA ROJILLA...

Al carrer de Preciados, unes dames d'estropajosa han denunciat una madrilenya castissa acusada de «roja». Totes criden: «a la rojilla, a la rojilla». La gent s'agombola entorn la perseguida; la policia arriba i internel·la la detinguda:

—Conque rojilla, eh?

Aleshores la madrilenya es quadra amb les mans a les anques i exclama:

—Rojilla, sí. Y con mucha honra. Pero rojilla del ombligo pa arriba... (i iniciant un «meneo» d'aquells de rumba del Paralel, afegeix: del ombligo pa abajo... del Glorioso Movimiento Nacional).

ONDE ENTERRAR EL CAUDILLO?

Els prohoms del règim (Serrano Suñer, Carceller, Goicoechea, etc.), discuteixen el lloc on caldria enterrar Franco en el cas, sempre possible, d'un atemptat. L'un proposa el Cerro de los Angeles, l'altre Covadonga, el tercer l'Escurial.

Però no estan d'acord. Aleshores passa una gitana salamera que diu la bonaventura. I els prohoms la criden per veure si els diu alguna cosa genial...

—Si nos dices algún lugar indicado para enterrar a Franco te ganas mil pesetas.

La gitana medita i salta de seguida:

—Pa el caudillo de España no hay màs que un lugar digno de él: Tierra Santa.

Els prohoms no hi havien caigut; troben la idea bona i li donen el billet. La gitana marxa a la cova més contenta que unes pasqües cridant: «Que traigo parné, que traigo parné». Però els homes, en veure el billet de mil, es creuen que és fals o que la gitana l'ha pispat. Ella aleshores els explica:

—Lo he ganao en buena ley. He encontrao unos tios que discutían en dónde se pué enterrar a Franco y me han prometio mil pesetas si yo lo acertaba.

—Y tù que les has dicho? — demana el marit.

—Pues que en Tierra Santa.

—Mala puñalà te den. Pues nos has j... No ves, mala bruja, que una vez enterarron allí un tío y resusitó al tercer dia?

TEATRES

Retallem de la cartellera d'espectacles de «La Vanguardia» de Barcelona:

APOLO.—Compañía de teatro catalàn de José Bruguera. Tarde, a las 6, «Lo Nuvi». Noche, 10'30, reposición de la poya del teatro catalàn, «Lo Ferrer de Tall». Creación de José Bruguera. El día 23, «L'Auca del senyor Esteve».

BARCELONA.—Compañía del teatro catalàn María Vila-Pio Davi. Hoy y mañana, 6'15 tarde y 10'45 noche. El exitazo de José María de Segarra, «L'Hostal de la Gloria». Inmensa y nial creación de María Vila y toda la compañía.

CONDAL.—Marques del Duero, 91 (Paralelo). Cerrado por reformas. Viernes próximo, estreno de la comedia musical de actualidad en 28 cuadros: «La cotorra del Mercat» Música, alegría, lujosa presentación. Precios populares. Abierto el despacho de localidades.

ROMEA.—Compañía catalaná. Butacas, 5 ptas. Entrada general, 6 pta. Hoy y mañana, 6'15 tarde y 10'45 noche. La preciosa obra de «Pitarra»: «La Dida». Magnífica presentación e interpretación. Se despachan localidades.

LA GANA

(«Unidad»):

«Por todo el país resuena este grito unànime: «Es necesario rebajr el coste de la vida. Así no se puede vivir». La verdad es que este problema constituye una pesadilla y que en estas condiciones es imposible la vida. Gracias a la nueva recolecciòn esperamos hallarnos pronto en mejor situaciòn, porque sería lamentable que, una vez los recursos naturales aumentados, no se advirtiese mejora alguna y siguieran las duras condicoines de vida actuales. No; hay que llevar a los humildes la alegría del vivir. Hay que recordar que hay cosas con las que, aparte lo reprobable, es ilícito el juego.»

(«Arriba»):

«¿Se quiere saber si en alguna parte del mundo se da al preso mejor trato que en España. Hágase una investigaciòn seria. Tenemos varias cárceles vacías; condenados a muerte, indultados; enemigos de ayer, hoy amigos; adverario hay que militan a nuetro lado. Nuestro sistema penitenciario excluye una sola condiciòn privilegiada a nuestros delincuentes: la libertad.»

Quina barra!

«EL YANTAR DE LOS HUMILDES»

(«Arriba»):

«El comer en la taberna ha llegado a su punto culminante de dificultad. La pobreza poco atractiva de la taberna fué tolerada pensando en la hora de la cuenta. Se aceptò la comida sencilla olvidando las delicias de una cocina cuidada e inteligente, se comía con sobriedad. Los precios tenían algo de esta sencillez y de esta modestia, había una congruencia estimable, pero este orden lógico ha quedado destruído y el ejceso de clientes ha traído un aumento nervioso, saltan los números, surge la protesta y la clientela acusa el golpe...»

Ja comencen els cops.

ENGABIATS

(«La Vanguardia»):

«Se anuncia de Connecticut que cinco jefes indios han sido elegidos por sus hermanos de raza par representar a los Pieles Rojas en la ONU. Ignoramos la suerte qué pueda correr esta embajada, aunque quizá esté llamada a tener el mismo destino que aquella otra presentada por los negros de los Estados Unidos. Varios millones de éstos viven deshumanizados. Cerca de Nueva York, enjaulados en Harlem, hay màs de medio millón, a los que no se les deja frecuentar los salones de recreo ni las grandes avenidas. Su olor y color les condena al aislamiento del resto de los mortales.»

La gàbia espanyola, què?

«A B C» S'ENFADA

«Con el título «Boletín de Informaciòn de la Embajada Británica de S. M.» se distribuyen por Madrid, periódica y gratuitamente, unas hojas verdes, de carácter (informativo. Si estas hojas se ciñeran a su denominaciòn, tendría el atractivo de un positivo interés. Lo que no acertamos a explicarnos es que este Boletín se inmiscuya, con insistencia, en la controversia española, reconviniendo unas veces, amonestando otras y emulando siempre el galleo y retintin del dómine clàsico de la férula y las antiparras.»

Sense comentaris!

Les Lletres i les Arts

La Ginestera

(FRAGMENT)

PER VICTOR MORA

Ferma i altiva prop la cinglera
entre les pedres i la quietud
la ginestera de Vallvidrera
moltes centúries ha conegut.

La rel, profonda serp coratjosa,
forta en la terra sap arrapar
i els rimecs tendres, color verdosa
al cel axeca de cara al mar.

La ginestera de Vallvidrera
plena de joia sempre ha viscut
i amb goig espera la primavera
quan va a enrotllar-la la juventut.

Quan en cès llances hi és esclatada
la flor aimada dels catalans
que és recollida i apomellada
per les donzelles amb dues mans

La ginestera de Vallvidrera
sap que en les glories no pot mancar
sa flor es simbol de la bandera
que amb clavells rojos es teixirà.

Ulls prodigiosos, ses flors daurades,
a Barcelona capi casal,
munten la guardia, baix les claustrades,
a L'Ou com Ballà, a la Catedral.

La ginestera de Vallvidrera
dòna pel Corpus totes ses flors,
ella recorda, que al mon ja hi era
quan la batalla dels Segadors.

Ella recorda que va florir-ne
les falç alçades un cap-al-tard,
doncs de prop d'ella varen eixir-ne
les Colles d'homes d'en Roc Guinart.

La ginestera de Vallvidrera
en l'esclat posa gran devoció
per ofrenar-ne sa flor primera
al brau San Jodi, nostre Patró.

I entre les roses i les rosellas
matolls d'espigues i clavellers
brilla en la sina de les donzelles
que entren al Pati dels Tarongers.

La ginestera de Vallvidrera
tot el bell Pati se'l sap de cor
de des dels gargols de la cimera
fins a les lloses i el brollador.

Mai les paraules que hi pronunciava
Clarís el Pròcer, pot oblidar...
i sap les pedres on reposava
el cor en cendres d'En Macià.

PATRONAT DE CULTURA

A Bogotà (Colombia) ha quedat contituit el Patronat de Cultura Catalana, la finalitat primordial del qual és difondre el coneixement de la cultura de Catalunya, València i les Illes Balears, i les seves activitats essencials són l'ensenyament i divulgaciò de totes les característiques nacionals i regionals dels Països de Llengua Catalano.

Està integrat per delegats de tots els partits i organismes catalans i representants de València i les Illes Balears, antifeixistes, refugiats i residents en aquesta República.

Actualment en formen part delegats dels següents organismes: Comunitat Catalana de Colòmbia, Esquerra Republicana de Catalunya, Acció Catalana Republicana, Estat Català, Partit Socialista Unificat de Catalunya, Unió de Rabassaires, Associaciò Protectora de l'Ensenyança Catalana, Joventut Catalana de Colòmbia, Muua Catolana de Colòmbia; i representants de València i Mallorca.

La Comissiò Executiva està constituïda així:

President, Antoni Trias i Pujol; secretari, Francesc de S. Aguilò; tresorer, Joan Busquets; bibliotecari, Ricard Roig i Marqués; vocal, Miquel Joseph i Mayol.

Heu's aci una relaciò dels actes celebrats des del dia de la inauguraciò fins el 31 de maig d'enguany:

CONVERSES CULTURALS

1945:

25 de novembre. — Sessiò inaugural. Discurs de presentaciò del Patronat pel president Dr. Antoni Trias.

1a. Conversa: «Els països de Llengua Catalana». Exposiciò a càrrec de Pere Comas i Calvet, Pau Vila, Josep M. Ots, Josep Royo i Gòmez i Francesc de S. Aguilò.

9 de desembre. — 2a. Conversa: «Un passeig gaogràfic per Catalunya», P. Vila.

1946:

13 de gener. — 3a. Conversa: «Evoluciò del Catalanisme», Joan de Garganta.

20 de gener. — Ampliaciò sol.licitada del mateix tema.

27 de gener. — 4a. Conversa: «La vegetaciò de Catalunya», Miquel de Garganta.

17 de febrer. — 5a. Conversa: «Els Catalans a Colòmbia», Miquel Fornaguera i Ramon.

24 de febrer. — 6a. Conversa: «El Cooperativisme Agrícola a Catalunya», Joaquim Pou.

10 de març. — 7a. Conversa: «Records de Catalunya: Institucions culturals», Ricard Roig i Marqués.

24 de març. — 8a. Conversa: «Catalunya vista des de l'aire», Angel Graiño.

26 de maig. — 9a. Conversa: «El 14 d'Avril als Països de Llengua Catalana»: Mallorca, Francesc de S. Aguilò; València, Josep Royo i Gòmez; Catalunya, Josep M. Espanya.

CURSOS

Curs d'Ortografia Catalana.—Professor F. de S. Aguilò. Des del dia 17 de desembre: tots els dilluns.

Curs d'Història de Catalunya. —Professor M. Fornaguera i Ramòn. Des del dia 19 de desembre: tots els dimecres.

Curs de Geografia de Catalunya. — Professor M. Fornaguera i Pineda. Des del dia 20 de desembre: tots els dijous.

BIBLIOTECA

El Patronat accepta donatius de publicacions i llibres i té establert un servei de biblioteca circulant.

PAU CASALS AL TEATRE DE LES ARENES, DE BEZIERS

Per al dia 15 de setembre hi ha anunciat a Béziers un gran festival musical en el curs del qual el mestre Pau Casals donarà un concert davant 10.000 espectadors i amb el concurs de l'orquestra municipal de Béziers dirigida pel mestre Blary.

El Casal Català de Béziers ha organitzat per al mateix dia un Gala d'Art Folklòric Català amb el concurs de la Cobla Catalunya, de Perpinyà, l'Esbart Dançaire de Tolosa i la Choral Deodat, de Severac. Probablement hi prendran part també els esplatadantzaris bascos i un quadre de dançaires provençals.

Als actes en qüestiò hi seran convidats els governs espanyol, català i basc, partits i organitzacions i rellevants personalitats franceses, espanyoles, catalanes i basques.

El concert Pau Casals sera retransmès per radio i ha despertat a tot França una espectació enorme. El Casal Caalà de Béziers ajudara a trobar allotjament als nostres compatriotes que vulguin assisir als magnes festivals del 15 de setembre.

NOTICIARI

L'ESPANYA DE FRANCO ES UNA NOSA I UNA VERGONYA

Entre els fets de més actualitat d'aquests dies destaquen els III Campionats d'Europa d'Atletisme tant per la importància d'aquesta competició, la de mes relleu del calendari esportiu europeu, com per consagrar amb la participació de la URSS i la seva integració al moviment esportiu «oficial», la unificació mondial de l'esport.

Aquest fet, essent de ressonància extraordinària és natural que constitueix el tema central de tots els comentaris referint-se a aquests Campionats fins al punt de fer passar desapercebut un altre fet, molt simptomàtic, al qual els organitzadors, la Federació Norruega d'Atletisme, han volgut donar tota la significació i intenció degudes: Alemania i Espanya han estat els únics paisos europeus que no han estat invitats. Completament natural: els organitzadors han volgut suprimir d'un sol cop una nosa i una vergonya.

L'altusió no pot ésser però més directe ni punyent. Franco, que ha passat els seus millors temps d'eufória a exaltar la identitat de destins de la seva Espanya Imperial amb l'Alemània de Hitler, no li ha servit de res de renegar d'aquest més de tres vegades, i veu ara la seva sort inexorablement lligada a la de l'Alemà a nazi. No pot queixar-se!

ACCIO COOPERATISTA CATALANA

«Acció Cooperatista Catalana» agrupa a tots els cooperadors de Catalunya, exiliats, pertanyents a les diferents branques de la Cooperació Catalana, com son Consum, Agricola, Producció i Treball, Sanitària, Mutual, ect.; els seus objetius, son:

I—Treballar en tots els sentits per l'unitat economica i espiritual del Moviment Cooperatiu de Catalunya.

II—Valorització del Moviment Cooperatiu entre les masses populars.

III—Divulgació de les idees i pràctiques cooperatives, i educació de quadres.

PREMSA DE L'EXILI

Hem rebut les revistes «Vida Catalana», de Méxic; «Galeuzca», «Nova Era», el periòdic satíric «Don Quijote», «L'Espagne Republicaine», «Lluita», «La Batalla», «La Unión», «La Voz de España», «Euzko Deya», el Butlletí d'Informació del Govern Basc i la revista d'estudis «Quaderns», de Perpinyà.

Conferencia de R. Tasis a Toulouse

El dia 10 d'Agost tingue lloc a la Sala Sénéchal de Tolosa l'anunciada conferència del nostre estimat amic i col.laborador R. Tasis i Marca, secretari general d'Acció Catalana Republicana.

A la susdita conferència, en la qual R. Tasis havia de fixar la posició política del seu partit en els moments presents, va assistir-hi un public nombros d'elements de tots els partits catalans antifeixistes i delegacions dels que tenen organització a Tolosa.

Ocuparen la presidència ultra el conferenciant el senyor Andreu, del Directori del Partit; el Dr. Bellido, president de la Delegació de l'Alt Garona i delegats dels partits catalans invitats a l'acte.

Rafel Tasis desenvolupa la tesis del catalanisme democràtic, del respecte a la personalitat humana i de la convenient influencia catalana en la politica peninsular. Subratlla que Acció Catalana Republicana col.labora i col.laborara lleialment amb totes les forces antifeixistes en la tasca comuna d'abatre el feixisme espanyol i assenyala le necessitat d'enfocar per a després una política de grandesa catalana y de convivènca lleial amb els altres pobles peninsulars.

El conferenciant fou molt aplaudit.

Un nou servei de FOC NOU

AJUDEM-NOS MUTUAMENT

OFERTES DE TREBALL

Es demanen pantaloneres que habitin Toulouse o regió inmediata, amb o sense màquina de cosir. També es demanen obreres que sapiguin confecció per senyores. Escriure FOC NOU, 25, rue Roquelaine, Toulouse.

Professora d'espanyol, amb títol universitari, per cursos batxillerat en Internat, dos dies per setmana, falta. Adreceu-vos FOC NOU.

DEMANDES

Matrimoni català, marit 45 anys, esposa 40, forts i sans, pagesos, cerquen feina conjunta de mossos agricoles en Masia prop vila, marit tot treball agricola i jardineria, esposa cuina i aviram. Escriure FOC NOU, 25, rue Roquelaine, Toulouse.

Professora donaria lliçons solfeig i piano a casa seva o a domicili. Adreceu-vos senyora Galceran, 11, place des Carmes, Toulouse.

Llegiu i feu llegir FOC NOU.
Sostenir-lo és treballar per la unitat catalana.

N° 40. (Segona época) ANY III — 5 OCTUBRE 1946 — (Número extraordinari) — Preu: 8 fr.

B.D.I.C

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

Setmanari català autoritzat pel Ministeri de la Informació del Govern de la República francesa

REDACCIO I ADMINISTRACIO: Carrer de Roquelaine, 25 ❖ Tél. 229.83 -:- C.C.P. Toulouse 377.32 ❖ TOLOSA DEL LLENGUADOC

El 15 octubre 1940 va morir afusellat pels talangistes espanyols al castell de Montjuic el President de Catalunya Lluis Companys.

Cap bon patriota català no ho pot oblidar mai.

Es reuneix l'O.N.U.? Unitat dels catalans. Franco mobilitza? Unitat dels catalans. Russos i Anglesos no s'entenen? Unitat dels Catalans. Es pasteleja una combina monàrquica? Unitat dels catalans.

Sempre, sempre, sempre, per assegurar l'alliberacio de la pàtria, Unitat dels Catalans.

EDITORIAL

Espanya i la situacio actual

En tant que catalans, súbdits de l'Estat espanyol i defensors de la República que reconegué a la nostra pàtria l'Estatut de la seva autonomia, tenim els ulls fits en els problemes internacionals que drecen ,en oposició gravissima, els dos blocs, econòmics i ideologics ,que es disputen l'hegemonia del món.

Volguem o no volguem la nostra terra, enclavada geogràficament en el pentàgon de la peninsula ibèrica, té el seu destí immediat lligat a la sort d'Espanya i aquesta sotmesa a la dictadura feixista de l'ex-aliat de l'eix, és objecte de l'especulació diplomàtica més poderosa que mai s'hagi exercit.

Els americans i els anglesos no volen precipitar els esdeveniments susceptibles d'operar un canvi de règim a Espanya mentre llur tivantor amb els russos no ofereixi perspectives de solució i de solució, naturalment, que els sigui favorable a ells. Els russos, per llur banda ,preocupats per problemes europeus més apremiants i transcendentals per a llur expansio i seguretat, tampoco no tenen pressa a decidir la solució del problema espanyol en el qual, ja no cal dir-ho, llur punt de vista es trobarà en un grau d'oposició tan radical com en els altres problemes que els oposen als anglosaxons.

Mentrestant s'ha esfondrat la fe dels homes de bona voluntat en l'esperit de justicia dels tres «grands» i la democràcia mundial ha sofert una baixa de prestigi sensible. Els treballistes anglesos s'han desacreditat en tant que antifeixistes i demòcrates, els americans apareixen com uns potentats preocupats essencialment de llur hegemonia econòmica i els russos es comporten com els revolucionaris de tàctiques variades disposats al que calgui per tal d'aconseguir llurs fins.

Els grans sacrificats en aquest match internacional de la postguerra, que per un sentiment de pudor no gosem anomenar «de la pau» som nosaltres sòn els nostres germans de la pàtria, sòn els republicans espanyols, exiliats i de l'interior. La República espanyola, que els tres grans havien d'haver emparat i imposat l'endemà de la victoria sobre Alemanya, no té el suport diplomàtic de cap dels tres vencedors i viu, a l'exil, de la força juridica del seu dret a existir i de l'esperança dels que, més forts que el dolor i que l'adversitat, tenen fe en ella.

Pero la realitat internacional i àdhuc la realitat republicana espanyola no son gaire encoratjadores. La veritat és que hi ha «pastel» en gestacio que la pasta és monàrquica, amasada pels anglesos amb la col.laboració dels americans. Contra la maniobra evident en preparació, de resultats considerables, els uns es limiten a cridar, els altres a protestar líricament i els de més enllà a arronsar-se d'espatlles. Ni davant d'un perill d'aquestes proporcions les masses de l'exil, oficialment representades en el Govern Giral o en el Govern català, no han aconseguit la unitat d'acció, política, espiritual i defensiva, que és imprescindible per oposar-se amb possibilitats d'èxit a la maniobra que es prepara contra la República. Els bascos al menys ofereixen un exemple d'unitat i disciplina dignes d'elogi.

Com sempre la lliçó d'aquests fets ens porta a insistir una vegada més en la tesi defensada per FOC NOU des del primer dia i particularment d'ença la fallida de les democràcies l'endema de la victoria. Catalans, uniu-vos. Republicans espanyols, uniu-vos. Penseu uns i altres en els germans de l'interior que, sense mitjans, sense ajut, sense força, sotmesos a la repressió feixista de la dictadura militar, simbolitzen la resistència contra la tirania. Per això, ens adrecem novament al president de Catalunya demanant-li que tingui present aquesta necessitat d'ajut urgent a l'interior i d'unitat a l'exili per dur a terme la política d'acció i de resistència que s'imposa en els moments actuals davant l'actuació especulativa i dilatoria de les grans potencies amb el problema general espanyol.

LA POLITICA ESPANYOLA

Darreres noves, rumors i comentaris

ELS ANGLESOS I ELS MONARQUICS ESPANYOLS S'APRESSEN

a pastelejar la tan remenada formula monàrquica

París, 30 setembre. — Diputats, ministres i funcionaris que encara eren a México, han sortit cap a París. Dintre de poc se celebrarà a aci la reunió de Corts reglamentària.

* * *

París, 30. — Es parla insistentment de la formaciôn a Espanya d'un partit democràtic cristià, estil M.R.P. francés, del qual seria «leader» el senyor Rafel Sànchez Guerra.

* * *

París, 30. — Es comenta molt l'editorial de «Solidad Obrera» de Barcelona, òrgan clandestí de la C.N.T. d'Espanya col.laboracionista, en el qual es defensa i justifica l'entesa circumstancial de les forces polítiques d'Aliança Democràtica amb les dretes antifranquistes per tal d'aconseguir l'esfondrament del règim.

* * *

París, 30. — S'assegura que el govern britànic exigeix un vast front nacional espanyol antifranquiste en el que entrin monàrquics, cedistes, requetés i franquistes despitats, amb els republicans, per tal de constituir un govern provisional que convoqui un plebiscit sobre el règim. Els anglesos i els amics de Joan Segòn compten que el tal plebiscit, fet en condicions semblants a les del grec, donaria majoria al restabliment del tron.

* * *

Londres. — Es agents monàrquics espanyols en aquesta capital despleguen una activitat diplomàtica extraordinària. Sembla evident que el bloc dretista antifranquista voldria assegurar les bases d'un acord amb els republicans i comptar amb un pla d'ajut decidit dels anglo-saxons «abans de la reunió de l'O.N.U.»

* * *

Barcelona. — Un dels nostres corresponsals clandestins ens comunica, a titol de rumor, que les gestions per a la formació del bloc «nacional antifranquista» estàn gairebé acabades i que es té la impressiô que el «caudillo» les aprova per sota mà, car representa la fòrmula preconitzada pels anglesos que li dôna més garanties d'impunitat. Es parla de la possible formació d'un govern restringit sota la regènciadel Duc d'Alba (successor de Franco com a cap provisional de l'Estat) en el qual entrarien dos generals (recentment castigats per Franco), Gil Robles, Bentosa i Calvell, Bilbao, el comte de Güell, i pels republicans, Sànchez Guerra i Maura.

Sembla que els republicans no han donat encara llur acceptació però que continuen les gestions per tal de convencer-los. Els anglesos sostenen, sempre segons aquests rumors, que el govern en qüestiô comptaria amb l'ajut «total» de Londres i Washington i que, si convingués, les marines d'ambdos paisos farien una visita «amical» als ports espanyols disposades si convingués a defensar els interessos anglo-saxons a Espanya en cas de «pertorbacions interiors». Es publicaria una amnistia general i es donarien dos mesos per a la campanya política pro-plebiscit amb garanties de llibertat i respecte per a monàrquics i republicans. Però els anglesos tenen tan segur el resultat del plebiscit, que ja guarneixen el creuer en el qual portarien D. Joan a Espanya...

ALTAVEU...

Hi han dues menes de catalans: els idealistes, els patriotes, els que seguèixen pensant en Catalunya i sacrificant-ho tot per la llibertat de la pàtria i per la seva futura grandesa, i els que, a l'interior o a l'exili, fan de «senyors eseteves», de panxacontents i «d'homes pràctics».

Nosaltres preferim els primers i estem segurs que tots els lectors de FOC NOU pertanyen a la primera categoria. La pàtria nostra, la nostra bandera barrada, la nostra llengua immortal, l'amor a la Catlunya màrtir i enyorada guia els nostres passos i els nostres actes. Tot per l'ideal. Avui es d'unitat catalana sagrada per ajudar els germans de l'interior que lluiten cada dia contra l'opressor per tal de precipitar l'alliberaciô de la pàtria. Despres ja ens vagarà de fer política, de posar botiga, de fer clientela i àdhuc de barallar-nos. Avui hi ha un deure sagrat, una tasca prèvia: alliberar Catalunya.

Es l'IDEAL nostre, l'Ideal de «Foc Nou» el que hem seguit, seguim i seguirem fins a la consecuciô d'aquest objetiu sublim.

I qui vulgui venir amb nosaltres, té els nostres braços oberts!

I qui vulgui fer «politiqueta», adeusiau!

Corren a Barcelona unes quantes anècdotes molt bones, tant bones com les que publicava «Foc Nou» en la seva Pantalla del nùmero darrer, nùmero que fou llegit a les Rambles amb veritable fruiciô.

La primera fa referència a la suposada anada del «caudillo» a Andorra amb tot el seu govern. El Consell de les Valls rep a Franco i els seus ministres a la Casa de les Valls, a Andorra la Vella, i vinga presentacions:

—El ministro de la Guerra, el ministro del Aire, el ministro de Justicia, el ministro de Comercio, el ministro de Trabajo, etc.

A cada presentaciô l'interessat feia una sumària inclinaciô de cap i el president d'Andorra també. Acabada la presentaciô del «caudillo», els andorrans no volgueren ésser menys i feren la llur. I ja em tens el conseller en cap de les Valls presentant:

—El conseller de Comerç, el conseller de Treball, el conseller d'Obres Publiques, el conseller de Marina...

En arribar al de Marina, Franco i els seus ministres es posaren a esclafir com uns boigs. Aleshores el president andorrà preguntà, secament:

—Es pot saber de qué riuen Franco insinuà:

—Home, ens fa gracia que tinguem un ministre de Marina... a Andorra, que no teniu mar.

A aquesta raô, l'andorrà hi va replicar amb aquesta altra:

—Doncs no tenen per qué riure. Que hem rigut nosaltres quan S.E. ens ha presentat el ministre de Justicia d'Espanya?

Res mes.

I res menys.

* * *

Un català entra en una casa d'embutits i demana un kilo de pernil.

El botiguer pesa, fa el paquet i diu el preu: Quaranta pessetes.

—Es car —exclama el cient.

—Un xic, perô es que es «serrano».

* * *

A la una de la matinada del dia 11 de setembre esclatà una bomba de gran poténcia a l'Ateneu Martinenc del carrer de Besalù, convertit en Centre de Falange. Morts, ferits, desperfectes i àdhuc «vodevil». El conserge del Centre Falangista en qüestiô dormia aquella nit amb una dama que no era la pròpia i que era la d'un important soci del Centre...

* * *

Els patriotes catalans que fan tasca revolucionària i d'agitaciô sota les directives del Comité d'Ajut a la Resistència Catalana, empliren Barcelona de pasquins i fulls clandestins amb motiu de la diada de l'onze de Setembre. La policia feu guardia permanent entorn del monument que no hi es, però tots els catalans que aquell dia passaren per la Ronda s'havien oblidat el barret o la boina a casa.

Algunes detencions de patriotes a assenyalar.

* * *

Text d'un pasquí: «El dia 15 d'Octubre de 1940, el president Lluis Companys moria per Catalunya.

Català, no he oblidis/»

* * *

Lector de «Foc Nou»: propaga, repeteix, escampa tot el que es diu en la secciô «Altaveu».

Per aixô l'ha creada i la mantindrà...

EL DR. SPEAKER.

Nota d'Administracio

Tal com anunciàrem en el nùmero anterior, tots els nostres amics subscriptors deurien haver rebut un exemplar del Petit C d'H. de Catalunya. El seu import de 40 frs deu ésser versat al nostre C.C.P. n.°377.32, Toulouse, a nom de FOC NOU. Si hem comés oblid, preguem als nostres amics que encara no l'hi hagin rebut, es serveixin comunicar-ho a aquesta Administració i versar l'import a la recepciô. El mateix diem tals que fa temps l'han rebut i no han satisfet l'import de 40 francs, que prenguin nota del nùmero del nostre comple postal.

Réponse au "Patriote"

par Domènec de BELLMUNT

Le grand journal toulousain « Le Patriote » du Sud-Ouest nous a fait récemment l'honneur d'une critique pour notre article en français paru dans le dernier numéro de FOC NOU sous le titre « Mister Bevin agent de Staline ? » Les amis du « Patriote » — car ils sont des amis des exilés républicains et catalans et il nous plaît de le souligner sans réserves — ont la même tendance qu'un certain secteur de la politique en « iste » à trouver très bien toutes les accusations ou toutes les plaintes que l'on formule contre les anglais et par contre, à ne pas trouver justes les critiques que l'on adresse à la politique des Soviets.

Les gens de FOC NOU ne nous marions avec personne. Nous sommes neutres, impartiaux, objectifs. De la même façon que nous disons leurs quatre vérités aux anglo-saxons pour leur attitude injustifiable vis-à-vis de Franco, nous nous plaignons des Soviets pour leur politique d'étrange tolérance avec le dictateur espagnol. Nous ne sommes pas anti-communistes et nous avons toujours soulenu la Russie pour son effort surhumain dans la guerre contre l'hitlerisme. Nous sommes des vrais démocrates et nous avons même de la sympathie pour les communistes desquels nous avons toujours admiré la discipline, l'élan, l'organisation et l'audace, sans que cela nous ait empêché de leur trouver des défauts que nous estimons contraires aux principes démocratiques authentiques. Mais le jour où en Espagne ils auront prouvé au moyen du suffrage universel qu'ils ont obtenu la confiance du peuple, nous serons les premiers à accepter cette décision populaire avec le plus grand respect.

« Le Patriote » se lâche en définitive parce que dans notre article en question nous disions que M. Bevin agissait en ce qui concerne l'affaire espagnole comme le plus zélé des agitateurs communistes, puisqu'en dégoûtant les masses avec les procédés des puissances démocratiques elles se tournent vers la Russie dans l'espoir d'y trouver un peu d'appui. Donc, tout en voulant écarter de l'Espagne le soi-disant danger communiste, Mr. Bevin ne faisait que le créer, l'alimenter, le grandir. Et, à titre de paradoxe, avec l'acide satyrique distillé par notre humeur d'exilés bafoués par tout le monde, nous disions que peut-être Mr. Bevin était au fond un agent déguisé de Staline...

Que les amis du « Patriote » savent qu'il s'agissait d'une image satyrique, nous n'en doutons pas. Ils sont trop intelligents pour ne pas le comprendre. Et ce ne serait pas leur faire honneur de les suivre dans leurs raisonnements même lorsqu'ils affirment que « M. Domènec de Bellmunt doit être lui, un agent déguisé de Mister Bevin. » Car le prendre au sérieux cela ferait rire trop nos lecteurs qui ont suivi la campagne de critiques sévère, ininterrompue, que nous avons fait LES PREMIERS contre la politique de temporisations, ajournements, faiblesses et défaillances du ministre travailliste vis-à-vis du problème espagnol. Nous plaindrions bien Mister Bevin — malgré nos griefs contre son attitude d'appui a Franco — si tous ses « agents » panégyristes ou défenseurs plus ou moins déguisés faisaient comme nous.

Non, amis du « Patriote » .Ni FOC NOU, ni Domènec de Bellmunt, ni aucun des catalans qui confectionnent le journal, ne sont les agents de personne. Ni de Londres, ni de Moscou, ni de Washington, ni de Rome. Nous sommes des patriotes catalans et des idéalistes républicains qui défendons le droit de la République Espagnole à renaître, a être réplacée dans l'Espagne qui la proclama en 1931. Et nous soutenons que nous avons été trahis par les Trois Grands. Qu'ils nous ont roués. Qu'ils ont laissé passer les occasions historiques pour chasser Franco et rétablir la République démocratique en Espagne, comme ils l'avaient promis solennellement et que maintenant ils entretiennent la soi-disant question espagnole parce que, sous leurs intentions, le droit, la légalité et la justice de notre cause ont été remplacés par une lutte sourde d'intérêts économiques et stratégiques dont Gibraltar, la Mediterranée et la route des Indes sont la véritable clef.

Voilà la vérité. La tension des anglo-saxons et des russes ne fait qu'allonger notre calvaire et celui de nos frères de là-bas. Ni les anglo-saxons ni les russes n'ont fait le geste de dignité et de reparation que l'opinion mondiale attendait d'eux. Et nous n'aurions pas mesuré nos éloges à la Russie si celle-ci, au lendemain de la chute hitlérienne, avait dit aux anglo-saxons comme elle devait le faire : « Messieurs : Hitler est tombé avec son régime. Mais nous avons soutenu que le jour de la victoire il ne fallait plus laisser des traces de fascisme en Europe. Et Franco est un dictateur fasciste. Franco est un allié de l'axe. Franco signa le Pacte Anti-Komitern. Franco était un valet de Hitler. Franco en plus a été belligérant contre nous, ses troupes se sont battues contre les nôtres en Russie, et NOUS EXIGEONS qu'il soit traité comme un vaincu. » A ce moment-là, un ultimatum de 24 heures aurait suffi pour chasser Franco du pouvoir et pour envoyer en Espagne, s'il le fallait, sous escorte alliée, le Gouvernement républicain ou l'autorité provisoire qui aurait pu tenir les ressorts du pouvoir jusqu'à la consultation populaire. Comme on a fait en France, en Belgique, en Grèce, PARTOUT, partout... sauf chez nous.

Le jour où l'on pourra nous expliquer les raisons de la conduite de la Russie, défaillante à Potsdam, défaillante à l'O.N.U. et défaillante parce qu'elle n'a pas encore reconnu le gouvernement républicain en exil, alors nous serons disposés, loyalement, à faire nos excuses aux Soviets, à ses représentants et même à ses amis. Et l'on peut être bien certain que nous ne demandons pas mieux que de pouvoir remplacer bientôt nos critiques par des éloges et de pouvoir proclamer bien haut notre foi en la justice des Trois Grands et de pouvoir rentrer chez nous en criant « Vive la Catalogne libérée », « Vive la République espagnole ».

Un aniversari que els TRES GRANDS han volgut oblidar

FOC NOU celebra avui el segon aniversari de la seva aparicio. Que el tercer el poguem celebrar a Catalunya!

Un aniversari que els catalans no podran oblidar mai

15 d'OCTUBRE 1940

En el nùmero vinent publicarem un article interessantissim de J. Rodriguez PAPASEIT sota el titol

EQUIVOCS PERSISTENTS

Fp 1958

LA RESISTENCIA EN MARXA

El cinisme dels galinsogues. - Repressió i gana. - Reaccions de depressió i esperança. - Què fan els governs de l'exil? Franco prepara una mobilització general.

LLETRA DE BARCELONA

PERDONI, SR. GALINSOGA, L'ES. TRAPERLO VA NAIXER A MADRID!

En «La Vanguardia» del dia 8 de setembre hem llegit un editorial titulat «Barcelona a la batalla» que és tot un poema de mala fé amb la finalitat jesuítica de desprestigiar una vegada més la nostra estimada ciutat, cap i casal de Catalunya; perquè, segons l'editorial de referència: «El Straperlo, como locución y como contenido fué una aciaga a infecta herencia más que le debió Barcelona a la dictadura anarco. sindicalista del 1936-1939.»

Com que la majoria dels tipus que el Sr. Godó manté com a periodistes de «La Vanguardia» son barcelonins d'encà del triomf del «glorioso Movimiento» que bon punt les tropes franquistes entrades al nostre país, ja es van llençar com a taurons afamats, a la conquesta del primer rotatiu barceloní, no té res d'estrany tampoc que no deixin passar ocasió per a enllotar — tot fent veure que la defensen—Barcelona que tant bé els engreixa. Nosaltres però, ens permetem recordar-los-hi quelcom que deliberadament obliden.

Es cert que el senyor Straus, introductor de l'estraperlo a la Península Ibèrica, va a començar a provar fortuna a Barcelona. Però és igualment cert que aquell Govern que regia els destins de la nostra pàtria, govern democràtic i català va debutjar olímpicament les suggestives ofertes del senyor Straus, el qual, amb al cua entre cames, va abandonar el nostre país.

Però si el Sr. Straus no va tenir èxit a Catalunya, en canvi va reeixir plenament a Madrid sota la protecció d'aquell Govern Radical-Cedista que ja incubava el franquisme actual.

I, així, a la «Villa del Oso y del Madroño» va néixer l'estraperlo. El Sr. Salazar Alonso directament i el Sr. Gil Robles indirectament van estendre la seva partida de naixement.

A Catalunya l'estraperlo hi entrava amb els moros de Yagüe primer, i amb els militars i «jerarquias» després.

L'estraperlo a Catalunya el fan les autoritats i la gent d'uniforme. El fan públicament en els centres oficials.

Es que hi ha una entitat straperlista més forta que la Intendencia militar espanyola?

Es que hi hagut cap estraperlista més fort a Barcelona que el Sr. Correa Veglisson? El «Gobernador piadoso», que de tant en tant donava deu mil pessetes per a beneficència.

Es que hi ha cap barceloní que desconegui la forma estrictament estraperlista de fer-se milionari el general Orgaz escudant-se amb la «pandilla» Muñoz?

No! Senyors de «La Vanguardia», no! L'estraperlo ens va venir de Madrid i imposat per «la Cruzada» que ens va col·locar a la nostra ciutat Comtal tots elas «xotiços» i «xoriços» de la Península, perquè xuclessin la nostra sang.

Per altra, les autoritats d'ocupació no permetrien pas... que, «esta mierda de catalanes...» es fessin rics amb l'estraperlo. Ja fan prou de tolerar que els fabricants de Sabadell i dels altres centres industrials del nostre país hagin fet quatre quartets. I no és pas que no hagin provat per tots les mitjans d'aniquilar la industria catalana, però ara com ara, l'estepa, solament pro. dueix militars d'aquets tant bizarros que només serveixen per a guanyar batalles contra el sofert i pacífic poble espanyol.

«EL CUERPO DE VIGILANTES NOCTURNOS DE SABADELL», DEMANA CARITAT COM «IL FAUT».

Com veureu per la fulleta que passaven els vigilants sabadellencs a les vigilies de la Festa Major, el text de la qual transcrivim a part, els pobres vigilants de la primera ciutat del Vallés per a poder omplenar una miqueta l'estómac s'han vist obligats a demanar caritat.

I, donc, aquells fabricants tant altruistes i humanitaris, on són?

NO SENYOR! LA POLICIA NO TE TEMPS DE VIGILAR ELS LLADRES.

Al corredor belga Vleamysck, que pren part a la XXVI volta ciclista a Catalunya, li van pendre la bicicleta i si no perquè en Saura li en va deixar una del seu fill, el ciclista belga hauria hagut de renunciar a pendre part a la volta.

El corredor, indignat comentava entre un grup de «chicos de la prensa» el seu astorament que en un país on es troba policia adhuc a la sopa, et pugin afanar la bicicleta dels teus nassos en el moment de girar-te.

Però el seu astorament arribà al grau màxim quan un d'aquells «chicos», en un moment de sinceritat li va dir que la policia tenia altra feina més important que vigilar els lladres.

—!I, doncs,—diu que vac preguntar el belaga cada vegada més estranyat— a qué és dedica tanta policia?

—¡A vigilar els catalans!

Al pobre home encara li sur fum del cap.

DEPRESSIO, FASTIC I BASQUEIG

Estem travessant una onada de pessimisme superior a la que va precedir al discurs de Bevin al constituir-se el Govern laborista actual.

La gent ja no creu en res ni en ningú.

Tothom es dona compte que som objecte d'un escandalós mercadeig internacional i que servim d'estira i arronça i de mingo quant convé entre las nacions d'les democràcies (sic!) occidentals i les democràtiques (sic, sic i sic!) orientals.

El que acaba de desmoralitzar és que també la gent perd la confiança en els governs en exili, ja que excepte el Govern basc que almenys demostra coneixer al dia el que passa al seu país, dels altres, poca cosa ens arriba fins açi.

Del Govern de la Generalitat, de tant en tant ens assabentem que han estat nomenats una Conselleres de l'altra banda de l'Atlàntic. Més trad i després d'una guerra de «cables» també ens assabentem que algún d'aquests afavorits no accepta i allavors ens imaginem el pobre senyor Irla afrafegat donant voltes al Mapa Mundi per si es possible descobrir algún Conseller nou, a la Patagonia o al Cap de Bona Esperansa.

Del Govern Gral ens arriben coses menys cómiques. Ens arriben noves que han furgat barroerament en velles ferides ja mig cicatritzades obrint-les de nou al roig viu.

Perqué aquets nomenaments de personal diplomàtic, aquets ascensos i aquesta orgia i desuilfarro d'ara, ens recorda tot una pila re coses vergonyoses que ja haviem oblidat i sobretot ens fa evident una vegada més que no tota la culpa de la permanencia del franquisme al poder, la tenen potser els anglesos.

Desgraciadament per a nosaltres, Franco té auxiliars indirectes que amb les seves atzagaiaes són els seus puntals més ferms.

I, això amics, pel que viu sota el jou franquista és d'efectes depriments.

Un enganyaria peó, si no us deia que en mig de l'aplanament que sempre ocasiona la falla d'allò que en cap manera havia de fallar, no s'opéra en el nostre poble una reacció lenta, però segura y decidida filla del convencimment que la salvació està en nosaltres mateixos desfent-nos d'una llastres que ens ha trabat fins ara, i ja s'ha encés la guspira que ha d'abrandar aquest foc nou qu eal consumir al franquisme, ha d'acabar també amb tants de trastos vells.

TAMPOC ELS FRANQUISTES NO ESTAN TRANQUILS!

Ah... però no som sols a patir; «els altres» tampoc les tenen totes.

Fa una temporada que són més comunicatius i sobretot molt amables. No perden ocasió pér a parlar-vos del germá ó del pare a l'exili i acaben sempre dient-vos: Bé, ja deveu estar contents, ara. Es questió de dies! Tot s'arreglará. La questió que es faci amb pau i tranquil·litat!

Si; els franquistes veuen un canvi a breu plaç i tot sont cabales i comentaris que n'hi ha per a tots els gustos.

Segons uns, Franco quedarà de cap d'Estat i en Bilbao formarà govern amb la cooperació de Gil Robles i la Lliga; s'afluixarà una miqueta i els anglosaxons ja és donaran per satisfets. Al fi i al cap Espanya passaria a ésser un «democràcia» com tantes n'hi ha sota la influència russa o sota la influència anglesa. Avui el bandarrisme es ja universal.

Segons els altres, (sempre medis franquistes) el canvi serà més profund. Franco agafaria els quartets (no s'ha d'oblidar el seu origen sefardita) sense oblidar aquell sabre de brillants i pedres precioses (debía ésser per això que'l jaio Petain va dir que era... «da espada màs limpia del mundo) i se n'aniria a la católica Irlanda a viurer tranquil·lament i cristianament del fruit dels seus robatoris i assassinats. D'una manera legal (sic!) retornaria el poder als generals que li van entregar i aquetss amb la cooperació d'elements civils i, açi us tornen a col·locar al Gil Robles i el Ventosa i algun Socialista, anirien afluixant, afluixant.

Aquestes dues versions són les que circulen més.

Per la nostra part només hem de constatar dos fets certs.

Primer: que l'atmosfera de canvi existeix.

Segon: que es fan els preparatius per a una mobilització general.

Amb quina finalitat?

LA BATALLA CONTRA L'ESTRAPERLO

La premsa despèn molta tinta en comentar el que s'a posat de moda dir-ne «la batalla contra los precios», i us assabenteu quotidianament que la policía ha fet detencions a Vic, Suria, Ga. và d'uns desgraciats ciutadans que entre tots plegats portaven quatre quilos de blat i dos litres d'oli i poquela cosa més.

Tot plegat ens recorda aquells anys 40 i 41 que també es va donar carta blanca a la policía perque d'aquesta manera acabes de «razziar» al poble.

Prequè es un veritable escàndol que un Govern que es ven els fruits de la terra a l'estranger es dedigui a perseguir despiadadament a uns pobres ciutadans que es veuen obligats a sortir cada dissabte i diumenge a veure si en els pobles agrícoles i d'amagat, troba aquells queviures que necessiten i que el franquisme no els dona.

Es un sarcarsme repetim per nosaltres que hem vist els vaixelles estrangers carregant patatas al Port de Barcelona, que ara es vulgui culpar al mercat negre de quatre desgraciats, la carestia de les subsistencies.

El Govern es troba que ha de fer alguna cosa perqué la situació és greu de veritat i avui el problema dels queviures preocupa a tothom, adhùc als potentats.

CONTRA EL CACAU.., BISMUT

L'oli ha desaparegut gairebé del mercat i aquella mantega del pirineu també. Solament els veuen aquets productes, aquelles poques famílies del nostre país qu en s'han de guanyar la vida d'acord amb la Llei de Déu.

Als pobres però, el franquisme no els ha deixat pas sense materies grasses, no faltava més!

El Franquisme sempre al tanto va descobrir la riquesa en materies grasses de la mantega de cacau i ha destinat aquest preciós producte a «dos productores» i demés pàries, que son el 75 p. 100 del nostre poble.

La mantega de cacau ultra les seves qualitats alimenticies ha resolt el problema del restrenyiment. No hi ha ventrell, per rebel que sigui que la resisteixi.

El farmacèutic del meu barri em deia l'altre dia. —No puc fer més supusitoris perqué el govern se m'ha incautat de l'existéncia de mantega de cacau de que dispossava. Per altra part, ara tampoc la neccessito, es bismut el que falta de dès que és dona la mantega de cacau com a raccionament de matèries grases.

Quin país el nostre! Prou s'esforçava aquella Repùblica del 14 d'abril creant escoles, única mitja per acabar amb l'Espanya pintoresca, però el militarisme i el clero en un va..tot tràgic l'han convertit novement en l'Espanya de la Pandereta, l'Espanya que tant agrada las turistes anglesos, l'Espanya d'estampa de caixa de panses!

MARÇAL.

LLETRA DE SABADELL

Estimada amiga:

Dificultats d'ordre material m'han impossibilitat d'enviar-te abans la crònica promesa per a «Foc Nou». El meu desig era d'enviar unes poesies meves als Jocs Florals de Montpellier, i no vaig fer-ho per la por de no arribar-hi a temps; además, aquests darrers mesos em semblava que la questió s'anava a arranjar i confiava que ens podriem abraçar tots a la nostra ciutat. De totes maneres us envio les poesies inèdites de les quals podreu fer-ne l'ùs que us convingui.

Aci tenim moltes esperances, però ja no podem més. Ja lluitem, però cada dia cauen nous companys i les presons són plenes. Molts martiris.

Junt amb companys de Barcelona i Sabadell fou detingut En Molins, fotógraf del carrer Calderón, i de la pallissa que rebé a Comissaria té un pulmó obert; temo que no se salvarà.

Quantes vegades he estat a punt d'exposar-me la vida per anar a França; però, si tots marxàvem... Cal lluitar a l'interior com a fora. Al vostre retorn, que serà aviat, us donareu compte de cóm estimem Catalunya i de cóm l'han estimada aquells fills seus que han caigut sota la férula feixista.

He estat també empresonat. Una vegada en llibertat m'han vingut més ganes de lluitar encara. Saluda als nostres professors Sarrà i Sangres i els diràs que a Sabadell son lancades les portes de la cultura als obrers. La gran obra cultural realitzada a Sabadell ha estat reduïda a res pel falangistes, que ensenyen als nens a fer parades militars.

Entre altres moltes coses desagradables que aquests dies han succeit a la nostra ciutat hi figura la detenció d'un avi de 60 ans. Després de l'interrogatori, els seus familars han pogut visitar-lo moribund. Ultra moltes nafres vistents pel seu cos, li havien arrancat les ungles. Un nou heroi a afegir a la llista. Casos com aquest es repeteixen cada dia. La Gestapo alemanya continua treballant aci al costat de la policia franquista, que encara es pitjor.

Acabo amb salutacions per a tots. Des d'aquesta presó (tot el país es una presó) que vol ofegar els nostres ideals de llibertat, us acompanyem i us diem als que lluny de la pàtria desitgeu igualment el dia resplandent de la nostra alliberació: A reveure.

Nota. — Aquesta carta es d'un jove que deixàrem adolescent, adreçada a una amiga seva que s'ha fet també a l'exili. La llevor que sembràrem no es morta, ha fecundat i està donant els seus fruits. La Resistència es nodrida d'estols de joves que s'han forjat enmig de privacions i sofrences morals que faran pagar als mal parits que han ensangrentat la pàtria. Defensar la pàtria es un deure que la joventut acompleix abnegadament, desafiant tots els perills, que no son pocs. El nostre crit es també «a reveure». Visca Catalunya lliure i forta.

Els vigilants de Sabadell

Heu' aci el manifest d'aquests modests funcionaris de Sabadell que és moren de gana:

«El Cuerpo de Vigilantes Nocturnos, con motivo de celebrarse nuestra tradicional Fies a Mayor, solicita del vecindario una gratificación extraordinaria para poder celebrar las fiestas del Patrón de la Ciudad, San Félix Mártir, y debidamente autorizados por el Teniente de Alcalde Delegado de los Servicios de Gobernación, acuden a la benevolencia de los vecinos de su demarcación, rogàndoles atiendan su justa petición y a la medida de sus posibilidades, a cuyo efecto los Vigilantes pasarán, la vispera de las fiestas, a recoger la gratificación voluntaria y los cobros semanales o mensuales, por todo lo cual les dan, anticipadamente, las màs expresivas gracias. — Sabadell, 25 de Julio de 1946. Por el Cuerpo de Vigilantes: Agustín Fainé Lluis; Presidente; V.º B.º El Teniente de Alcalde Delegado de los Servicios de Gobernación: Miguel Sala Viñas.»

"Juegos Florales"

A Sabadell també celebren festes del dit «folklore catalàn». Darrerament ha tingut lloc al Cassinet una vetllada de «Juegos Florales». El guanyador de la flor natural fòu el fabricant Joan Trias i Fàbregas. Actuà de mantenidor un capellà que va pronunciar un discurs de dues hores en el transcurs del qual va fer patir als lligaires «regionalistes» per la seva manifesta euforia contra els «rojos ausentes», tirant per terra tota la hipocresia lligaire, qui procuren fer l'escudella grassa i pretenen tirar un vel de fum a tot l'ocorregut durant aquests darrers anys de veques grasses. Ens dol que el poeta Trias i Fàbregas, ex president del Consell d'A. del «Diari de Sabadell», a les seves velleses, no es dongui compte que el seu nom es ridiculitzat pels que pretenen resuscitar el regionalisme de la Lliga de primers de segle. El poble de Sabadell, i darrera d'ell tot Catalunya, no pot encaixar aquestes befes i no perdonarà à tots els que col·laboren en actes d'aquesta naturaleça, que no tenen altre finalitat que distreure l'atenció d'un poble que espera el moment de la seva allibéració i engrandiment espiritual mirant endevant. Estem segurs que Sabadell, que es una ciutat catalanista i republicana, no es commou per manifestacions d'un catalanisme ranci darrera del qual s'hi amaguen els de la «Colla nova», nou rics protegits pel falangisme. — J. S.

Nota d'administracio

ALS CORRESPONSALS

La poca puntualitat de molts dels nostres Corresponsals en enviar-nos les liquidacions a les nostres factures entorpeix la bona marxa d'aquesta Administració. El preu del present número extraordinari es de 8 fr. Adjunt als paquets, els nostres Corresponsals trobaràn la factura dels exemplars servits fins a la data, i hem de pregar a tots es dignin fer-nos tramesa, amb la major rapidesa, de les liquidacions pendents. No tenim altres despeses a satisfer que les ocasionades per l'impremta i envío del nostre setmanari, i malgrat això assendeixen a molts milers de francs que sols són coberts amb l'ajut econòmic dels nostres amics.

Per tant preguem a tothom ens siguin enviats diners per així poder continuar la nostra tasca.

El número del nostre compte postal es prou popular perquè sigui recordat.

Gràcies avançades a tots.

NOTICIARI

ELS BERGADANS EXEMPLE D'UNITAT

Una encaixada d'honor, un Hurra i tres hip-hi-hip per als bergadans. El dia 15 d'Agost celebraren un aplec a Prades, al peu del Canigo, la muntanya catalana, i acordaren mantenir llur unió «per damunt dels partits i diferències politiques« per amor a Berga i a Catalunya, llur pàtria enyorada.

Decidiren, també per unanimitat, posar ara, a l'exili les bases d'un pla d'actuació cultural i patriòtica per poder començar quan tornin a Berga una tasca d'engrandiment cultural i deixondiment pàtriotic de les joventuts intoxicades pel falangisme.

Celebraren un dinar de germanor auténtica i expressaren llurs desigs fervents que l'any vinent puguin retrobar-se tots a la seva ciutat enyorada i celebrar llur tornada amb una «Patum» apoteòsica.

FOC NOU acompanya els bergadans en llurs desigs i els felicita per acuesta actuació exemplar d'unitat catalana sota el signe de l'amor a la pàtria.

DISTINCIO A UN PROFESSOR BASC.

El professor de Neurologia, senyor Ajuriaguerra, nacionalista basc, ha guanyat per oposició l'Agregació de la seva especialitat en Medicina «à titre étranger» de la Universitat de París.

El felicitem.

DECLARACIO CONJUNTA DE LA FNCE i de la EIA

En la segona quinzena d'agost ha tingut lloc a Praga un Congrés Mundial d'Estudiants. L'actitud de la pretesa Delegació espanyola exigeix que els representants de «Euzko Ikasle Alkartasuna» (Confederació d'Estudiants Bascos) i de la «Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya» que hi han asistit oficialment mandatats per llur organitzacions, facin publics els següents fets, a fi d'evitar tergiversacions possibles.

I. — Els elements que, a Praga s'arrogaren la representació total dels estudiants republicans antifranquistes, sense estar avalats per cap organisme oficial de la Republica, representaven de fet unicament una tendència política determinada, minoritària a l'exili i a l'Interior. Llur presencia a Praga sense participació d'altra ideològia; ha perjudicat més que no ha beneficiat la causa antifranquista, justificant davant del mon una de les formules preferides de la propaganda de Franco.

Els membres d'aquesta Delegació espanyola que s'atribuien la representació dels estudiants catalans, portaven només la d'un reduidissim grup d'exiliats, sorgit darrerament al si de la F.U.E., sense cap relacio amb l'Organització que a l'interior agrupa tots els estudiants de Catalunya. Els supoests representants bascos és reclamaven d'una organització avui inexistant i totalment desconeguda en la lluita clandestina.

Els delegats de la FNEC i de la EIA, en canvi, representaven d'una manera directa i principal, a més de la majoria dels estudiants en exili, les organitzacions clandestines. En efecto, companys de l'Interior assistiren al Congrés expressament mandatats pels Comitès Executius de les mateixes. L'autenticitat de llurs credencials feu certificada pels Governs de Catalunya i d'Euzkadi.

II. — La Delegació espanyola pretengué que s'integressin a ells les auténtiques representacions basca i catalana. D'acord amb les instruccions rebudes basades en el caràcter cultural del Congrés, els Delegats catalans i bascos exigiren participar-hi en tant que Delegacions nacionals; proposant no obstan constituir un Comité de Coordinació per tot el que fés referència a la lluita dels universitaris contra Franco. L'afer, llargament debatut, quedà pendent de decisió del Consell de la Unió Mondial d'Estudiants en aquest Congrés constituida.

III. La Delegació espanyola, que sense cap duble, no estava a l'alçada de la representació que pretenia ostentar, és limità en les seves escassissimes intervencions a condemnar el règim de Franco unicament en l'aspecte politic, actitud inadequada en un Congrés Universitari.

Tenint en compte aquesta realitat, i a petició dels autèntics representants bases i catalans, el Cap de la Delegació francesa presentà al Congrès una moció de proteste contra la persecució de les nostres llengues i cultures nacionals. Aquesta proposició ben acullida de bon antuvi per l'assemblea provocà una violenta reacció de la Delegació espanyola que aconsegui fer-la refusar recolzant-se en una majoria més alenta a les consignes politiques que als problemas culturals.

París, sis de setembre del 1946.

Por la Federació Nacional de Estudiants 6de Catalunya, Heriberto Barrera, Nuria Pi y Sunyer; Francesco Sirvent.

Per la Euzko Ikasle Alkartasuna. J. J. de Beristain; Inski de Renteria; Teodoro de Aguirre.

L'EUFORIA ESPORTIVA DELS FRANQUISTES...

A mesura que s'apropa la discusió del problema espanyol a L'O.N.U., la propaganda franquista fa esforços desmesurats per guanyar en tots els sectors adhésions que reforcon la posició crilica del règim.

Sota aquest afany, l'esport coneix un favor tot nou, massa exagerat per creure l'sincer i desinteressat.

L'eufòria dels franquistes no té altre pariò que llur grollera propaganda per a la qual tots els mitjans són bons, però que fa que sovint la seva manca d'escrùpols sigui posada en evidència.

Una prova recent: mentre els franquistes especulen reiteradament amb la participació de la Bélgica al Tomb de Catalunya per atreurre's altres partcipants internacionals, els belgues han hagut de desmentir que hagin autorizat la partcipació de llurs routers a la dita prova.

«Comité Català Pro Esport Popular».

AGRUPACIO CULTURAL I BENEFICA LLUIS COMPANYS

Producte de converses sostingudes entre amics de diferents Partits i organitzacions catalanes, hem coincidit que, per damunt de les diferències politiques i socials, hi ha un punt fonamental que ens uneix a tots: Catalunya!

La Catalunya lliberal, la democràtica, la que representava amb tanta força moral, prestigi i desinterés, el President de tots els Catalans, el plorat i màrtir de la Pàtria: Lluis Companys.

Portem vuit anys d'exili, de misères i vicissituds morals i fisiques. Tots nosaltres dés del camp, dés del grup de treballadors, dés dels mañuis i camps d'extermini d'Alemanya hem estat conseqüents am els nostres ideals i teniem fe, esperança, que la victória dels aliats significaria l'enfonsament total del feixisme internacional.

Ah! tristes sorpresa i realitat. Ha estat alliberat tothom des d'Abissinia a Siria, tots els pobles i totes les races. Només s'ha fet una excepció: els països Ibèrics. Això ha donat per resultat que des de l'alliberacio de França fins avui, hem passat per etapes de nerviosisme i emoció, entre tots els refugiats hispànics. Els Els partits i organitzacions concertat o nopero sempre (és de creure) de bona fé—prenien i prenen decisions que no son compartides per totohm, donant com a resultat les divergències, escisions, etc., no solament entre partits, sino també dintre de les maeixes organitzacions, arribant a l'insult i atac individuals, oblidant l'amistat i els afectes personals, producte de la intimitat dels molts anys de lluita i convivència.

Per evitar aquests incidents, com també per facilitar la convivència i la bona harmonia entre els refugiats antifeixistes, creiem de suma necessitat crear una agrupació on puguem conviure tots els refugiats, sense fer abdicació ni dels principis, ni dels ideals.

Per fer factible aquesta convivencia, calia cercar un nom que ens unis a tots i aquest no podia ésser altre que el de Lluis Companys, el President martir de Catalunya, en la persona del qual és veien representats des dels anarquistes als republicans de dreta, perqué sabia fer respectar i defensar totes les classes socials de Catalunya. Per tant, a l'agrupació Cultural «Lluis Companys» poden pertanyer tots els refugiats antifeixistes, amb la finalitat de conservar viva la flama de combat encarnada pel President màrtir.

Quota voluntària a partir de 3 francos mensuals.

Visca la República. Visca Catalunya.

V. Vitaller; P. Vara; R. Ximénez; C. Olombrada; R. Duaygues; J. Homet. (Adhesiones, a R. Ximénez, 2 rue Cantegril; Tolosa).

FULLES DE L'ARBRE DE LA CIENCIA

del Bé i del Mal

per Joan SACS

(Vegi's n.º 35, 36-37 i 38 de FOC NOU.)

XXI

L'home és un animal polític, ha dit algú, i això deu ésser molt acostat a la veritat. Però cal afegir que també és un ésser inconstant, l'únic animal inconstant, un animal politic iconstant. ¡Quina grollera contradicció no hi ha e aquesta voluntat de política inconstants!

XXII

Vistes les enormes dificultats que existeixen per a governar cada nació, ela dictatorialisme sembla en ocasions el sistema més adient; i fins de vegades ho resulta, per bé que efitmerant casi sempre. Y encara cal no olvidar que les dictadures estan subjectes als mateixos déficits de col.laboració que les altres formes de govern.

XXIII

El govern democràtic reconeix aquell fet natural del cansament, el mateix cansament dela governant que dels seus col.laboradors i dels governats; conoc. mitant d'aquest fet, accepta el del gastament del governant i no renuncia pas a perseverar per mitjà de la renovació experimental dels governants. La dictadura no accepta res de tot això i, pel contrari, imposa un sistema de govern el qual, teoricament, no ha de conéixer el cansament ni el desgast, ni ha de provocar el cansament en el poble. Mentida catastrófica.

XXIV

Quan la primera d'aquestes dues tendències es causa va aleshores lenta. ment trasmetent-se en la segona. Totes les cultures han conegut també aquest moment de fadiga i descens. L'esplendor d'una civilització és efímera; els anomenats segles d'or solen ésser períodes molt inferiors a una centúria. Aquelles civilitzacions multicentenàries. o multimilenàries que en la Història vista d'escorç ens semblen haver viscut un esplendor així de persistent no són en realitat sino encadenament d'esplendors i decadències. Al bon observador de la Història no escapa el fet que l'apogeu d'una cultura ó d'una civilització ja està rosegat pel corc de la decadència. El període de refinament, que és el coronament d'una cultura, és a l'ensemps l'inici de la seva decadència. En el refinament hi ha en germe el repudi de les valors pures de la natura, el començ de l'estimació de les valors d'artifici. No reneguem pas de to es les valors d'artifici: molles es fan estimar pero cap no és bàsica i moltes són funestes. L'estimació i conreu d'aquelles valors pures requereix una tensió esperitual constant; el defalliment ja implica repudi. En aquesta etapa de l'evolució l'esperit las s'aboca a l'estimació de valors facilment assequibles, les valor d'artifici, valors necessariament canviants, i justament per això més engrescadores. L'esperit no sap ja, no pot percebre directament la natura; la conseqüéncia és, en els esperits, una pèrdua de virior generadora: l'ésser no percuteix ja en els esperits; la fantasia i la fantasmagoria supleixen l'ésser, i l'home s'acontenta de l'especlaculació d'aquestes escorrialles de contemplació, repapat en la poltrona d'una senilitat plascèvola.

XXV

Quan les classes directores perden llur virior i accepten amb contentament la senilitat, les classes dirigides perden llur resignació infantil, ixen de la impotència ancestral i devenen prou virils per a suplantar aquelles, sigui la que sigui la ideologia de les unes i de les altres. Com que la llei de cansament es renova, sempre igual, de mans de les classes, o de les races, o de les camades directores a les dirigides, bé es pot parlar en tal cas d'una llei cíclica.

XXVI

El cicle es generaria i clouria així: un poble capaç s'esforça per aconseguir un afinament prou intens de la seva moral fins a realitzar un ideal politic — democràtic o autocràtic: el govern perfecte, el qual aconseguirà l'admiració i el respecte d'altres pobles, i alhora un tan difús i pregón benestar nacional que totes les seves activitats productives i reproductives arrivaràn a saturació: totes les formes de la sensualitat i de la sensibilitat, des de les més elevades finsa les més bestials, hauràn estat assaborides; la vida ja no brinda cap anhel, cap curiositat, cap desig; tot apar en la natura excessivament conegut, tot s'hi

(Passa a la pàg. 3.)

B.D.I.C

LA QUESTIO *agraria catalana*

per R. Noguer i COMET

L'intelligent company gironí En J. de Camps-Arboix, publica à la revista «Quaderns», de Perpinyà, un interessant, complert i assenyat estudi sobre la questiô agrària a Catalunya, les conclusions del qual eren aquestes: que no hi ha cap fet nou, ni es preveu que sobrevingui, que pugui alterar a Catalunya l'orientaciô global de la propietat de la terra en funciô social, ni que hi hagi necessitat d'augmentar en conjunt el repartiment de la terra, ni que aconselli canviar el règim d'explotaciô fins avui predominat, essent suficient per a solucionar tots els conflictes la revalidaciô i possible millora de la llei catalana de contractes dl conreu.

Aquestes conclusions i sobretot l'expoisciô feta per En Camps i Arboix dels esdeveniments ocorreguts en el camp català dels anys 31 al 36, han estat fortamente discutides per un significat rabassaire, En Feliu Roig, en el periodic «La Terra», Butlletí de l'Uniô de Rabassaires a l'exili.

Com que aquesta qüestiô és una de les més greus plantejades a la nostre terra i, al meu entendre, origen de la major part de malvestats caigudes sobre la mateixa en la dècada del 30 al 40 i podria tornar a ésser germe de constants pertorbacions de la vida social catalana amb repercusions funestes sobre la seva economia, caldria que tots els homes que es preocupin seriosament de l'avenir de Catalunya, sé'n captinguéssin i cerquessin solucions de justicia, que els nostres futurs governants poguessin imposar

A contribuir a tal fi van aquestes notes, que forçosament han de tenir el caire d'una síntesi del nostre juí i també d'una humil experiència governativa.

Que Catalunya té un problema agrari, com afirma el senyor Roig, no ens atrevim a negar-ho, però que el tal problema fou descentrat, desorbitat, exagerat per interessos i passions politiques insans, crec que això estarà també a la consciència de tots els catalans que no cegui la passiô.

Que era un vell problema de justicia resoldre la questiô de la rabassa morta a Catalunya, que havia provocat moltes vegades conflictes agrosocials en les nostres comarques vitícoles, sobre tot al Penedés, tampoc podrà ningú negar-ho. Per això, conscients de l'existència de tal problema i desitjosos de resoldre'l de l'única manera raonable: amb fôrmules de justicia, en entrar a formar part de la Mancomunitat de Catalunya l'any 1921, varem tenir l'honor de plantejar-lo davant d'aquella Corporaciô, massa oblidada, i en una Assemblea celebrada aquell mateix any, varem presentar una proposiciô en la que demanavem que fos estudiat a fons l'assumpte i escoltades totes les competències i interessos afectats pel mateix, la Mancomunitat formulés un projecte per a presentar-lo al Govern de l'Estat i que aquest el traduís en obra legislativa. La nostra proposiciô (i ho esmentem solament per via d'historial), tingué la sort d'ésser aprovada per unanimitat pel benemérit organisme, i el Consell de Govern de la Mancomunitat encarregà l'assumpte a l'Oficina d'Estudis Juridics, la qual precedí a una amplia, seriosa i interessantissima enquesta, que li permeté fer el treball i sentar les conclusions a que el senyor Camps-Arboix al·ludia en el seu estudi de «Quaderns». La proposta de l'Oficina, concordant amb el sentit i finalitat de la nostra proposiciô a l'Assemblea, hauria representat la soluciô més harmônica, equitativa i eficaç de tant vell problema i constituia, tant en l'ordre jurídic com econômic, un admirable treball que serà sempre un honor per a la Mancomunitat de Catalunya.

Però, com hem dit, aquell problema de justicia i localitzat en unes poques comarques de Catalunya, que amb fôrmules jurídiques havia d'haver trovat la seva soluciô, fou presa de la política partidista demogògica, orba i funesta, que predominà a la nostra terra del 31 endavant —fins a la caiguda de tot i de tots!— i capgirà la vida del camp català, portant arreu la subversiô i destruint la unitat interior de Catalunya que li era essencial per a l'eficàcia del regim d'autonomia política.

N'hi ha prou per a demostrar que la qüestiô de la rabassa morta, de local i predominantment jurídica, es convertí en qüestiô política general i ideològicament revolucionària, en examinar els textes que conté l'article del senor Roig, referents a acords presos per l'Uniô de Rabassaires en dues èpoques diferents: en Gener del 23 i en Maig del 36. El senyor Roig els esmenta per a establir una comparança entre ells i demostrar com es transformaren i canviaren de viarany les aspiracions de la Uniô. En efecte: Així com els acords del 23 constituïen l'exposiciô d'unes quantes reivindications —bona part justes i facilment «legislables» sempre dins el terreny jurídic, economic— els acords de l'Assemblea del 36, eren iniciats per aquestes exigències: «Expropiaciô «sense indemnitzaciô» de la terra poseïda privadament. La terra propietat col·lectiva de la Societat. Els fruits del treball, propietat d'aquell que els ha produit, etc.»

Es a dir, que la Uniô de Rabassaires es situava francament, per aital declaraciô de principis, en el camp col·lectivista, i es convertia, de fet, en una organitzaciô política de finalitats allunyades es el nostre lleal criteri— del pensament i de la conveniència personal i col·lectiva de la major part dels seus components, que no constitueixen pas un proletariat agrícola, es pot dir inexistent a la nostra terra, sino que, socialment considerada, constitueixen classe mitja, terratinents benestants molts d'ells.

Es més: com feia remarcar encertadment En Camps-Arboix, les expropiacions sense indemnitzaciô sempre tenen el caràcter de puniciô, de càstig que s'imposa sobre individus o grups socials per actuacions de rebel·lia contra un regim o una legislaciô establerta. En cap pais d'Europa on s'han produit transformacions intenses del regim de propietat de la terra, ha estat aplicat tal principi, llevat dels de caire francament col·lectivista. I en quant a Catalunya, com podem admetre tals aspiracions de la Uniô de Rabassaires (que hem vist ratificades per aquesta en l'exili, el que ens demostra que, malhauradment, la lliçô tràgica del passat és endebades) que anirien contra tot un estament digne de tot respecte i consideraciô per la seva catalanitat indiscutible i per constituir encara la força vital de la societat catalana, malgrat la forta industrialitzaciô de la nostra terra?

Els catalans sinceramente demôcrates i liberals no poden compartir tals principis i entenem que seria molt convenient, per a clarificar la política catalana, que tothom es situés en el lloc degut i sortissim, d'una vegada, del confusionisme en que es mouen grups i partits, perqué des de tots els llocs es pot servir noblement a Catalunya.

Nosaltres no podem oferir per a solucionar els problemes de l'agro català, mes que una cosa: la Llei. Aquesta ja va ésser dictada per l'Autoritat competent: el Parlament de Catalunya; i com que malhauradment no pogué ésser duta a la pràctica, mentre la realitat no demostri la seva ineficàcia, nosaltres li assignem prou virtualitat per a dur la Justicia i el benestar — no la perturbaciô ni la miséria embolcallades amb miratges verbalistes— al camp català, espina dorsal de la raça.

Si altres, com el senyor Roig i els seus companys creuen que el temps de la Llei de Contractes de conreu son depassats (cosa que hauria de decidir el poble català lliurement), deuen situar-se en la vida política catalana en el camp corresponent i no seguir mediatitzant grups i sectors politics que per la seva ideologia i la seva idiosincracia se senten incompatibles amb les doctrines per aquells defensades, per creure-les oposades a la conveniència i a l'esperit liberal del nostre poble.

Commemoracions...

AQUELL ONZE DE SETEMBRE

per Joan PAULIS

Hi han, aci a França, alguns catalans exiliats d'una ingenuitat admirable d'una bona fe enlisadora, que creien que en la data històrica de l'Onze de Setembre, commemorativa de la mateixa del 1714, ens seria servit un nou Estatut d'Autonomia política i administrativa més ampli encara que el de 1932. I que ens seria servit en safata d'or a la caiguda de la fulla pels anomenats GRANS homes de l'O.N.U., que tenen a les seves mans d'esmolades ungles, el destí dels pobles petits. I entre els més petits de tots, Catalunya.

No cal viure d'il·lusions ni donar excesiu crédit a les promeses més o menys falagueres que, a l'hora crucial de la darrera conflagraciô armada, ens varen fer, per enllaminir-nos, els portantveus de les potències aliades. Avui els temps han canviat i son ja unes altres les preocupacions i directrius polítiques i econômiques dels grans Estats. Llurs negocis, de cara a l'exterior, rutllen en els nostres dies millor que en 1940 i 1942 i no es cosa d'entretenir-se escoltant les veus llastimoses o les disquisicions sentimentals dels homes representatius de les minúscules nacionalitats oprimides.

Més val que tots plegats toquem de peus a terra i pensem que, tanmateix, l'alliberaciô de Catalunya de la despôtica tirania franquista ha d'ésser obra conjunta, assenyada i metôdica de tots els catalans. D'aci, d'allà i de més enllà.

No oblidem que, per mitjà de les armes al servei de la traiciô militar, foren arrabassaits a Catalunya, en 1939, tots els seus drets i llibertats, i que havent mancat les Grans Democràcies a llur paraula i a llurs deures, cal que comencem des d'ara a fernos a la idea que ha d'ésser precisament, amb la FALÇ AL PUNY, que nosaltres, catalans, haurem de trencar les cadenes del nostre esclavatge.

Deixem-nos, doncs, de trucar un dia i un altre dia a la porta dels poderosos per demanar almoina per Catalunya o per reclamar la llibertat dels nostres germans que es corsequen a les presons franquistes. I anem per feina! Cal que de seguida, avui mateix, sense esperar a demà, tots els catalans que ens trobem a l'exili ens agermanem i conjurem amb el mateix deliri i entusiasme que ho feren en 1926 entorn de Francesc Macià aquells conspiradors—anarquistes, socialistes, sindicalistes, republicans— que organitzaren a París l'aixecament general del nostre poble contra el primer dictador espanyol. Avui, com ahir, els conspiradors son a l'exili i es troben escampats per tots els indrets de Catalunya. Manca només trobar, I JA ES TROBARA, l'home que aglutinarà totes les voluntats, com ho feu Lluis Companys el 19 de Juliol de 1936, perqué cridi a les armes tots els patriotes catalans, del camp i de vora la mar, de la ciutat i dels tallers i fàbriques per plantar cara primer i vèncer després l'exercit de vividors comanat pels descendents del comte d'Olivares.

No ho dubteu: S'atansa el dia que un català desconegut, que després tots coneixerem —intel·lectual o proletari, tant se val— lliurarà als homes del nostre poble aquella consigna que feu passar a la Història de Catalunya el nom del general Villarroel: Guerra a mort a l'invasor!

I això serà aviat.

Ho demana urgentment la sang vessada pels nostres resistents que han sofert martiri a les presons del gran sàtrapa i butxí Cap de l'Estat enpanyol. Ho exigeixen, sense apel·lació, les cendres immortals dels nostres companys de lluita afusellats en els fossos de Montjuic.

Donc be. Per la sang i les cendres de tots els que han sofert o han mort per Catalunya, prometem-nos en aquesta hora de dolor i d'esperança, de lluitar per reconquerir, pels nostres propis mitjans i per a la causa santa de la llibertat dels homes i dels pobles, la dissortada terra on varem nèixer i on varem aprendre a estimar.

LA CATALANITAT DELS INFANTS

per J. M. BELLIDO

Les compatrioles que formen el Consell directiu de la «Uniô de Dones de Catalunya» tingueren la gentilesa de voler que fos jo qui encetés el cicle de conferències que llur entitat ha organitzat aquesta tardor: jo els parlí del tema que encapçala aquestes ratlles, que estimo, i elles també, que és de la màxima oportunitat. En els vuit anys que dura el nostre exili, s'han fet grans els que sortiren de la Pàtria amb nosaltres infantons encare, i a les nostres llars hi han nascut bon nombre de petits. Tal com la majoria de nosaltres volem tornar a Catalunya un dia que desitgem pròxim, voldriem també que en tornar hi per primera vegada els nostres descendents, fossin previament plenament catalans. Aquí no compta pas cap prescripciô legal, que malgrat tot son favorables a nosaltres, sino la realitat de que haguem reeixit en l'exili a trametre'ls aquelles característiques principals de la nostra condiciô de catalans, l'us del nostre idioma català la primera.

¿Es possible que infants nasclut a França (no ens referim al Rossellô i altres contrades de llengua catalana, naturalment), a llars catalanes, parlin la llengua de llurs pares? Resollament responem que sí. Existeixen col·lectivitats a Tolosa mateix, com un nombrôs grup de families gitanes del barri de Saint-Cyprien, que parlen, sense cap relaciô freqüent ni directa amb països de llengua catalana, un català ben acceptable i gens dubtôs. El que per llur voluntat han assolit uns quasi nômades. No hem d'assolir-ho nosaltres, més nombrosos que ells, i si afegim la voluntat de que ells son mostra, amb més recursos per fer realitat el nostre voler?

La formaciô de l'ànima dels infants és resultat de tres factors de valua desigual: «la llar, el carrer i l'escola». Als primers mesos de la vida del nen, la llar, la mare en primer terme, des de molt el preponderant: després s'estableix un equilibri entre els tres factors, i els podem asignar una eficàcia equivalent, que varia, però, segons la intensitat amb que relativament actuen. Unicament, si dos dels factors esmentats obren en el mateix sentit, la coaliciô és vencedora. El qual no vol dir que no es pugui intentar la lluita per a que sigui vencedor el factor desitjat, en aquest afer en que la sentimentalitat i l'exemple familiar poden tenir també eficacia. Potser dels tres factors, deixats els tres en lliure actuaciô, el carrer es el decisiu: un cas observat recentment a una colonia infantil de fills de refugiats, instal·lada a una vileta de montanya del Bearn, es molt instructiu. Es tracta d'un grup d'infants fills d'espanyols no catalans, de families establertas del 1939 ençà als suburbis de Perpinyà, que formaven part de la dita colonia, arrivats a lloc un mes abans: a la colonia hom parla francés, no de Tours, certament, però francés; a les cases dels pares es parla castellà, avariat amb mots i locucions més o menys franceses; a les escoles frequentades pels nens durant els hiverns i primaveres es parla bon francés, que hi es ensenyat millor que no pas el castellà a les escoles peninsulars. Amb els companys de classes i de jocs, amb els veins, grans i infants, els nois senten i escolten, i per fi parlen ells mateixos català del Rossellô, tot el dia, llevat les hores que son a casa i aquelles de permanencia a la escola, en que el mestre insisteix i reclama efectivament l'atenciô dels deixebles. Doncs aquests minyons entre ells parlen, a Olorôn, on ara es troben, el més pur català rosellonés, sense titubeigs, gaire be sense més barreja de francés i de castellà que aquella que a la parla vulbar dels suburbis de Perpinyà en diriem la regla.

A la primera edat es possible fer que el medi familiar sigui el preponderant en la formaciô lingüística dels infants; es prou que sols s'empri per a parlar-los, a casa, la llengua materna, el català. Tossudament, tenaçment, insistentment, no s'usarà altra llengua per a parlar-los, ni se'ls permetrà en llurs respostes altra que el català, que serà la llegua de la llar. La tasca d'ensenyar-los el francés, s'escau als mestres, que ho faràn millor que els pares. El mal francés dels pares i altres parents, més destorbarà per al bon ensenyament que no pas beneficiarà. I això es continuarà tota la vida, el que produirà, com es natural, el bilingüisme dels infants, aquest bilingüisme del qual tant s'ha malparlat, que és inexcusable, que àdhuc pot ésser beneficiôs pels infants, si l'us exclusiu a la llar de la llengua materna, ben parlada, ajudada amb lectures en començar la edat escolar, crea la capacitat de distinguir un d'altre els dos llenguatges, i més tard la d'apendre'n d'altres separant-los amb tota precisiô. !Que els nostres sentint solament la seva llengua materna i familiar al clos de la llar! !Que siguin obligats, amablement, paternalment, a parlar-la, i la conservaciô o l'adquisiciô de la catalanitat haurà començat bé, i res faràn els ensenyaments en altres llengues que no intentem el·ludir, en la possesiô del idioma nostrat.

Per això cal ajudar-ho. ¿Per qué han estat interrompudes les converses en català amb els infants, que al Casal Català de Tolosa s'iniciaren l'hivern del 1945, amb el concurs del poeta Salvador Perarnau? Cal demés que donem llibres en català als infants, adaptats a les edats respectives. A Méxic, entre les publicacions d'una de les editorials catalanes d'allà, havem vist anunciades dues obretes, «Els pollets de color» i «El nen negre i el nen blanc», adaptades a aquest us. Per a infants més grans els contes i novel·les històriques o d'aventures; per als adolescents les obres poètiques, poden contribuir al nostre lloable propôsit. Les editorials catalanes a França no es poden ajudar; les d'América sí poden fer-lo. Calen obretes del tipus dit a bon preu, distribuïdes gratuitament si cal: els nostres compatriotes emigrats, exiliats o residents ens poden, goso dir ens deuen ajudar, tot fent els sacrificis que calgui, que ells seiràn llargament pagats amb el resultat.

FULLES de L'ARBRE de la CIENCIA del BE i del MAL

(Ve de la pag. 2).

ofereix vell i demodat, sino monôton. Hom ha begut fins al pôsit totes les copes embriagants; totes són buides i ja no resta esma ni apetència per a reomplir-les. Ha estat buidada tota cosa de la seva substància i no ens en resta sino les clotolles. L'existència no tindria doncs ja cap significació per als afartats si, per darrera vegada, la intel·ligència no vingués en auxili de l'ansia tenaç dels humans.

Ara, però, després de l'assaciament, ja és una intel·ligència depauperada: la fartanera embota la ment; després del testí, la sensualitat mental i la sensibilitat han anat a engreixar la sensualitat fisiològica, el motor de la ment ha ralentit, la intel·ligència agorronida ha entrat en una fase senil; aquesta intel·ligència degenerada ja no és capaç de veure directament el món, per tant, és incapaç de contempiació, no vibra al contacte del món, les coses tal com són ja no percuteixen en el sensori, només hi percuteixen les coses «tal com haurien d'ésser», segons imagina l'home d'aquell moment porosament idealista; la sensibilitat ha anat poc a poc restringint-se a la sensació, ha esdevingut eixuta, residu; a tot estirar podrà la sensibilitat residual galvanitzar alguna de les virtualitats menors de la Intel·ligència superior; sabrà, per exemple, reviscolar-se amb els excitants, amb la novetat, la sorpresa, la moda. La Intel·ligència disminuida podrà ésser vivificada a precari per tot allò que impliqui esforç menor. Aleshores un poble ha entrat en període crític, ha entrat en el refinament, ha entrat en un període on tots els artificis apareixen com succedanis immillorables de la remota, olvidada, ara incomprensible, Natura. Caldrà que un atzar bondadós agenci a la societat empobrida d'energia espiritual, men al i muscular una vellesa descansada, capitonada, bonica, quieteta i tebiona, esbandida d'obligacions i contratemps.

XXVII

Les societats, però, no poden pas envellir com els humans; elles han de bregar sens treva per tal de no envellir, han d'evolucionar constantment. Per als individus decrèpits la societat preveu un epileg suau, però per a les societats decrèpites no existeix cap super-societat disposada a complir aquella missió misericordiosa. Ben al revès, en els entrebastidors de la comèdia social un altre ent està a l'aguait del procès degenerador de les societats saciades i descansades, un ent que no té res de l'enfermera pietosa ni dels fills amorosos, aportadors de coixins, brous i tisanes. En aquells entrebastidors una altra figura espera, aduna, l'hora de precipitar feroçment l'agonia de les societats senils. Així es clou el cicle del bon govern que recixí a proporcionar benestar i glòria superlitius ai pobles. Y així unes gèneres van passant del plaer excessiu al dolor excessiu.

XXVIII

Les múltiples causes del mal excessiu i innecessari es poden tal vegada resumir en quatre: tendència dels humans a la fruició hiperestèsica, dessolidarització dels pobles i dels individus, olvit o ignorància de les causes dels mals excessius i innecessaris, cansanci.

(Acabarà al número vinent.)

RETALLS...

EL GASINSOGA PERD LA MEMORIA

El diari del Godó publicà el 8 de setembre aquest editorial que comenta «Marçal» en la seva lletra d'avui:

«BARCELONA EN LA BATALLA

Publicamos a diario una sección, impuesta por la actualidad aunque no la hiciera imperiosa la intención de ejemplaridad con que la confeccionamos, en la cual se recogen las reacciones vivas y operantes de ciudadanos y de autoridades d etoda España frente al problema, en paroxismo de angustia, de la codicia y del fraude en el agio desvergonzado de los traficantes con la necesidad pública. Decimos que es copiosa la sección, y cada día lo va siendo más porque parece como si se hubiese despertado una nobilísima emulación en las autoridades y en los ciudadanos para batirse con mayor denuedo y eficacia en ésta que, con razón, se ha llamado la batalla para abaratar la vida. Los informes que recibimos y acogemos nos permiten tener confianza en la eficacia de esta campaña directamente inspirada por el Gobierno y asumida, como es natural, por sus agentes políticos y administrativos en las provincias.

En la nuestra, es decir, en la de Barcelona, advertimos ya los primeros síntomas d ela ineludible batida a los agiotistas del «straperlo». De propio intento hemos traído la palabreja, que es símbolo y conjuro, aunque no gustamos de servirnos en nuestra comunicación con los cultos lectores de «La Vanguardia» de las jergas y muletillas callejeras. Pero es que e «estraperlo» tiene su negra fe de nacimiento precisamente en Barcelona como remoquete y como concepto netando conculcador de toda ley ercantil, civil y moral. Es una triste realidad que nadie puede desconocer y de la que Barcelona ha sido también la primera víctima. Digamos entre paréntesis, para servicio estricto de la verdad, que en sus comienzos, en su desarrollo y en éstos, que ojalá sean sus últimos coletazos, el «estraperlo» no ha solido ser exclusivo, ni mucho menos, de la gente indígena, sino que al contrario hay toda una diversa pululación de naturales de las demás provincias de España que aquí han contribuido a crear un clima característico de nuestra ciudad en ese sentido.

Recuérdese, en efecto, que el «estraperlo», como locución y como contenido, fué una aciaga e infecta herencia mas que le debio Barcelona a la dictadura anarco-separatista de 1936 a 1939. No será mucho, pues, que Barcelona, y al frente de ella sus autoridades gubernativas y administrativas, se sienta espoleada por el legítimo afán de que antes que de ningún otro pedazo de España, sea raida de aquí la inmunda infección económica y social a que nos referimos. Parece simbólico que los primeros decomisos y alijos efectuados, sin duda en cumplimiento de la consigna patriótica recibida del Gobierno, hayan sido la de grandes partidas de jabón destinadas a la venta clandestina. No está mal que sea el jabón, instrumento e imagen de la limpieza física, lo que se hay aintervenido arrancándolo a sus detentadores, plagados de suciedad moral, aunque es posible que no física, porque ya es sabido que en esto del «estraperlo» hay toda una gradación de estamentos que empiezan en los harapientos expendedores callejeros hasta llegar a las más refinadas clases sociales, con baño y quién sabe si hasta con piscina.

Las dignas autoridades de Barcelona se hallan, pues, en pie de guerra, movilizadas para esta batalla incruenta en la que no han de desdeñarse, ni mucho menos, las leyes de ela táctica y de la estrategia porque el enemigo es taimado y ducho en buscarse reductos y en practicar emboscadas que pueden hacer inútil y hasta contraproducente los mejores esfuerzos y las más rectas intenciones empleadas en la campaña. Pero todos los españoles hemos adquirido, desde nuestra guerra de liberación, el espíritu militante de servicio que se requiere para trances como el de referencia. Y todos los ciudadanos de Barcelona estamos obligados a la movilización urgente y al somatén en beneficio no de terceras personas, ni de entidades, ni de partidos, ni de ideologías, ni siquiera de régimen, ni aun siquiera de la patria sino en beneficio, ante todo, de cada uno de nosotros mismos, de nuestra subsistencia normal liberada de los desafueros escandalosos del agiotistaguerrilleros; pero, naturalme— — — mo. La batalla nos convierte a todos en guerrilleros; pero, naturalmente, el esfuerzo se dispersaría en una inoperante división estratégica si nos faltan los capitanes. Como tampoco sería eficaz la conducta y la pericia de estos capitanes si les faltase la masa de maniobra.»

AJUDEM-NOS

ES NECESSITEN NOVES

de Pere Amposta Ferre, de Bra, Esteve Vinaixa Serres del mateix poble i de Miquel Rios Miral (de Saragossa). Tots tres havien perlangut al 36 Grup de Treballadors Estrangers. Demenem noves el nostre suscriptor Josep Espanyol a Gaillard-Sue (Landes).

PER A TREBALLS AGRICOLES

Familia agrícola catalana, dos homes i una dona, es llogarien en bones condicions per a treballar com a «maîtres-valets» en masia prop de Tolosa o prop de gran villa del migdia de França. Bones referències i aptituds reconegudes per a tota mena de treballs de la terra. Ofertes a FOC NOU, 25, rue Roquelaine; Toulouse.

CANVIS DE PISOS

Catalans residents als afores de Tolosa, a 15 minuts del Capitol, amb autobus al peu de la porta i cada mitja hora, ofereixen canviar pis de lloguer modest, dues peces i cuina amb aigua corrent, gas i electricitat, hort, jardi i arbres fruiters, contra cuina i dues peces a Tolosa. Adreceu-vos a FOC NOU; 25 rue Roquelaine, Tolosa.

ENS COMUNIQUEN...

Que el nostre amic i company Domènec de Bellmunt, després d'un mes d'absencia, ha représ la seva actuaciô al Consultori Jurídic que te a Tolosa, 9 bis, rue Lascrosses, de 5 à 7 de la tarda i a altres hores previ acord per correspondencia.

MINYONA MANCA

Excel·lent familia francesa d'origen català demana minyona a tot estar. Molt ben allotjada i ben retribuida. Adreceu-vos a FOC NOU, 25, rue Roquelaine, de 3 a 5 de la tarda, llevat els dissabtes.

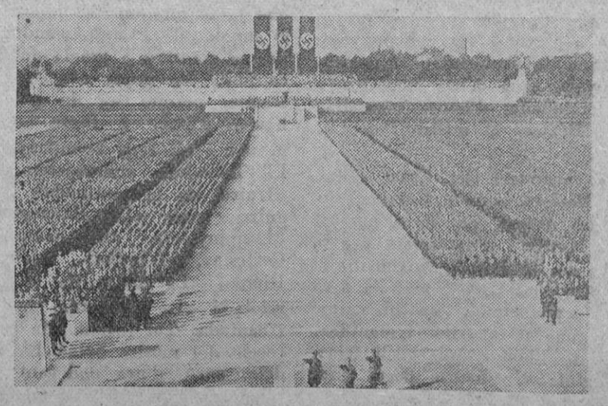

Les «grandeses tràgiques del feixisme condueixen... a Nuremberg.

B.D.I.C

Pau Casals a Beziers

(Del nostre enviat especial Angel FERRAN)

A Béziers era Festa Major el 15 de Setembre. No pas festa local francesa, com aci en diuen, sino bona i autèntica FESTA MAJOR catalana. L'Ajuntament i el Casal Català, el Casal Català i l'Ajuntament s'ho duien entre ells, i el sant era Sant Pau Casals, que anava a ésser entronitzat com a ciutadà honorari de Béziers.

En saber-ho, tothom hi va córrer. En Josep Fontbernat hi va acudir de Paris estant ambs uns nomenaments dels representants del President de la Rpùblica, del President de Catalunya i del Cap del Govern. Els catalans de Béziers es varen mudar i els de tot el migdia de França i de més amunt i tots varen agafar trens i autocars i cap a Béziers falla gent.

Perquè havia estat contractada la Cobla Catalunya, de Perpinyà, i l'Esbart de Dançaires del Mestre Salas del Casal Català de Tolosa i la Coral Deodat de Severac, també de Tolosa, que dirigaix el Mestre Armengol. L'Ajuntament de Béziers, per la seva part, hi havia posat l'Orquestra Municipal dirigda pel Mestre Alary i el gran teatre de les Arènes, tanmateix un xic massa gran no havent-hi «toros». Però que hi farem, no n'hi havia ni ningù no va pensar-hi en tot el dia, que va ésser ple com tots els dies de festa major. Volieu veure Bézirs? Sí, sí; entre desfilades, visites, sardanes i concerts, encara riscaveu d'entornar-vos-en havent perdut alguna cosa...

Però semblaba que no tinguessim necessitat de veure Béziers. Quan arribaveu al Casal Català us trobaveu tant al café del Liceu i a la Rambla i al Passeig de Gràcia i tot a la vegada, que arribaveu a tenir por de moureus de por de trencar l'encis. I quan deien «Apa que es fa tard, hem d'anar a dormir», afegien sense adonar-vos-en: «Abans anirem fins a l'estatua de Colom»...

Sort que no ho varem fer, perquè, si no, a hores d'ara seriem à la Model.

Anem al llit, perquè demà hi haurà l'albada al senyor alcalde, i cal anar a cantar, o a fer-ho veure per fer número. I després, tot enrampats, perquè no heu dormit —qui dorm per la festa major i a l'hotel?— calia seguir. (Car la desgràcia era que com que hi havien més forasters que gent del poble, aquests no us podien tenir a casa, i aquells pollastres de casa nostra, i aquells farcits, i la crema, i els arrossos us els hauríeu d'imaginar, si podieu, a la taula del restaurant). Però quan erem al carrer ja no hi pensavem, i ara seguien cap al Monument dels Morts per escollar la Coral cantant «Adieu mon frère», i hi deixavem un gran ram de flors. O be després, quan al Passeig de Riquet contemplaveu amb la gent del pais encuriosida les rodones de sardanes que la Cobla enfilava en els seus instruments, i be, aleshores haurieu donat tots els pollastres i cremes i arrossos que encara es mengen a l'altra banda del Pirineu, perque allà baix allò ja és una cosa que ja l'encoratgen perquè serveixi de derivatiu, mentre que aci és pa i vi i sang de la nostra sng i llàgrimes dels nostres ulls.

I quan veieu sota la bandera del Casal ballar aquella Noia Rossa i l'Home fet i la Dona dels Cabells Tots Blancs i el Vellet Desnarit, i el Calb, tots puntejant i fent brodats i cabrioles com en el més fort de la joventut, us deieu, què us deieu? Ja no m'en recordo, però trencava el cor.

I després, apa, cap a la Mairie, com en diuen aci de la Casa Gran, que a Béziers té una façana estreta i és fonda, fonda com un budell. Sembla més aviat la part nova, d'oficines, de l'Ajuntament de Barcelona. Però a dalt hi ha el salò de sessions, tot modern, tot rectangular i decorat amb pintures de la història de Béziers. Darrera la taula de les personalitats, al darrera de tot, hi erem nosaltres i una colla de gent, En Fontbernat, l'Alayedra i tants altres, i asseguts en uns sillonassos verds hi havien l'alcalde de Béziers, M. Lazure, el senyor Rovra i Virgili representant al presdent Irla i el senyor Nogués i Bizet que, com a vicepresident de les Corts, representava al president de la República i el Govern. I després el Mestre Pau Casals, que no es pot dir que sense el violoncel no hi toqui, com es podra veure, i el secretari general de la Prefectura, el procurador de la República, el diputat catala Josep Fontbernat, el senyor Marti Barrera, ex conseller de la Generalitat, el president del Casal Català de Béziers senyor Solans, el secretari senyor Garriga, el president del de Tolosa senyor Leon i d'altres que farien la llista interminable.

El senyor Lazare, alcalde de Béziers, dona lectura a l'acord municipal del 12 de Setembre, nomenant al Mestre Pau Casals ciutada d'honor de la vila. En un discurs ple d'emoció digue tota la seva admiració pel Mestre i tota la fraternitat del poble de Béziers per Catalunya i per la República Espanyola, el dolor que senten en recordar còm els refugiats havien sigut tractats al comencement de l'exili i còm el poble francés vol fer oblidar aquell mal somni ajudant-nos a treure Franco.

El senyor Rovira i Virgili va contestar a l'alcalde en un vibrant discurs en francés pronunciat en el «pus bell catalanesc del mon». Expresà la seva gratitud per l'homenatge rebut al nostre gran compatriota i l'esperança de poder tornar aviat totes aquestes proves emocionants d'amistat, afegint:

«Nosaltres no volem llibertat sense pàtria, però tampoc no voldriem una pàtria sense llibertat interior».

Nogués i Bizet, representant del President Martínez Barrio, parla en francés, en espanyol i en català. Recordant una frase de Gambetta digué: «L'hora de la justicia arriba sempre i arribarà el mateix per Catalunya que per totes les Espanyes». Afirma la fraternitat francoespanyola, com n'era una prova la ciutadania d'honor concedida per Béziers al nostre Pau Casals.

El secretari del Casal Català de Béziers, senyor Garriga, llegí un discurs ple de veneració pel Mestre i d'agraiment per la vila de Béziers; i, finalment, el Mestre Pau Casals, amb la seva veu «pianisimo», va dir «que cal anar al fons de la significació de l'honor que se li feia». Afegint: «Jo hauria pogut anar a cercar asil a América o a Australia o a qualsevol altre indret del mon on m'invitaven. I ja ho veieu: el meu instaint m'ha retingut a França, i aci m'he quedat, compartint amb aquest poble i amb el meu les miseries i les esperances. Per això aquest honor no el reteu pas a un estranger, sino que el reteu a un dels vostres».

Als catalans, el Mestre els parla en catala. Clar i català, car dir-no. I sense embuts els diu que en tornar a casa cal que tots rem el nostre deure, sense venjances, ni imposicions, ni violencies. Perque no hi mes que una cosa a fer, ben senzilla, que es estimar la pàtria i res més».

Bé, no hem pas de dir les ovacions i els brindis privats i les empentes per entrar i per sortir i per tornar a les sardanes.

I després de dinar i de prendre cafe (cafe-cafe pero sucre-sucre) a la Rambla, cap a la Maison du Peuple, a una exhibició de ballets i audicio de la Coral, amb sardanes i tot com entrenament, abans de la gran prova. I despres de sopar cap a la plaça de les Arenes, que sembla una campana de tan buna com és de condicions acústiques. La gran festa va començar amb l'interpretació dels tres himnes per la cobla, himnes que el public escolta a peu dret. La mateixa cobla interpreta després «Juny», de Garreta; «Oh filla», de Puig; «Les campanes de Figueres», de Sans; «Festa a muntanya», de Vinyals, i «La Santa Espina», escoltada i aplaudida a peu dret.

Aleshores entra la Coral de Deodat de Séverac amb «Sota de l'Olm», «Jano d'Aimé», «Els Esclops», «Les neus que se fonen», «Digo Janeto», «Dintre del Bosch» i «Marineda», tot molt ben cantat sota la direcció del mestre Armengol.

Després l'Esbart Dançaire, que ja té un nom fet i merescut al migdia de França, s'endugué, per la gentilesa i gracia del seu conjunt, les grans ovacions de segona, perquè les de primera havien d'ésser i foren per al Mestre i els seus acompanyants. Els balladors començaren amb «L'airet de la matinada» i seguiren amb «La Balenguera», «Lespunyolet», «El galop de Cortesia», «L'indiot», «L'hereu Riera», «La dança de St. Farriol» i «La Filadora», ballada i cantada. Tot reeixit sota la direcció del mestre Salas. Els caldria, però, d'ara endevant, ampliar el repertori, renovar-lo, car els ballets vells no es tornen nous fins que han reposat una bona temporada. Amunt i crits, doncs, sobretot crits, mestre Salas!

Tot seguit tingué lloc el gran concert. L'Orquestra Municipal sota la direcció del Mestre Pau Alary, interpreta la «Marxa hongresa», de Berlioz; el «Preludi», de Bruneau; el «Concerto en *la* menor», de Saint-Saëns, amb violoncel i orquestra. El violoncel, ja no cal dir-ho, era Pau Casals. I després «Le Roi d'Ys», de Lalo, i el «Concerto en *re* major», de Haydn (Casals i Orquestra), i l'obertura de «Tannhauser», i aquella deliciosa «Jota», i aquell «joiell de sardana» de Pau Casals amb Pau Casals tot sol i fora de programa y emocional, emocionat...

I què us diré? Us he d'explicar les ovacions, picades de mans i moments d'emoció, i el bé que ho feu l'orquestra, i el silenci religiós que embolcallava la música perquè no se n'escapés ni una nota, i que l'agent seia a dos centímetres del scient quan Pau Casals tocava?

No, no us explicaré pas. Només us diré que, a la fi, el Casal Català oferí al Mestre un superb ram de flors en representació de tots els catalans. Però resultà que tot seguit les «Dones Catalanes» també es cregueren en el deure de presentar-n'hi un, i las «Mujeres Españolas» igual, y el Comité France-Espagne també, i el P.S.U.C., i el Front Nacional, i àdhuc el P.S.O.E. Està bé l'homenatge, però allò semblava una cursa de competència i donava l'impressió que els que no hi anaven amb la floreta quedaven com uns porcs. El Casal Català de Béziers, (organitzador màxim de l'acte, ens representava a tots, als de Béziers i als de fora, i amb les flors que ell portava al Mestre hi duia els nostres cors.

Pau Casals digué: «D'aquestes flors me n'enduré el perfum i les deixaré a la meva vila, perquè soc de Béziers»

Tots som de Béziers. Per això, quans ens en tornàvem cap a Tolosa, no podiem dormir. D'enyorament. I a més perquè en aquests autocars s'hi dorm molt malament...

Als nostres subscriptors

En canviar d'adreça no obliden de comunicar-ho a la nostra Administració; un oblit us priva de rebre FOC NOU i per nosaltres són exemplars que és perden.

Les Lletres i les Arts

Estampes de la Catalunya pintoresca

Ha estat publicat a París un llibre de poesíes del nostre estimat amic i col·laborador Josep Torrents, sota el titol de «Estampes de la Catalunya pintoresca», amb il·lustracions de Quelus.

L'autor ens dona unes imatges anecdòtiques o sentimentals dels indrets més populars de la nostra terra i dedica una part preferent plena d'inspiració i d'enyorament a Barcelona i a la plana de Vic.

En Torrents se'ns revela un poeta satíric i festiu ple d'intenció, de gràcia i de jovialitat. Els seus petits poèmes són més aviat aquarel·les fresques i simpàtiques que aiguaforts torturats. La seva poesia fàcil i musical es tota ella lletra de cansó popular i es llegeix amb gust àdhuc de vegades amb una certa emoció.

Quelus, el dibuixant català que es revelà en els temps heroics de «L'Estevet», ha il·lustrat el llibre d'En Torrents amb uns dibuixos plenament adients al contingut popular i anecdòtic del volum.

Editat per «Edicions L'Estel», París, un volum 140 planes, 130 francs. Pot demanar-se a Tolosa. Llibreria L.E.E., 1, Boulevard d'Arcola. D. de B.

Problemas i Centarazos

Joan Peiró, el malaguanyat lluitador sindicalista català, afusellat per Franco, havia deixat un recull d'articles, estudis i crítiques polítiques i socials que havia d'aparèixer a Barcelona pel gener de 1939. La invasió militar espanyola de franquistes, requetés i falangistes imposibilità l'edició que després l'exili feu encara més difícil.

Els nostres lectors ja saben el drama i el martiri de Joan Peiró, una de les figures més nobles, més simpàtiques i més destacades del moviment social català. Detingut a l'exili, transportat a Valencia, Franco el feu afusellar sense formació de causa per haver-se negat Peiró a recolzar els «sindicats verticals» de Falange.

Un grup d'amics i admiradors fervents de Peiró ha editat ara aquell recull de treballs inédits del gran lluitador sindicalista, sota el titol «Problemas y cintarazos». Libre dens i àcid que pot donar encara lloc a polèmiques vives i apassionades. — D.

Claror de Nit

Si l'exil té alguna cosa de bo és que, per la comparació amb les altres terres, ens sentim més i més lligats a la propia, d'una manera més seriosa i més desinteresada. El que a casa nostra no fariem, perquè no rendiria prou, en exil ens surt de dins, més que com un homenatge, com una oració. Tothom qui porta una pluma a la ma com a eina de treball, voldria dur-la com una palma (els que la duen com una porra no ens interessa pas). Tots voldriem produir alguna obra que dónés a l'estranger fe de vida de la nostra pàtria, de les seves excel·lencies i de la veneració que li portem i que, cal dir-ho, no sabiem ben bé que li portessim. Tots tenim el desig de posar el seu nom per damunt de tots i quasi tots hem de sentir el dolor del venciment y de la impotència. Però no pas tots. Hem parlat ja en aquestes mateixes columnes de les editorias catalanes en exil. A França, a América, hi (han) testimonis que posent de manifest el que es pot fer amb totes les dificultats que l'anyorament pot oposar-nos. Però es que aquest enyorement no hi posa quelcom de preciós que es l'amor?

Tenim al davant el darrer llibre de Ferran Canyameres, «Claror de nit», edició que, com totes les seves, ha de portar el nom de Catalunya una vegada més al cor dels bibliòfils. «Claror de nit», il·lustrat amb sis magnífiques reproduccions de litografies de Martí Bas, que l'exili ha afinat fins a un punt insospitat, degut no pas tant als contactes com a la revelació per la força de l'enyorament d'allò que ja portava a dins, «Claror de nit», repetim, és una narració que ens retorna a la Pàtria, que en petits detall, en les llums fugisseres, en les mots oblidats, que retrobem com fruits saborosos que ens enviessin de casa, en la festa major del poble, en un drama que es ben bé del nostre terrer i que ens transporta a la nostra situació actual —car l'Andalet es, en realitat, un exiliat en mans de la madrastra, que ho corromp tot al seu contacte...

Però és un llibre de bibliòfil, i un llibre així no és un llibre per nosaltres, que els estimem, però se'ns desfan als dits i la butxaca. De totes maneres, l'autor i editor no complaven pas amb nosaltres, car n'han fet un tiratge limitat a cinquanta exemplars numerats i cinc d'autor amb les lletres A. B. C. D. E.

Tanmateix sigui com sigui, l'art del llibre català queda molt bé car; per completar la cosa, «Claror de nit» es tirat als obradors de Mestre Grife, impressor català. — A. F.

NOTES de Sociologia infantil

Hem rebut, afectuosament dedicat, un exemplar del fascicle sobre el tema que encapçala aquestes ratlles ha publicat el nostre amic Joan Riera, i en el qual ha recollit totes les dades, documents il·lustracions i records de la seva actuació en pro dels infants evacuats a Catalunya durant la guerra.

Hi han, a més d'un pròleg de Lluis Capdevila, uns mots de Jean Cassou i testimonis científics de gran interés. Joan Riera ha volgut divulgar, amb un gran amor per la infancia abandonada, la tasca meritoria realitzada en pro dels petits evacuats a Camprodon durant la nostra guerra. B.

"Lletres Catalanes"

Un conegut clergue català, exiliat, dels que sempre han lluitat per una interpretació autènticament cristiana del catolicisme i llealment cristiana del catalanisme, acaba de publicar un recull epistolar de «lletres a uns amics», en les quals planteja i desitja resodre els problemes capitals de la pròxima Catalunya. Podràn o no acceptar-se els punts de vista de Jordi Montserrat (pseudònim del capellà en qüestió), però no hi ha cap dubte que l'autor de «lletres catalanes» revela en les seves epistoles un sentiment patriòtic profund i una ambició nobilíssima per la bastir una pàtria forta i gran. P.

Activitats catalanes a Colombia

Retallem del diari de Bogotà, «El Liberal», del dia 11, el següent:

«AUDICION DE CANCIONES CATALANAS. — Para conmemorar la fecha histórica catalana del once de septiembre, el Patronat de Cultura Catalana en Colombia ha organizado un recital en el Teatro Nacional de San Bartolomé, el próximo miércoles, a las seis de la tarde, con el fin de dar a conocer una selección de canciones y música catalanas.

El acierto de la iniciativa es patente, porque aprovecha la oportunidad de la actuación en Bogotà de las sopranos Paquita y Montserrat Rodoreda, que unen a su alto valor artístico su condición de catalanas, lo que les permite interpretar el sentimiento del cancionero catalán con la maestría desu arte.

El maestro Jesùs Ventura las acompañará al pano e interpretarà unas reminiscencias de danzas populares de Cataluña.

A dicho acto han sido invitadas numerosas personalidades del campo artístico literario, y, como de costumbre, se invita a los amigos de los países de lengua catalana.»

Ens plau de reproduir l'anterior nota d'un diari colombià, demostrativa de la tasca brillant duta a terme pel Patronat de Cultura Catalana de Colombia en la qual col·laboren patriotes Catalans de tots els partits aplegats en estreta unió per un comù amor a la patria. Catalans de Mallorca i de Valencia aporten a la tasca comuna llur esforç i llur idealisme de forma que a Colombia, lluny de la pàtria, s'ha fet la unitat sagrada de la cultura per tots els fills de terres de llengua catalana.

Heus'aci les activitats del Patronat en aquests darrers mesos: Juny, 30. Conversa de Josep Recasens; Miro i Dali; Juliol 28. Conferencia de Jordi Valles: La poesia d'Agustí Bertrà; Agost 25: Homenatge al poeta colombià Nicolàs Bayona Posada; Conferencia de F. de S. Aguilò i lectura de poesies catalanes traduides per Bayona Posada.

FRANCO i LA MEDITERRANIA

Retallem de «Forces Françaises», aquest interessant article de P. L. Bertaud vers amic dels catalans.

«Lorsqu'il y a quelques mois, sur un prétexte que les pays diplomates de Caserne jugèrent frugal, M. Georges Bidault rompit nos relations avec l'Espagne franquiste, bien des français s'avouèrent un peu «que c'était la, comme dit Shakespeare « beaucoup de bruit pour rien ». Mais ils se trompent, parce que le dictateur espagnol est vraiment antipatique a tout homme qui se respecte.

Ce lourdaud vaniteux, «caudillo» de rencontre puisqu'il dut sa première place dans le mouvement a un «accident» d'avion dont fut victime son supérior hierarchique dans la rebellion; ce general plus habile a reprendre sa parole qu'a prendre des villes et qui ne sait guère manœuvrer que sur le terrain de la restriction mentale avec ses serments de fidelité; ce dernier des pronunciamentistes et, comme tel, a l'egal de tous ses predecesseurs, promu au rang de paravent par une camarilla de prêtres qui ont encore moins de mœurs que de charite, de financiers véreux autant que «marranes», de militaires ambitieux de victories d'alcoves, de casino ou sur la caisse du régiment, de phalangistes qui ne portent, dans le noir de leur uniforme, que les couleurs d'un marche scandaleux, de l'«estraperlo» énorme, dont ils ont fait l'institution essentielle du régime; D. Francisco Franco Bahamonde (ce dernier nom révèle une ascendance maternelle probablement juive, ce qui est tout de même assez curieux pour l'ancien allié de Hitler), ou plu ôt « la Paquita Imperio » (comme certains de ses propes amis le nommaient dans leur correspondance clandestine), le petit semble roi de Galice ne serait que ridicule s'il était resté une baderne comme le malheureux général Primo de Rivera. Qu'il ait versé le sang, le sang des autres bien en endu, et sans la moindre avarice, la chose est grave, cesrtes, mais on me permettra de penser—dussent les âmes sensibles me tenir pour un tigre— qu'elle est aussi, mon Dieu ! presque ordinaire en un pays où le sang est, autant que l'or, couleur nationale; historiquement traditionnelle même, depuis tant de siècles, depuis Sagonte et Numance; je le tiens donc pour beaucoup moins grave que dans n'importe quel autre canton de la Chrétienté, en cet e péninsule où la vie humaine est si peu prisée que les plus grand saints y « meurent de ne pas mourir » ; nous n'avons pas le droit, nous pleples des ciels brumeux, de demander aux Espagnols compte du sang espagnol qu'ils versent, des vies espagnoles qu'ils abrègent ; nous n'avons pas de mesure pour faire le calcul des goutes de ce sang; et les Espagnols sont parfaitement libres de considerer que cette vie de la chair n'est pas le plus precieux de leurs biens; ces histoires de meurtres et de sang versé, nous n'avons pas a le juger, ne pouvant pas les comprendre. Par contre, nous avons le droit de considerer que le général Franco est non seulement un fantoche ridicule, une sorte de sous-officier égaré dans les étoiles—les etoiles du généralat, cela s'entend — mais surtout que jamais chef d'Etat improvise ne fut moins «senor», moins «caballero» dans son comportement, qu'il est à vrai dire odieux de mesquinerie et de bassese.

Son dernier trait de bassesse, peu connu en France, mérite qu'on le souligne : il peint le personnage. Vient de mourir parmi nous, en exil, un député catholique basque, D. Pikabea, vieillard connu, aimé, révéré, dans les quatre provinces basques d'outremonts. Sur l'ordre du gouvernement de Franco, policiers et mouchards ont couru toutes les cures, sacristies, chapelles, monastères et églises de l'Euzkadi d'Irun à Bilbao, pour se faire dénoncer les noms et adresses des personnes ayant commandé des messes pour le repos de l'âme du vieux nationaliste mort loin de sa terre.

***

Paquita Imperio ila República renaixent

La Mediterranée reste encore le centre du monde connu, le lieu éternel de rencontre des peuples de l'univers, la princesse aux mille sourires dont on veut s'assurer les trésorsç peut-être, au fond, es-ce d'elle que Mistral, encore une fois, veut parler, dans sa mysterieuse «Comtesse » : elle avait cent villes fortes, elle avait vingt ports de mer...

Un des geôliers de la princesse est M. Franco. Ou plutot : la derniere clé du palais où rive et chante la princesse est dans la maison qu'occupe le ridicule et l'odieux Franco Le reste se comprend tout seul, désormais. Il faut ou bien que Franco soit un ami, ou bien qu'il parte.

Mais il y a beaucoup d'autres peuples qui convoitent la princesse, tous veulent que le possesseur de la derniere clé soit un ami. Franco le sait et, avec une soupiesse qu'on n'attendait pas de ce lourdaud, joue une mystification dans le gout du «barbier de Seville». Il s'accrochne. Précaution d'ailleurs inutile...

Ceux qui le laissent s'accrocher ont tort. Ceux qui lui en donnent le moyen jouent contre eux-mêmes. La planche est pourrie, condamnée. On ne s'appuie pas a une planche pourrie. En hommes d'outre-monts peuvent, à votre goût répandre trop aisément le sang, comme je disais, et porter non seulement ces « âmes de cire et d'encens » dont a parlé Joseph Delteil, mais aussi « sous leur laides balafres », cette chose que nous nommons cruauté. En tout cas, ils ont le cœur bien placé; ce sont des « seigneurs nés » : ceux du plateau, comme ceux des marches catalanes ou basques, et même les ouvriers agricoles qui crevent de faim neuf mois sur douze, en Andalousie. On perd la face à soutenir, devant u tel peuple, à soutenir et à entretenir, une « Paquita » comme M. Franco. Ce peuple accepte tout, sauf qu'on le dégoûte : « La Paquita » le dégoûte et les amis de la « Paquita » sont en train de se déshonorer à ses yeux — ie que est la pire chose pour lui.

Comme il est, ce peuple fier, le dépositaire de la « dernière clé », on a grand tort de perdre son estime, si on tient vraiment à ne pas être privé pour toujours de la princesse riante et murmurante, à se voir fermer l'accès de ses trésors. Mais il faut se presser : Stienka Razine a, depuis longtemps déjà, délaissé la Volga...»

N° [illegible] época) ANY III — 31 OCTUBRE 1946 — Preu: 5 fr.

B.D.I.C

L'O. N. U. s'ocuparà del problema espanyol...

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

Setmanari català autoritzat pel Ministeri de la Informació del Govern de la República francesa

REDACCIO I ADMINISTRACIO: Carrer de Roquelaine, 25 ❖ Tél. 229.83 -.- C.C.P. Toulouse 377.32 ❖ TOLOSA DEL LLENGUADOC

I si els Espanyols també se n'ocupessin un xic?

EDITORIAL

Optimismes i Pessimismes

Potser els nostres lectors ja coneixen aquella frase d'un amic d'Amèrica que escrivia fa uns mesos a un compatriota d'aci: «Els que som a Amèrica ens passem la vida embalant i desembalant. Avui fem maletes i venem els mobles i demà desfem maletes i tornem a comprar mobles.» Aquesta frase, baròmetre exacte i anecdòtic del clima espiritual dels catalans exiliats al nou Continent, es podria aplicar també als que no s'han mogut d'Europa. El calvari és tan llarg, els nervis han estat sotmesos a proves tan dures, que la serenitat i l'esperança pugen i baixen a sotragades, produint situacions espirituals d'optimisme irreal o de decepció exagerada que son fatals per a l'equilibri físic i moral necessari per a suportar l'exili.

Tot el mal, prou que ho saben els nostres lectors, ve del maleix. Al de tots els refugiats (i volem al.ludir als republicans espanyols, en general) que és un mal de frisança, de tristesa i de melangia, els catalans hi hem d'afegir el mal específic del català emigrat, que és el mal de l'enyorança, un mal agut, intens, cruent que ens fa sentir la nostàlgia de la pàtria amb més força que ningu més. Aneu pel món i trobareu emigrats de totes les races, però no en trobareu ni un que enyori la seva terra tant com nosaltres enyorem la nostra. Els anglesos expatriats senten el God Save The King i es posen drets com uns raves, sense immutar-se. Els francesos senten la Marsellesa, s'aixequen i somriuen. Els republicans espanyols senten L'Himne de Riego i s'emocionen. Però els catalans sentim L'Emigrant o la Santa Espina i ens posem a plorar com a criatures. Es que Catalunya és la més bonica de totes les pàtries del món, la seva música la més dolça, la seva llengua la més harmoniosa, les seves muntanyes les més fronoses, la seva mar la més blava i el seu poble el més sofert i màrtir de l'univers.

Les causes d'aquesta prolongació indefinida de l'exili són tres: fallida de les potències victorioses en no haver enfocat lleialment el problema de la liquidació del feixisme ni el de les nacionalitats oprimides; manca d'autoritat, d'energia i d'acció en els governs de l'exili; i, finalment, actuació lamentable dels dirigents polítics a l'estranger portant a l'exili les lluites sectaristes, partidistes i personalistes que produeixen espectacles vergonyosos com els de Tolosa o Montauban entre disidents de partits i organitzacions. Totes tres causes, malgrat ésser diferents, es relacionen intimament car si els governs de l'exili haguessin tingut l'autoritat suficient per evitar aquests fets lamentables, el partidisme i el sectarisme no haurien prosperat com ho han fet i els exiliats hauriem ofert unes altres garanties de solvència i responsabilitat al món exterior.

En aquests optimismes i pessimismes exagerats, tots hi tenim, doncs, una part de culpa. I si es volen remeiar s'ha de recórrer a la tasca d'unitat i responsabilitat que ha vingut predicant FOC NOU des de la seva fundació. Els exiliats han d'exigir de llurs dirigents l'abandó de personalismes i partidismes per consagrar-se a la tasca única i comuna d'abatre l'enemic de tots. Els governs han de sortir de llurs actituds puramen tdiplomàtiques i sedentàries per dur a cap, patrocinar o ajudar els plans d'acció que es portin a terme amb un esperit real d'unitat. I aleshores es donarà a l'exterior i a l'interior una impressió de solvència i de seriositat que encara avui deixa molt que desitjar.

L'ASSEMBLÉE de l'O. N. U.

Enfin, après tant d'ajournements, l'Assemblée des Nations Unies s'est réunie à New-York le 23 Octobre. Elle a commencé par un discours solennel et optimiste du Président Truman, dans lequel le successeur de Roosevelt a signalé les désirs du monde de commencer une longue période de paix, de justice et de liberté.

Devons-nous avouer, encore une fois, la tiédeur de notre enthousiasme devant ce discours présidentiel et même devant l'événement historique de la première réunion générale des Nations Unies? L'attitude des Grands, après la victoire, si différente des belles promesses d'égalité et de justice des jours de la guerre, a refroidi sensiblement notre foi. La Russie d'un côté et les anglo-saxons d'un autre, nous ont déçu et sont seuls responsables de ce climat d'indifférence générale dans lequel on assiste de loin à la grande Conférence de New-York.

Nous avions signalé, il y a un an, le grave danger que représentait cet état d'esprit de l'opinion mondiale. Nous avions prévu cette crise spirituelle que les Grands n'ont rien fait pour éviter. Et aujourd'hui on parle de la possibilité d'une nouvelle guerre, on commente les réunions parisiennes des Nations Unies avec un sourire plein d'ironie et personne ne croit aux désirs sincères des trois Grands d'établir les bases d'une politique mondiale vraiment démocratique fondée sur la justice, la liberté des peuples et l'amour réel de la paix.

La rivalité des russes et des anglo-saxons persiste. Elle s'est révélée à plusieurs reprises pendant la Conférence du Luxembourg et elle jaillira à nouveau à l'Assemblée de New-York. Ni les uns ni les autres—occidentaux et orientaux—n'ont eu la noblesse, la loyauté, l'esprit de confiance et la générosité nécessaires pour entreprendre ensemble la grande tâche pacifiste que le monde attendait, que le monde souhaite toujours.

La politique des travaillistes englais avec Franco—qu'ils promirent de chasser pendant leur campagne électorale—n'a pas d'excuse. L'attitude des américains, soutenant financièrement et de façon visible le dictateur espagnol, non plus. Et la diplomatie tiède, étrange et confuse de la Russie, moins encore.

Nous ne voulons tromper nos lecteurs avec des lyrismes pacifistes et des promesses vagues. Dire la vérité et rien que la vérité. Nous sommes sûrs que personne ne se fait l'illusions quant à la possibilité d'un changement énergique et décisif dans l'attitude des Grands vis-à-vis de Franco. A New-York, comme à Londres, comme à Paris, on suivra la même ligne de conduite des blâmes rhétoriques et littéraires pour continuer, dans les coulisses, les «diversions» monarchistes, plébiscitaires et toujours sans châtiment pour le grand coupable. (acaba pàg. 2).

AMBIENT DE FASTIG

Patriotisme devant la irresponsabilitat

El clima polític i moral de l'exili—és trist haver-ho de confesar—ha arribat a un grau de relaxament, de cinisme i de confusió, que la sola reacció lògica de les persones decents davant l'espectacle dels partits, partidassos, partidets, fronts, escisions, disidències, conjuncions, figuretes, patums, patumasses, organitzacions i moviments, és acusar una sensació depressiva de fàstig però de fàstig real, autèntic, d'aquell que fa vomitar i remoure el fetge més regular, insensible i aplomat.

Fa molt temps que callem, en espera d'una esmena que no ve; que som ben educats, que ens perdem de tan discrets i respectuosos i que volem dissimular l'enorme malestar que existeix entre la massa —afortunadament important— d'exiliats de bona fe. La major part de la gent no creu en res perquè els prohoms de l'exili han exhaurit les reserves de credulitat de tots i àdhuc la paciència i la fe dels més resignats. Avui, els més ingenus ja sospiten que, àdhuc els governants de l'exili s'estimen més continuar a París o a Mèxic fent politiqueta, celebrant reunions, anant i venint d'América, publicant manifestos i declaracions «bla-bla-bla» i cobrant sous, mensualitats i dietes-or, que no pas dur a terme l'acció efectiva d'ajut a la resistència que podria acabar (que hauria acabat ja!) amb la farsa tràgica del franquisme.

Ens hem esgargamellat (veieu la col.lecció de «Foc Nou») mesos i mesos demanant que partits, organitzacions i dissidències oblidessin llurs diferències i abandonessin a l'exili el sectarisme, el clientelisme i els anagrames. Hem despés verbalment les cordes bucals i per escrit la punta de l'estilográfica insistint a demostrar a tothom que els refugiats del nostre país s'han equivocat en prendre l'alliberació de França per la nostra pròpia alliberació i que l'enemic encara ocupa la nostra Pàtria, un enemic que es creu fort perquè ell no tem cap desembarc angloamericà. Per tant, a l'igual que els francesos i que els altres paisos ocupats, mentre l'enemic trepitja el país i aguanta en mà els ressorts del poder ,només hi deu haver un partit, un moviment, una acció: la de combatre l'amb les armes que es tingui, tots uns, tots germans, sense diferències, ni reserves, ni travetes, ni excepcions, amb la fraternitat del dolor que nasqué als Camps de Concentració, a les Companyies de Treballadors i a les presons alemanyes.

Unitat catalana, unitat espanyola. Havent fallat els representants de les potències victorioses en no complir llurs promeses tan reiterades d'eliminar a Franco pel seu caràcter feixista i la seva complicitat amb l'eix i en no voler ajudar al restabliment de la legalitat republicana a Espanya, questa unitat és més necessària i més sagrada que mai, car ella representaria la força de l'oposició a Franco, l'aliment nodridor de la resistència interior, la possibilitat d'unir-en un esforç conjunt l'acció dels exiliats i dels d'allà baix en una mateixa tasca demolidora de la tirania i edificadora d'una nova democràcia. Aquesta unitat, en fi, ens és indispensable per tenir autoritat davant del món i poder reclamar que ajudin la República.

Unitat catalana! Unitt republicana a l'exili! Ho hem vingut demanant sense parar des d'aquesta tribuna patriòtica NO ADS. CRITA A CAP PARTIT I AL SERVEI LLEIAL DE LA PATRIA. Però el tòxic enfollidor del partidisme ha fet de les seves. Llegiu la Premsa partidista de l'exili. Tota, sense excepcions. «Lluita», «Endavant», «La Humanitat», «El Socialista», «C N T», «Mundo Obrero», «La Batalla», «España Libre» i embolica que.fa-fort. Tothom s'ataca, contraataca, replica, s'insulta i es menaça. I cadascun no s'oblida d'organitzar subscripcions per llur compte. I el pobre exiliat cotitza que cotitzaràs i paga que es gata, perquè directives, secretariats, congressos i oficinistes vagin subsistint i embolicant la troca. Hi han tres ugetés, dues cenetés, quatre partits socialistes, dues Esquerres Republicanes de Catalunya, dos Estats Catalans, no sabem cuants moviments de joventuts socialistes unificades i sense unificar, comunistes trotzkistes, comunistes stalinistes, socialistes independents. Una veritable furia manicomial de competències i banderes fratricides que els fa abusar de l'hospitalitat francesa fins a insultar-se pels carrers, atacar-se en pasquins, pegar-se en els mitings, anar àdhuc a trets i oferir en definitiva l'espectacle més vergonyós i lamentable a què podia arribar-se per alegria i enfortiment de Franco i descrèdit mundial de la democràcia republicana. Hom ha vist massa sovint diaris dels exiliats atacar-se entre ells i oblidar-se d'atacar l'enemic comú, hem assistit a mitings clientelistes innecessaris i absurds en els quals els oradors s'han enfurismat insultant d'altres exiliats afins, liquidant personalismes i ometent l'apostolat antifranquista. Obrar aixi es treballar per Franco, es treballar contra la República i és treballar contra Catalunya.

Això pel que fa als partits i als diaris dels partits. Car pel que fa als governs ha estat provat o que res no han fet per acabar aquesta ollla lamentable —pecat greu d'omissió— o que, hevnt-ho intentat, han resultat impotents per posar-hi remei. Per altra banda ja hem insinuat que en comptes d'iniciar o d'emparar una veritable acció nacional d'ajut a la resistència, perden el temps en reunions inoperants i estèrils, en la redacció de documents líricament perfectes i en viatges aéris intercontinentals que costen més de cinquanta milions a les caixes de la República. Que despenen altres tants milions, perfectament llençats al mig dels boulevards, en mantenir unes burocràcies inutils i parasitàries, quadres de funcionaris que passen el temps establint estadístiques balderes i organitzacions estatals ficticies, mentre es diu als resistents i als homes disposats a l'obra eficaç i decisiva que «no hi ha mitjans» per ajudar a la resistència o per dur a terme un pla d'acció seriós a punt d'obra.

I bé. Fins aquí hem arribat. Coincidim TOTALMENT amb el nostre compatriota J. Rodríguez (passa a la pàg. 2).

Equivocs persistents

Amb dolor i decepció torno a agafar la ploma a fi d'evitar, per al demà, la meva responsabilitat d'home lluitador per la causa de la democràcia. Fa «vuit mesos» escrivia en aquestes mateixes pàgines el que aleshores creia el meu darrer article à l'exili titulat: «L'hora de la responsabilitat».

«Deixem treballar el Govern—concloïa en dit article—, donem-li tot el nostre suport; assenyalem per mitjà dels nostres organismes respectius les nostres suggerències. No interrompem el seu treball i les seves iniciatives. Sacrifiquem-nos un xic més, que no es pugui dir que si no realitza els seus propòsits és per culpa de la nostra manca de disciplina i d'obediència. Responsabilitzem els nostres actes. Sapiguem callar, cosa un xic difícil amb el nostre temperament. I si malgrat d'adoptar aquesta actitud s'equivoquen o perden el temps en discusions bizantines, aleshores «Parlarem» els que fins ara callem i obeim. Es el darrer sacrifici que hem d'imposar-nos per reconquerir la República».

He dit mantes vegades que per a molts dirigents un any no té

per

J. RODRIGUEZ PAPASEIT

importància puix que tenen assegurat el factor econòmic. Per contra, per a la massa, un dia és un any.

Per dissort, en el nostre perllongat exili ha existit sempre una gran desproporció entre l'alt dirigent o monopolitzador dels cabals de la desfeta, i el militant de qualsevulga organització. El SERE i el JARE en foren una expressió prou palesa.

Pensàvem que l'experiència de la guerra i de l'exili hauria estat suficient per fer oblidar actes tan desagradables com els de temps passats; que es canviarien conductes i procediments (i, perquè no dir.ho, àdhuc homes) a fi d'obtenir una garantia per al futur que possibilités el retorn a la nostra terra amb puresa en les idees i dignitat en els homes que les encarnarien.

Quan el nostre poble sofreix estòicament la grapa del feixisme franquista i suporta les envestides criminals del falangisme que el sumeix a la misèria i a l'esclavitud més vergonyosa que mai la història recorda; mentres la joventut està abocada a la tuberculosi en un porcentatge desconegut fins ara en les estadístiques dels Centres Sanitaris; mentres una banda d'esbirres capitanejats per Lôpez Moreno tortura els nostres herôics resistents, segueix a l'exili la disbauxa de les rivalitats, dels «encasillats», dels sous astronômics, dels grans viatges i grans Hotels' del gran funcionarisme burocràtic, com si ja romanguessin a la Puerta del Sol o a la Plaça de Catalunya.

A França, la majoria d'exiliats hem hagut de lluitar contra tota mena de persecucions i privacions. Actualment, el Govern Gi- (segueix pàg. 2).

Manuel AZAÑA

per Nicolau d'Olver

Ara farà sis anys que va morir a l'exili Manuel Azaña. La biografia d'aquesta gran figura espanyola encara està per ecriure. El que la prengui al seu carrec, més amb un esperit d'assagista que d'historiador, podrà escriure pàgines que il.lustrin tant com la vida d'un home, una modalitat espiritual, puix que el cas de Manuel Azaña encarna tipicament el de tota una generació intel.lectual.

Si calgués definir a Azaña marcant concisament el segell caracteristic de la seva personalitat, podria dir-se d'ell que era «un nomme de lettres». Escriptor per temperament, coneixedor de la seva llengua i dominador del seu estil com pocs, l'autor del «Jardin de los Frailes» ocupa un lloc assenyalat en la literatura espanyola contemporània. Més intel.lectual que sentimental, recorda menys als seus conciutadans Cervantes, que a Quevedo o a Gracián, no per superficial imitació de cap d'aquests, sinó per la pròpia entranya de mentalitat. Castiç sense afectació, exacte en les seves descripcions, creador de personatges, tallant en els seus judicis, meditador profund, Manuel Azaña en un país de vida normal hauria estat tant com això i només que això: un gran escriptor.

Pero la vida d'Espanya era—i segueix essent!—tot el contrari de la vida d'un pais normal. El dolor d'aquell Angel Ganivet, la crítica de Joaquim Costa, la vehemència de Maragall, subratllaven l'anormalitat espanyola. A la convulsió del desastre colonial Espanya es desvetllava del narcotic de la Restauració i sentia la gravetat dels seus problemes: el del poble i el dels pobles, el militar i el de consciència, tots problemes de llibertat.

Fidel a l'ambient que el voltava, Manuel Azaña ni es va recloure en el narcisisme ni va contentar-se de volatilitzar els seus problemes en literatura. Per un imperatiu de consciència, es va desdoblar l'home de lletres en l'home d'acció: l'escriptor hagué de deixar pas lliure al politic. Hi ha moments en que les ocupacions còmodes i confortables en les quals es complau el nostre esperit, a les quals ens convida el nostre temperament i per a les quals estem més ben preparats, ens semblen una deserció dels nostres deures cívics. Alguns anomenen això «cedir a la popularitat»—com si per a un escriptor o per a un home de ciencia «la popularitat», capriciosa sempre, valgués quelcom devant l'imperatiu interior o pogues comparar-se al plaer de l'obra creada.

Contraria Azaña la seva innata vocació d'escriptor que li assegurava una gloria indiscutible per tal de llançar-se a l'aventura política, es dir, per convertir-se d'admirat en discutit i perdre així a trossos la seva tranquil.litat i la seva vida.

S'acarà amb els problemes d'Espanya no d'una manera subjectiva i apassionada sino que prengué posició devant d'ells amb una freda objectivitat, resolta, pero desapassionada. No li calgue mai «sentir» els problemes per a poder comprendre'ls.

Nascut i criat en la burgesia intel.lectual, comprengué tota la justicia de les reivindicacions proletaries exigides pel profund moviment que Pau Iglesias encarrilà i pel qual es tracuien les lluites sovint cruentes del sindicalisme. Orgullós d'ésser castellà i sentint en la seva anima el vell imperialisme de la Meseta, va comprendre que l'Estat espanyol centralista i unitari havia ja donat proves irrefutables del seu fracàs i que la transformació que adaptés la seva estructura a la realitat viva—es dir, a la fonamental diversitat dels pobles iberics—seria la sola possibilitat de sacudir el marasme d'Espanya unint per a una obra comuna les energies contrarrestades en la lluita estèril de l'asimilisme, herència d'Austries i Borbons.

Els catalans devem a Manuel Azaña la justicia de reconeixer els seus esforços incansables per a l'aprovació de l'Estatut. Azaña fou d'aquells comptats politics que en el poder lluiten per realitzar les seves idees de l'oposició. El seu gran discurs a les Constituents sobre l'autonomia, en el qual va fiixar la seva posició sobre el problema català, no fou cap sorpresa per als que, anys abans, amb motiu de la visita dels intel.lectuals espanyols a Catalunya, havien escoltat les seves paraules. Només hi havia una diferència, no petita: que aquelles havien estat pronunciades en un brindis d'amics, i el discurs el pronunciava des de la capcalera del banc del govern. Amb una manifestació unanime de gratitud el poble català va provar a Azaña pel setembre de 1932 la seva simpatia i el seu entusiasme. Els anys han passat i amb ells han ocorregut deveniments tan greus, que la memoria col.lectiva, sempre feble, podria oblidar que si Catalunya recobrà la seva autonomía, ho degué en gran part a dos homes: a Macia, a Barcelona i a Azaña a Madrid. Es per mi un deure plaent de recordar-ho.

La posició autonomista d'Azaña era tant més inquebrantable en quant era filla, no del sentiment, sino de la raó. El sentimentalisme en politica és condiment de sessions patriotiques i altres monsergues: foc d'encenalls del que en definitiva no queda més que les cendres de la decepció

En la vida dels pobles es juguen interessos massa importants, realitats massa greus, per a fundar res durable i eficaç sobre abraçades, brindis i aplaudiments. Aquells problemes, com els de l'enginyeria, només poden resoldre's amb l'ajut de la rao i del seny. Sentimental ho pot ésser el politic, més encara el politicastre, però de cap manera l'estadista.

Pero si Manuel Azaña propugnà des del començament la solució autonomica catalana per raonament fred, fou tanmateix un sincer amic de Catalunya en quant la va coneixer de prop i féu amistat amb alguns catalans que esdevingueren els seus col.laboradors. Per a referir-nos als que ja en deixaren recordem els noms de Joan Moles i de Jaume Carner. El retrat a la ploma que en un dels seus darrers llibres escrigué Azaña de Carner és una peça literària de continguda emoció i de perfil exacte.

L'hostilitat cega i sistemàtica de certs dirigents de l'opinió espanyola contra Azaña (hostilitat que ni la mort no ha pogut apaivagar) s'alimentava d'elements diversos. Aquell sentiment que un general concretà en el famos crit «Muera la inteligencia» és un dels preponderants. Un altre, l'esperit unitari i assimilista. En jugar la carta de l'autonomia, Manuel Azaña donava els primers passos en el camí que havia de conoucir-lo a morir a l'exil a Montauban el día 5 de novembre de 1940.

FP 1968

B.D.I.C

LLETRA DE BARCELONA

Estimats amics:

«Estem a la vetlla d'un nou éxode?»

Som a la segona quinzena d'octubre i ningú no sap encara a la conferència de l'ONU es tornarà a parlar del cas espanyol i si, en cas de parlar-se'n, es reduirà tot a nau mica de literatura altisonant sense cap resultat pràctic. Si ocorre això les poques esperances que encara ali. menten al nostre poble d'un ajut exterior, s'esvairan per complet i haura arribat l'hora del campiqui-pugui més tràgic que hon pugui imaginar-se.

Les families que tenen exiliats voldran acabar llur separació si. gui co msigui, acr no tothom tenia la família a l'estranger en produirse l'esfondrament. Es possible que alguns optin per rein. tegrar-se a la Pàtria, però, dis. sortadament, tenim indicis que seran els menys.

Seran els menys perquè el clima del nostre pais no és pas el més adient per a entusiamar a ningú.

Si els que patim fa sept anys i mig no podem aclimatar, com és possble que els que viviu lliures, en una democràcia, que no és ni orgànica, ni cristiana a l'estil espanyol, sino una democràcia veritable amb llibertat de la bona, hi puguin respirar?

Apart d'això, que té una importancia capital, hi ha el paorós problema econDmic, terrible, insuperable. El cost de la vida és als nuvols i el treball tant poc remunerat com abans. La majoria no opdran pas treballar de llur professió i trobaran difícil recuperar clienteles antigues perquè el franquisme ha tingut cura d'instalar-hi gallecs, aragonesos o vallisoletans que ho absorbeixen tot. La lluita sera dura per a tots, però molt especialment per a les professions liberals.

Hi ha més encara. Tot això que la propaganda franquista és. empa als quatre vents del «perdón de Franco» i les crides perquè tothom es reintegri al pais, és música celestial destinada als catòlic sudamericans i als anglesos lectors de «The Tablet». Son els consells de la gnt del Foreing Office.

Artajo féu aquella frase célebre: No se da un paso sin el consentimiento inglés. ¿Qué màs quieren?» I és que els bretànics que dirigeixen el franquisme en l'etapa actual tenen molt interes a presentar devant del món un règim que va evolucionant dintre la normalitat més completa, però la realitat és que subsisteix el franquisme igual que abans, amb menys espectacularitat, amb sordina i amb molta hipocresia. I com que no hi cap ganes de canviar-lo per part dels beneficiaris, es fa tots els possibles perquè els patriotes no entrin de nou a Catalunya i si malgrat totes les traves, encara hi ha tossuts qui hi venen, se'ls fa la vida impossible.

Els casos Guerra del Río, Lloret i altres «tebis» que han tingut tota classe de facilitats, són triats de cara a la propaganda exterior i en consideració a llur minsa categoria patriòtica. El termòmetre que marca el grau de mal estar de la gent d'aci es l'èxode que ja s'està produint fa dies i que assolira proporcions fantàstiques si, com ja hem dit, durant aquesta reunió de l'ONU no es produeix cap fet internacional que torni la confiança d'un canvi al nostre poble.

Com que les fugides vers França s'han anat intensificant en proporcions enormes, a primers de setembre foren restringits els «passi's de frontera» i s'han augmentat els controls als llocs més concorreguts. El franquisme voldria tallar l'éxode. No perquè no li vagi bé, car la gent que s'expatria és tota de pura soca catalana i demòcrata i li fa nosa dintre del seu clos, però, com hem dit abans, cal tenir cura de la façana de cara a l'exterior i s'ha d'evitar tot el que sigui susceptible de desencadenar una campanya de Premsa internacional.

El panorama es aquest, germans de l'exili. Nosaltres comprenem molt bé que els vostres familiars us escriguin dient-vos que no vingueu i que, per contra, ells facin tots els possibles per a reunir-se amb vosaltres. Però hi han raons poderosissimes que aconsellen tot el contrari.

El franquisme, des del primer dia que es llençà, afamat, contra el nostre pais exhaust, tingué un interés especial a fomentar-hi la immigració i «asentamiento» de gent d'altres terres peninsulars amb mentalitats cavernàries per ofegar o neutralitzar l'esperit nostre, rebel a tota tirania. S'ha produit una immigració dirigida, funesta per a la nostra terra. Ai. xò us explica aquesta lentitud a reaccionar, aquesta densa capa d'indesitjables que ens oprimeix na. La manca dels millors dels nostres germans, massacrats, o a l'exili n'és la causa Compreneu?

Sou vosaltres que ens falteu, que haurieu d'ésser aci. Perquè vosaltres, amb tot i els vostres defectes, que també en teniu, sou el que resta d'aquell llevat catalanista i republicà que tant necessitem per fer vibrar el nostre poble i ajudar aquest moviment que s'està incubant en tots els ambits de la terra catalana, un moviment intens de resistència a l'opressor. Patireu d'esperit, patireu gana, potser sereu empresonats, però penseu que si el destí ens ha deparat molts de sofriments també ens brinda l'honor de passar a l'història com els salvadors de la Pàtria catalana.

SEMBLA QUE NO VINDRA FRANCO

Els «galinsogues», els de la fiscalia de Tasas, els del «Instituto del Trigo» i els altres «mangants» tenen ganes que la Paquita Imperio faci una gira per terres de la Catalunya «reconquistada». Una gira acompanyat de la «caudilla» amb aquell capell de tan mal gust (d'on li ha de venir l'elegància) i, ja no cal dir-ho, de la Carmencita. I perquè el quadre de patums fos complert no estaria mal que a més de la guarda mora, el Dr. Pla i Deniel li fes companyia. Però sembla que el «generalissimo» no vindrà. Sembla que hi han raons poderosissimes que li aconsellen de no provar sort a Catalunya.

Als de la policia no els toca la roba a la pell. Si s'han de prendre a Barcelona les precaucions que es prenen arreu on passa la Paquita Imperio, ja farem goig!

Els de la Lliga i de «Destino» estàn que no viuen de tan preguntar-se: — Qué farem? Anirem a rebre'l o no hi anirem? I si no hi anem i quatre caps calents de la «Vieja Guardia» ens apallissen? (S'ha de pensar en tot. I las «fuerzas vivas» i «vividores»? No es poden pas escapar d'anar-hi. Això serà el suplici de Tàntal. Sempre amb l'ai al cor esperant que des d'un balcó o d'una teulada baixi un ram de flors... amb una bomba...

Car tots saben que una cosa és la propaganda oficial imposada, lloant el «Caudillo» i incensant-lo de «vivas frenètics» i «arribas» delirants, i un altra la realitat. I la realitat és que ningú no el pot veure, ni àdhuc els seus més allegats, ni els seus més addictes «supporters».

Afortunadament, embla que no vindrà. Déu ho faci. Perquè tots i sortirem guanyant, ells i nosaltres. Ells s'estalviaràn molt de patir i nosaltres ens evitarem de dormir a la Monumental o a Montjuich, car que ens «arxivarien» mentre durés la seva estada a Barcelona; això és vell!

Ens han arribat aquestes setmanes darreres fulles de l'estranger parlant-nos de política catalana en termes que aci no comprenem. Ens fa molta pena adonar-nos que per a molts politics catalans de l'exili sembla que no hagi passat res. I tant si ha passat. La guerra civil, la gran guerra, els anys d'ocupació franquista que encara dura... Una apissonadora formidable, geganta, terrible, que ho ha deixat tot fet a miques. Aquests polítics van errats de comptes, els pobres. Ningú no es recorda ni que al món siguin. I el poble, l'opinió catalana latent que encara glateix sota la tràgica mascarada de l'ocupació falangista, vol coses noves, vida nova, gent nova, que segueixen el pols de les necessitats presents i futures amb un alt esperit de sacrifici, d'unitat i de patrotisme.

Tingueu-ho present.

MARCAL.

Les Lletres i les Arts

UN LLIBRE DE JOSEP MARIA LLADO FIGUERES

La Llibrería i Editorial tolosenca L.E.E. (especialitzada en llibres catalans i castellans), 1, Boulevard d'Arcole, Toulouse, té en premsa un volum del nostre estimat amic i col.laborador Josep María Lladó Figueres, titulat «Nostalgia de Barcelona».

DOS CATALANS A L'EXPOSICIO DELS «OCCITANS INDEPENDENTS»

Sense cap partidisme ni passió patriotica hem de subratllar l'éxit notabilissim que dos artistes catalans exiliats han aconseguit a l'Exposició tolosenca dels «Occitans independents» que se celebra actualment al Palau de l'Escola de Belles Arts.

La discreció de la premsa local, que s'oblida, probablement per manca d'espai, de consignar la valua excepcional de l'aportació del pintor Camps Vicents (que tothom s'atura a admirar i a elogiar sense reserves) dona més interes a la nostre remarca que ve a reparar una omissió que considerem injusta. La «Natura Morta» i el «Nu» de Camps Vicents han fet veritable impressió i apareixen als ulls del public com dues de les obres més importants i valuoses del Salò dels Occitans.

I un paragraf a part, també d'elogi sincer, al paisatge i natures mortes de F. Prat, el qual va adquirint una técnica i una seguretat que fan neixer les millors esperances respecte del seu esdevenidor.

D'aquest darrer pintor hem vist també, en sessió privada al seu estudi, els retrats de Macià i Companys que exposara en el certamen que organitza «Cultura Catalana» a Paris.

OCCITANISTES ET CATALANS

Tout récemment a eu lieu à Paris, sous la présidence du grand poète et conseiller du Gouvernement catalan Josep Carner et de Monsieur l'Abbé Salvat, félibre et occitaniste éminent, un acte d'hommage aux Jeux Floraux Catalans, hommage auquel s'étaient associés plusieurs personalités du Roussillon, de la Provence et du Languedoc.

Des amis qui assistèrent a cette intéressante réunion évoquèrent la vieille amitié de l'Abbé Salvat pour la Catalogne, ses activités culturelles chez nous à l'époque de la Generalitat, ses nombreuses amitiés avec le monde intelletuel catalan et surtout son attitude de dévouement pour tous les éxilés sous l'occupation allemande, attitude d'ami fidèle et brave, telle que celle d'autres amis occitanistes comme les Docteurs Girard et Soula, qui ne s'éffaceront jamais de la mémoire et du cœur des catalans.

En el número vinent publicarem un magnífic poema inèdit del nostre gran poeta

Pere GUILANYA

titulat

Bergadana Aspriva

NOTICIARI

RESTABLIMENT

Després d'haver sofert dues greus opèracions i d'haver romas 6 mesos a l'hospital de la Grave, on rebé proves inequivoques de les simpaties que gaudeix, es troba convalescent i en franca milloría el nostre amic J. Mayoral, de les J.E.R.E.C.

En abandonar l'hospital ens ha visitat per pregar-nos que fem public el seu agraiment envers els Serveis Clinics d'aquell establiment i envers els amics que s'han interessat per ell.

NOTA DEL GOVERN DE CATALUNYA

«El Govern de Catalunya, en les reunions darrerament celebrades, examinà els problemes de l'actualitat política, sobretot els que fan referència a l'interior. Com atenció als Consellers, el Senyor President els féu conéixer la comunicació que personalment ha adreçat a S. E. el President de la República, expressant el desig de veure reforçads, per l'adhesió de tots, les institutions i la causa republicanes, de cara a la pròxima reunió de l'Assamblea de les Nacions Unides.

»En expressar novament el Govern el seu reconeixament als catalans d'América per les aportacions en quantitats o géneres que envien en cocepte d'ajut als catalans més necessitats que resideixen a França, i amb objecte d'ordenarne i fer-ne més eficaç la distribució, acordà anar a la creació, sota el patrocini de la Generalitat, d'un organisme autònom que s'encarregui de rebre i distribuir, i al mateix temps procuri intensificar, les aportacions en les diverses formes possibles d'ajut.

»El Govern constatà amb atisfacció les diverses iniciatives que espontàniament sorgeixen i són testimoni de la continuïtat de la cultura catalana, i després d'estudiar-ne algunes i fetes les gestions pertinents, acordà donar-les el degut suport. En particular fou decidit reprendre la publicació de la «Revista de Catalunya» en forma que deixi assegurada la seva alta categoria intelectual, i prendre en consideració la suggerèn cia de celebrar a París una exposició de llibres, revistes i periòdics publicats en català en l'exili i en la clandestinitat, com a manifestació reveladora que és de la vitalitat de la llengua catalana.

»El Govern examinà i resolgué nombrosos assumptes corrents i de tràmit que mostrem la relació constant que manté amb l'opinió catalana.»

EL CASAL CATALA DE MONTAUBAN

El Casal Català de Montauban celebrà el dia 20 una vetllada commemorativa del 15 d'octubre de 1940, en què morí a Montjuich el president de Catalunya Lluis Companys.

El president senyor Marcet, davant una sala plena d'un public recollit i emocionat, obrí el acte amb unes paraules molt sentides exaltant la figura del president màrtir i anuncià que el Casal havia encarregat la conferència d'homenatge al nostre company Doménec de Bellmunt, primer i principal biógraf del president a l'exili.

Domènec de Bellmunt començà dient que en uns moments en què de moltes bandes surten crítiques dures contra les democràcies, i en que, nosaltres mateixos, som víctimes d'un desencis i d'una depressió per l'actitud dels més elevats representants de les democràcies victorioses amb el problema espanyol, reconforta i anima encarar-se amb la figura màrtir d'un home que fou exemple i model de bons demòcrates. No son els principis de la democràcia els que fallen, sino aquells homes que no han sabut seguir l'exemple de Lluis Companys, fidel a l'Ideal fins al martiri.

El conferencià exposà la vida de lluita de Lluis Companys, destacà el seu patriotisme, glosà el valor simbòlic del seu sacrifici i acabà dient que el president màrtir, des de la seva tomba anònima de Montjuic, serveix de llum i d'esperança als bons, als lleials, als abnegats, als que mai no han trait ni trairan la causa santa de la democràcia i de la llibertat.

Patriotisme devant la Irresponsabilitat

Papaseit en els punts essencials del seu article d'avui en aquestes mateixes planes. Però cal que ni el seu ni el nostre article es limitin a ésser l'expressió d'un moment de malhumor o la descripció severa d'uns fets i d'unes tares que tothom coneix. No valdria la pena d'haver-los escrit. Cal que aquesta coincidència tingui una eficàcia i que serveixi per iniciar una tasca encaminada a compensar amb obra positiva tota la labor negativa que hem assenyalat, a omplir les llacunes importantissimes de l'obra exterior, a fer, en la mesura del possible, el que els altres no fan. Si ell creu —si d'altres com ell i com nosaltres creuen— que ha arribat l'hora de dir PROU a aquest desordre manicomial del republicanisme de l'exil, si creuen que no es l'hora de fer política ni de jugar a ministeris fantasmes, sino tasca sagrada d'unitat per l'alliberació de la Pàtria; si creuen que cal posar, ja a l'exili, les bases segures i sòlides d'un pla de renovació nacional; si creuen que havent fallat per manca de paraula, de dignitat i de decència les potències aliades en el cas espanyol, no queda altre camí que ajudar a la resistència sostenint-la i reforçant-la amb un pla d'acció eficaç i valent. Si creuen que cal ser patriotes catalans abans que militants de no importa quin partit o organització fins que la Pàtria estigui lliberada; si creuen que per realitzar aquesta tasca urgent i sagrada és un deure elemental el no fomentar discòrdies ni competències i que, per tant, cal guardar al calaix el carnet partidista que sigui; si creuen tot això, com nosaltres ho hem cregut sempre, sembla evident que els que coincidim en aquesta manera de pensar, de sentir i de creure, podem començar a posar fil a l'agulla.

Pit i amunt. I a donar la cara i a què s'acabin els xius-xius a cau d'orella i les crítiques de café i a iniciar una labor nacional auténtica, la que s'ahuria d'haver fet des de SOLIDARITAT CATALANA, morta víctima de la politiqueta, de les traveles sectaristes i dels personalismes sobrevivents. A ajudar la resistència catalana amb la qual mantenim estreta relació. A dur a ter. me la tasca revolucionària demolidora del franquisme que des de dalt no es vol o no es pot fer. A treballar per Catalunya, disposats a tot. Per la unitat dels catalans que vulguin alliberar-la de l'opressor i treballar pel redreçament i la renovació nacionals. Al servei de la Pàtria en perill i no de cap partit, moviment, front, organització ni secta. Recordeu-vos del resultat d'aquella lluita de banderes en competència durant la guerra. Recordeu-vos-en bé! Enarborem-ne una de sola, sense anagrames, ni inicials, ni monopolis, una de sola amb les quatre barres vermelles una sola inscripció: Resistència catalana, que vol dir germanor, unitat, llibertat.

Qui vulgui ésser-hi que ho digui, que el temps apressa i la tasca que es prepara és ardua, difícil, feixuga, pero enardidora i digna. Constituirem el primer nucli de catalans patriotes al servei de la Resistència Nacional. I pressentim que no seran pocs els lectors de «Foc Nou» que diran PRESENT a la nostra crida, disposats a esdevenir elements actius d'ajut a la resistència i a fer una tasca més útil, important i animadora que la de morir de fàstig i de consumpció assistint diariament a les lluites fratricides estèrils, esperant sense fe les reunions de l'ONU o llegint les declaracions d'en Giral i els lirismes trimestrals del nostre inefable Govern de París.

Que un dia no llunyà poguem dir al President de Catalunya, plens d'orgull per la tasca acomplerta: heu's aci la nostra obra: una Pàtria lliure, unida i forta.

DECLARATIONS DE M. TRYGVE LIE

NEW-YORK, 25. — Mr. Trygve Lie, Secrétaire, après avoir condamné le régime de Franco, a demandé à l'Assemblée des Nations Unies de mettre au point un plan d'action susceptible de restaurer la démocratie en Espagne.

Mr. Trygve Lie a exprimé l'espoir que les Nations Unies trouveront le moyen de rétablir la liberté et un gouvernement démocratique en Espagne.

L'Assemblée de l'O.N.U.

Franco tombera, mais il tombera par ses échecs, par ses crimes, par la justice fatale de notre cause. Même si les Grands (tout est possible) voulaient le soutenir ! C'est pourquoi, pendant que les Nations Unies parlent de la paix à New-York, les républicains espagnols doivent écouter la voix de leur conscience et de leur devoir, pour tourner leurs yeux vers la Patrie et travailler pour elle et avec elle contre la tyrannie et le fascisme.

Si à New-York on travaille «vraiment» pour la paix, tant mieux pour nous. Et si l'on continue le verbalisme lyrique de Postdam ou de Paris, au moins, nous, nous n'aurons pas perdu notre temps.

D. DE B.

Equivocs persistents

per RODRIGUEZ PAPASEIT

Quin és el resultat pràctic assolit al cap de dos anys de negociacions, reunions, ampliacions, viatges? Catastròfic, puix tot s'arrecepcions, discursos i grans guanta com si estés enganxat amb liva dejuna i els desacords, rivalitats de clan i personalismes perduren amb més intensitat que mai. La majoria de la nostra Premsa (excepte rares excepcions) està més preocupada en combatre les orientacions polítiques i socials d'organismes, partits o persones (tots els quals convivim a l'exili per la mateixa causa), que no dedicar tots els esforços a combatre els butxins que ens robaren la llibertat i que avui, com un escarni, malgrat la victòria de les Nacions Unides, segueixen als mateixos llocs esclavitzant el nostre poble.

Actualment, en molts casos, no sols es dona beligerància sino àdhuc es premia als desertors, als covards, als pusil.lanimes, als derrotistes de la nostra guerra i de les nostres idees, als que durant tota la nostra tragèdia visqueren, ells i els seus familiars, a l'estranger a costa de l'erari públic o gràcies a la creació de térboles Comissions de compres. En canvi, la majoria d'homes que fins el darrer moment donaren la sang i sacrificaren el benestar per seguir lluitant pels ideals de Catalunya i República, foren internats en camps de concentració, encuadrats en grups de treballadors, deportats als camps de la Mort d'Alemanya. Per fer més patétic el contrast, direm que avui, encara, multitud de mutilats i malalts segueixen en camps, hospitals i sanatoris, sense el més elemental i humà ajut dels estaments governamentals.

Un exemple: la Diputació Permanent de les Corts de la República no es reuneix perqué els components de la mateixa que résideixen a América reclamen, a més del pagament de les despeses de viatge, unes dietes de cent pesos diaris. No es tracta d'una burla grotesca? Hem de silenciar i consentir aquestes accions?

No és per malhumor ni per despit que retrec aquestes fallles. Tampoc vull que ningú pensi que dono per bons tots els assaigs i procediments emprats des del 14 d'abril del 1931. No; els meus desigs i afanys son cercar una valorització de les idees i una dignificació en la futura actuació dels homes de la República. Cal superar-se i, si cal, renovar-se, per no tornar als equivocs passats i, malhauradament, presents. Però tampoc hem d'assimilar certes tàctiques que empren els enemics de la causa de la llibertat, de la Democràcia i del progrés.

Tinc el convenciment que tot el que és fa aci no té cap valor. L'hauria tingut si hagues. sim sapigut compaginar l'acció amb la teoría; més clar, si els nostres governants des del setial que ocupen simbòlicament, haguessin menat una tasca seriosa en l'ordre diplomàtic i de relacions acompanyada d'una acció a l'interior la qual els hi hurià donat força per assolir resultats efectius en les cancelleestrangeres.

En escriure això no em refereixo a l'organització d'una guerra al nostre País. No; el record dels guerrillers de «Unió Nacional» encara perdura en la nostra memòria. Em refereixo a una resistència organitzada a l'interior, amb propaganda, sabotatges, infiltracions, agitació; amb la conseguent organització de quadres enllaços a les fronteres, costes, etc.

Es més positiu, pràctic i patriòtic aquest treball que fer discursos, nomenar funcionaris, ampliar governs i discutir en va de manera contradictoria, cosa funesta de cara els forasters que observen minuciosament no sols els nostres actes i escrits, sino àdhuc els nostres gests i moviments.

Deixem si els anglesos, els americans o els russos tenen la culpa de l'actual «impasse» del nostre problema. Responsabilitzem-nos davant dels estrangers i, al marge d'ells, d'accord amb els companys que lluiten i sofreixen a l'interior, emprenem la tasca sagrada de l'alliberació de la Pàtria.

El dia que, de manera efectiva, al marge d'influències estrangeres, sapiguem crear el moviment d'alliberació Nacional els mateixos que ens tenen sotmesos actualment a la indiferència o a l'ajornament, seran els primers en voler cercar solucions per evitar que el problema espanyol esdevingui un nou conflicte internacional enemig del desequilibri en que es troba el món.

Els múltiples exemples dels països alliberats, dels governs creats a l'exili i a l'interior dels moviments de resistència, dels plebiscits i de les revoltes ens haurien hagut de proporcionar una experiència en la direcció dels nostres afers, fent que els encarrilessim pels camins de la lògica, més quan fins avui ningú ha dit estar en contraposició amb les nostres institutions governamentals, (ni des de l'interior ni de l'exili. Però si es persisteix en la trajectoria fins ara emprada, no serà d'estranyar que a dins del nostre pais o a l'exili es creïn organismes i moviments que abandonin el que vol ésser la continuïtat legal constitucional, així com la del partits polítics i organitzacions sindicals, per emprendre el redreçament mitjançant una acció que doni satisfacció i plasmi les ansies d'un poble que no vol viure esclau ni vol ésser tractat com a masell.

Cal acabar, donc, amb els equívocs dels alts dirigents polítics i amb l'atentisme dels Governs que esperen que caigui el mannà de les reunions de la O.N.U., sempre diferides o ajornades. Cal que abandonem el ridícol paper de pidolaires. Si per conservar el «mòmio» del sou, de la personalitat o de la jerarquia, certs homes han d'obstaculitzar la realització dels sentiments de la majoria, des d'aquest moment els diem que s'apartin i deixin pas a altres homes que puguin fer el que ells no son capaços. Del contrari, indiscutiblement, seran els fets qui els eliminaran per sempre més.

Nº 42 (Segona época) ANY III — 7 DECEMBRE 1946 — Preu: 8 fr.

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

Setmanari català autoritzat pel Ministeri de la Informació del Govern de la República francesa

REDACCIO I ADMINISTRACIO: Carrer de Roquelaine, 25 ❖ Tél. 229.83 -:- C.C.P. Toulouse 377.32 ❖ TOLOSA DEL LLENGUADOC

B.D.I.C

Catalans, per la unitat nacional i l'ajut a la resistència...

Ajudeu a la Tasca patriotica de "FOC NOU"

LA GRAN CAMPANYA DE "FOC NOU"

PER LA UNITAT I LA RESISTENCIA

"FOC NOU" celebra a Tolosa un gran acte pùblic per l'entesa dels patriotes catalans i a favor de l'alliberació de la pàtria. Domènec de Bellmunt en una conferència publica i amb controversia assenyala els veritables camins de l'entesa i de la llibertat. Discussió elevada interessant i correctíssima després de la qual s'aprova una resolució de capital importància.

ELS ORIGENS DE L'ACTE DEL DIA 24 DE NOVEMBRE

El darrer numero de FOC NOU, aparegut el dia 1 de Novembre, suscità arreu de França apassionats comentaris; en poques hores l'ediciò fou exhaurida i és amb gran sentiment que no poguerem servir d'altres nombroses demandes de corresponsals i quioscos. Això vol dir que els articles que hi publicaren els nostres companys Domènec de Bellmunt i J. Rodriguez Papasseit, posaren el dit a la llaga i vingueren a interpretar els sentiments de la gran majoria de catalans patriotes de l'exili, sansats de lluites partidistes, d'inacció per part dels governs i desitjosos de trobar un ami pràtic per tal de realitzar una obra eficaç d'unitat i d'ajut a la resistencia interior.

ELS COMENTARIS A TOLOSA

L'endemà de l'aparició del nùmero esmentat de FOC NOU, el mateix fenomen que ocorregué als altres centres importants de França on hi han nuclis nombrosos de catalans, es produi a Tolosa. Durant la tarda del diumenge un centenar de catalans es reuneixen a la sala d'actes del Casal Català i fou en una de les seves penyes amicals on començà espontaniamant una discussiò apassionada pero cordial a l'entorn dels problemes plantejats en el numero de referencia.

D'un grup de catalans, pertanyents a partits i tendencies diferents, en sorti la idea de formar una comissiò que s'entrevistés amb el nostre company Domènec de Bellmunt per exposar-li la conveniéncia de què aquest ampliés els termes del seu article en una conferencia publica a Tolosa després de la qual pogués obrir-se una discussiò per tal de veure si podia arribar-se a un clima d'entesa entre els exilats catalans.

El diumenge seguent la comissiò de referencia s'entrevistà amb el nostre company i aquest acceptà, demanant, pero, que l'organitzaciò de l'acte anés a càrrec de FOC NOU, diari apolitic i «al servici de Catalunya» perquè ningù no pogués creure, o en una maniobra de partit o en un possible desig d'anar a crear una dissidència més.

LA CONFERENCIA DE DOMENEC DE BELLMUNT

I ara diguem de seguida que l'acte organizat per FOC NOU fou un gran exit. Malgrat les eleccions franceses, el trobar-se que a l'hora indicada el local de la Sala Senechal concedit per l'Ajuntament estava ocupat per una mesa electoral, que a dos quarts d'onze del mati encara no se sabia on podia celebrar-se, que hi hague intencions per parts insospitades de desluir-lo, l'acte comenca a tres quarts d'onze a la Sala Borios, on s'havien aplegat (sense pasquins, ni anuncis als diaris i amb les circunstancies adverses esmentade), mes d'un centenar de catalans pertanyents a partits i organitzacions diverses.

Després d'uns mots dels companys Sangres i Vitaller, el primer en nom de FOC NOU i el segon en nom de la comissiò que gestiona la celebraciò de l'acte, i davant d'una gran expectaciò prengué la paraula el company Domenec de Bellmunt per desenrotllar la seva dissertaciò sobre el tema «Els unics camins de l'alliberaciò». Es a peticiò de la gran majoria d'assistents a l'acte i per tal que els nostres lectors de fora de Tolosa la puguin conèixer integrament que en doenm la ressenya literal a continuaciò.

El conferenciant comença dient:

Es a peticiò de nombrosos catalans pertanyents a partits i disciplines diferents que anem a celebrar aquest acte. Una colla d'amics van creure convenient que ampliés publicament, en contacte directe amb l'auditori, els termes del meu article al darrer numero de FOC NOU titulat «Patriotisme devant la irresponsabilitat» i jo vaig creure que no podià refusar-m'hi. S'han d'exhaurir tots els mitjans, totes les possibilitats, per tal de veure si hi ha manera humana d'arribar a crear un clima d'entesa entre els exiliats i no ens hem de penedir mai d'haver fet un esforç més per tal d'aconseuir-ho.

Les nombroses lletres rebudes a FOC NOU després de l'aparició d'aquell article i del del nostre amic J. Rodriguez Papasseit, demostren que existeix a l'exili un veritable estat d'opiniò antifeixista contra l'enemic comù i a favor de la resistència. Per qué no provem, doncs, de canalitzar aquests desigs generals i d'estudiar el mitjà eficaç i pràctic d'arribar a un acord?

Quins sòn els obstacles que s'hi oposen? Com salvar-los? Quina és la situaciò real del nostre pais als set anys d'ocupaciò franquista? Quines sòn les perspectives de soluciò? Hi han, realment, camins franquejables, camins viables, per alliberar la pàtria? Quins sòn? Heu's aci els punts bàsics que anem a tractar en aquesta conferéncia preliminar que no te altre objetiu ni pot tenir altre abast que situar el problema d'una manera imparcial, neutra i el més clara possible. Sou vosaltres, som tots plegats els que després d'haver examinat els problemes i d'haver provat de trobar-ne el desllorigador haurem de mirar d'assenyalar les solucions pràctiques més adequades por sortir del laberinte actual.

LA SITUACIO DE CATALUNYA

Hi ha una certa tendència a l'exili a considerar que el pais som nosaltres, que Catalunya som nosaltres i àdhuc que la da general de republicans es-Republica son la massa exiliapanyols Set anys d'exili han désorbitat la nostra visiò de les coses, han desdibuixat els horitzons i ens han fet oblidar que la pàtria es allà baix i allà baix hi han els 5 milions de catalans, els 20 milions de castellans i els 2 milions de bascos damunt dels quals pesa el régim franquista i que representen el pais, les nacions, la terra. Nosaltres en representem una part espiritual, un record, un simbol, som la bandera d'aquella pàtria, a l'exili, però la pàtria és alla baix i nosaltres en som uns fugitius forçats que posats a optar entre la mort a mans de l'enemic o el seguir la lluita a l'estranger,

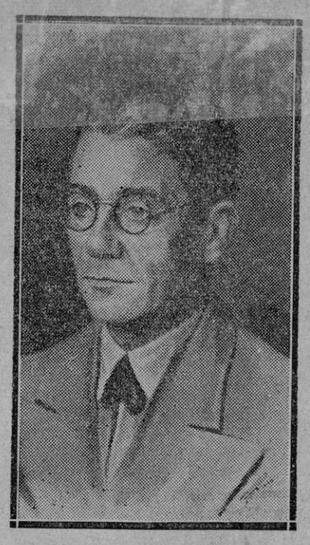

Domènec de Bellmunt
vist por F. Prat

varem optar per aquesta darrera soluciò.

Devnt del mònfi doncs, nosaltres no representem la pàtria, no som la pàtria, ni podem aspirar a condensar els sentiments i la voluntat de la pàtria. Per al mon internacional, per a la diplomacia mundial nosaltres no som altra cosa que un petit grup d'emigrants del nostre pais que representen diverses tendències i que passen la vida barallantse entre ells.

Si la pàtria es allà baix, si és doncs cap allà baix que hem de girar els nostres ullas, examinem la situaciò en qué es troba Catalunya al cap de set anys d'ocupaciò franquista per tractar de trobar un remei als seus mals. De les informacions freqüents, gairebé diàries i directes que rebem de Catalunya, en resulta que el nostre pais és victima en aquests moments d'un estat de depressiò i desorientaciò generals produits per la fallida de les grans potències i per la fallida dels emigrants que no han aconseguit posar-se d'acord.

Aquest estat actual s'afegeix a una crisis moral permanent fomentada per una onada d'embrutiment que és la resultant d'una politica premeditada i diferotge de descatalanitzaciò, sinlitica s'inicià amb un procès rigida pel règim. Aquesta pocronitzat amb una politica d'immigraciò castellana amb proporcions de veritable invasiò. Fou seguida i orquestrada amb una ofensiva politica contra nacionalistas, republicans catalans i patriotes en general, a tots els quals es qualificava indistintament de «rojos separatistas».

Contra tot l'aparell militar, policiac i repressiu del franquisme, reforçat durant i després de la guerra pels alemanys refugiats a Espanya, el nostre poble podia fer poca cosa. Esperava, com el [illegible]'s, que les [illegible] guanyar la guerra castigant el franquisme i alliberaria el pais i en constatar que no ho han fet i que el temps traballa per a Franco, estan tan decebuts o més que nosaltres. La resistència es heroica, pero feble, isolada, desconectada, absolument impotent sense altres mitjans que els que disposa o sense complicitats militars o sense ajut exterior, per enfonsar al régim. Afegiu-hi una crisi economica espantosa, un desgavell total en el terreny financier i de proveiments i una complicitat total dels poderosòs del régim en l'aferisme i gangsterisme falangista.

HA FALLAT EL CATALA ?

Quantes vegades en el fons de la nostra consciència, en conèixer detalls afrosos de la repressiò feixista contra la nostra pàtria, en constatar que durant set anys no s'ha produit ni un alçament, ni un intent d'alcament, ni cap moviment serios d'ofensiva o resistència a l'opressor, ens 'hem demanat amb un punt d'amargor a l'ànima:

—Ha fallat el català? el patriota? L'home de Catalunya? Es que ja no existeix la dignitat catalana? Es que el nostre poble ja no estima la pàtria ni les llibertats per las quals tan sospirava? Es que ha acceptat amb indiferència total la dictadura vergonyosa d'una colla d'aventurers anticatalans i el regnat d'un reietò de vitrina, d'un cabdillet de salò?

I sempre ens hem contestat que no era possible. Aleshores hem volgut conèixer les causes de la passivitat, de la resignaciò i de l'aparent acceptaciò pel nostre poble de la dictadura feixista. I hem arribat a la conclusiò honorable que el nostre poble no ha perdut la fe en Catalunya, però que potser ha perdut la seva fe en els vells partits politics i organitzacions que contribuiren a portar-la a la desfeta. El nostre poble, perseguit, exhaurit, afamat, està moralment decebut i politicament desorientat. I es malfia.

Es evident que d'un costat sent fàstig i esperit de revolta contra la farsa tràgica del falangisme, però no és menys evident que d'una altra banda recorda les incompetències, lleugerèses i abusos que feren possible el 19 de juliol, les lluites fratricides i els boscos de banderes i anagrames que donaren resultats tan nefastos. I per acabar-ho d'adobar mira vers l'exili, on es troben, emigrats, fugitius, els capitostos de partits i organitzacions i contempla amb més angoixa que mai l'espectacle de llurs divisions partidistes, de llurs competències personalistes, de llurs cabdillatges fatals i àdhuc de llurs intoleràncies antidemocràtiques. I aquesta visiò no és tampoc gaire a propòsit governs que havien d'haver re[illegible] el seu optimisme.

I els governs de l'exili, aquells presentat la unitat republicana i catalana, que havien d'haver aglutinat a llur entorn totes les voluntats de l'emigraciò, que havien d'hver estat bandera de solvència i de responsabilitat de cara al mòn i sobre tot de cara a l'interior, ajudant a la resistència i representant-la, tampoc no han estat a l'altura de les circumstàncies, i immobilitzats en una passivitat purament decorativa no han tingut ni autoritat per acabar el desgavell politic a l'exili, ni empenta per ajudar i reforçar la resistència interior, ni tacte ni prestigi per fer la unitat de tots els antifeixistes a llur entorn.

TRIOMF APARENT DE FRANCO

Aquestes constatacions donen la impressiò d'un triomf aparent de Franco. I diem aparent perquè tots sabem, i Franco el primer, que si es manté al poder és perquè disposa d'un aparell represiu enorme, perquè especula amb les divisions dels republicans i perquè les grans potències el toleren al poder per explotar el pais i disposar d'un problema internacional d'equilibri.

Mestrestant Espanya és un camp de concentraciò de 27 millons d'habitants i Catalunya, particularment Catalunya, un camp de concentraciò de 5 millons de captius que es moren de gana. Car la gana és un ferment terrible de depressiò i Franco hi especula científicament. Recordeu tots plegats l'exemple viscut en els camps de l'exili. El que entraba al camp, venint de la llibertat i del confort relatiu, topava moralment amb la denigraciò de les cues per anar al ranxo, amb la promiscuitat de les barraques, amb els sorteigs dels trossos de pa. La seva primera reacció era de resistir, de refusar-se a la humillaciò moral, negar-se a agafar el plat de llauna per anar a la cua dels tupinambours. I el primer dia s'isolava, es mantenia ferm. Però a la nit l'estomac treballava, les tenalles de la gana apretaven i l'endemà mateix l'instint de conservaciò triomfava de les resistències espiritual. I l'internat feia la cua com els altres i era el primer de preuntar per on arribava la caldera del ranxo. Així també el poble afamat oblida els problemes espirituals per instint de conservaciò física. Es una qüestiò de carburaciò, de respiraciò, de vida o mort. Franco hi ha especulat cínicament. Començà per aixecar la bandera unitarista espanyola i anti-catalana, i amb això féu la unanimitat de les dretes castellanes. Després atacà Catalunya per l'estomac. I, de seguida, inicià la tas[illegible] lidora contra l'espiri[illegible]

Insistim a dir que [illegible] al cap de vuit anys en[illegible] mantingui al poder [illegible] mòn la impressiò d'un triomf aparent. Però Franco, que ha vençut temporalment, no ha convençut a ningù. No ha fet més que agreujar, sense resoldre'ls, els problèmes fonamentals de la societat espanyola del segle vint, el clerical, el social i el militar. I ja no cal dir que no ha fet més que agreujar també, i en proporcions desastroses, els anomenats problèmes català o basc, que sòn problème snacionals de llibertat i estatals espanyols de comprensiò federalista.

En definitiva Franco, recolzat pels enemics de la República (dretes i militars), no ha fet altra cosa que aprofondir l'abim que separa les dues Espanyes. Sobre aquest abim ell ha bastit un pont militar d'ocasiò, però tan estret, tan de circumstàncies, que només hi passen els falangistes. A la primera crescuda popular el pont s'esfondrarà i una mar de passions exacerbades pels crims i les venjances separarà encara més les dues Espanyes eternament en conflicte: l'Espanya liberal i l'Espanya retrògrada.

FRACAS REAL DE FRANCO

Franco, doncs, en realitat, ha fracassat. I ha fracassat d'una manera sorollosa, profunda, total. Veiem-lo.

Un govern ha de governar i governar vol dir dirigir el pais segons un programa i uns procediments encaminats a produir el bé general, el procés, el benestar del pais. Aquests procediments de govern poden esser democràtics o dictatorials. En els primers s'escolta la voluntat del pais i s'apliquen fòrmules legals lliurement acceptades pel poble. En els segons s'aplica purament i simplement la voluntat personal d'un cabdill. Admetem, però, que, tot i tractar-se d'una hipotesi rara, és possible trobar un dictador amb propòsits de treballar per al bé general. S'han donat casos en la història europea, i no llunyans, de cabdills que han arribat al poder empesos per moviments populars encara que hagin socumbit després de llurs fracassos a mans d'altres moviments populars.

EDITORIAL

ANSIES D'UNITAT i D'ACCIO

Tant el nostre nùmero darrer com l'acte organitzat per FOC NOU a Tolosa el dia 24 ens han donat la temperatura exacta de l'ambient que és respira a l'exili: el Poble català exiliat té ansies d'unitat i d'acció, està cansat de picabaralles, incidents i petita política negativa, i desitja que superant els vells partidismes que desuneixen és porti a cap una tasca eficaç d'ajut a la Resistència interior.

Els encoratjaments multiples rebuts per FOC NOU d'elements pertanyents a disciplines catalanes diverses, ens estimulen a prosseguir la nostra tasca d'aglutinació patriòtica entorn de la sola bandera que a l'exili i devant l'enemic comù, que encara galleja i aprimeix la nostra pàtria, pot enlairar-se dignament: la bandera catalana.

FOC NOU ha constatat, amb dolor, un estat de fet existent a l'exili i lluitarà per remeiar-lo, per fer-lo desaparèixer totalment si és possible. Seguirà defensant les institucions democràtiques catalanes i republicanas, base de la llibertat, però, dolent-se d'una passivitat i d'un burocratisme inoperants a les altes esferes, propugnarà perquè els patriotes de bona voluntat portin a terme aquella obra necessària i urgent que els de dalt no fan i que la pàtria necessita.

S'ha perdut un temps precios. El Poble exiliat està a punt d'exhaurir les seves reserves de moral, de confiança i d'optimisme per mor de la fallida dels partits i dels Governs. Vol que és torni a aquella unió fraternal que devant l'enemic comù és feu durant la dictadura i durant el bienni negre. Que no és permeti a cap partit el monopoli d'una acció nacional ni l'especulació de reclam i propaganda a l'entorn d'una obra que he d'ésser de tots els patriotes.

Ja veieu amb quina parcimonia, amb quina lentitud desesperant l'O.N.U. s'ocupa de l'afer franquista i quins interessos internacionals hi juguen i quines forces subterrànies s'acaren i lluiten. No ens fem masses il.lusions en les solucions que depenen dels altres i creiem, en canvi, en l'eficàcia de la nostra acció, de la nostra fe i del nostre patriotisme.

Fr 1968

B.D.I.C

La gran campanya de "FOC NOU"

PER LA UNITAT I LA RESISTENCIA

Però, és el cas de Franco? No. Franco traeix la bandera de la República a la qual havia jurat fidelitat i s'aixeca contra el règim que el poble s'havia donat pacíficament i entusiàsticament. I encara no s'aixeca sostingut per l'opinió pùblica o per una part important de l'opinió del poble, sino que es rebel.la contra el règim ajudat exclusivament per aquells minoritaris que no havien acceptat la República i que no representaven, numèricament, ni un cinc per cent del país. En aquestes condicions ha de recórrer a l'alçament armat i ha de cercar el concurs dels militars anti-republicans dels monàrquics, dels clericals i dels dos dictadors europeus que podien tenir un especial interés en abatre la República espanyola. I sense cap escrupol, n imoral ni patriòtic, desencadena una guerra civil que durà prop de tres anys, que arrasa el país i que causa un milió de morts. Es més. El mal més greu, els estralls més profund no sôn encara les catàstrofes físiques i materials de sang i de ruines, provocades per la guerra, sino els ferments d'odis que crea, les llevors de rancùnies que sembrà arreu, el desfermament de pasions dels dos bàndols en lluita que aprofondeix, en proporcions tràgiques, aquell abim al qual hem al.ludit que ja separava les dues Espanyes, l'Espanya democràtica, liberal i popular, de l'Espanya negra i medieval, amb olor de ciri i castells feudals i botes militars.

Al tercer any de guerra Franco guanya la darrera batalla, la de Madrid, i proclama que ha guanyat la guerra. Però ment. Sap que la guerra no s'ha acabat. Tanmateix la seva aparent victoria permet als seus amats protectors de l'eix Roma-Berlín de desencadenar el conflicte mundial que el feixisme preparava i volia. Mentrestant Franco proclamat caudill i Cap [illegible] posa a governar [illegible]s una Espanya [illegible]imperi, una Espa[illegible] i una Espanya en plena prosperitat [illegible].

Quin ha estat el resultat dels seus vuit anys de govern? Una Espanya sense Tànger, sense altre Imperi que el de l'Estraperlo o el de la mediocritat, una Espanya exhaurida i arrasada, una Espanya medieval, un retrocés en tots els aspectes, la caiguda de l'intel.ligència, l'embrutiment general, una misèrie espantosa, la crisi econòmica més aguda que mai s'hagi conegut, la immoralitat pùblica protegida per l'Estat. Una Espanya amb jornals de 12 pessetes en la qual un litre d'oli en val 125, un pis de rellogats 500, un quilo de pa 25 i una dotzena d'ous 50. Una Espanya amb una moneda enfonsada, una economia desfeta i un desgavell total.

Això en l'aspecte interior. Des del punt de vista exterior una Espanya que durant la guerra mundial intervé contra les democràcies, que és pràcticament bel.ligerant contra una de les potencies en el front, de la qual es cboreix de ridicol, una Espanya que fa espionatge contra les democràcies, que aprovisiona els submarins i els avions feixistes, que abasteix Alemanya i Itàlia, que apallissa, tortura i empresona els sùbdits aliats que travessen el Pirineu per anar a Alger, una Espanya que endomassa per la caiguda de Paris i que celebra amb tedeums avançats la suposada presa de Moscou, una Espanya que apedrega els consulats anglesos, que no protesta pels bombardeigs de Londres ni s'enterneix pels milions d'incinerats als forns crematoris nazis, però que encara avui fa dir misses pels executats de Nuremberg.

Una Espanya que no té la dignitat i la vergonya de confessar el seu error, de saber perdre, i que després de la victòria del sseus enemics llepa les botes dels vencedors i abandona covardement els seus defensors d'hir. Una Espanya bandejada de totes les esferes internacionals, un règim condemnat per tot el môn,un Cap d'Estat insultat diariament per tots els governs i per tota la Premsa mundial i un pais a l'índex de la vida diplomàtica internacional.

FRANCO NO ES FORT

Heu's aci l'espectacle autèntic, real, veritable de l'Espanya d'avui. Allà i fora d'allà. Franco, doncs, ha fracasat. Es més. Es deba tactualment en mig de dificultats insuperables, angoixoses, que ja trasllueixen adhuc en la seva premsa controlada i dirigida.

Franco, doncs, no és fort, encara que tingui imposat un ordre aparent aconseguit a base de repressions policiaques ferotges. No és l'ordre natural, sino la immobilitat de la gent amanillada o l'aliniació militar dels forçats a presidi; la quietud artificial del malalt cloroformitzat, el silenci dels que tenen la boca amordassada, la pau dels cementiris.

A aquests factors de força i soporifics, afegiu-hi l'embrutiment general, la misèria d'una pais exhaurit, la decepció d'unes masses desil.lusionades per la fallida de les esperances més justes i legítimes.

Franco, doncs, viu d'una força ficticia. Es políticament feble. No té suports solids ni a l'interior —on li falten la confiança i el contentament populars—, ni a l'exterior, on cap potència no gosa defensar-lo. Aleshores —es diu la gent, potser us dieu vosaltres— per què no cau? Per què no ha caigut ja? Què cal fer perque caigui? Per qué no s'aprofita l'oportunitat magnífica de la seva feblesa total per enderrocar-lo? Contestarem aquests punts capitals als quals voliem arribar.

ELS CAMINS DE L'ALLIBERACIO

La resposta es clarissima. Franco no ha caigut perque nosaltres, NOSALTRES, els exiliats, no hem volgut. No jo, ni vos, ni l'altre, ni el de mes enlla, sino els exiliats en general deixats guiar i dirigits pels capitostos, pels grans responsables de la majoria de partits organitzacions. I Franco no caurà fins que nosaltres, NOSALTRES, els exiliats ens decidirem a prescindir de liders, capitostos, patums, jefes, jefessos i politicastres de tota mena i acordem sense ells un pla d'acció d'unitat republicana i de combat.

Franco és al poder perquè l'hi sostenim nosaltres amb les nostres divisions, les nostres lluites fratricides, que ell alimenta i fomenta fregant-se les mans. Franco és al poder perque NO TE ENEMIC, car l'enemic dividit que es combat ell mateix no té força i s'anul.la. Franco és al poder perquè ni l'opinió interior ni l'opinió exterior consideren que els republicans de l'exili ofereixen garanties de solvència, d'ordre i de responsabilitat per a succeir-lo. Mireu França alliberada. Ha fet eleccions. I un pais de 40 milions d'habitants i amb un Imperi autèntic ha presentat cinc llistes ùniques. Un altre exemple: Els Estats Units, pais de 130 milions d'habitants exemple de potencia democràtica, també ha fet eleccions en plena calma i respecte democratic; dos grans partits ùnics s'enfrontaven. Un altre: Angiaterra. Quatre partits van a la lluita electoral. Mireu, en canvi, els republicans espanyols, que no tenen encara ni poble, ni pais, ni opinió pùblica que els voti, i SUMEM 36 partits entre grups, organitzacions, partidets, fraccions, moviments i dissidències, tots els quals es mengen les entranyes els uns als altres. Es publiquen una quarentena de setmanaris, butlletins i organ més o menys oficiosos d'aquells organismes, i si els lligiu hi trobareu abocada tota la bilis de les lluites fratricides, de les desavinences, de les baralles des cabdillatges. Una estadística sumària dels cabals recollits a l'exili per partits i organitzacions a titol de cotitzacions dençà de l'alliberació porta la suma total recollida a un mínim de 500 milions que no han servit per lluitar contra Franco i que només s'han utilitzat en fomentar i nodrir les dissidències. Una personalitat política molt documentada afirmava en certa ocasió que amb la quarta part del que porta despés el govern Giral d'ença de la seva formació, n'hi havia per enderrocar Franco, la Falange, l'exercit espanyol i tot l'aparell repressiu franquista. I seguei-xen els ministeris, els quadres de funcionaris amb trenta mil francs al mes, les dietes or, les despeses de representació, els viatges aeris intercontinentals de ministres, diputats i capitostos i el diluvi de milions llençats a l'Atlàntic, mentre la resistència no té, com aquell qui diu, ni sabates; els mutil.lats malalts es troben abandonats a l'exili, els vells refugiats moren de gana en centres d'asil i el govern contesta als patriotes disposats a la'cció que no hi han mitjans per ajudar a la resistència.

Es que això pot continuar?

Es que us voleu fer vells a l'exili?

Es que no s'ha d'intentar res per escursar el calvari dels nostres germans de la patria? Es que no creieu que cal aprofitar l'estupenda avinentesa del fracàs enorme de Franco per enderrocar-lo i restablir a Espanya un règim democràtic que torni les llibertats al poble i als paisos autònoms?

Doncs bé. Si creieu que ha arribat l'hora de fer quelcom, qué cal fer per acabar aquest espectacle manicomial i caòtic dels republicans a l'exili?

Jo us diré la meva modesta opinió, que és al mateix temps l'opinió sostinguda per «Foc Nou» en els seus 53 nùmeros que porta d'existència desde la seva fundació. Només cal fer una cosa i ben senzilla: UNIR-SE.

Unir-se tots els que tinguin plena consciència de llurs drets i deures, voluntat de treballar per l'ideal i fe en causa sagrada de Catalunya i causa de llibertat democràtica.

Unir-se oblidant carnets i doctrines per realitzar una tasca comuna prèvia: abatre l'enemic comù, alliberar la pàtria.

Adonar-se que els exiliats republicans confongueren l'alliberació de França amb la nostra pròpia alliberació i es posaren a fer política partidista en comptes de fer l'unitat antifeixiste, unitat patriòtica.

Adonar-se que els carnets polítics a l'exili no han de servir més que per dividir-nos i que ja ens vagarà d'exhibir-los al nostre pais en un règim de llibertat i democràcia.

Unir-se per a una obra seriosa, autèntica, eficaç d'ajut a la resistència nacional, respectant l'origen de cadascù mentre l'interessat ofereixi garanties de lleialtat i patriotisme.

Posar en marxa una gran acció nacional d'unitat antifeixista pro alliberació de la pàtria, una acció ofensiva contra el feixisme compatible amb el carnet de cada qual i compatible amb el respecte degut a les institucions catalanes i republicanes per al prestigi de les quals hem de treballar tots.

Una acció concreta per facilitar i intensificar la protesta contra Franco, precipitant la seva enfonsada i salvaguardant el dret de Catalunya a la seva llibertat.

Unir-se, en fi, perquè s'acabin les divergències a l'exili, els espectacles de les lluites fratricides i aconseguir així el clima d'unitat que permetrà de treballar eficaçment no solament per alliberar la pàtria, sino per posar les bases d'una nova era de llibertat, de democràcia, de progrés i de justicia social.

Estic seur que els vells polítics lm prendran per un pobre romàntic, per un poèta o per un il.luminat. «Unir-se» —es diran somrient d'una manera paternal i compassiva. Aviat està dit. La paraula unió és la més fàcil de dir; lla més difícil de fer. I els vells polítics estàn convençuts que la unió dels republicans antifeixistes, catalans i no catalans, només pot aconseuir-se en la hipótesi improbable d'una mena de miracle laic que reunís en una abraçada cordial mitja dotzena de persones que tots coneixem i que tots sabem que no s'abraçaran mai.

COM ESTRUCTURAR L'ACCIO

Unir-se? Molt bé. Tothom hi està d'acord, i els que mes dificultaran la unió seran, probablement, els que amb més dent la defensaran.

Es tracta, se'ns dirà, de saber còm pot realitzar-se aquesta unió. I establerts els principis irrecusables sobre els quals ha de mantenir-se, de saber quin serà el procediment pràctic a seguir per estructurar l'acció.

També hi responem que la cosa és senzilla. «Foc Nou», el nostre setmanari, ha posat la primera pedra. Només cal continuar l'edifici. Nosoltres hem donat l'exemple. Només cal imitar-lo, ampliar-lo, enfortir-lo. Un nucli de catalans pertanyent a diversos partits i procedents de diferents tendències, varem fundar aquest organ de la unitat catalana i de la renovació nacional per damunt de partits i organitzacions. I des de l'alliberació hem establert contacte permanent i cordial amb els nostres germans de la resistència interior segón sistèmes i amb un pla d'acció que ja comprendreu que no puguin exposarse en una conferència pùblica. Però el nucli és creat, existeix, treballa, actùa. Reforcem-lo. Ampliem-lo. Les bases sòn posades.

Amb aquests dos objetius sagrats, «unitat nacional i ajut a la resistència», hem realitzat una obra i aspirem a engrandir-la. Obra secreta, obra anònima, a la qual es pot col.laborar sense fer soroll, amb esperit d'abnegació i fe en l'ideal suprem de llibertat i de justicia al qual servim tots. Com una mena de francmaçoneria patriòtica que aplega uns soldats anònims de l'allib.ació nacional, com un exèrcit secret de la causa de la pàtria.

No creieu que ens guia una petita idea de caçar adeptes o un mesquí afany d'administració d'augmentar el nombre de subscriptors. No. Som, probablement, el periòdic català que en té més, i malgrat les dificultats que ha travessat, en comptes de registrar baises no ha tingut més que altes. Tenim milers de lectors fidels, abnegats, patriotes, dels que posen l'Ideal de Catalunya per damunt de tot.

Mai no hem fet política de partit ni ens hem barallat amb ningù i hem respectat sempre la divisa patriòtica que «Foc Nou» va donar-se en néixer: AL SERVEI DE CATALUNYA, que vol dir al servei de l'ideal, de la causa anti-feixiste, de la llibertat. Lectors, subscriptors, col.èlaboradors i amics de «Foc Nou» pertanyents a disciplines diferents, hem sabut deixar els nostre scarnets polítics a la porta de la Redacció per fer, només, pàtria, unitat catalana. no hem creat cap partit nou, ni hem fet cap nou front, ni hem bastit cap dissidència, i en fugirem com d'escaldar-nos, perquè ja sabiem abans —així ho hem vingut cridant des del primer dia— els resultats que havien de portar les competències polítiques a l'exili.

El procediment pràctic, ùnic, doncs, d'estructurar aquesta acció i de canalitzar aquestes ànsils generals dels patriotes de l'exili en una obra real i eficaç d'unitat catalana i d'ajut a la resistència, consisteix a dir PRESENT a la nostra crida i a donar l'adhesió sincera a l'obra que venim realitzant, obra APOLITICA, NACIONAL, ESSENCIALMENT ANTIFEIXISTE I PATRIOTICA.

Es tracta de cercar el clima d'entesa i fraternitat que manca a l'exili per poder dur a terme aquella tasca que els governs no fan, que els partits amb llurs diferències i lluites no deixen fer i que la pàtria espera.

Per tal d'aconseuir-ho no trobareu altre camí més dreturer, ni més clar, que el de recolzar amb la vostra adhesió i el vostre ajut l'obra patriòtica i democràtica realitzada per «Foc Nou» al servei de Catalunya i de la Resistència interior, al marge de partits, disciplines i organitzacions.

Catalans, patriotes, frissosos de tornar a la pàtria alliberada, desitjosos de veure el gest nacional de dignitat que els moments actuals requereixen, tips de passar Nadals a l'exili, cansats d'enganys i de promeses, decebuts per les lluites partidistes a l'estranger, desenganyats de les competències personalistes entre líders, teniu a les vostres mans el sistema, el camí d'acabar aquest exili depriment i enervador. Penseu en l'Ideal Superior de llibertat que està per damunt dels partits als pertanyem, en la justicia de la nostra causa comuna, que també està per dmunt dels nostres partits respectius i la defensa de la qual no pot confiar-se exclusivament a un d'ells, en la Bandera de la Pàtria, que és la Bandera de tots i no la bandera de cap partit, en la Catalunya que ens espera rehabilitats pel dolor i la unió.

Mediteu, reflexioneu. Hem vist les declaracions platòniques de Potsdam i de San Francisco. Hem vist els debats del Consell de Seguretat. Esperem encara sense gaire fe les discusions de l'Assemblea de l'O.N.U., però veiem al nostreentorn una confusió i una lluita de competència que ens desanima més encara. I arribareu a la conclusió que sense la nostra unió, sense la realització d'una obra d'acció antifeixista i d'ajut a la resistència al marge dels partits, tenim Franco per temps i oprobi per anys. Es evident que les grans potències ens han deixat a l'estacada, en part perquè alimenten el cas Franco per especular-hi diplomàticament, i en part perquè els partits i autoritats republicanes no han estat a l'altura de le scircunstàncies per mor de les nostres divisions.

I penseu finalment que aquesta acció d'unitat i d'ajut a la resistència s'ha de fer justament FORÇOSAMENT al marge dels partits i que no la pot patrocinar ni demanar cap partit ni organització perque aleshores sorgiria immediatament la rivalitat política, la competència, el recel. I bastaria que fos un partit qualsevol que la proposés perque els altres hi veiessin immediatament una maniobra. No pot fer-se, ni pot permetre's que es faci per un partit perque una obra de tipus nacional no ha de servir perque cap partit ni organització puguin especular'hi i els fets demostran que cada vegada que s'ha intentat, admetem que de bona fe, ha estat condemnada al fracàs. Recordeu les diverses experiències fetes; la de la Unió Nacional, de l'Aliança, la del Front Nacional. Recordeu inclus la crida dl Pi i Sunyer a Perpinyà invitant els altres partits catalans a què ingressessin al seu. Resultat, zero, pèrdua de temps, pólvora en va, decepcions darrera decepcions.

Es clar. El problema sembla en aparença insoluble, car tothom parla d'unió amb una pistola amagada. I prou. Sabeu que és aquest el punt difícil, el punt neuràlgic del difícil problema de l'entesa lleial. Que fins a l'hora present han fracasat sorollosament totes les temptatives d'unitat o simplement de concordie, des de la malanguayada Solidaritat Catalana a las reunions demanades per partits i celebrades entre delegats de grups, organitzacions, fronts i dissidències. I han fracassat perquè el ferment del partidisme és un ferment que separa, en compte d'unir. El ferment del partidisme crea les competències, genera els recels entre grups oposat, posa en joc els personalismes fatal. Es el mateix ferment que provoca les dissidencies, que impedeix que aquestes desapareguin, que posa barreres d'incompatibilitat entre grups aparentement germans i que fa baralar amb descàrregues d'odi que caldria reservar per a Franco, forces antifeixistes amb la mateixa bandera.

Repetim-ho. Tot el mal present ve del partidisme, del partidisme exacerbat, intolerant, proselitista i sectari. L'hora nostra, l'hora de l'exiliat i l'hora de la resistència interior no és una hora de partits ,de carnets i d'anagrames en lluita, sino hora de germanar, d'unitat, d'acció veritat i d'ajut a la resistència. I una acció nacional d'aquesta envergadura no pot esser explotada per cap partit. El que ho intentés fracassaria i no faria més que aprofondir les divisions ja existents veient allunyarse d'ell tots els que estarien dispossats a treballar d'una manera abnegada, desinteressada i anònima per la Causa de la Llibertat.

Es possible que algù, interessadament, cregui encara que pretenem formar un nou grupet o un altre partit. S'equivoquen els que puguin pensar-ho. Com s'equivocaran els que per esser partidaris de l'anar fent puguin veure en la nostra obra d'unitat, un quimeric perill per a llurs interessos de partits. Que estiguin tranquils. Insistim a manifestar que nosaltres creiem i hem cregut sempre (veieu els 55 numeros entre FOC NOU i CANIGO, que a l'exil no s'ha de fe rpolitica de partit ni clientelisme, que son generadors fatals de competencies i discordies. Mireu com els fets ens han donat, desgraciadament, rao. Som a les vigilies del Nadal de 1946, dos anys després de l'alliberació, i encara som a l'exili. I el que hi serem, si aixo continua i si la gent no vol rectificar. Penseu quin altre aspecte haurien pogut prendre els esdeveniments si en el moment de *l'alliberació, o dos mesos després*, en comptes de plantar botiga i desenterrar carnets, tots els exiliats haguessin format un bloc d'unitat republicana darrera d'uns governs solvents i representatius.

Catalans, patriotes! Encara podem esmenar els errors dels altres i els nostres propis. Encara som a temps de rectificar. En dos anys, hem après a saber *el que no faran ni els governs ni els partits*, i a saber, en canvi, el que poden fer els homes de bona voluntat, els democrates llials, els servidors abnegats de l'Ideal.

Catalans, pensem en Catalunya i en res més que en Catalunya, que el seu nom ya ho vol dir tot, llibertat, república, democràcia i justicia. Catalans, per la grandesa de la patria immortal, !Visca Catalunya!

La dissertació del nostre company que fou seguida amb una atenció creixent i subratllada en no pocs pasatges amb rumors d'aprovació, fou saludada al final amb una ovació prolongada.

LA DISCUSSIO

Acte seguit s'obrí el periode de lliure discussió previst en l'Ordre del Dia i demana la paraula el company Vicents Vitaller per defensar una proposició d'adhesió a les conclusions que es derivaven de la conferència. L'orador subratlla que la tasca a fer era essencialment patriotica i de llibertat i que per dur-la a terme podriem trobar-nos tots els exiliats sense cap necessitat de formar un partit nou. El debat quedà plantejat.

Intervingueren aleshores nombrosos assistents a l'acte alguns dels quals opinaren que si be calia recomanar a tothom que cadascun treballés prop de llurs partits per crear un clima d'entesa creien que per cercar la unió era necessari que es fes a traves de les directives dels partits i segons la disciplina interior d'aquests. D'altres els replicaren que totes les temptatives en aquest sentit — com jo havia remarcat el conferenciant — havien fracassat i que la sola solució era provar d'enfocar una acció d'unitat i d'ajut als germans de l'interior com a deure fonemantal de patriotisme, segons la consciencia de cada qual i per damunt de partits.

El company Moret recorda l'obra alliberadora acomplerta des de l'estranger i des de l'interior contra la dictadura de Primo de Rivera, obra de tots els antifeixistes amb la qual lar i que aglutinava homes de cap partit no pretenia especutendencies ben diferents.

Intervingueren encara els companys Carles, Camarasa, Angel Ferran Sangres i molts d'altres en sentit favorable a la proposició.

Finalment, despres d'un debat apassionat, interessant en el curs del qual els catalans donaren prova de civisme i correcció patriotica, fou aprovada la magnifica proposició que publiquem a continuació avalada per nombrosissimes signatures:

PROPOSICIO

«Els sotasignants manifesten llur adhesió a l'obra APOLITICA I PATRIOTICA iniciada per FOC NOU amb un sentit nacional i al marge de partits i organitzacions EN FAVOR DE LA UNITAT DELS CATALANS I DE L'AJUT A LA RESISTENCIA;

Formulen llur voluntat de contribuir en la mesura de llurs possibilitats i en l'area de llurs relacions dins de llurs partis i organitzacions a establir a l'exili un clima de convivencia i d'entesa cordial entre tots els exiliats amb el desig que cessin les baralles i divergències que reforcen l'enemic comù i afebleixen el front republicà;

asseguren de llur respecte les institucions democràtiques de la patria per al major prestigi de les quals s'esforçaran de treballar;

i, finalment, manifesten llur desig d'aportar el màxim d'esforç a l'obra d'unitat i d'ajut als germans de l'interior engrossint d'aquesta manera el nombre ja important dels que *per damunt de partits* i disciplines diverses, treballen abnegadament per la causa comuna de l'alliberació de Catalunya i del restabliment de la Repùblica democràtica.

Tolosa del Llenguadoc, 24 de Novembre 1946.

V. Vitaller, Pau Vara, Francesco Serratusell, Joan Sangrés, J. Camarasa, Josep Carles, Pere Forcada, Angel Ferran, Domènec de Bellmunt, R. B. Corominas, Albert Piera, J. Masso, Joan Font, Felip Peris, Josep Villalon, R. Rafel, Jordi Català, C. Olomti, P. Guasch, Claudi Vives, P. Gallardo, J. Trulls, R. Sànchez, J. Ros; R. Rius; (segueixen signatures).

ADHESIONS

FOC NOU havia rebut a proposit del seu darrer numero nombroses lletres de felicitació i d'encoratjament. Ens es impossible publicar-los per manca d'espai, pero regraciem als nostres amics de Montpellier, Béziers i Perpinyà llurs adhesions i proves de confiança i de fe en l'obra patriotica empresa per FOC NOU.

FOC NOU no pot deixar d'esmentar d'entre els nombrosos lectors i amies que l'han encoratjat i estimulat en la sevà tasca en favor de la UNITAT CATALANA, d'AJUT A LA RESISTENCIA i de RENOVACIO NACIONAL els noms del Dr. Joan Paulis, de J. Fornell, de J. Teixidor, de Pere Arboix, de Marian Loaiza, de Víctor Durán, d'A. Millan, de F. Blanquet, de J. Boiixader, de J. B., de Josep Caubet tots els cuals ens han escrit lletres dignes d'esser reproduides pels sentiments d'alt patriotisme que revelen. La manca d'espai ens impedeix de ferho pero ens plau manifestar publicament als nostres corresponsals el nostre agraiment mes pregon.

Le Gérant : R. CASTELLVI

Imp. du Sud-Ouest, 6, rue Sainte-Ursule

TOULOUSE

B.D.I.C

LLETRA DE BARCELONA

PER A UNA EMISSIO DE LA B.B.C. EN CATALA

Aquests díes al Consulat britànic de Barcelona hi han plogut les lletres demanant que la B.B.C. faci una emissió en català. Tenim la impressió que la pluja epistolar de referència representa un gest nacional en el qual han près part elements de tots els sectors socials i, segons se'ns assegura, adhuc no pocs elements d'aquels que en els primers díes del franquisme aplaudiren els «nacionales» i que després han caigut del «burro».

De moment, ja varem sentir l'altre dissabte a tres quarts d'onze una interessant conferència del Dr. Trueta en la nostra llengua. Tot és començar.

NERVIOSISME, MISERIA I BRAVUCONERIA

Estem vivint actualment l'etapa mes caotica del régim franquista i vivim en plena guerra de nervis.

Molta de la nostra gent, republicana i catalanista, sofreix una depressió inconcebible perque ha perdut la confiança en tot y en tothom i, de vegades, arriba a creure que el franquisme durarà per secula-seculorum.

Els altres, en canvi, els de la vorera del davant, tenen una por que els xina, tremolen com la fulla, perque es donen compte que ni les benedicions del doctor Pla i Deniel poden evitar la fallida econòmica del règim i, com a consequència, l'ensulciada total del franquisme.

La gent de dreta veu venir la catàstrofe, però no té esma per a reaccionar. Es limiten a posar-se les mans al cap esperant el xafec.

Queda una minoría de valents. O almenys, que fan el valent per dissimular la por. Son els que podiem anomenar «activistes» del falangisme. Criden i bravuconegen com uns energumens i a cada instant llencen un nou slogan. Darrerament s'arrapaven com a naufrecs a un possible apropament a la U.R.S.R. Les penyes de falangistes ja preparaven aquests dies el «clima» de coincidencia. Al café Moka varem tenir la sorpresa de sorprendre en plena peroració un dels jerarques mes importants i, per tant, un dels estraperlistes mes rics de l'epoca. Deia aixi: «Las cosas claras. El comunismo es una doctrina sana y civil. Desengañarse, nosotros podemos entendernos mejor con la Rusia soviética que con esa m... de democracias en plena decadencia.» (¡Olé! Aquest «poté!» es nostre.)

Però les coses ja han canviat. Sembla que els tanteigs amb Russia deuen haver fallat perque fa uns díes que han fet sortir altra vegada: l'anti-comunisme amb marxa de Càdiç i xim-xim.

La Falange en orris i els funcionaris també. El policía G., que em fa l'amic i que té l'obligació de vigilar-me (pobre home, quines curses li proporciono!), cosa que jo sé i que ell desconeix, em deia l'altre día:

—Amigo, vamos de mal en peor. Todo se tasa, y una vez *tasao*, se esfuma del *mercao*. Ha visto usted lo que ha *pasao* con los «guevos», que así que el Gobierno los ha *intervenío* pues *adió* que ya no te veo. Si este *mardito* gallego no se va pronto, se va a *armá* un patatín que no se *sarva* ni *er* «Gallo de Morón».

I això el pobre «bofia» m'ho deia amb una ara «d'angustiao» que no vaig poder menys que reconfortar-lo.

Us he contat això perqué veieu que ells van de bolid. Es podría dir que ara «tots» la ballem.

CONLLEVANCIA, NO... TOLERANCIA DE VENCEDOR A VENCIDO

El Sr. Vigón, en un article de pur istil falangista aparegut a «La Vanguardia», s'ocupa de la convivència entre els de l'Espanya «nacionalista» i nosaltres, els «rojos».

El Sr. Vigón, com a bon catòlic, creu que no s'ns ha de negar el dret al treball per tal que poguem subvenir a les nostres necessitats, però ni un centimetre més. S'esgarrifa del reblandiment de certes persones que ja alternen amb nosaltres i adhuc ens donen copets a l'espatlla. On s'est vist això!

Però el que en definitiva fa perdre els estreps al senyor Vigón és que el public aculli tant entusiàsticament obses teatrals i treballs literaris de la nostra gent. Suposem que la fletxa va per al senyor Rivas Cherif i altres literats «suposats roigs» que el public acull amb entusiasme desbordant.

Empes sempre pel sou catolicisme immaculat el senyor Vigón arriba a suggerir que és privi del dret a escriure a tots aquells roigs que no s'hagin convertit de manera eficient i sense lloc a dubtes en «nacionales».

En el fons l'article del senyor Vigón traspua d'una manera fefaent la por de perdre els cigrons. Ni res ni menys. Rera les petjades de l'horda de Yagüe el nostre país va presenciar la floració espontania dels Galinsogues, dels Vigóns, dels Santes-Marines i altres nombroses nullitats que de tots els recons van sorgir famllics. Aquestes mediocritats van ocupar els llocs que en temps normal eren reservats a gent intel.lgent i decent.

Durant aquests vuit anys s'han refet dels apats endarrerits i ara, ai las, és donen compte que potser aquells cigrons que ells creien eterns estàn en perill si els roigs poden tornar a manegar la ploma.

Pobre senyor Vigon, tan catòlic i tan immaculat. Està escrit que no hi pot haver ningù feliç en aquest món!

ULL VIU, REPUBLICANS!

Mentre els Governs de París deuen fer diplomàcia i «ministración» amb uns dollars que tots ens pensavem que servirien per a l'alliberació del nostre país, hi ha un partit que no perd el temps i que ací treballa de valent monopolitzant, almenys en aparença, l'acció de la Resistència. I com que Franco, pel compte que li té, orquestra de cara al món l'obra d'aquest partit com si fos la sola que se li oposa (i aquest partit el deixa dir perquè li fa una gran propagnda) resultarà que si els altres baden tindràn molta feina a discutir-li una certa preponderància.

Es un partit que no està dividit, que està molt disciplinat i que té un pla dàacció concret Endevina endevinalla. Ell va sembrant heu's-ho-aquí. I mentrestant que segueixin les baralles a l'exili i que el Govern vagi fent «ministración»... Democratas catalans! No badeu. Feu la unitat i ajudeu a la Resistència. Que ningù el día de demà pugui retreure'us abandó, indiferència o negligència.

GANA... I HUMOR

El cigro troba la mongeta i li diu:

—Senyora mongeta! Jo tinc moltes més vitamines que vosté.

—Dispensi, senyor Cigro. La que té més vitamines soc jo.

Com que no s'entenen, van a trobar l'oli i li diuen:

—Senyor Oli: vos que sou el rei de les vitamines, aclariu-nos qui de nosaltres dos en té més...

I l'oli contesta evasiu:

—A mí no m'amoineu. Jo sur. to cap a l'estranger...

ELS ECONOMATS... MILITARS

Quantes vegades hem denunciat l escandalos estraperlo de la Intendència militar espanyola amb els articles de primera necessitat mentre de les altures és llencen consignes per la «batalla de los precios», i és fan detenir els pobres obrers que el diumenge han sortit al camp i tornen a la ciutat amb quatre quilos de farine i un tros de cansalada (que el Gutiérrez de torn al control s'encarrega de robar-li).

La Intendència militar acapara oficialment la majoria de cereals així com la carn, l'oli i el ví del país. Després, per mitjà dels Economatos militares, ho revén a preus fabulosos als particulars, y així s'han muntat empreses amb una organització perfecta i ramificacions per tot arreu.

Fa poc temps aquest estat de coses ha trascendit a l'exterior. Es dir, ara certa premsa anglesa se n'ha fet ressó, perquè a l'estranger ja fa temps que tothom sap el què passa a Espanya. I com que ara per a la Paquita Imperio una insinuació anglesa és una ordre, sense encomanar-se a Deu ni al Diable, d'un cop de ploma va suprimir tots els Economatos militares.

Vaja polsaguera que aixecà el caudillo. Es molt possible que S. E. el jefe de Estado y Generaralissimo, etc., etc., en la seva torre d'Ivori, voltat de la guardia mora i dels encensers pontificals, no s'hagués donat ben bé compte del que representava ficar-se amb els Economatos Militares.

El caudillo oblidà una cosa essencial: que ha estat el repartiment del boti el que ha unit (i uneix) els capitostos del regim i que si això l'acaba tot s'esfondrà. I hom li feu les «remarques» del cas de tal forma que el decret fou esquincat.

Els Muños amb «querida» de deu mil «peles» en representació de les altes jererquies i les Nicasies amb vestits de seda i mitges Nylon en representació de les «classes» poden estar tranquils. De moment, la razzia continua...

MARÇAL.

CONTES VELLS... Que haurien de reproduir-se

per J. RODRIGUEZ PAPASEIT

Fa molts anys—m'explicava un vellet a la vora del foc—existía un país pròsper, plè de virtuts i bon seny, que no s'igualava en res amb els altres paissos. Totes les coses tenien un encis i hom no sabía qué admirar més, si el paisatje de colorits infinits o la seva mar de tons multiples i de miratges resplandents.

En aquella terra, la Naturalesa s'havia prodigat tan intensament que els nadius és sentíen orgullosos d'ésser ne fills. Malgrat l'endarreriment d'aquells segles reculats, ja existía una consciència nacional, amb tradicions i costums exemplars, i una jurisprudència que tenía l'expressió en els seus Codis de Dret civil i Marítim que avui encara eus serveixen de bruxola.

D'aquell País, en deien Terra-Nova. Era petit en dimensions, cercat per rius i muntanyes i tenía als peus la mar dolça i blava. Si geogràficament no representava una força, industrialment, comercialment, intel.lectualment i històricament era, a ben segur, el millor que es coneixia, rivalitzant amb paissos de triple extensio i habitants.

Les lleis foren sempre ben acollides i respectades, i sols les intervencions forasteres alteraren la tranquilitat i el benestar de tan feliç poble.

Els anys passaren. Mentres els naturals anaven recollint riqueses morals i materials amb els esforços de la seva laboriositat i sacrifici, l'Estat veí, que tot ho malgastava en guerres i somnis d'imperis, cobejava i assetjava cada día amb més força les riqueses i el benestar de Terra-Nova.

Es veritat—prosseguía el vell—que el comerç fou la base de l'expansió i nomenada d aquell poble, però mai no deixà oblidada la formació espiritual dels seus fills i sorgiren de les seves entranyes poetes i compositors, savis i grans navegants, filòsops i historiadors, guerrers i herois, polítics i màrtirs, eclesiàstics i sants, tots ells, però, abrandats d'un esperit patriòtic que fèia excel.lir més la voluntat d'ésser de Terra-Nova.

La felicitat, malhauradament, no és duradora i aquell poble que mantes vegades ja havia rebutjat els veins sense escrùpols fou per fi vençut i dominat malgrat l'heròica defensa dels seus fills.

Per la força s'apoderaren de Terra-Nova, però l'esperit i la flama del seu ideal no conseguiren extinguir-los i, en tot moment, mostraven la fè, la rebeldía i el coratge d'un poble que no s'havía resignat a fer ni d'esclau ni de masell.

Passaren molts anys i un vell patriota i un jove lluitador conseguiren que l'Estat invasor concedis a Terra-Nova una autonomía política, defensant la qual ambdos moriren. Morts prematurada, F. Cruelle, Josep Martures, en el moment de recuperació de les llibertats nacionals, en el moment mateix del redreçament total, quan semblava possible l'implantació d'uns postulats inaplicats en el món, però que sempre havíen estat els horitzon del poble de Terre-Nova La trilogía Llibertat, Igualtat i Fraternitat fou la pedra d'inici pels homes representatius del país. Els fills del poble la veneraven com a símbol dels seus ideals.

Conta la llegenda—seguía explicant el vellet tot omplenant la pipa—que aquell poble quedà trist i dolorit el día que perdé el vell home símbol i, després, el jove lluitador, convertit en màrtir. Aleshores fou cercat, entre els seus homes preminents, aquell que havía de prendre l'herència de representar-lo en la nova étapa de dolor i dominació.

Es reuniren les notabilitats de Terra-Nova i acordaren nomenar el més vell, home que potser estava mancat de facultats extraordinàries per aquell lloc, però persona respectuosa i respectable, honesta i assenyada, ben digne d'obtenir provisionalment la confiança del seu poble.

En possessionar-se del lloc que li conferien digué: «L'honor que em feu no està a l'alçaria de la meva modesta persona, la qual ha de suportar, en aquesta hora de responsabilitat, no sols les tasques del Governant, sino també les difícils de poder igualar les portades a cap pels meus antecessors. Soc vell, eslic exempt de passions físiques i materials. i us prometo, per fer-me digne de la Pàtria i dels nostres avantpassats, fer el sacrifici, si cal, de la meva vida hissant a la nostra terra, al balcó mateix del palau ocupat per l'invasor la nostra bandera estimada.»

Quan el poble de Terra-Nova conegué les manifestacions del seu nou President, tant els que romanien sota l'esclavatge del nou César dins de la Pàtria, com els que estaven escampats pel món, varen mostrar-se satisfets d'haver trobat l'home que, nou símbol, havía de conduir-los a la consecució de les llibertats nacionals.

Ací, el vellet interrompé la seva explicació i aixecant-se pausadament, tot anant-se'n, afegí aquestes paraules: «Sí, amic: els pobles son sempre l'expressió de la voluntat dels seus fills.»

Després de tornar la bona-nit al vellet vaig quedar sumit en una mar de reflexions i les comparacions entre el poble del conte i la nostra Catalunya afluiren abundoses.

No pot negar-se la semblança d'ambdos pobles en el respectiu passat. Pero el nostre present dificulta comparacions afortunadas, puix les actuacions dels nostres actuals governants son tan grises que un no sap com resumir-les per no molestar o ferir la susceptibilitat de persones dignissimes i honorables que tenen alts càrrecs en representació del nostre poble.

No tot ha de resumir-se en el seny monacal que diuen que es peculiar del nostre País; no és amb notes platònique que aconseguirem alliberar la Pàtria. Cal l'heroisme, el sacrifici, el desprendiment, el coratge que des de Rafel de Casanova fins el nostre darrer i plorat President Companys han estat les característiques dels fills mes selectes de Catalunya. Si és cert, falhauradament, que entre nosaltres catalans existeix gent poc escrupulosa, arribista i oportunista, no es menys veritat que la majoría del poble català es (distingeix pel seu amor a la Pàtria, per la seva laboriositat i per l'estudi condicions que li permeten formar, en molts aspectes, a l'avantguarda dels pobles mes capacitats i civilitzats.

Per això, amb la meva fé en el futur, voldría que el conte del vellet que en tants passatges s'assembla a la vida del nostre poble, fos un reflexe fidel i total de la nostra trajectòria en aquestes hores de greus responsabilitats del pervindre de la nostra terra. Hauriem de sapiguer enlairar-nos i defugir els mals viaanem perduts en entestar-nos a seguir una política fallida i uns procedimenst anacrònics.

«Els pobles sempre són l'expressió de la voluntat dels seus fills», sentencià el vellet del conte.

L'actuació dels homes que actualment menen els destins de Catalunya houria d'ésser la que més bé expressés la nostra idiosincràcia i tradició; caldría que deixessin de banda el llast de prejudicis i de tàctiques suicides fins ara seguides; que deixessin de donar la impressió que, més que defensar la llibertat de la Pàtria, els catalans ens entretenim, malgastant temps i energíes, en ler de comparses de la política peninsular, o bé ens endinsen en un aigua-barreig de travetes polítiques, moltes de caràcter personal, sense comprendre que cada día que passa és un día perdut per l'alliberació del nostre país.

Fem un esforç suprem per posar-nos a l'alçada de la causa que defensem; no ens arrosseguem més per terra, enlairem-nos, dignifiquem-nos, com pertany a homes que representen un poble admirable i com correspon a uns defensors dels ideals de Llibertat, Progrès i Justicia Social.

Darrera hora

MES RUMORS SOBRE NEGOCIACIONS I PASTELEIGS

París. — (Del nostre corresponsal). — La primera quinzena de desembre sembla que sera l'étapa decisiva per a la famosa questió «espanyola». Corresponsals anglesos i americans, de tendencies diverses, asseguren que entre bastidors de la conferencia de l'O.N.U. s'estan donant els darrers entretocs a la formula que podria liquidar el franquisme aquest mateix mes!

Nosaltres no anem tan de pressa i ja ens contentariem d'une lletra a tres mesos vista, pero és cert que anglesos i americans s'esforcen a trobar un terreny d'entesa amb els russos per tal de poder voter un acord comu, practic i eficaç, a l'Assemblea i poder despres fer-lo executar pel Consell.

Com que els Governs de Londres i de Wáshington s'enteten en el seu punt de vista ja conegut «que els espanyols ells mateixos es desfacin de Franco», posició tan absurda com sarcastica si es té en compte la situació en què es troba el Poble espanyol, s'assegura que la solució trobada consisteix en la de posar en peu a Madrid un Govern mixte, militar i civil, però sense falangistes, que hauria de prendre el Poder de mans de Franco, al qual les Potencies donaràn un ultimàtum perquè dimiteixi i és retiri.

El Govern en questió dissoldría la Falange, donaría una amnistía, faría reintegrar els republicans al país i convocaría un plebiscit sobre el régim. Si Franco no és retirés després de la comminació de les Nacions Unides, tot el món rompría les relacions diplomatiques i després economiques amb el seu régim.

Els observadors anglo-americans a Espanya coincideixen en afirmar que Franco especula amb les divisions de l'oposició i en el fet que la Resistència (que no és, ni molt menys, exclusivament comunista, com el «caudillo» vol fer veure y com els comunistes deixen entendre) no té una unitat i que és dol de manca de coordinació i, per tant, d'eficacia.

Una personalitat iankée molt al corrent de la situació franquista assegurava que cap Govern democratic no pot atorgar un llarg crédit de confiança a Franco perquè aquest trontolla i és impotent per resoldre la crisi economica que ofega el régim. Nombrosos puntals militar li fallen i cada día son mes greus les esquerdes que menacen d'esfondrar la dictadura, però caldría que l'oposició, a l'estranger i a l'Interior, anés sincronitzada i portés una acció demolidora ben dirigida i coherent.

Les impressions generals en els medis polítics de l'O.N.U., de Londres i de París, son que Franco no tindrà més demei que cercar una sortida a l'impàs en què és troba i que la fórmula «pont», transició i «plebiscit» és la que aglutina més voluntats a l'O.N.U. i a l'Interior.

Negociacions i pasteleigs, especulacions diplomatiques i alts interessos en pugna entre les Potències demostren una vegada més la necessitat apremiant d'una acció anti-feixista comune de tipus revolucionari i francament republicana per tal d'evitar que la dictadura franquista sigui substituída per una altra de pitjor, de la que serían les eternes víctimes els veritables demòcrates.

En definitiva, uns volen oposar-se a què s'implanti al país una formula «grega» protegida pels anglo-americans i altres no tenen cap interés a que és repeteixi a Espanya els casos de molts países on la influència comunista ha eliminat liberals i demòcrates republicans.

NECROLOGICA

El Comité Departamental del Gers d'Esquerra Republicana de Catalunya, ens comunica la trista noticia de la mort de la mare dels nostres amics Francesc i Josefina Sesé.

Sentins profondament aquesta desgracia i expressem el nostre condol a la familia Sesé-Duran.

FULLES de l'ARBRE de la CIENCIA DEL BE I DEL MAL

(Acabament)

Vegi's n.° 35, 36, 37, 38 i 40 de «Foc Nou».

per Joan SACS

XXIX

Hi ha gent rica de tots els talents però misera de tot allò que podriem anomenar intel.ligència moral; la innùmera gent no ada de petita intel.ligència o la mes quantiosa gent que n'està del tot desproveida no és sent pas més afavorida d'intel.ligencia moral. La Humanitat no s'ha fet cenreg que la nostra planeta és una illa deserta on ella, familia robinsonica, acaba de naufragar, fa molts pocs milenis, i on li cal viure moltissims milenis més.

XXX

Salvador de Madariaga, pensador i polític, les idees del qual hom pot repudiar però no ignorar, escriví fa molt poc temps l'evangeli d'aquest robinsonisme, un llibre editat a París, el cual s'intitula «Le Grand Dessein».

XXX

Si tothom pogués ésser superlativament intel.ligent reduiríem el mal a l'estrictament necessari. Tant de seny no és pas possible, ni amb l'ajut del llibre de Madariaga. Es podría trobar, potser, la manera de reduir la bestiesa dels humans. Treiem-nos del cap, però el propòsit de fer intel.ligents tots els homes, i fins les dones!

XXXI

Qui sap si podriem reeixir la dotació d'un màxim d'intel.ligència als pobles bo-i cercant, per a replantar-la, la llevor de l'Arbre de la Ciència del Bé i del Mal. Que el poguessim conrear i fer-lo fructificar en les cinc parts del món, tan experimentalment i tan profitosament com ho fem amb l'ametller.

XXXII

Llevor preciosa, ¿on ets? Jo la veuría en una nova educació patriòtica mondial; un patriotisme que tos com la revalorització pragmatista dels llibres sagrats de tots els pobles, sense llur simbologia, ni llur paranoiisme, ni llur hermetisme, ni llur dogmatisme, ni llurs embolics de demiurgs aficionats; quelcom així com el patriotisme de la nostra planeta que tan destrament propugna Madariaga. Caldría potser educar, en tots els graus escolars i universitaris, sobre la necessitat vital en que eus trovem els terrícoles de fer política moral, finances, economía — no pas de cada poble, sino de tota la planeta; en un mot, fer orbitar totes les activitats a l'entorn de la sociología entesa des del punt de vista del patriotisme planetari, des del punt de vista de la unitat del gènere humà.

XXXIII

La unitat del gènere humà...! Bé se n'ha parla? prou d'ençà de tal trovalla, però ¡quant migradament i amb quant d'escepticisme...! Com si el concepte fos desmesuradament enorme. Y el cert és que cal entendre la unitat del gènere humà en un món petit i que cada día va enxiquint-se; el qual, per poc que volguessim, sería facilment agençable.

XXXIV

Cal replantejar els problemes de la unitat del gènere humà conjuntament amb el del mal innecessari com un problema d'interdependència humana, sense oblidar els salvatges. Cal inculcar des de l'escola primària la idea d'aquest egoísme terraqui; caldrà que les gèneres es vagin succeint amb la idea constant que tant com l'egoísme individual més greus i freqüents seràn les malvestats que es congriaràn damunt de l'individu.

XXXV

L'egoisme de l'individu-nació no és pas menys nefast que el de cada home i de cada dona. El patriotisme autarquic, el nacionalisme xovinista, el racisme, l'imperialisme despòtic, l'imperialisme forçat pel despit o l'enveja son formes primàries i encara involucionades del més ridícol egoisme individual: son les forces del Mal gratuit i excessiu.

XXXVI

L'amor al prohisme ja està bé, però no es pas un slogan que hagi reeixit del tot, ni emprant-lo de bona-fe. Cal més aviat la obligació envers el prohisme i envers tot altra cosa organica i inorgànica, envers tot allò que figura en l'actiu d'aques a tan estimable empresa industrial que es la planeta Terra. Si, ultra la obligació envers tot i tothom, podem també inculcar l'amor envers tot i tothom... millor. No ens fessim però massa illusions, i anessim a perdre d'altres centúries en couples d'amor hipòcrita.

XXXVII

Els nacionalismes seràn energia contraproduent, impuls involutiu, si per cas no han de servir l'internacionalisme. El patriotisme a la moda d'avant-guerra és com la religiositat d'aquell devot que prega, és sacrifica, fa almoina i practica bo-i pensant exclusivamente en la salvació de la pròpia ànima.

XXXVIII

El sant temor de Deu i l'amor a Deu pel damunt de tot són també postulats salvadors, els quals coincideixen amb el d'amor a l'home. Però, si bé és cert la que voldriem escriure per a tothom (déria comuna a la majoría dels escriptors, per tant, perdonable), ultra que voldriem escriure àdhuc per als ateus, per als incrèduls i els indiferents en matèria de religió, cal tenir en compte que la magnitut del concepte de Deu el fa inabasable adhuc per a la immensa majoría dels creients i fins per la majoría dels doctors en teología.

Per arribar al cel cal tocar de peus a terra.

CONSTITUCIO del Consell Directiu a França de la F.N.E.C.

En el curs d'una conferència celebrada al campament de *Haut Castel* entre delegats de les diferents Seccions locales de la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya, va ésser elegit el nou Consell Directiu de l'Organització a França, el qual, ratificat posteriorment per les Assemblees locals, ha quedat constituit com segueix:

Heribert Barrera, secretari general, i *Xavier Pou*, estudiants a Montpeller.

Josep Pallach i *Josep Palau*, estudiants a París.

Miquel Cabra i *Emili Pagés*, estudiants a Tolosa.

Claudi Ametlla, estudiant a Perpinyà.

Manuel Pérez Vila, estudiant a Burdeus.

El lligam estret amb l'Organització clandestina de Catalunya, les relacions amb els estudiants d'altres paissos i les questions culturals i d'ajut, reteneu especialment l'atenció del nou Consell, el qual és proposa portar a terme una actuació que faci possible resoldre els més essencials problemes que en el moment actual és plantegen als estudiants catalans exiliats.

CREU ROJA

Es posa a coneixement pùblic que tots els nomenaments de Creu Roja, Repùblica Espanyola, amb data anterior al 15 novembre 1946, son declarats nuls.

Els nous nomenaments hauràn d'anar signats pel secretari general i portar el segell de la dita Secretaría.

B.D.I.C

les lletres i les Arts

Bergadama espriva

A JOSEPH FORNELL

i els bergadans en exili.

Muralles buides de l'atzur
en polsaguera d'un moment
cauran amb llur celatge obscur
per tot un día clar de vent.
Volves d'ahir en plena presència:
serà la meva transparència
que la tardó emporprada encén.

Retrobaré l'espai al front
d'un temps servat entre vellut,
glatit amb un anhel pregon
ara entre núvols mig perdut:
la recordança prendrà vida
dintre la conca agemolida
brodada amb sang de joventut.

Al broll reprès de tanta llum
buidant-se a l'íntim llunyedar
i amb la silueta d'un perfum
entre argelagues d'enyorar,
la femenina forma nua,
arran d'absència per vedruna,
oh Bergadana!—surgirà.

La trobaré en cimal i ras
d'ella mateixa en mon enclòs,
verge, amb mantell d'oreig solaç
a cada feixa, a cada tros.
Tan ramajada la falóilla!...
Serà seria la pubilla
d'il-lusió amb neguit al cos?...

Té la color colrada arreu
i tebiors de llavi al vent,
la cabellera al Pirineu
amb el Cadí cenyit d'argent.
Berga d'encisos l'enjoiella
fins més enllà de Gironella,
fins més amunt del meu present.

Bagà i Vallcebre son al fons
d'arquitectura amb horitzons
del seu mirall: l'una cabdal
d'una antigor senyorial,
l'altra amb constant somrís d'ofrenes:
vergers flairosos, tiges plenes
entre els replecs del devantal.

La sotgen fades a la nit
de cad any nou en l'espadat
de Pedraforca amb nul brogit
de dansa i ròdol encantat.
Jo prou les veia des de Saldes,
la boira urdia vels i faldes
de lluna al vidre constel-lat.

I també sé en el seu costum
d'esblaimats antics confins
que amb galindaines de Patum
renova esglais de serrains
foragitats i folls de ràbia.
Festa espectral!... Jo amb la meva àvia
hi anava amb goig i por per dins.
. . . . . .

Canto amb sabor entre les dents
d'agombolada solitud
els seus silencis resplandents.
Bella de múltiple virtut,
oh Bergadana!... En mi s'afua
i exulta a cada instant més nua
la seva imatge amb dolç traüt.

Amb l'esvaïda il-lusió
pura al misteri divinal
de creure a pòstuma claror,
retornaria amb pas igual
a la rocosa cabellera
d'aquella cima a on m'espera
alta la Verge de Queralt.
en pedra viva i blanca d'os
vibra al cristall encar rublert
del meu passat de tantes flors.
I salto el marges i les tanques
i vora el Pi de les Tres Branques
cremo nueses de repòs.

Amb la mà estesa i els sentits
la sé en ma via cap endins.
Se li esqueixen els vestits
i em ve una olor per cada esquinc
de boix, de menta i sajulida,
i esponerosos de floreia
tots els secrets dels seus camins.

Prop les masies galta junts
mirant d'amor per tot al volt,
riques de cel i braços bruns
i de penjolls guarnits de sol,
refem estada a l'ombra nua
de manta alzina que traspua
verda frescó en massís estol.

I encar m'hi sobta l'esquellinc
d'ovella al prat molsut de pau...
L'eugua amb delit de perla i dring
feia xipolls d'escata al blau
d'aquella pica amb clavellina
que va colpint si al fons s'inclina,
d'envermellit esclat suau.

Una balcera i un camí,
cossos d'escorça assedegats
des de les cledes, de cançó
I allà d'enllà en fondària blava
Al davant meu omplenen l'hora
amb la memòria a la vora
de llurs abruptes claredats.

Claror de tot!... Amb son tresor
en el quintar que cuida tant
veia el pagès qui en l'era d'or
sabia al crit de cada infant
l'excés d'espiga que s'esgranna,
i això pensava: Oh Bergadana,
saó en les venes, fes-te gran!

«Gran de florida i dol; abraç,
fecunda i bella amb brots al pit
de romaní i marduix audaç
de tanta aroma i tant delit...»
I al «solc tornava amb l'estimada:
llaurant amb rella platajada
el pa sagnava pressentit.

Planes ardides t'ufanor!
Cimes i cimes que ha marcat
des d eles cledes, de cançó
qualque pastó amb el seu ramat!...
I allà d'ennllà en fondàrai blava
brolla amb frescal crinera brava,
laboriós, el Llobregat:

de Guardiola avall d'Olvan,
llum presa a Castellar d'en Hue,
en roquissers i algues d'encant,
pica reflexos que en mi d'uc,
i és una estesa maragdina:
Llac de Graugés se n'il-lumina
i obagues riques d'aixopluc;

i escorxa solcs tenyits de sang
viva de terra amb el seu doll.
Amb flors d'escuma a cada flanc
tumultuós, d'un escorcoll,
cabdella olors i cridadissa
i dóna joies d'hortalissa
i mou turbines amb trontoll.
. . . . . .

El meu anhel suspès al crit
del goig de veure't de bell nou
sotja entre l'ombra i el neguit
íntimement que el pit inclou.
I encantadora i desvestida
al davant meu t'hauré sentida,
carn de mos somnis feta rou.

I l'eco alat de tes amors
silencioses a l'atzar
tremola arran dels meus enyors
només de cloure un xic l'esguard,
i m'eixamora d'esperança,
i més i més a tu m'atança
aquell repòs de cap al tard.

PERE GUILANYA.

Casal de Catalunya de Paris

El Casal de Catalunya de París comunica en el seu interessant Butlletí que està a punt d'inaugurar un curs de català que anirà a carrec del professor Enric Roig, bon amic nostre. També fa public que el Casal ha establert una permanència al seu estatge social: 47, rue de la Victoire (9).

Per commemorar l'onze de Setembre el Casal celebrà una magnifica vetllada a la Sala Pléyel, en el curs de la qual parlaren els senyors Carrión, Massot i Joseph Quero Molares.

CANTS PATRIOTICS

Montanyes regalades

Muntanyes regalades
son les del Canigo
que tot l'estiu floreixen
Primavera i tardor.

Jo que no l'aimo gaire
jo que no l'aimo no.
Jo que no l'aimo gaire
la vida del pastor.

Dau-me l'amor minyona
doneu-me el vostre amor.
Vos viviu a muntanya
Jo visc al Rossellò.

Jo que no l'aimo gaire
jo que no l'aimo no.
Jo que no l'aimo gaire
la vida del pastor.

Mon pare m'ha promesa
amb un pobre pastor.
Ell no beu que aigua clara.
Jo bec un vi millor.

Jo que no l'aimo gaire
jo que no l'aimo no.
Jo que no l'aimo gaire
la vida del pastor.

EL GOVERN CATALA COMMEMORA el 15 d'octubre

«Catalans:

»En adreçar-me al poble de Catalunya en aquesta diada de commemoració de la mort del President Companys, ho faig per tal de rendir el fervorós homenatge que de tots els catalans mereix aquell que feu per la Pàtria el sacrifici de la pròpia vida. I ho faig també per a dir als catalans que malgrat sentir tots el buit inmens de la seva mancança irreparable, Catalunya no deixa de tenir qui la defensi, en ella pensi i per ella lluiti; que cada dia creix l'estol —tornat multitud riutadana— dels catalans fidels i coratjosos que sota els plecs de la bandera barrada estàn resolts a seguir el combat per a l'alliberació de la Pàtria. Havent d'ésser el seu recobrament empresa de tots, vull particularment adreçar-me a aquells que dintre mateix de Catalunya perseveren tenaçment, heròicament en la lluita per a dir-los còm hi estem compenetrats i compartim alhora les seves angoixes i les seves esperances. Per l'esforç conjunt, entusiasta, abrandat de tots els que sofreixen dintre i fora de Catalunya, vindrà —ja s'acosta— la fi del pesombre actual de submissió i de vergonya, el recobrament de la República i la llibertat de Catalunya.

»Catalans! Que tots i cadascú sapiguem ésser dignes de la feixuga responsabilitat de l'hora present; i units en la mateixa fe i voluntat no regategem l'esforç que, de tots, la Pàtria ens demana. Visca Catalunya!»

Tot seguit Carles Pi i Sunyer afegí:

«I ara, deixeu-me afegir uns breus mots.

»Companys morí per Catalunya. Els que visquèrem al seu costat abans de deixar-la i després d'haver-ne sortit, sabem l'amor que per ella sentí Companys i que el féu morir amb la poisa serenitat del patriota que coneix la fecunda trascendència del seu sacrifici. La millor manera de rendir tribut a la seva memòria, és perseverar abnegadament en la defensa de la causa per la qual ell morí; mantenir la fe insubornable en els ideals de llibertat i de Pàtria i la irreductible fidelitat a Catalunya; treballar sense antagonismes de grup ni recels de persones en l'obra conjunta de redreç i reconstrucció. Potser veus descoratjades us hauran suggerit que l'antiga esperança era morta, potser en la confusa incertesa del moment haurieu pogut dubtar. No hi ha motiu pel dubte ni pel descoratjament. La nostra força està en la nostra raó; per tenir-la, de volguer-ho, el demà serà nostre. Més forta que les contingències passageres tenim una realitat profunda i pérdurable, la realitat catalana. Arreladament liberals i demòcrates, no podem dubtar que un cop calmada la ressaca de la guerra, vençudes les dificultats inevitables de la apu, en la gran germandat democràtica dels pobles, la nostra raó catalana i republicana serà per tots reconeguda i no deixarà d'imposar-se. No dubtem ni defallim, treiem el sever alliçonament del passat, però encarem-nos amb renovada confiança amb l'esdevenidor. Posem-nos tots junts a la tasca prenent per divisa aquella amb què Companys, en una altra hora tensa i greu, va sintetitzar el que ha d'ésser el centre viu de les nostres preocupacions i afanys:

»Catalans: Catalunya!»

CONVOCATORIA

Anant a la constitució de la Comissió Local de la F.E.N.E.C. a Tolosa, es convoca a tots els estuidants a la reunió que tindrà lloc el dimarts, dia 10 de decembre, al Casal Català, a les 9 de lanit. — La Comissió Organitzadora.

AJUDEM-NOS MUTUAMENT

APRENENTA MODISTA

Modista catalana, demana aprenenta per treballar a Tolosa. Adreceuvos a FOC NOU, 25 rue Roquelaine, de 3 a 5, llevat dissabtes i festes.

MINYONETA CATALANA

Per a forn afores Tolosa, és demana noieta catalana de 13 a 15 anys. Ben retribuida, nodrida i allotjada.

Per escrit o de paraula a FOC NOU 25 rue Roquelaine, Toulouse, de 3 a 5 tarda.

MANQUEN CURTIDORS

Es necessiten d'urgencia per treballar a la regió de Tolosa obrers curtidors en general. Seran ben retribuits i allotjats. Detalls a FOC NOU, 25, rue Roquelaine, Tolosa, de 3 a 5 de la tarda (dissabtes i festes exceptuats). Per escrit fer constar aptituds i referències.

ES DEMANEN MINAIRES

A les mines de Pas de Calais contracten obrers manobres i minaires de 18 a 35 anys, ben retribuits, menjats i allotjats.

Fan avancos de roba i diners i condicions especials per a viatges. Adreceu-vos a Magrinyà, rue Tilloy, número 20, Carvin (Pas de Calais) qui donara detalls.

L'ERMITA

Enlla d'enllà se veu l'ermita
la capella petita
sols de blancor n'és rica,
tal com la neu que a l'hivern l'embolica.
Alli s'està la Verge antiga,
en el bell fons del Cameril s'abriga,
i la saben pregar les animes senzilles.
Te el mocador fllorit i les amples faldilles
i porta esclops, que l'han trobada
com una rosa enmig d'una nevada.

Es esquiva, aspra i noble
perque es filla de poble.
Bendreta en la cadira el seu Filler presenta
i tan humil els devots acontenta.
La Verge, resplendent més que el Sol i la Lluna
nomes aci té els ulls d'una dolçot de pruna.

En l'ermita de neu
el cor és fa més lleu,
i pica l'aire blau, una clara campana
que l'amor encomana..

SIMONA GAY.

Poesies guanyadores d'un Accésit a la Viola d'Or i Argent dels Joes Forals Catalans de Montpeller 19 de Maig del 1946.

Estudiants refugiats

Gracies a la generositat de la Y.M.C.A., prop de cinquanta joves estudiants de la «Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya», de la «Unión Federal de Estudiantes Hispanos» de «Euzko Ikasle Alkartasuna» han pogut passar deu dies de vacances al departament del Tarn i Garona.

Aquest camp els ha servit per a poder confrontar, en un ambient de cordial camaraderia, els seus diferents punts de vista i estudiar plegats diferents problemes d'actualitat, en especial la necessitat d'intensificar la preparació cultural dels joves exiliats per a llur futura reintegració al territori peninsular. La futura solució del problema de les nacionalitats ibériques ha estat objecte d'apassionades discussions en les quals s'ha posat de manifest el criteri unànim d'arribar a una major comprensió respectant les característiques nacionals de cada poble.

Diverses conferències a càrrec de prestigioses figures de l'emigració han donat relleu a aquest camp que ha estat concebut i organitzat per Mr. William Salzmann, en la seva qualitat de Secretari de la Secció d'Ajut als refugiats espanyols de la Y.M.C.A. Ha dirigit el camp el senyor Emeri March, llicenciat en ciencies amb lacol.laboració del senyor Miquel Cabra, mestre del Grau Professional.

Enrique Cruz Salido, delegat a l'Exterior de la U.F.E.H. ha parlat de «la missió de la joventut a Espanya»; J. M. Aguirre, cap del servei d'Informació del Ministeri de l'Emigració, de «Grandesa i misèria d'Espanya»; R. Candel Vila, director de l'Institut Ausias March de Barcelona, de «Problemes Universitaris»; J. Duràn i Guardia, ex Tinent d'Alcalde de Barcelona, de «La cooperació com a moviment econòmic»; Josep Pallach de «Economia planificada»; Iñaki de Renteria, secretari de E.I.A., del «Problema Basc»; J. J. Domènech, ex conseller de la Generalitat, de Sindicalisme»; el Dr. Jesús M. Bellido, catedràtic de l'Universitat de Barcelona, de «Els estudiants i la Universitat vistos per un vell professor»; Rodolfo Llopis, ex director general de Primera Ensenyança, de «Problemes espirituals d'Espanya»; Heribert Barrera, delegat a l'exterior de F.N.E.C., de «la formació de la Nacionalitat catalana»; Josep Palau, de la «Poesia catalana moderna»; Ferràn Cuito, ex director general de Comerç, de «Problemes econòmics d'Espanya»; i finalment Mr. William Salzmar va cloure el camp parlant de «Les Associacions Cristianes de Joves en el môn».

L'atenció amb que tots els estudiants hen seguit aquestes conferències i les interessants deliberacions a que han donat lloc han demostrat l'interés que desperten en les noves generacions els problemes politics, espirituals, socials i econòmics que es plantegen en el môn de la post-guerra. A la vegada, aquests canvis d'impressions han fet patent l'esperit de comprensió i d'amistat que existeix entre tots els joves exiliats. Catalans, bascos i espanyols estàn tots d'acord per a superar les velles divergències i fer possible la convivència d'homes lliures dins de pobles lliures, alliberats a la vegada d'opressions forasteres i d'oligarquies econòmiques.

En diverses vetllades cada grup va donar a conèixer alguns aspectes del seu folklore nacional, en especial durant la visita al campament dels delegats del «Socors Quaker». Senyalem encara les competicions esportives que vingueren a completar harmònicament les activitats culturals del campament.

Estem segurs que aquestes vacances, massa curtes pel desig de tots, hauran deixat el més agradable record. El servei d'ajut de la Y.M.C.A. mereix les més caluroses felicitacions per haver-les organitzades.

La subscripcio especial de FOC NOU

Primera llista de donatius per a la continuació de l'obra d'unitat catalana i d'ajut a la Resistència realitzada por FOC NOU:

Domènec de Bellmunt ..	100
J. Sangres	100
X X	1.000
R. B. Corominas	100
J. Vitallar	100
J. Camarasa	100
Josep Carlès	100
J. C. C.	50
Uns catalans d'Andorra.	150
Total	1.800

Envieu els vostres donatius al nostre C. C. P. n.º 37732 Toulouse, indicant al dors que és tracta d'una contribució a l'obra de FOC NOU prou-unitat catalana i ajut a la Resistència.

Els nombrosos subscriptors i amics que no han pagat encara llur subscripció i el Petit Compendi d'Història de Catalunya son pregats de fer-ho fent com de costum la tramesa per mandat al nostre C. C. P. n.º 337-32, Toulouse.

«CAMPOS DE CONCENTRACION» 1939. 194...

Un llibre interessant, editat a Méxic per les Edicions Iberia, obra dels compatriotes N. Molins i Fabrega i Bartoli, periodista i dibuixant, respectivament. Compenetració perfecta de dos idealistes que entre planys i censures dediquen un llibre de 165 pagines a perpetuar el record dels camps de concentració i a la memoria dels caiguts per la causa. Un recull de prop de 70 apunts del natural, presos clandestinament pel dibuixant Bartoli i orquestrat magistralment per Molins i Fabrega.

El volum porta un prefaci en espanyol, angles i francés. Intercalades amb els dibuixos van les glosses àcides del periodista descrivint de manera punyent les vicisituds sofertes als Camps de Concentració i llençant una crida a la humanitat que permeté indiferent o impuixant aquestes iniquitats.

Tot el text esta escrit en les tres llengues (castellà, francés, angles) i no ens expliquem perque els autors, catalans tots dos, s'han oblidat d'hometatjar-hi la nostra llengua nacional.

S. S.

Una novel.la en francès de *Domènec de BELLMUNT*

Editada per l'Editorial L.E.E., acaba d'apareixer una novel.la inèdita escrita directament en francès pel nostre company Domènec de Bellmunt i titulada «La fleuve ensorcelé» (roman d'amour en Andorra). Es tracta d'una novel.la d'ambient i costums catalanes en francès, on els paisatges, les legendes i les tradicions andorranes serveixen de marc a una intriga amorosa i d'aventura.

L'autor s'ha reservat una primera edició numerada de 300 exemplars signats per ell, que vendrà, directament, als seus amics i compatriotes.

Adreçeu les comandes en un mandat-carte de 110 francs a D. Pallerola, rue Sarraziniers, Blagnac (Haute Garonne), i rebreu a correu seguit, per paquet certificat, un exemplar de l'esmentada novel.la, edició numerada de 300 exemplars, amb una dedicatoria i signatura de l'autor.

La venda de l'edició corrent, al mateix preu de 100 francs, començarà a les llibreries franceses el día 15 de desembre. Les comandes de llibrers i particulars han d'adreçar-se a la Librería Editorial L.E.E.: 1, Boulevard d'Arcole, Toulouse.

En canviar d'adreça penseu en comunicar ho a la nostra Administració.